

รายงานฉบับสมบูรณ์

โครงการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามงบประมาณในลักษณะบูรณาการ
เชิงยุทธศาสตร์ แผนงานการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

จัดทำโดย

รองศาสตราจารย์ ดร.เกษมศานต์ โชติชาครพันธุ์
ศูนย์บริการวิชาการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

สารบัญ

หน้า

บทที่ 1 บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล	1
1.2 วัตถุประสงค์	2
1.3 กลุ่มเป้าหมายในการดำเนินงาน	3
1.4 ขอบเขตการดำเนินงาน	3
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
1.6 ระเบียบวิธีการศึกษา	9
1.7 แผนการดำเนินงาน	19

บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

2.1 แผนและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง	23
2.2 แนวคิดและทฤษฎีการติดตามประเมินผล	36
2.3 ความเชื่อมั่นต่อกระบวนการยุติธรรม	50
2.4 การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมและสิทธิพื้นฐานในกระบวนการยุติธรรม	52

บทที่ 3 กรอบแนวทางการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน

3.1 การประเมินบริบทและความจำเป็น	57
3.2 การประเมินทฤษฎีนโยบาย	60
3.3 การประเมินกระบวนการและการติดตาม	68
3.4 การประเมินผลกระทบ	70

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 การติดตามการดำเนินงานของหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ	
4.1 ภาพรวมการดำเนินงานของหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ	83
4.2 การประเมินการดำเนินงาน	135
บทที่ 5 ความสำเร็จของการดำเนินงาน	
5.1 ผลการศึกษาความสำเร็จของการดำเนินงานตามตัวชี้วัดระดับเป้าหมาย	155
5.2 ผลการศึกษาความสำเร็จของการดำเนินงานตามตัวชี้วัดระดับแนวทางการดำเนินงาน	202
บทที่ 6 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	
6.1 การเบิกจ่ายงบประมาณ	215
6.2 ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดระดับเป้าหมาย	217
6.3 ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดระดับแนวทางการดำเนินงาน	218
6.4 ผลการติดตามการดำเนินงาน	222
6.5 ปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงาน	227
6.6 ข้อเสนอแนะเพื่อการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินการ	228

บรรณานุกรม

ภาคผนวก

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผล	18
ภาพที่ 3.1 ความเชื่อมโยงเชิงเหตุและผลในการประเมินทฤษฎีผลกระทบ	62
ภาพที่ 3.2 กรอบการประเมินทฤษฎีนโยบาย	64
ภาพที่ 3.3 ตัวอย่างการประเมินทฤษฎีนโยบาย แผนงาน หรือโครงการ	65
ภาพที่ 3.4 กรอบการประเมินกระบวนการ และการติดตาม	69
ภาพที่ 3.5 กรอบการประเมินผลลัพธ์และผลกระทบ	72
ภาพที่ 4.1 ผลการเบิกจ่ายงบประมาณในไตรมาสที่ 4 ของหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ	86
ภาพที่ 4.2 ผลการเบิกจ่ายงบประมาณในไตรมาสที่ 4 จำแนกตามแนวทางการดำเนินงาน	92
ภาพที่ 4.3 ความสอดคล้อง เชื่อมโยง และความลดหลั่นของวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และตัวชี้วัดของนโยบายและแผนระดับชาติกับแผนงานบูรณาการฯ ปี 2562	146

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1.1 การกำหนดพื้นที่ในการเก็บข้อมูล จำแนกตามจำนวนคดีอาญาและจำนวนประชากรอายุ 18 ปีขึ้นไป	11
ตารางที่ 1.2 แผนการดำเนินงาน	19
ตารางที่ 2.1 แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2562 – 2565)	24
ตารางที่ 2.2 เป้าหมาย ตัวชี้วัดระดับเป้าหมาย แนวทางการดำเนินงาน และตัวชี้วัดระดับแนวทางการดำเนินงาน	30
ตารางที่ 2.3 หน่วยงานและโครงการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ จำแนกตามตัวชี้วัดระดับแนวทางการดำเนินงาน	32
ตารางที่ 2.4 ตารางเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการติดตามและการประเมินผลการดำเนินงาน	37
ตารางที่ 2.5 ความสัมพันธ์ระหว่างขั้นตอนนโยบาย คำถามการประเมิน และกรอบการประเมิน	43
ตารางที่ 2.6 ประเด็นคำถามการประเมิน	45
ตารางที่ 3.1 กรอบการประเมินการดำเนินงานตามงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562	74
ตารางที่ 4.1 แผนการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนงานบูรณาการฯ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 จำแนกตามหน่วยงาน	84
ตารางที่ 4.2 การเบิกจ่ายงบประมาณไตรมาสที่ 4 เปรียบเทียบกับงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร และแผนการเบิกจ่าย จำแนกตามหน่วยงาน/โครงการ	87
ตารางที่ 4.3 ผลการเบิกจ่ายงบประมาณไตรมาสที่ 4 แนวทางการดำเนินงานที่ 1 : พัฒนาปรับปรุง และ บังคับใช้กฎหมาย รวมทั้งสร้างการรับรู้เรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม	93
ตารางที่ 4.4 ผลการเบิกจ่ายงบประมาณไตรมาสที่ 4 จำแนกตามแนวทางการดำเนินงานและตามหน่วยงาน แนวทางการดำเนินงานที่ 2 : ส่งเสริมและพัฒนากระบวนการยุติธรรมทางเลือก	95
ตารางที่ 4.5 ผลการเบิกจ่ายงบประมาณไตรมาสที่ 4 จำแนกตามแนวทางการดำเนินงานและตามหน่วยงาน แนวทางการดำเนินงานที่ 3 : ส่งเสริมการป้องกันการกระทำความผิดและการป้องกันอาชญากรรม	96

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.6 ผลการเบิกจ่ายงบประมาณไตรมาสที่ 4 จำแนกตามแนวทางการดำเนินงานและตามหน่วยงาน แนวทางการดำเนินงานที่ 4 : พัฒนาประสิทธิภาพเทคโนโลยีสารสนเทศและระบบในกระบวนการยุติธรรมเพื่ออำนวยความสะดวกเป็นธรรมให้กับประชาชน	97
ตารางที่ 4.7 ผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณแผนงานบูรณาการฯ ตามแนวทางที่ 1	99
ตารางที่ 4.8 ผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณแผนงานบูรณาการฯ ตามแนวทางที่ 2	107
ตารางที่ 4.9 ผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณแผนงานบูรณาการฯ ตามแนวทางที่ 3	115
ตารางที่ 4.10 ผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณแผนงานบูรณาการฯ ตามแนวทางที่ 4	125
ตารางที่ 4.11 แผนภาพความสอดคล้อง (Alignment) ระหว่างแผนระดับชาติต่าง ๆ กับแผนงานบูรณาการด้านการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ปี พ.ศ. 2562	138
ตารางที่ 5.1 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามจังหวัด	156
ตารางที่ 5.2 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานที่เก็บข้อมูล	157
ตารางที่ 5.3 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ	157
ตารางที่ 5.4 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ	158
ตารางที่ 5.5 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา	158
ตารางที่ 5.6 การติดต่อหรือเข้ารับบริการจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม	159
ตารางที่ 5.7 หน่วยงานที่เคยติดต่อหรือเข้ารับบริการจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม	159
ตารางที่ 5.8 เหตุผลในการติดต่อหรือเข้ารับบริการของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม	160
ตารางที่ 5.9 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ “สิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม” ด้านความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม	164

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 5.10 ช่วงคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ “สิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม” ด้านความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม	166
ตารางที่ 5.11 ช่วงคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ “สิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม” ด้านความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ในกลุ่มที่เคย - ไม่เคยติดต่อหรือเข้ารับบริการจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม	167
ตารางที่ 5.12 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ “สิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม” ด้านความรู้เกี่ยวกับสิทธิของประชาชนในคดีอาญา	168
ตารางที่ 5.13 ช่วงคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ “สิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม” ด้านความรู้เกี่ยวกับสิทธิของประชาชนในคดีอาญา	169
ตารางที่ 5.14 ระดับความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับ “สิทธิของประชาชนในคดีอาญา”	171
ตารางที่ 5.15 ช่วงคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ “สิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม” ด้านความรู้เกี่ยวกับสิทธิของประชาชนในคดีอาญา	172
ตารางที่ 5.16 ช่วงคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ “สิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม” ด้านความรู้เกี่ยวกับสิทธิของประชาชนในคดีอาญา ในกลุ่มที่เคย-ไม่เคยติดต่อหรือเข้ารับบริการจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม	173
ตารางที่ 5.17 ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายเรื่องต่าง ๆ ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ “กฎหมายในชีวิตประจำวัน”	174
ตารางที่ 5.18 ช่วงคะแนนความรู้เกี่ยวกับกฎหมายเรื่องต่าง ๆ ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ “กฎหมายในชีวิตประจำวัน”	176
ตารางที่ 5.19 ช่วงคะแนนความรู้เกี่ยวกับกฎหมายเรื่องต่าง ๆ ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ “กฎหมายในชีวิตประจำวัน” ในกลุ่มที่เคย-ไม่เคยติดต่อกับหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม	177
ตารางที่ 5.20 ช่วงคะแนนความรู้เกี่ยวกับกฎหมายเรื่องต่าง ๆ ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ “กฎหมายในชีวิตประจำวัน” ในกลุ่มที่เคย - ไม่เคยติดต่อหรือเข้ารับบริการจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม	178

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 5.21 ภาพรวมความรู้ความเข้าใจเรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม	179
ตารางที่ 5.22 ช่วงคะแนนภาพรวมความรู้ความเข้าใจเรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม	179
ตารางที่ 5.23 ช่วงคะแนนภาพรวมความรู้ความเข้าใจเรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ในกลุ่มที่เคย-ไม่เคยติดต่อหรือเข้ารับบริการจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม	180
ตารางที่ 5.24 ระดับความเชื่อมั่นต่อ “หน่วยงาน” ในกระบวนการยุติธรรม	183
ตารางที่ 5.25 ระดับความเชื่อมั่นของประชาชนต่อ “บุคลากร” ในกระบวนการยุติธรรม	185
ตารางที่ 5.26 ช่วงคะแนนความเชื่อมั่นต่อ “หน่วยงาน” ในกระบวนการยุติธรรม	186
ตารางที่ 5.27 ช่วงคะแนนความเชื่อมั่นต่อ “หน่วยงาน” ในกระบวนการยุติธรรม ในกลุ่มที่เคย - ไม่เคยติดต่อหรือเข้ารับบริการจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม	187
ตารางที่ 5.28 ระดับความเชื่อมั่นต่อ “บุคลากร” ในกระบวนการยุติธรรม	188
ตารางที่ 5.29 ระดับความเชื่อมั่นของประชาชนต่อ “บุคลากร” ในกระบวนการยุติธรรม	189
ตารางที่ 5.30 ช่วงคะแนนความเชื่อมั่นต่อ “บุคลากร” ในกระบวนการยุติธรรม	190
ตารางที่ 5.31 ช่วงคะแนนความเชื่อมั่นต่อ “บุคลากร” ในกระบวนการยุติธรรม ในกลุ่มที่เคย - ไม่เคยติดต่อหรือเข้ารับบริการจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม	191
ตารางที่ 5.32 ภาพรวมความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อกระบวนการยุติธรรม	192
ตารางที่ 5.33 ช่วงคะแนนภาพรวมความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อกระบวนการยุติธรรม	192
ตารางที่ 5.34 ช่วงคะแนนภาพรวมความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อกระบวนการยุติธรรม ในกลุ่มที่เคย - ไม่เคยติดต่อหรือเข้ารับบริการจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม	193
ตารางที่ 5.35 ช่วงคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ “สิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม” ด้านความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ในกลุ่มที่เคยติดต่อหรือเข้ารับบริการจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม	195
ตารางที่ 5.36 ช่วงคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ “สิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม” ด้านความรู้เกี่ยวกับสิทธิของประชาชนในคดีอาญา ในกลุ่มที่เคยติดต่อหรือเข้ารับบริการจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม	196

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 5.37 ช่วงคะแนนความรู้เกี่ยวกับกฎหมายเรื่องต่าง ๆ ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ “กฎหมายในชีวิตประจำวัน” ในกลุ่มที่เคยติดต่อหรือเข้ารับบริการจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม	197
ตารางที่ 5.38 ช่วงคะแนนภาพรวมความรู้ความเข้าใจเรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ในกลุ่มที่เคยติดต่อหรือเข้ารับบริการจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม	198
ตารางที่ 5.39 ช่วงคะแนนความเชื่อมั่นต่อ “หน่วยงาน” ในกระบวนการยุติธรรม ในกลุ่มที่เคยติดต่อหรือเข้ารับบริการจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม	199
ตารางที่ 5.40 ช่วงคะแนนความเชื่อมั่นต่อ “บุคลากร” ในกระบวนการยุติธรรม ในกลุ่มที่เคยติดต่อหรือเข้ารับบริการจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม	200
ตารางที่ 5.41 ช่วงคะแนนภาพรวมความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อกระบวนการยุติธรรม ในกลุ่มที่เคยติดต่อหรือเข้ารับบริการจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม	201
ตารางที่ 6.1 การเบิกจ่ายงบประมาณของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม	216

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2560 ให้ความเห็นชอบยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณและปฏิทินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ซึ่งเป็นการดำเนินงานตามแผนงานบูรณาการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 6 ด้านการปรับสมดุลและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการภาครัฐ โดยเป็นแผนงานบูรณาการที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่องจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 และ พ.ศ. 2561 ได้ให้ความสำคัญกับการจัดทำงบประมาณงบประมาณในลักษณะการบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ เพื่อเป็นกลไกในการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์และนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล และเพื่อให้การจัดสรรงบประมาณของรัฐบาลที่มีการดำเนินงานหลายหน่วยงานให้มีความเชื่อมโยงและสอดคล้องกันเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อพัฒนากฎหมายและกระบวนการยุติธรรมให้มีความทันสมัย และนำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพในการอำนวยความสะดวกและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม ประชาชนมีความรู้เรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม และมีความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม ด้วยการพัฒนา ปรับปรุง และบังคับใช้กฎหมาย ในสร้างการรับรู้เรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมให้แก่ประชาชน รวมทั้งมุ่งเน้นส่งเสริมและพัฒนากระบวนการยุติธรรมทางเลือก การป้องกันการกระทำความผิด และการป้องกันอาชญากรรม การพัฒนาประสิทธิภาพเทคโนโลยีสารสนเทศ และระบบงานในกระบวนการยุติธรรม เพื่ออำนวยความสะดวกเป็นธรรมให้กับประชาชนในสังคม

ทั้งนี้ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 รัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณภายใต้แผนงานบูรณาการการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม รวมจำนวน 1,098.8196 ล้านบาท มีเป้าหมายเพื่อ “พัฒนากฎหมายและกระบวนการยุติธรรมให้ทันสมัย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการอำนวยความสะดวก และลดความเหลื่อมล้ำในสังคม” และได้มีการกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงานไว้ 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ “ประชาชนมีความรู้เรื่องสิทธิ และความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70” และ “ประชาชนมีความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรมร้อยละ 85” และเพื่อให้บรรลุต่อเป้าหมายและตัวชี้วัดดังกล่าว แผนงานบูรณาการการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรมได้กำหนดการดำเนินงานรวมทั้งสิ้น 20 โครงการ จาก 15 หน่วยงาน ซึ่งสามารถจำแนกตามประเภทของหน่วยงานได้ 4 ประเภท ดังนี้

1) หน่วยงานในระดับกระทรวง ประกอบด้วย 2 กระทรวง คือ กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงยุติธรรม

2) หน่วยงานระดับกรม ประกอบด้วยหน่วยงานในระดับกรมของกระทรวงมหาดไทย จำนวน 1 กรม คือ กรมการปกครอง และของกระทรวงยุติธรรม จำนวน 11 หน่วยงาน คือ สำนักงานปลัดกระทรวง

ยุติธรรม กรมคุมประพฤติ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กรมบังคับคดี กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กรมราชทัณฑ์ กรมสอบสวนคดีพิเศษ สำนักงานกิจการยุติธรรม สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ สถาบันอนุญาโตตุลาการ และสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (องค์การมหาชน)

3) ส่วนราชการไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวง จำนวน 2 หน่วยงาน คือ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ

4) หน่วยงานอิสระของรัฐ จำนวน 1 หน่วยงาน คือ สำนักงานอัยการสูงสุด

สำนักงานกิจการยุติธรรม ในฐานะเจ้าภาพหลักในการจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์แผนงานการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ซึ่งรับผิดชอบในการติดตาม และประเมินผลการขับเคลื่อนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เข้าร่วมบูรณาการภายใต้แผนงานนี้ จึงได้มอบหมายให้ ศูนย์บริการวิชาการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ทำการติดตามและประเมินผลแผนงานบูรณาการด้านการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรมโดยประเมินร้อยละความสำเร็จของแผนบูรณาการด้านการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ศึกษาและเปรียบเทียบประสิทธิภาพและประสิทธิผลการดำเนินงานตามแผนงานบูรณาการฯ ประจำปีงบประมาณ 2562 รวมทั้งวิเคราะห์ความสำเร็จในการนำแผนงานบูรณาการฯ มาใช้ในการขับเคลื่อนภารกิจตามเป้าหมายของร่างแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติฉบับที่ 3 พ.ศ. 2562 - 2565 ทั้งนี้ ข้อมูลที่ได้มาจะนำมาปรับปรุงและพัฒนาการจัดทำแผนงานบูรณาการฯ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในปีต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาการดำเนินงานตามแผนงานงบประมาณในลักษณะบูรณาการด้านการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 โดยมีวัตถุประสงค์ของการศึกษา 4 ประการ ได้แก่

1.2.1 เพื่อติดตามและประเมินความสำเร็จของตามแผนงานบูรณาการด้านการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

1.2.2 เพื่อพัฒนารอบแนวทางและรูปแบบ (platform) เครื่องมือในการติดตามและประเมินผลแผนงานบูรณาการด้านการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม

1.2.3 เพื่อวิเคราะห์การนำแผนงานบูรณาการด้านการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรมมาใช้ในการขับเคลื่อนภารกิจตามเป้าหมายของร่างแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติฉบับที่ 3 พ.ศ. 2562 - 2565

1.2.4 เพื่อเสนอแนะแนวทางสำหรับการปรับปรุงและพัฒนาการจัดทำแผนงานบูรณาการด้านการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรมของหน่วยงานในปีต่อไป

1.3 กลุ่มเป้าหมายในการดำเนินงาน

กลุ่มเป้าหมายของการศึกษาการดำเนินงานตามแผนงานงบประมาณในลักษณะบูรณาการด้านการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ประกอบด้วย

1.3.1 หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณตามแผนงานงบประมาณในลักษณะบูรณาการด้านการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ในฐานะที่เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายและตัวชี้วัดของตามแผนงานงบประมาณในลักษณะบูรณาการฯ

1.3.2 ประชาชนกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) จากการดำเนินแผนงานงบประมาณในลักษณะบูรณาการด้านการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

1.4 ขอบเขตการดำเนินงาน

1.4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ขอบเขตของการติดตามและประเมินผลแผนงานบูรณาการด้านการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ประกอบด้วย

1.4.1.1 การกำหนดเป้าหมายและขอบเขตการติดตามประเมินผล เพื่อการติดตามและประเมินใน 3 ประเด็นหลัก ได้แก่

1) การประเมินเนื้อหาแผน คือ การทบทวนความเหมาะสมของแผนงานบูรณาการด้านการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 โดยพิจารณาจากความสอดคล้องของแผนบูรณาการฯ กับสภาพการณ์ในปัจจุบัน รวมถึงความจำเป็นและความต้องการที่เกิดขึ้น สอดรับกับสภาพปัญหาในอนาคต ตลอดจนความสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตาม แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2562 - 2565 และ ความสอดคล้องภายในของแผนบูรณาการระหว่างตัวชี้วัด แนวทาง และโครงการ เพื่อนำไปสู่การพัฒนา และปรับปรุงทิศทางและนโยบายของแผนงานบูรณาการให้มีความทันสมัย เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการและสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในกระบวนการยุติธรรมยิ่งขึ้น

2) การขับเคลื่อนแผน คือ การติดตามผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ขับเคลื่อนและดำเนินการตามแผนบูรณาการฯ โดยพิจารณาจากการติดตามความคืบหน้ากระบวนการดำเนินงานตามแนวทางของแผน การบริหารจัดการงบประมาณบูรณาการ และผลการดำเนินงานตามแผน รวมถึงสภาพปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น

3) การประเมินผลสำเร็จของแผน คือ การประเมินผลสำเร็จในภาพรวมของแผนว่ามีผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายในการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรมตามที่กำหนดไว้ในแผนหรือไม่ โดยพิจารณาจากความสำเร็จตามตัวชี้วัดของเป้าหมายแผนบูรณาการฯ รวมทั้ง ผลการบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแต่ละแนวทางของแผนบูรณาการด้านการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

1.4.1.2 การวางแผนการติดตามประเมินผล เพื่อศึกษาการวางแผนระบบการติดตามและประเมินผลที่สอดคล้องกับขอบเขต/เป้าหมายการติดตามและประเมินผลที่กำหนด โดยการกำหนดตัวชี้วัด และหลักเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจนสอดคล้องตามเป้าหมาย ทั้งนี้ ตัวชี้วัดที่นำมาติดตามและประเมินผลแผนงานบูรณาการฯ ประกอบไปด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ แบ่งตามวัตถุประสงค์ในการติดตามประเมินผล ดังนี้

1) การประเมินเนื้อหาแผน พิจารณาจากผลการวิเคราะห์เนื้อหาของแผนงานบูรณาการฯ โดยพิจารณาความเหมาะสมของแผนงานบูรณาการฯ กับสภาพการณ์ในปัจจุบัน รวมถึงความจำเป็นและความต้องการที่เกิดขึ้นสอดคล้องกับสภาพปัญหาในอนาคต ตลอดจนความสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตาม แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2562-2565 และความสอดคล้องภายในของแผนบูรณาการระหว่างตัวชี้วัด แนวทาง และโครงการ

2) การขับเคลื่อนแผน พิจารณาจากกระบวนการนำแผนงานบูรณาการไปใช้ (Input/Process) โดยพิจารณาจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมที่มีการนำนโยบายและทิศทางตามแผนงานบูรณาการฯ ไปใช้ผ่านโครงการ กิจกรรมและการดำเนินงานของหน่วยงานนั้น ๆ ทั้งในแง่กระบวนการดำเนินโครงการ และการบริหารจัดการโครงการ โดยพิจารณาผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานตามแผน เช่น มีการจัดกิจกรรมหรือโครงการสำเร็จตามที่กำหนดไว้หรือไม่ เจ้าหน้าที่ได้รับการฝึกอบรมตามจำนวนเป้าหมายประชาชนในกลุ่มที่กำหนดได้รับทราบและรับรู้กฎหมาย เป็นต้น

3) การประเมินผลสำเร็จของแผน (Achievement) โดยพิจารณาความสำเร็จของการดำเนินการตามตัวชี้วัดระดับแนวทางการดำเนินงาน ได้แก่

(3.1) ผลผลิต (Output) โดยพิจารณาจากผลสำเร็จตามเป้าหมายระดับแนวทางการดำเนินงานตามที่กำหนดไว้ในแผนบูรณาการฯ ได้แก่

- กฎหมายและ/หรือมาตรฐานด้านกระบวนการยุติธรรมได้รับการพัฒนาและปรับปรุง จำนวน 5 เรื่อง
- ประชาชน (กลุ่มเป้าหมาย) มีความรู้และความเข้าใจพื้นฐานด้านกระบวนการยุติธรรมทางเลือกไม่น้อยกว่า ร้อยละ 70
- การดำเนินงานสอดคล้องตามกรอบแนวทางป้องกันอาชญากรรม 6 ด้าน
- หน่วยงานของรัฐมีระบบ/บริการในกระบวนการยุติธรรมที่ได้มาตรฐาน/ลดขั้นตอน/เชื่อมโยงกัน ไม่น้อยกว่า 10 ระบบ/บริการ

(3.2) ผลลัพธ์ (Outcome) โดยพิจารณาความสำเร็จของการดำเนินงานตามตัวชี้วัดระดับเป้าหมายที่กำหนดไว้ตามแผนบูรณาการฯ ได้แก่

- ประชาชนมีความรู้เรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 70

- ประชาชนมีความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม ร้อยละ 85

1.4.1.3 กระบวนการติดตามประเมินผล เป็นการศึกษาการกำหนดรูปแบบและวิธีการในการเก็บรวบรวมข้อมูล รวมถึง การพิจารณาข้อมูลที่สำคัญและจำเป็น เพื่อสะท้อนผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริงตามตัวชี้วัดที่กำหนด โดยวิธีการที่จะใช้รวบรวมข้อมูลจะต้องคำนึงถึงประเภทข้อมูล ดังนี้

1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเอกสาร จากข้อมูลรายงานผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่รับผิดชอบในการดำเนินงานตามแผนบูรณาการฯ เพื่อตรวจสอบกิจกรรมการดำเนินงานตามแผน

2) การประชุมกลุ่มย่อยจากผู้แทนหน่วยงานที่รับผิดชอบในการดำเนินงานตามแผนบูรณาการฯ เพื่อตรวจสอบการบริหารจัดการ รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานตามแผนบูรณาการฯ

3) การประชุมกลุ่มย่อยผู้ทรงคุณวุฒิ ในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการวิเคราะห์ความเหมาะสมของแผนบูรณาการฯ และความเชื่อมโยงระหว่างผลการดำเนินงานกับเป้าหมายความสำเร็จของแผนบูรณาการฯ

4) การสำรวจโดยแบบสอบถามจากประชาชนเกี่ยวกับความรู้เรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม รวมทั้งความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม

หลังจากนั้น จึงนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ตามกรอบการประเมินที่กำหนด ด้วยแนวทางการวิเคราะห์เชิงคุณภาพและการวิเคราะห์ตามหลักสถิติ

1.4.1.4 การรายงานและประเมินผลเป็นทางการ จัดทำรายงานผลการติดตามและประเมินผลเพื่อเผยแพร่ให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้เสียจากการดำเนินแผนงานบูรณาการฯ และนำเสนอผลการประเมินเพื่อให้ผู้มีอำนาจตัดสินใจเชิงนโยบายรับทราบผลการดำเนินงาน รวมถึงข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขแผนงานบูรณาการฯ

1.4.2 ขอบเขตด้านเวลา ระยะเวลาการดำเนินงานรวมทั้งสิ้น 360 วัน โดยมีรายละเอียดการส่งมอบงาน ดังนี้

งวดงาน	กำหนดเวลา	รายละเอียดการส่งมอบงาน
1	ภายใน 60 วัน นับจากวันลงนามในสัญญา (28 ธ.ค. 61)	รายงานงวดที่ 1 ประกอบด้วย 1. รายงานการศึกษาเบื้องต้น (Inception Paper) และเค้าโครงการวิจัยในแต่ละบท 2. แผนการดำเนินงาน 3. ผลการทบทวนวรรณกรรมเบื้องต้น อาทิ แผนการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงานงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ แนวทางการติดตามและประเมินผลงบประมาณ 4. แบบร่างแนวคิด (Concept) และวิธีการติดตามและประเมินผลแผนงานบูรณาการด้านการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม รวมทั้งกรอบวิธีการหรือเครื่องมือที่ใช้ในการติดตามประเมินผล เพื่อการประเมินร้อยละความสำเร็จของการดำเนินการตามแผนงานบูรณาการฯ ในประเด็นดังนี้ - การประเมินเนื้อหาแผน กระบวนการทบทวนความเหมาะสมในบริบทของแผนกับสภาพการณ์ปัจจุบัน รวมถึงความจำเป็นและความต้องการที่เกิดขึ้นสอดคล้องกับสภาพปัญหาในอนาคต - การขับเคลื่อนแผน คือ การติดตามผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ที่ขับเคลื่อนและดำเนินการตามแผนงานบูรณาการฯ การดำเนินงานตามแนวทางของแผน รวมถึงสภาพปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น - การประเมินผลสำเร็จของแผน คือ การประเมินผลสำเร็จในภาพรวมของแผนว่ามีผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายในการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรมตามที่กำหนดไว้ในแผนหรือไม่ ทั้งในประเด็นผลสำเร็จที่สอดคล้องตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแต่ละแนวทางของแผนและผลสำเร็จที่สอดคล้องตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผน

งวดงาน	กำหนดเวลา	รายละเอียดการส่งมอบงาน
2	ภายใน 180 วัน นับจากวัน ลงนามในสัญญา (30 เม.ย. 62)	รายงานงวดที่ 2 ประกอบด้วย 1. ผลการทบทวนวรรณกรรมโดยครบถ้วนสมบูรณ์ตามขอบข่ายการดำเนินงานที่กำหนด อาทิ แผนงานบูรณาการด้านการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม และ แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2562-2565 รวมทั้งทบทวนวรรณกรรมร่วมสมัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผลนโยบายและแผน 2. แนวทางและวิธีการในการติดตามและประเมินผลแผนงานบูรณาการด้านการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม รวมทั้งวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการติดตามประเมินผล เพื่อการประเมินร้อยละความสำเร็จของการดำเนินการตามแผนงานบูรณาการด้านการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม โดยแสดงรายละเอียดวิธีการติดตามและประเมินผล เพื่อการรวบรวมข้อมูลในองค์ประกอบสำคัญ 3. ร่างแบบเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามข้อ 2 อย่างน้อยจะต้องประกอบด้วยแบบสอบถาม (Questionnaire) และประเด็นในการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อนำมาสู่การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้ว่าจ้างก่อนนำไปดำเนินการ
3	ภายใน 270 วัน นับจากวัน ลงนามในสัญญา (26 ก.ค. 62)	รายงานงวดที่ 3 ประกอบด้วย 1. สรุปผลการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์แผนงานการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค 2. สรุปผลและข้อเสนอแนะจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เจ้าหน้าที่ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามแผนงานในลักษณะบูรณาการฯ เพื่อประมวลสภาพปัญหาแนวทางปฏิบัติ การดำเนินงาน และข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาการบริหารงบประมาณในลักษณะบูรณาการฯ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น 3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ปัจจัยความสำเร็จ ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานตามแผนงานบูรณาการฯ และแนะแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้งบประมาณ เพื่อพัฒนาแนวทางการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น 4. ร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ ซึ่งประกอบด้วยข้อ 1-3 รวมทั้งบทวิเคราะห์สรุปผลการติดตามประเมินผล ที่แสดงผลการสังเคราะห์ข้อมูลที่สำคัญจากการศึกษา อภิปรายผล ข้อเสนอแนะแนวทางในการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง

งวดงาน	กำหนดเวลา	รายละเอียดการส่งมอบงาน
4	ภายใน 360 วัน นับจากวัน ลงนามในสัญญา (25 ต.ค. 62)	รายงานงวดที่ 4 ประกอบด้วย 1. สรุปผลและข้อเสนอแนะจากการจัดประชุมวิพากษ์วิพากษ์ร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ (ร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ดังกล่าวจะต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้ว่าจ้างเรียบร้อยแล้ว ก่อนดำเนินการจัดประชุมวิพากษ์ผลการศึกษา) 2. รายงานการศึกษาฉบับสมบูรณ์ พร้อมผลสรุปในข้อ 1 3. เอกสารนำเสนอในรูปแบบในลักษณะ clip video ความยาวไม่เกิน 4 นาที ในรูปแบบตามที่สำนักงานกิจการยุติธรรมกำหนด 4. สรุปผลการศึกษาวิจัยโดยนำเสนอในรูปแบบ infographic และ PowerPoint

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 ผลผลิตของการดำเนินงาน

- 1) ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของแผนงานบูรณาการด้านการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562
- 2) ผลการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงานบูรณาการด้านการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม
- 3) ผลประเมินร้อยละความสำเร็จของแผนงานบูรณาการด้านการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562
- 4) ความสำเร็จในการนำแผนงานบูรณาการด้านการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรมมาใช้ในการขับเคลื่อนภารกิจตามเป้าหมายของแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2562-2565
- 5) ข้อเสนอแนะ/แนวทางเพื่อปรับปรุง/พัฒนาการการจัดทำแผนงานบูรณาการด้านการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรมของหน่วยงานในปีต่อไป
- 6) กรอบแนวทางและรูปแบบ (platform) รวมถึงเครื่องมือการติดตามและประเมินผลแผนงานบูรณาการด้านการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม

1.5.2 ผลลัพธ์ของการดำเนินงาน

แผนงานบูรณาการด้านการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม สามารถเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความต้องการของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมและประชาชนอย่างแท้จริง โดยผลการศึกษาที่ได้สามารถใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไข และพัฒนางาน ตามเป้าหมายแผนงานในระดับนโยบายได้

1.6 ระเบียบวิธีการศึกษา

การศึกษาติดตามประเมินผลการดำเนินงานงบประมาณในลักษณะบูรณาการด้านการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ใช้ระเบียบวิธีการศึกษาวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) โดยใช้การศึกษาทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.6.1 การศึกษาในเชิงปริมาณ (Quantitative Method) มีวัตถุประสงค์เพื่อวัดระดับความสำเร็จตามตัวชี้วัดระดับเป้าหมายของแผนบูรณาการด้านการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ 2562 จำนวน 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) ประชาชนมีความรู้เรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 และ 2) ประชาชนมีความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม ร้อยละ 85 ทั้งนี้ คณะผู้ศึกษาได้กำหนดวิธีการในการศึกษาดังนี้

1.6.1.1 ประชากร

การศึกษาค้างนี้เป็นการวัดร้อยละของประชาชนที่มีความรู้เรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประชาชน และ ร้อยละของประชาชนที่มีความเชื่อมั่นที่มีต่อกระบวนการยุติธรรมในภาพรวมทั้งประเทศ ดังนั้น ประชากรเป้าหมายของการศึกษาในครั้งนี ได้แก่ ประชาชนทั่วไป

1.6.1.2 การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง

การออกแบบการสุ่มตัวอย่าง (Sampling Design) ของการศึกษานี้ ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage Sampling) โดยเลือกพื้นที่และหน่วยงานตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenient Sampling) โดยมีขั้นตอนและรายละเอียด ดังนี้

1) คณะผู้วิจัยแบ่งพื้นที่ในการเก็บข้อมูลเป็น 7 พื้นที่ ตามประกาศคณะกรรมการนโยบายการบริหารงานจังหวัด และกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ เรื่อง การจัดตั้งกลุ่มจังหวัดและกำหนดจังหวัดที่เป็นศูนย์ปฏิบัติการของกลุ่มจังหวัด (ฉบับที่ 3) ได้แก่ จำนวนพื้นที่ 6 ภูมิภาค คือ (1) ภาคกลาง

(2) ภาคใต้ (3) ภาคใต้ชายแดน (4) ภาคตะวันออก (5) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (6) ภาคเหนือ และ (7) ส่วนกลาง คือ กรุงเทพมหานคร

2) การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง คณะผู้วิจัยได้กำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างของการศึกษาครั้งนี้ รวมจำนวนทั้งสิ้น 7,021 คน เพื่อสอบถามความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อกระบวนการยุติธรรมและความรู้เรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม โดยทำการแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามการแบ่งภาคพื้นที่ตามประกาศคณะกรรมการนโยบายการบริหารงานจังหวัด และกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ เรื่องการจัดตั้งกลุ่มจังหวัดและกำหนดจังหวัดที่เป็นศูนย์ปฏิบัติการของกลุ่มจังหวัด (ฉบับที่ 3) รวมทั้งสิ้น 7 ภาค โดยในแต่ละภาคทำการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างภาคละ 1,000 คน

3) ในการกำหนดพื้นที่ (จังหวัด) คณะผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บข้อมูลในพื้นที่ทั้ง 7 ภาค โดยในแต่ละภาคจะทำการเก็บข้อมูลจำนวน 2 จังหวัด ทั้งนี้ การกำหนดจังหวัดที่จะทำการเก็บข้อมูล มีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาเป็นขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 จังหวัดที่จะทำการเก็บข้อมูล พิจารณาจากจังหวัดที่มีจำนวนคดีอาญาในข้อหาความผิดอาญาในกลุ่มข้อหาหลัก 5 กลุ่ม ได้แก่ ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ เพศ การกระทำอนาจาร ความผิดเกี่ยวกับชีวิต และความผิดเกี่ยวกับร่างกาย มากที่สุด 1 จังหวัด และน้อยที่สุด 1 จังหวัด ของแต่ละภาค รวมถึงเป็นจังหวัดที่มีการดำเนินโครงการตามแผนบูรณาการฯ ดังนั้น มีจำนวนจังหวัดที่ต้องเก็บข้อมูลในภูมิภาคต่าง ๆ จำนวน 12 จังหวัด และส่วนกลาง 1 จังหวัด (กรุงเทพมหานคร) รวมทั้งสิ้น 13 จังหวัด

ขั้นตอนที่ 2 ในการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละจังหวัด ของแต่ละภาค พิจารณาตามสัดส่วนของประชากรที่มีอายุ 18 ปี ขึ้นไป ที่มีอยู่ทั้งหมดในจังหวัดที่มีจำนวนคดีอาญา มากที่สุดและน้อยที่สุด โดยการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในแต่ละจังหวัด ทำการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างทั้งที่เคยรับบริการและไม่เคยรับบริการจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ในสัดส่วนประมาณ 70 : 30

ทั้งนี้ จังหวัดที่ดำเนินการเก็บข้อมูล ปรากฏตามที่แสดงในตารางที่ 1.1 ดังนี้

ตารางที่ 1.1 การกำหนดพื้นที่ในการเก็บข้อมูล จำแนกตามจำนวนคดีอาญาและจำนวนประชากรอายุ 18 ปี ขึ้นไป

พื้นที่ภาค	จังหวัดที่จะทำการเก็บข้อมูล	จำนวนคดีอาญา (คดี)	จำนวนประชากร อายุ 18 ปี ขึ้นไป (คน)	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (คน)
ภาคกลาง	นครปฐม	1,453	722,276	730
	ชัยนาท	210	265,689	270
ภาคใต้	สงขลา	2,243	1,064,434	900
	ระนอง	205	135,117	88
ภาคใต้ชายแดน	นราธิวาส	957	549,012	594
	ปัตตานี	725	486,114	450
ภาคตะวันออก	ชลบุรี	2,380	1,153,332	850
	นครนายก	238	206,542	150
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ขอนแก่น	1,759	1,442,979	816
	อำนาจเจริญ	165	297,427	199
ภาคเหนือ	เชียงใหม่	2,247	1,307,083	900
	แม่ฮ่องสอน	200	173,129	74
ส่วนกลาง	กรุงเทพมหานคร	11,773	4,488,518	1,000
รวม				7,021

ที่มา : 1) จำนวนคดีอาญา (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, ข้อมูล ณ ปี พ.ศ. 2561)

2) จำนวนประชากรอายุ 18 ปี ขึ้นไป (กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, ข้อมูล ณ ธันวาคม พ.ศ. 2561)

1.6.1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาเพื่อวัดระดับร้อยละของประชาชนที่มีความรู้เรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประชาชน และร้อยละของความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อกระบวนการยุติธรรมในครั้งนี้ใช้ “แบบสอบถาม (Questionnaire)” เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐาน และใช้ข้อคำถามในลักษณะมาตราการประเมิน (Rating Scale) สำหรับการวัดระดับความรู้เรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประชาชน และความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อกระบวนการยุติธรรม

1.6.1.4 การวัดค่าตัวแปร และการให้ค่าคะแนนคำตอบ

การวัดค่าตัวแปรในแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ คณะที่ปรึกษาวัดค่าตัวแปร และกำหนดการให้ค่าคะแนนตัวแปรและเกณฑ์การแปลความหมาย ดังนี้

1) การวัดค่าตัวแปรลักษณะประชากรศาสตร์

- (1) เพศ แบ่งเป็นกลุ่มให้เลือก ได้แก่ เพศชาย เพศหญิง และอื่น ๆ
- (2) อายุของผู้ตอบ เป็นจำนวนปี ใช้คำถามปลายเปิด
- (3) ระดับการศึกษา แบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มที่ 1 ประถมศึกษาหรือน้อยกว่า

กลุ่มที่ 2 มัธยมศึกษา/ปวช.หรือเทียบเท่า

กลุ่มที่ 3 อนุปริญญา/ปวส.หรือเทียบเท่า

กลุ่มที่ 4 ปริญญาตรี

กลุ่มที่ 5 สูงกว่าปริญญาตรี

- (4) อาชีพ แบ่งออกเป็น 9 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มที่ 1 รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ

กลุ่มที่ 2 พนักงาน/ลูกจ้างเอกชน

กลุ่มที่ 3 พนักงาน/ลูกจ้างภาครัฐ

กลุ่มที่ 4 ประกอบอาชีพส่วนตัว/ค้าขาย

กลุ่มที่ 5 นักเรียน/นักศึกษา

กลุ่มที่ 6 รับจ้างทั่วไป

กลุ่มที่ 7 แม่บ้าน

กลุ่มที่ 8ว่างงาน

กลุ่มที่ 9 อื่น ๆ

2) การวัดค่าตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ในการศึกษาผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดระดับเป้าหมายของแผนบูรณาการฯ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 จำนวน 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ ความรู้เรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประชาชน และความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อกระบวนการยุติธรรม โดยทั้งหมดใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยมีการกำหนดค่าคะแนนการตอบตามตัวเลือก ดังนี้

(2.1) ความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อกระบวนการยุติธรรม มีการกำหนดระดับคะแนนความเชื่อมั่นออกเป็น 6 ระดับ เพื่อแสดงให้เห็นระดับความเชื่อมั่นที่แตกต่างกันทั้งในทางบวกและลบที่ชัดเจน และสามารถหลีกเลี่ยงการเลือกตอบแบบกลาง ๆ ได้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

เชื่อมั่นมากที่สุด	6	คะแนน
เชื่อมั่นมาก	5	คะแนน
เชื่อมั่นค่อนข้างมาก	4	คะแนน
เชื่อมั่นค่อนข้างน้อย	3	คะแนน
เชื่อมั่นน้อย	2	คะแนน
เชื่อมั่นน้อยที่สุด/ไม่เชื่อมั่น	1	คะแนน

(2.2) ความรู้เรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประชาชน มีการกำหนดระดับความรู้ออกเป็น 6 ระดับ เพื่อแสดงให้เห็นระดับของการมีความรู้และไม่มีความรู้ที่แตกต่างกัน และสามารถหลีกเลี่ยงการเลือกตอบแบบกลาง ๆ ได้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

มีความรู้ความเข้าใจมากที่สุด	6	คะแนน
มีความรู้ความเข้าใจมาก	5	คะแนน
มีความรู้ความเข้าใจค่อนข้างมาก	4	คะแนน
มีความรู้ความเข้าใจค่อนข้างน้อย	3	คะแนน
มีความรู้ความเข้าใจน้อย	2	คะแนน
มีความรู้ความเข้าใจน้อยที่สุด/ไม่มี	1	คะแนน

3) เกณฑ์การแปลผล

การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยมีเกณฑ์การแบ่งอันตรภาคชั้นตามสูตรการคำนวณดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

$$\text{สูตรอันตรภาคชั้น} = \frac{(\text{คะแนนสูงสุด}-\text{คะแนนต่ำสุด})}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{(6-1)}{6} = 0.8333$$

จากการคำนวณเกณฑ์อันตรภาคชั้นดังกล่าว (ประมาณ 0.83) สามารถแบ่งเป็นการแปลความหมายค่าเฉลี่ย เป็น 6 ระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 5.20 – 6.00 ประชาชนมีความเชื่อมั่นต่อกระบวนการยุติธรรมหรือมีความรู้ความเข้าใจเรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานฯ มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 4.36 – 5.19 ประชาชนมีความเชื่อมั่นต่อกระบวนการยุติธรรม หรือ มีความรู้ความเข้าใจเรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานฯ มาก

ค่าเฉลี่ย 3.52 – 4.35 ประชาชนมีความเชื่อมั่นต่อกระบวนการยุติธรรม หรือ พอจะมีความรู้ความเข้าใจเรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานฯ ค่อนข้างมาก

ค่าเฉลี่ย 2.68 – 3.51 ประชาชนมีความเชื่อมั่นต่อกระบวนการยุติธรรม หรือ มีความรู้ความเข้าใจเรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานฯ ค่อนข้างน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.84 – 2.67 ประชาชนมีความเชื่อมั่นต่อกระบวนการยุติธรรม หรือ มีความรู้ความเข้าใจเรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานฯ น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.83 ประชาชนไม่มีความเชื่อมั่นต่อกระบวนการยุติธรรม หรือ ไม่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานฯ

1.6.1.5 การทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ในการวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้ให้ผู้ทรงคุณวุฒิของสำนักงานกิจการยุติธรรมร่วมกับคณะวิจัยทำการวิพากษ์ เพื่อตรวจสอบความแม่นยำตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และใช้สถิติค่าครอนบาคอัลฟา (Cronbach's Alpha) ในการทดสอบความน่าเชื่อถือของตัวแปรที่ศึกษา

1.6.1.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะผู้วิจัยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงเดือน พฤษภาคม - มิถุนายน พ.ศ. 2562 โดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยตรงด้วยแบบสอบถาม (Questionnaire) จำนวน 7,021 ชุด โดยทั้งการให้ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้กรอกเอง (Self-enumeration) และ ผู้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นผู้กรอกให้ (Personal interview หรือ Face – to – face interview)

1.6.2 การศึกษาในเชิงคุณภาพ (Qualitative Method) มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ 2 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาทบทวนความเหมาะสมของแผนงานบูรณาการด้านการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ในประเด็นเกี่ยวกับความสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ความสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2562 - 2565 รวมถึงความสอดคล้องระหว่างตัวชี้วัด แนวทาง และโครงการที่อยู่ในแผนบูรณาการฯ และ 2) เพื่อติดตามความคืบหน้าในการดำเนินการตามแนวทางของแผนบูรณาการฯ การบริหารจัดการงบประมาณบูรณาการฯ ผลการดำเนินงานตามแนวทางของแผนบูรณาการฯ รวมถึงสภาพปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ทั้งนี้ คณะผู้ศึกษาได้กำหนดวิธีการในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1.6.2.1 การศึกษาจากเอกสาร (Documentary Review) เป็นการศึกษาข้อมูลชั้นทุติยภูมิ

จากวรรณกรรมต่าง ๆ ประกอบด้วย

- 1) การวิเคราะห์ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2562-2565
- 2) การวิเคราะห์ความสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันของแผนบูรณาการด้านการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ในประเด็นความสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ความสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตาม แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2562-2565 และเป้าหมาย ตัวชี้วัด และรายละเอียดแผนงานโครงการภายใต้แผนบูรณาการฯ
- 3) การวิเคราะห์ข้อมูลการเบิกจ่ายงบประมาณตามแผนงานของหน่วยงานที่รับผิดชอบในการดำเนินโครงการภายใต้แผนบูรณาการฯ

1.6.2.2 การสัมภาษณ์ (Interview) และ/หรือการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

ผู้บริหารหรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบของหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ในการดำเนินงานตามแผนบูรณาการด้านการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ไปใช้ในการวิเคราะห์ความสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันของแผนบูรณาการด้านการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ความสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตาม แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2562-2565 และความสอดคล้องระหว่างเป้าหมาย ตัวชี้วัด และรายละเอียดแผนงานโครงการภายใต้แผนบูรณาการฯ โดยมีประเด็นของการสัมภาษณ์ประกอบด้วย

- 1) ความสอดคล้องของแผนบูรณาการด้านการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 กับสถานการณ์ปัจจุบัน ความสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2562 - 2565 และความสอดคล้องระหว่างเป้าหมาย ตัวชี้วัด และรายละเอียดแผนงานโครงการภายใต้แผนบูรณาการฯ
- 2) แนวทางการบริหารจัดการ การเบิกจ่ายงบประมาณ และการดำเนินงานตามแผนบูรณาการด้านการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562
- 3) ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการบริหารจัดการและการดำเนินการตามแผนบูรณาการด้านการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 พร้อมทั้งข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินการ

ทั้งนี้ คณะผู้ศึกษาได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

- 1) การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) กับผู้แทนหน่วยงานที่รับผิดชอบในการดำเนินงานตามแผนบูรณาการฯ จำนวน 4 ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2562 เวลา 09.00 – 14.30 น. ณ ห้องประชุม Megnolia 3 โรงแรมทีเค พาเลสและคอนเวนชัน มีผู้เข้าร่วมประชุมรวมทั้งสิ้น 51 คน (รายละเอียดตามที่ปรากฏในภาคผนวก ก)

ครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 30 เมษายน 2562 เวลา 09.00 – 14.30 น. ณ ห้องประชุม BB 205 ชั้น 2 โรงแรมเซ็นทารา ศูนย์ราชการกรุงเทพมหานคร มีผู้เข้าร่วมประชุมรวมทั้งสิ้น 52 คน (รายละเอียดตามที่ปรากฏในภาคผนวก ข)

ครั้งที่ 3 เมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2562 เวลา 09.00 – 14.30 น. ณ ห้องประชุม BB 206 ชั้น 2 โรงแรมเซ็นทารา ศูนย์ราชการกรุงเทพมหานคร มีผู้เข้าร่วมประชุมรวมทั้งสิ้น 45 คน (รายละเอียดตามที่ปรากฏในภาคผนวก ค)

ครั้งที่ 4 เมื่อวันที่ 27 กันยายน 2562 เวลา 09.00 – 12.00 น. ณ ห้องประชุม BB 206 ชั้น 2 โรงแรมเซ็นทารา ศูนย์ราชการกรุงเทพมหานคร มีผู้เข้าร่วมประชุมรวมทั้งสิ้น 64 คน (รายละเอียดตามที่ปรากฏในภาคผนวก ง)

2) การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) กับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบดำเนินงานตามแผนบูรณาการฯ ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เพื่อรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานและข้อเสนอแนะในมุมมองของผู้ปฏิบัติงาน โดยได้จัดการสนทนากลุ่มไปเมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2562 เวลา 09.00 – 16.00 น. ณ ห้องประชุม BB 206 โรงแรมเซ็นทารา ศูนย์ราชการกรุงเทพมหานคร มีผู้เข้าร่วมประชุมเป็นเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการบริหารจัดการและการดำเนินงานตามโครงการ/แผนงานของหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณตามแผนงานบูรณาการฯ รวมทั้งสิ้น 17 คน (รายละเอียดตามที่ปรากฏในภาคผนวก จ)

3) การประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ ในประเด็นเกี่ยวกับการวิเคราะห์ความเหมาะสมของแผนบูรณาการฯ และความเชื่อมโยงระหว่างผลการดำเนินงานกับเป้าหมายความสำเร็จของแผนบูรณาการฯ จำนวน 2 ครั้ง ครั้งละไม่น้อยกว่า 5 คน ประกอบด้วย

ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2562 เวลา 09.00 – 12.00 น. ณ ห้องประชุม 101 ชั้น 11 อาคารนวมินทรราชธิราช สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ มีผู้เข้าร่วมประชุมเป็นผู้ทรงคุณวุฒิจากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ จำนวน 5 คน (รายละเอียดตามที่ปรากฏในภาคผนวก ฉ - 1)

ครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2562 เวลา 13.00 – 16.00 น. ณ ห้องประชุม 101 ชั้น 11 อาคารนวมินทรราชธิราช สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ มีผู้เข้าร่วมประชุมเป็นผู้ทรงคุณวุฒิจากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ จำนวน 5 คน (รายละเอียดตามที่ปรากฏในภาคผนวก ฉ - 2)

1.6.2.3 การจัดประชุมวิพากษ์วิพากษ์ร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ เมื่อวันที่ 27 กันยายน 2562 เวลา 09.00 – 12.00 น. ณ ห้องประชุม BB 206 ชั้น 2 โรงแรมเซ็นทารา ศูนย์ราชการกรุงเทพมหานคร มีผู้เข้าร่วมประชุมรวมทั้งสิ้น 64 คน (รายละเอียดตามที่ปรากฏในภาคผนวก ข)

1.6.3 การวิเคราะห์ข้อมูลและการประมวลผลข้อมูล

1.6.3.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามความรู้เรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประชาชน และความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อกระบวนการยุติธรรม จำนวน 7,021 ชุด โดยใช้สถิติพรรณนา เพื่อแปลความหมายร้อยละของประชาชนมีความรู้เรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม และร้อยละของประชาชนที่มีความเชื่อมั่นต่อกระบวนการยุติธรรม

ทั้งนี้ ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากแบบสอบถาม จะถูกนำมาตรวจสอบความถูกต้องความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และนำแบบสอบถามทุกชุดมาตรวจให้คะแนน และเลือกใช้เทคนิคการวิเคราะห์ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

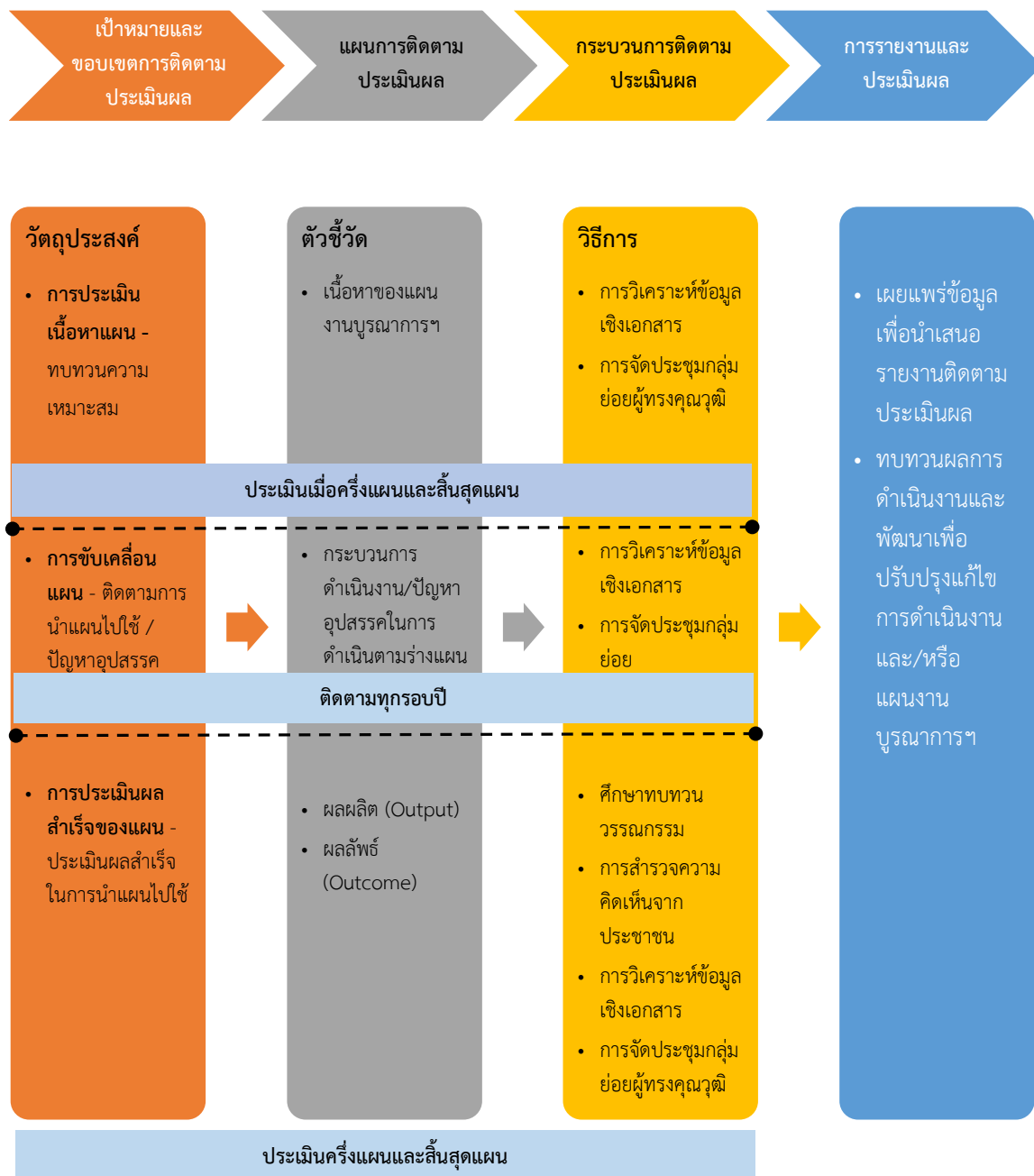
1.6.3.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) จากแหล่งข้อมูลหลายแหล่ง ทั้งที่เป็นแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) และแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) และทำการสอบทานข้อมูลจากแหล่งข้อมูลหลายแหล่ง เพื่อให้ผลการวิเคราะห์มีความถูกต้องน่าเชื่อถือ

ข้อมูลที่ได้จากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ซึ่งได้มาจากการการสัมภาษณ์ (Interview) และ/หรือการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) บุคคลที่เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ประกอบด้วย ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบของหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ในการดำเนินงานตามแผนบูรณาการด้านการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 จะถูกนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และหาข้อสรุป ร่วมกับข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ที่ได้จากการศึกษาเอกสารการดำเนินงานตามแผนบูรณาการด้านการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ประกอบด้วย ข้อมูลการเบิกจ่ายงบประมาณตามแผนงานของหน่วยงานที่รับผิดชอบในการดำเนินโครงการภายใต้แผนบูรณาการฯ ข้อมูลการดำเนินงานตามแผนบูรณาการฯ เป็นต้น

ทั้งนี้ การศึกษานี้ได้ใช้ตัวแบบเชิงตรรกะ (Logical Model) และใช้แนวคิด Program Theory เป็นกรอบในการวิเคราะห์ ตามที่แสดงในภาพที่ 1.1 เพื่อแสดงให้เห็นถึงความสอดคล้องเชื่อมโยงอย่างเป็นเหตุและเป็นผลของการดำเนินงานตามแผนบูรณาการด้านการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ตั้งแต่การกำหนดเป้าหมายและขอบเขตการดำเนินงาน การขับเคลื่อนแผนการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานทั้งในเชิงผลที่ได้รับ (Output) และผลลัพธ์ (Outcome)

ดังนั้น ภายใต้กรอบการประเมินตามการศึกษานี้ จะนำไปสู่การประเมินผลสัมฤทธิ์ในการนำแผนงานบูรณาการด้านการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรมมาใช้ในการขับเคลื่อนภารกิจตามเป้าหมายของแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2562-2565

ภาพที่ 1.1 กรอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผล

1.7 แผนการดำเนินงาน

แผนการดำเนินงานเพื่อติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ แผนงานการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ปีงบประมาณ 2562 ประกอบด้วยกิจกรรมหลักตามที่แสดงในตาราง 1.2 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1.2 แผนการดำเนินงาน

กิจกรรม	ปี 2561		ปี 2562									
	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.
1. การออกแบบและวางกรอบแนวทางการศึกษา												
1.1 ศึกษาแผนบูรณาการด้านการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ 2562												
1.2 ศึกษาข้อมูลเชิงเอกสารเพื่อออกแบบกรอบการศึกษา												
1.3 ออกแบบและวางกรอบแนวทางการศึกษา												
1.4 จัดทำกรอบแนวทาง รูปแบบ (Platform) และเครื่องมือในการติดตามและประเมินผลแผนงานบูรณาการด้านการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม												
2. การศึกษาทบทวนความเหมาะสมและความสอดคล้องของแผนบูรณาการฯ กับสถานการณ์ปัจจุบัน และกระบวนการนำแผนบูรณาการไปปฏิบัติ												
2.1 ศึกษาข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง												
2.2 วิเคราะห์ข้อมูลตามแนวทาง (Platform) การติดตามและประเมินผลแผนงานบูรณาการด้านการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม												
2.3 ดำเนินการจัดประชุมกลุ่มย่อย/สัมมนา (เข้าร่วมในการประชุมของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมจำนวน 5 ครั้ง เพื่อเก็บข้อมูลการติดตามการดำเนินงาน)												

ตารางที่ 1.2 แผนการดำเนินงาน (ต่อ)

กิจกรรม	ปี 2561		ปี 2562									
	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.
2.4 ประชุมกลุ่มย่อยกับผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อแสดงความ คิดเห็นเกี่ยวกับการวิเคราะห์ความเหมาะสมและ ความสอดคล้องของแผนบูรณาการฯ กับ สถานการณ์ปัจจุบัน และกระบวนการนำแผนบูรณา การไปปฏิบัติ (2 ครั้ง)												
3. การประเมินตัวชี้วัดระดับเป้าหมายของแผนบูรณาการ ด้านการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ 2562 จำนวน 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ “ประชาชนมีความรู้เรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานในการ เข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70” และ “ประชาชนมีความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม ร้อยละ 85”												
3.1 การออกแบบวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และสร้าง เครื่องมือ												
3.2 การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล												
3.3 การประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล												
3.4 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตัวชี้วัด												
4. การติดตามผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดระดับแนว ทางการดำเนินงานของแผนบูรณาการด้านการปฏิรูป กฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ประจำปี งบประมาณ 2562 จำนวน 4 ตัวชี้วัด												
4.1 การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล												
4.2 การประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล												
4.3 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตัวชี้วัด												

ตารางที่ 1.2 แผนการดำเนินงาน (ต่อ)

กิจกรรม	ปี 2561		ปี 2562									
	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.
5. การจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์ (Final Report)												
5.1 ประชุมวิพากษ์ร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ จำนวนไม่น้อยกว่า 60 คน												
5.2 จัดทำรายงานผลการประเมินฯ ฉบับสมบูรณ์ จำนวน 100 เล่ม พร้อมไฟล์ MS Word และ PDF												
5.3 จัดทำเอกสาร Infographic รายงานผลการศึกษาในลักษณะ One concept paper จำนวน 100 ชุด												
5.4 จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ในลักษณะ Clip video สั้น ความยาวไม่เกิน 4 นาที และเอกสารนำเสนอ Power Point สรุปสาระสำคัญของรายงานผลการศึกษา												

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเพื่อติดตามและประเมินผลการขับเคลื่อนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เข้าร่วมบูรณาการภายใต้แผนบูรณาการการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ส่วน คือ การศึกษาทบทวนเกี่ยวกับแผนและ 2 ส่วน คือ การศึกษาทบทวนเกี่ยวกับแผนและประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับแผนบูรณาการการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม และแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน ทั้งนี้ รายละเอียดของการศึกษาทบทวนวรรณกรรมมีดังนี้

2.1 แผนและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

2.1.1 แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2562 - 2565)

แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2562 - 2565) ได้มีการกำหนดวิสัยทัศน์ของแผนไว้ดังนี้ “การบริหารงานยุติธรรมมีธรรมาภิบาลและทันสมัย สร้างสังคมไทยเคารพกฎหมาย มีความปลอดภัยและสงบสุข” และภายใต้วิสัยทัศน์ดังกล่าว ประกอบด้วยพันธกิจหลักรวม 5 ประการ ได้แก่

- 1) เสริมสร้างการป้องกันการกระทำผิดโดยสร้างความรู้ความเข้าใจด้านความยุติธรรมและกฎหมาย
- 2) ปรับปรุงและพัฒนากระบวนการไกล่เกลี่ยเพื่อใช้ระงับข้อพิพาทหรือยุติความขัดแย้ง โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมและสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้สะดวกและง่าย
- 3) เพิ่มประสิทธิภาพการอำนวยความสะดวกยุติธรรมให้กับประชาชน โดยพัฒนากฎหมายและระบบบริหารงานยุติธรรม
- 4) ปรับปรุงระบบการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดเพื่อให้ผู้กระทำความผิดกลับเข้าสู่สังคมได้อย่างปกติสุข
- 5) ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเชื่อมโยงการดำเนินงานยุติธรรมทุกขั้นตอน

โดยแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2562 - 2565) มีเป้าหมายสูงสุด 2 ประการ ได้แก่ เป้าหมายที่ 1 คือ การบริหารงานยุติธรรมมีธรรมาภิบาลและความโปร่งใส และเป้าหมายที่ 2 คือ สังคมมีความสงบเรียบร้อย ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน โดยกำหนดยุทธศาสตร์ไว้ 5 ยุทธศาสตร์ ดังนี้ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ และการมีส่วนร่วมด้านกฎหมาย กระบวนการยุติธรรม ยุทธศาสตร์ที่ 2 การส่งเสริมและพัฒนากระบวนการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาททั้งทางอาญา ทางแพ่งและพาณิชย์ และทางปกครอง ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนากฎหมายและระบบบริหารงานยุติธรรม ยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาระบบการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด และยุทธศาสตร์ที่ 5 การขับเคลื่อนกระบวนการยุติธรรมด้วยดิจิทัล โดยมีสาระสำคัญโดยสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 2.1 แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2562 – 2565)

ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าหมายและตัวชี้วัด	แนวทางการดำเนินงาน
ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ และการมีส่วนร่วมด้านกฎหมาย กระบวนการยุติธรรม	เป้าหมาย 1. ประชาชนและชุมชนเข้มแข็ง มีภูมิคุ้มกันเมื่อเกิดปัญหาต่าง ๆ สามารถจัดการปัญหาเองได้ในเบื้องต้น และสามารถป้องกันตนเองมิให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม ตัวชี้วัด 1. ความรู้ความเข้าใจเรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประชาชนเพิ่มขึ้น 2. ร้อยละของผู้ประสบเหตุอาชญากรรมลดลง	1. เสริมสร้างองค์ความรู้ด้านสิทธิ เสรีภาพ กฎหมาย กระบวนการยุติธรรม และการป้องกันตนเองมิให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม 2. ปลุกฝังจิตสำนึกและค่านิยมในการยอมรับ เคารพ และปฏิบัติตามกฎหมายแก่ประชาชน ชุมชน และสังคม 3. ส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชน มีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรมทุกขั้นตอน
ยุทธศาสตร์ที่ 2 การส่งเสริมและพัฒนากระบวนการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาททั้งทางอาญา ทางแพ่ง และพาณิชย์ และทางปกครอง	เป้าหมาย 1. ประชาชนเข้าถึงความยุติธรรมในรูปแบบที่หลากหลายและทั่วถึง 2. ยุติความขัดแย้งและสร้างความสมานฉันท์โดยใช้กระบวนการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาททั้งทางอาญา ทางแพ่งและพาณิชย์ และทางปกครอง ตัวชี้วัด 1. จำนวนข้อพิพาทและคดีความที่เข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาททั้งทางอาญา ทางแพ่งและพาณิชย์ และทางปกครอง 2. ทศนคติและความพึงพอใจต่อการเข้าถึงและการให้บริการของกระบวนการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาททั้งทางอาญา ทางแพ่ง และพาณิชย์ และทางปกครอง	1. สร้างความเข้าใจและยอมรับผลดีของการนำกระบวนการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาทมาใช้ทั้งทางอาญา ทางแพ่งและพาณิชย์ และทางปกครอง 2. พัฒนากฎหมายเพื่อส่งเสริมการนำกระบวนการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาทมาใช้ทั้งทางอาญา ทางแพ่งและพาณิชย์ และทางปกครอง 3. พัฒนาการเข้าถึงและการให้บริการที่ทันสมัยและทั่วถึง 4. สร้างมาตรฐานผู้ทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาทในกระบวนการยุติธรรมทางเลือก

ตารางที่ 2.1 แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2562 – 2565) (ต่อ)

ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าหมายและตัวชี้วัด	แนวทางการดำเนินงาน
ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนากฎหมายและระบบบริหารงานยุติธรรม	เป้าหมาย 1. การบริหารงานยุติธรรมมีประสิทธิภาพและมีความโปร่งใสมากขึ้น 2. ประชาชนมีความพึงพอใจและความเชื่อมั่นต่อการดำเนินงานของกระบวนการยุติธรรม 3. ประชาชนสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม ตัวชี้วัด 1. ความพึงพอใจและความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการดำเนินงานของกระบวนการยุติธรรม 2. ระดับความสำเร็จของระบบติดตามความคืบหน้าการดำเนินคดี 3. จำนวนผู้ต้องขังระหว่างการพิจารณาคดีลดลง	1. แก้ไขปรับปรุงกฎหมายให้มีความทันสมัยและเป็นธรรม 2. พัฒนาระบบงานยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพและธรรมาภิบาล 3. พัฒนากลไกการช่วยเหลือ และเพิ่มศักยภาพเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม 4. พัฒนาประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรมเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ 5. พัฒนาศักยภาพบุคลากรและเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรด้านกระบวนการยุติธรรม 6. สนับสนุนการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการยุติธรรม
ยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาระบบการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิด	เป้าหมาย 1. ลดการกระทำความผิดซ้ำ 2. ผู้พ้นโทษมีชีวิตที่ดีขึ้น ตัวชี้วัด 1. อัตราการกระทำผิดซ้ำลดลง 2. ร้อยละของเด็กและเยาวชนที่ผ่านการฝึกอบรมจากศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน และผู้พ้นโทษมีชีวิตที่ดีขึ้น	1. พัฒนาระบบการจำแนก การควบคุม และการบำบัดฟื้นฟูผู้กระทำความผิดในแต่ละประเภทให้เหมาะสม สอดคล้องกับมาตรฐานสากล 2. พัฒนามาตรการแทนการควบคุมตัวผู้กระทำความผิดอาญา (Non - Custodial Measures) 3. สร้างระบบเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยและจัดทำระบบติดตามสำหรับผู้พ้นโทษ และเด็กเยาวชนที่กำลังจะครบระยะเวลาการฝึกอบรม

ตารางที่ 2.1 แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2562 – 2565) (ต่อ)

ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าหมายและตัวชี้วัด	แนวทางการดำเนินงาน
ยุทธศาสตร์ที่ 5 การขับเคลื่อนกระบวนการยุติธรรมด้วยดิจิทัล	เป้าหมาย 1. การบริหารจัดการกระบวนการยุติธรรมมีประสิทธิภาพมากขึ้นด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ตัวชี้วัด 1. มีระบบฐานข้อมูลและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่เชื่อมโยงทุกหน่วยงานและใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการกระบวนการยุติธรรม	1. พัฒนาระบบดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงาน และการบริหารราชการเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานและการตัดสินใจ 2. บูรณาการและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานและจัดให้มีศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนข้อมูลดิจิทัลเพื่อสนับสนุนกระบวนการยุติธรรม

2.1.2 ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 (สำนักงบประมาณ, 2560) ได้กำหนดยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยกำหนดให้การจัดสรรงบประมาณจะต้องมีความสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาที่สำคัญตามที่กำหนดไว้ในร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (พ.ศ. 2558-2573) กรอบแนวคิดการพัฒนาประเทศไปสู่ประเทศไทย 4.0 นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2558-2564) นโยบายรัฐบาล และแผนแม่บทอื่น ๆ รวมถึงการนำ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นแนวทางในการจัดสรรงบประมาณ โดยมีหลักการสำคัญ ดังนี้

1) นำแนวทางการพัฒนาที่สำคัญของร่างกรอบยุทธศาสตร์ ระยะ 20 ปี ทั้ง 6 ยุทธศาสตร์ มาเป็นกรอบโครงสร้างยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ เพื่อให้สามารถแสดงความเชื่อมโยงและสอดคล้องกับเป้าหมายของแนวทางการพัฒนาในระยะยาวได้อย่างเป็นรูปธรรม

2) กำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดของยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ ให้มีความถูกต้องชัดเจน สอดคล้องกับเป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 รวมทั้งให้ความสำคัญกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

3) นำยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 มากำหนดเป็นประเด็นยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ และกำหนดนโยบายการจัดสรรงบประมาณ ที่มีการระบุพื้นที่ดำเนินการของโครงการ/กิจกรรม ที่จะต้องดำเนินการไว้ให้ชัดเจน

4) กำหนดยุทธศาสตร์ขึ้นำเพื่อเป็นทิศทางการดำเนินงานการพัฒนาในแต่ละพื้นที่ระดับภาค ไว้ในเอกสารประกอบยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ เพื่อให้ส่วนราชการใช้เป็นแนวทางในการเสนอขอจัดสรรงบประมาณลงในแต่ละภาค/พื้นที่ อย่างเหมาะสม และสำนักงบประมาณใช้เป็นกรอบในการพิจารณา

จัดสรรงบประมาณที่มีการบูรณาการงบประมาณเชิงยุทธศาสตร์และเชิงพื้นที่ ซึ่งจะส่งเสริมให้เกิดกระบวนการวางแผนเพื่อพัฒนาพื้นที่ระดับภาคที่มีความสอดคล้องกัน

ทั้งนี้ ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ 1) ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง 2) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ 3) ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน 4) ยุทธศาสตร์ด้านการแก้ไขปัญหาความยากจน ลดความเหลื่อมล้ำ และสร้างการเจริญเติบโตจากภายใน 5) ยุทธศาสตร์ด้านการจัดการน้ำและสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน และ 6) ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ โดยมียุทธศาสตร์ที่ 6 ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ เป็นยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

ในยุทธศาสตร์ที่ 6 ประกอบด้วย แนวทางการดำเนินงานทั้งสิ้น 6 ด้าน ได้แก่ 1) การปรับปรุงโครงสร้าง บทบาท ภารกิจของหน่วยงานภาครัฐให้มีขนาดที่เหมาะสม 2) การวางระบบบริหารงานราชการแบบบูรณาการ 3) การพัฒนาระบบบริหารจัดการกำลังคนและพัฒนาบุคลากรภาครัฐ 4) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ 5) การปรับปรุงกฎหมายและระเบียบต่าง ๆ ให้ทันสมัย เป็นธรรมและเป็นสากล และ 6) การพัฒนาระบบการให้บริการประชาชนของหน่วยงานภาครัฐ โดยมีด้านที่ 5 การปรับปรุงกฎหมายและระเบียบต่าง ๆ ให้ทันสมัย เป็นธรรมและเป็นสากล เป็นด้านที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

ทั้งนี้ กรอบการจัดสรรงบประมาณด้านการปรับปรุงกฎหมายและระเบียบต่าง ๆ ให้ทันสมัย เป็นธรรมและเป็นสากล มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

1) เป้าหมาย ประกอบด้วย

- (1) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานยุติธรรม และระเบียบต่าง ๆ ให้ทันสมัย เป็นธรรม และเป็นสากล
- (2) การดำเนินคดีกับผู้ได้กระทำความผิดของสังคมไทยลดลง

2) ตัวชี้วัด ประกอบด้วย

- (1) จำนวนข้อร้องเรียนในการบังคับใช้กฎหมายลดลง
- (2) ความสำเร็จในการแก้ไขปัญหาเรื่องร้องทุกข์จากผู้บริโภคเพิ่มขึ้น
- (3) จำนวนคดีที่รัฐดำเนินคดีกับผู้ได้กระทำความผิดซึ่งต้องชดเชยความเสียหายลดลง

3) กรอบการดำเนินการ คือ การปฏิรูปกฎหมายและการพัฒนากระบวนการยุติธรรม ประกอบด้วยสาระสำคัญดังนี้

(1) เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์

- เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานยุติธรรมเพื่ออำนวยความสะดวกเป็นธรรมให้กับประชาชน

- เพิ่มประสิทธิภาพการเตือนภัยที่เกี่ยวข้องกับสินค้าและบริการที่ไม่ปลอดภัยเพื่อป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้นต่อประชาชน
- การดำเนินคดีกับผู้ที่ได้กระทำความผิดของสังคมไทยลดจำนวนลง

(2) ตัวชี้วัด

- ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจทางด้านกฎหมาย และสิทธิหน้าที่ของตนเองมากขึ้น
- ประชาชนได้รับบริการ และการช่วยเหลืออย่างมีประสิทธิภาพจากเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ด้านกฎหมาย
- การแจ้งเตือนภัยเกี่ยวกับสินค้าและบริการที่ไม่ปลอดภัยไม่ต่ำกว่า 350 เรื่องต่อปี และประชาชนได้รับการแจ้งเตือนภัยเกี่ยวกับสินค้าและบริการที่ไม่ปลอดภัยร้อยละ 85
- จำนวนคดีที่รัฐดำเนินคดีกับผู้มิได้กระทำความผิดซึ่งต้องชดเชยความเสียหายลดลง

(3) นโยบายการจัดสรรงบประมาณ

- พัฒนา ปรับปรุง และบังคับใช้กฎหมายให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน
- ส่งเสริมการใช้เครื่องมือการวิเคราะห์ผลกระทบของการออกกฎหมาย (Regulatory Impact Assessment : RIA)
- พัฒนาช่องทางการให้บริการและการให้ความช่วยเหลือด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม
- พัฒนานวัตกรรมด้านการแก้ไข ฟื้นฟูผู้กระทำความผิด และช่วยเหลือดูแลผู้พ้นโทษ
- ส่งเสริมกรอบแนวทางการป้องกันอาชญากรรม 6 ด้าน
- ส่งเสริมกระบวนการยุติธรรมทางเลือก
- ปฏิรูปกฎหมายเพื่อช่วยเหลือประชาชนให้เข้าถึงความเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ ประชาชนเข้าถึงสะดวก
- ส่งเสริมสิทธิเสรีภาพและสิทธิมนุษยชน โครงการสร้างหลักประกันสิทธิเสรีภาพและสิทธิมนุษยชนตามมาตรฐานสากล เช่น การแก้ปัญหาสถานะบุคคลของชนกลุ่มน้อย กลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มคนไร้รัฐ (Stateless) ตามสิทธิขั้นพื้นฐาน
- พัฒนากลไกการป้องกันอันตรายจากสินค้าและบริการที่ไม่ปลอดภัย

2.1.3 แผนงานบูรณาการการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 มีหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณตามแผนงานบูรณาการการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 รวมจำนวนทั้งสิ้น 15 หน่วยงาน ประกอบด้วย กรมการปกครอง สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม กรมคุมประพฤติ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กรมบังคับคดี กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กรมราชทัณฑ์ กรมสอบสวนคดีพิเศษ สำนักงานกิจการยุติธรรม สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ สถาบันอนุญาโตตุลาการ สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (องค์การมหาชน) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ และสำนักงานอัยการสูงสุด โดยมีวงเงินงบประมาณรวมทั้งสิ้น 1,098.8196 ล้านบาท

แผนงานบูรณาการการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 มีเป้าหมายในการ “พัฒนากฎหมายและกระบวนการยุติธรรมให้ทันสมัยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการอำนวยความสะดวกและเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม” โดยมีตัวชี้วัดระดับเป้าหมายของแผนบูรณาการจำนวน 2 ตัวชี้วัด 4 แนวทางการดำเนินงาน และ 4 ตัวชี้วัดในระดับแนวทางการดำเนินงาน ทั้งนี้ รายละเอียดของแผนงานบูรณาการการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ได้แก่ เป้าหมาย ตัวชี้วัดระดับเป้าหมาย แนวทางการดำเนินงาน และตัวชี้วัดระดับแนวทางการดำเนินงานของแผนบูรณาการฯ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ปรากฏอยู่ในตารางที่ 2.2 และหน่วยงานและโครงการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ จำแนกตามตัวชี้วัดระดับแนวทางการดำเนินงาน ปรากฏอยู่ในตารางที่ 2.3

ตารางที่ 2.2 เป้าหมาย ตัวชี้วัดระดับเป้าหมาย แนวทางการดำเนินงาน และตัวชี้วัดระดับแนวทางการดำเนินงาน

วัตถุประสงค์	เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานยุติธรรม โดยปรับปรุงและพัฒนากฎหมาย เพิ่มประสิทธิภาพการอำนวยความสะดวกและการบังคับใช้กฎหมาย ส่งเสริมกระบวนการยุติธรรมทางเลือก พัฒนาระบบการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ส่งเสริมสิทธิเสรีภาพและสิทธิมนุษยชนตามมาตรฐานสากล พัฒนากลไกการเตือนภัยและป้องกันอันตรายจากสินค้าและบริการที่ไม่ปลอดภัย รวมทั้งช่วยเหลือให้ประชาชนสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมด้วยความสะดวก รวดเร็ว เสมอภาค และเป็นธรรม			
เป้าหมาย	พัฒนากฎหมายและกระบวนการยุติธรรมให้ทันสมัย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการอำนวยความสะดวกเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม			
ตัวชี้วัดระดับเป้าหมาย	1. ประชาชนมีความรู้เรื่องสิทธิ และความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 คำอธิบาย : ความรู้เกี่ยวกับช่องทาง/กระบวนการขั้นตอน/ระยะเวลา/ค่าใช้จ่าย/การติดตามความคืบหน้าในการขอรับบริการงานยุติธรรม เป็นต้น รวมทั้งความรู้ทางกฎหมายในประเด็นต่าง ๆ ที่น่าสนใจ เช่น นิติกรรมสัญญาและการขอรับข้อพิพาท หนี้สิน ที่ทำกินและทรัพย์สินการรวมชาติ การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ การขอรับการเยียวยา การร้องเรียนกล่าวโทษเจ้าหน้าที่รัฐ เป็นต้น	2. ประชาชนมีความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม ร้อยละ 85 คำอธิบาย : ความเชื่อมั่น คือ ทศนคติของประชาชน/ผู้รับบริการที่เกิดจากฐานความคิดหรือประสบการณ์ที่บุคคลนั้นได้รับมา ซึ่งเป็นผลที่เกิดขึ้นจากการให้บริการของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม หรือพฤติกรรม/การกระทำของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานกระบวนการยุติธรรมในการให้บริการประชาชน		
แนวทางการดำเนินงาน	1. พัฒนา ปรับปรุง และบังคับใช้กฎหมาย รวมทั้งสร้างการรับรู้เรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม	2. ส่งเสริมและพัฒนากระบวนการยุติธรรมทางเลือก	3. ส่งเสริมการป้องกันการทำ ความผิดและการป้องกันอาชญากรรม	4. พัฒนาประสิทธิภาพเทคโนโลยีสารสนเทศและระบบในกระบวนการยุติธรรมเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชน
ตัวชี้วัดระดับแนวทางการดำเนินงาน	1. กฎหมายและ/หรือมาตรฐานด้านกระบวนการยุติธรรมได้รับการพัฒนา และปรับปรุง จำนวน 5 เรื่อง	2. ประชาชน (กลุ่มเป้าหมาย) มีความรู้และความเข้าใจพื้นฐานด้านกระบวนการยุติธรรมทางเลือกไม่น้อยกว่าร้อยละ 70	3. การดำเนินงานสอดคล้องตามกรอบแนวทางป้องกันอาชญากรรม 6 ด้าน	4. หน่วยงานของรัฐมีระบบ/บริการในกระบวนการยุติธรรมที่ได้มาตรฐาน/ลดขั้นตอน/เชื่อมโยงกัน จำนวนไม่น้อยกว่า 10 ระบบ/บริการ

ตารางที่ 2.2 เป้าหมาย ตัวชี้วัดระดับเป้าหมาย แนวทางการดำเนินงาน และตัวชี้วัดระดับแนวทางการดำเนินงานของแผนบูรณาการฯ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 (ต่อ)

คำอธิบาย : กฎหมายและมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมได้รับการพัฒนาและปรับปรุง หมายถึง กฎหมายและมาตรฐานด้านการยุติธรรมได้รับการพัฒนาและปรับปรุงดีขึ้น/หรือสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ผ่านการดำเนินงานของโครงการ/กิจกรรมที่บรรจุอยู่ตามแนวทางการดำเนินงานด้านการพัฒนา ปรับปรุง และบังคับใช้กฎหมาย รวมทั้งสร้างการรับรู้เรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม	คำอธิบาย : 1) กลุ่มเป้าหมายมีความรู้และความเข้าใจ ด้านกระบวนการยุติธรรมทางเลือก หมายถึง เมื่อสิ้นสุดการเข้าร่วมกิจกรรม/โครงการ กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมทางเลือกเพิ่มมากขึ้น 2) กลุ่มเป้าหมาย หมายถึง ผู้เข้าร่วมโครงการ/กิจกรรม/การฝึกอบรม ประชุม สัมมนา เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องกระบวนการยุติธรรมทางเลือกมากขึ้น ภายใต้โครงการ/กิจกรรมที่บรรจุแนวทางการดำเนินงานส่งเสริมและพัฒนากระบวนการยุติธรรมทางเลือก	คำอธิบาย : หน่วยงานมีการดำเนินการกิจกรรม/โครงการที่สอดคล้องตามกรอบแนวทางการป้องกันอาชญากรรม 6 ด้าน ตามความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 24 มกราคม 2560 ประกอบด้วย การป้องกันอาชญากรรมโดยสภาพแวดล้อม โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน ด้วยการป้องกันกระทำความผิด โดยการเฝ้าระวังกลุ่มเสี่ยงที่มีโอกาสจะกระทำความผิด โดยการลดโอกาสการตกเป็นเหยื่อ และการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพบุคลากรในการป้องกันอาชญากรรม	คำอธิบาย : 1) ระบบ/บริการในกระบวนการยุติธรรม หมายถึง ระบบ/บริการในกระบวนการยุติธรรม กระบวนการยุติธรรม เพื่อให้บริการประชาชนหรือสนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยงาน อาทิ ระบบงานนิติวิทยาศาสตร์ ระบบงานสืบสวนสอบสวน ระบบการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด ระบบงานคุ้มครองและช่วยเหลือประชาชนผู้ถูกกลั่นแกล้งและเสรีภาพ ระบบการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน ระบบบริหารจัดการในการพิจารณาคดี ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ระบบฐานข้อมูลกระบวนการยุติธรรม เป็นต้น 2) มาตรฐาน/ลดขั้นตอน/เชื่อมโยงกัน หมายถึง หน่วยงานได้จัดให้มี/พัฒนา/ปรับปรุงให้ระบบหรือการให้บริการมีมาตรฐานตามที่หน่วยงานกำหนด หรือลดขั้นตอนจากกระบวนการเดิม หรือสามารถเชื่อมโยงข้อมูล/การดำเนินงานระหว่างกันได้
งบประมาณ (ล้านบาท)	97.9686	747.8965	170.3688

ตารางที่ 2.3 หน่วยงานและโครงการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ จำแนกตามตัวชี้วัดระดับแนวทางการดำเนินงาน

ตัวชี้วัดระดับแนวทางการดำเนินงาน	หน่วยงาน	โครงการ/กิจกรรม	งบประมาณรายโครงการ/ กิจกรรม (ล้านบาท)	งบประมาณรวม (ล้านบาท)
1. กฎหมายและ/หรือมาตรฐานด้านกระบวนการยุติธรรมได้รับการพัฒนาและปรับปรุงจำนวน 5 เรื่อง	สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม	โครงการปฏิรูปหน่วยงานอาสา หมายความขอแรง และที่ ปรึกษากฎหมายของเด็กและเยาวชน	3.488	97.9686
	กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ	โครงการพัฒนาระบบบริการ มาตรการ กลไก และส่งเสริมความรู้ ในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพเพื่อช่วยเหลือเยียวยาประชาชนตาม กฎหมาย - การพัฒนาระบบบริการ มาตรการ กลไก และสร้าง ความสัมพันธ์กับภาคีเครือข่ายในการคุ้มครองสิทธิและ เสรีภาพ	3.3019	
	กรมบังคับคดี	โครงการพัฒนา ปรับปรุงกฎหมาย กระบวนการ และสร้างการ รับรู้กระบวนการด้านการบังคับคดี	2.5896	
	สำนักงานกิจการยุติธรรม	โครงการขับเคลื่อนการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากกระบวนการ ยุติธรรม - พัฒนาระบบการประเมินกฎหมายและสร้างการรับรู้ทาง กฎหมาย	9.5472	
	สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (องค์การมหาชน)	โครงการส่งเสริมบทบาทประเทศไทยในเวทีโลกด้านการ เสริมสร้างหลักนิติธรรม และยกระดับกระบวนการยุติธรรมทาง อาญาตามแผนงานสหประชาชาติว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรม และความยุติธรรมทางอาญา	79.0811	

ตารางที่ 2.3 หน่วยงานและโครงการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ จำแนกตามตัวชี้วัดระดับแนวทางการดำเนินงาน (ต่อ)

ตัวชี้วัดระดับแนวทางการดำเนินงาน	หน่วยงาน	โครงการ/กิจกรรม	งบประมาณรายโครงการ/ กิจกรรม (ล้านบาท)	งบประมาณรวม (ล้านบาท)
2. ประชาชน (กลุ่มเป้าหมาย) มีความรู้และความเข้าใจพื้นฐานด้านกระบวนการยุติธรรมทางเลือกไม่น้อยกว่าร้อยละ 70	กรมการปกครอง	โครงการสนับสนุนการดำเนินการตามกฎหมายในหน้าที่ของฝ่ายปกครองเพื่อการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม - ฝึกอบรมผู้ปฏิบัติงานด้านการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่งและทางอาญา	3.8975	82.5857
	สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม	โครงการพัฒนาและส่งเสริมยุติธรรมชุมชนเพื่อการเข้าถึงความยุติธรรมของประชาชน	48.8872	
	กรมบังคับคดี	โครงการพัฒนาประสิทธิภาพการบังคับคดี	25.5962	
	กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน	โครงการส่งเสริมและพัฒนากระบวนการยุติธรรมทางเลือก	1.3000	
	สถาบันอณูญาโตตุลาการ	โครงการเสริมสร้างองค์ความรู้ในเรื่องกระบวนการรับข้อพิพาททางเลือก	2.9048	
3. การดำเนินงานสอดคล้องตามกรอบแนวทางป้องกันอาชญากรรม 6 ด้าน	กรมคุมประพฤติ	โครงการคืนคนดีสู่สังคม	51.4950	747.8965
		โครงการพัฒนาระบบการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน - การป้องกันสังคมให้ปลอดภัยจากอาชญากรรม - การส่งเสริมบ้านกึ่งวิถี	1.8490 4.6435	
	สำนักงานกิจการยุติธรรม	โครงการขับเคลื่อนการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนาระบบการยุติธรรม - ส่งเสริมและบูรณาการงานป้องกันอาชญากรรม	5.3025	
	สถาบันนิติวิทยาศาสตร์	โครงการพัฒนาศักยภาพการตรวจพิสูจน์ด้านนิติวิทยาศาสตร์เชิงบูรณาการเพื่ออำนวยความสะดวกและลดความเหลื่อมล้ำ	106.0967	
	สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	โครงการพัฒนาระบบบริการบริการในกระบวนการยุติธรรม	578.5098	

ตารางที่ 2.3 หน่วยงานและโครงการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ จำแนกตามตัวชี้วัดระดับแนวทางการดำเนินงาน (ต่อ)

ตัวชี้วัดระดับแนวทางการดำเนินงาน	หน่วยงาน	โครงการ/กิจกรรม	งบประมาณรายโครงการ/ กิจกรรม (ล้านบาท)	งบประมาณรวม (ล้านบาท)
4. หน่วยงานของรัฐมีระบบ/บริการในกระบวนการยุติธรรมที่ได้มาตรฐาน/ลดขั้นตอน/เชื่อมโยงกันจำนวนไม่น้อยกว่า 10 ระบบ/บริการ	กรมการปกครอง	โครงการสนับสนุนการดำเนินการตามกฎหมายในหน้าที่ของฝ่ายปกครองเพื่อการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม - สร้างระบบฐานข้อมูลทรัพยากรสูงเป็นและปลอดภัยสูงเป็น	29.0100	170.3688
	กรมคุมประพฤติ	โครงการพัฒนาระบบการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดในชุมชน - การนำเครื่องมือติดตามตัวอิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับผู้กระทำผิด	11.8630	
	กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ	โครงการพัฒนาระบบงานคุ้มครองสิทธิเพื่อการให้บริการแบบดิจิทัล	1.7077	
	กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ	โครงการพัฒนาระบบบริการ มาตราการ กลไก และส่งเสริมความรู้ในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพเพื่อช่วยเหลือเยียวยาประชาชนตามกฎหมาย - การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศด้านคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ	7.9352	
	กรมราชทัณฑ์	โครงการพัฒนาระบบข้อมูลผู้ต้องขังเพื่อเชื่อมโยงในหน่วยงานกระบวนการยุติธรรม	45.0624	
	กรมสอบสวนคดีพิเศษ	โครงการสร้างเครือข่ายบูรณาการป้องกันอาชญากรรมด้านสิ่งแวดล้อมด้วยเทคโนโลยีเชิงพื้นที่สมัยใหม่	34.7797	
		โครงการรณรงค์ป้องกันภัยทางไซเบอร์ตามแนวทางพระราชบัญญัติว่าด้วยการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ และพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 และฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560	0.4206	

ตารางที่ 2.3 หน่วยงานและโครงการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ จำแนกตามตัวชี้วัดระดับแนวทางการดำเนินงาน (ต่อ)

ตัวชี้วัดระดับแนวทางการดำเนินงาน	หน่วยงาน	โครงการ/กิจกรรม	งบประมาณรายโครงการ/ กิจกรรม (ล้านบาท)	งบประมาณรวม (ล้านบาท)
	สำนักงานกิจการยุติธรรม	โครงการขับเคลื่อนการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม - พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและระบบงานยุติธรรม	31.4900	
	สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและ ระบบงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต	6.4252	
	สำนักงานอัยการสูงสุด	โครงการเสริมสร้างและพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการ กระบวนการยุติธรรมในบริบทของสำนักงานอัยการสูงสุด	1.6750	

2.2 แนวคิดและทฤษฎีการติดตามประเมินผล

2.2.1 ความหมายของการติดตามประเมินผล

โดยทั่วไป “การติดตามและการประเมินผลการดำเนินงาน (Monitoring and Evaluation)” เป็นคำที่มักจะถูกใช้ร่วมกัน มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน แต่ทั้ง 2 คำมีความหมายและวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน กล่าวคือ “การติดตามการดำเนินงาน (Monitoring)” หมายถึง กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยนำเข้า (Input) การดำเนินงาน (Process) และผลการดำเนินงาน (Output) เกี่ยวกับแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม เพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับ (Feedback System) สำหรับการกำกับ ทบทวน และแก้ไขปัญหาขณะดำเนินแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ในขณะที่ “การประเมินผลการดำเนินงาน (Evaluation)” หมายถึง กระบวนการตรวจสอบและตัดสินคุณค่า (Value Judgement) เกี่ยวกับปัจจัยนำเข้า การดำเนินงาน และผลการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม เพื่อเป็นสารสนเทศสำหรับการปรับปรุงการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม และสรุปผลสำเร็จของแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม และการพัฒนาแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมต่อไป นอกจากนี้ การประเมินจะต้องเกี่ยวข้องกับคำ 3 คำ คือ 1) ตัวชี้วัด (Key performance Indicator - KPI) หมายถึง ตัวประกอบ ตัวแปร หรือค่าที่สังเกตได้ซึ่งใช้บ่งบอกถึงสถานภาพหรือสะท้อนลักษณะหรือผลของการดำเนินงาน 2) เกณฑ์ (Criteria) หมายถึง ระดับที่แสดงถึงความสำเร็จของการดำเนินงานหรือผลที่ได้รับ และ 3) มาตรฐาน (Standard) หมายถึง ระดับการปฏิบัติที่แสดงถึงความสำเร็จอันเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, 2550)

ทั้งนี้ ความแตกต่างระหว่าง “การติดตามการดำเนินงาน (Monitoring)” และ “การประเมินผลการดำเนินงาน (Evaluation)” สามารถสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 2.4 ตารางเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการติดตามและการประเมินผลการดำเนินงาน

	ความหมาย	วัตถุประสงค์	การใช้ประโยชน์
การติดตามการดำเนินงาน (Monitoring)	กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยนำเข้า (Input) การดำเนินงาน (Process) และผลการดำเนินงาน (Output) เกี่ยวกับแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม เพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับ (Feedback System) สำหรับการกำกับ ทบทวน และแก้ไข ปัญหาขณะดำเนินแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม	1. เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผน 2. เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในระหว่างการดำเนินงาน 3. เพื่อหาแนวทางแก้ไข ปรับปรุงการดำเนินงานให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด	1. ทำให้ทราบถึงสภาพและสถานการณ์ต่าง ๆ ของการดำเนินงาน 2. ทำให้ทราบข้อดี/ข้อบกพร่อง ตลอดจนปัจจัยที่ทำให้การดำเนินงานมีปัญหาทำให้สามารถแก้ไขได้ทุกจุดอย่างทั่วถึง และ/หรือในโอกาสต่อไป 3. ประหยัดเวลา งบประมาณ และทรัพยากรในการดำเนินงาน 4. สามารถเก็บรวบรวม/วิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน เพื่อนำเสนอผลการดำเนินงานในเชิงสถิติหรือวิทยาศาสตร์ ทำให้ได้รับความเชื่อถือและการยอมรับจากผู้เกี่ยวข้อง 5. กระตุ้นให้ผู้ปฏิบัติงานและผู้เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน มีความสำนึกต่อหน้าที่ความรับผิดชอบ และกระตือรือร้นในการแก้ไข ตลอดจนคิดค้นปรับปรุงการทำงานอย่างสม่ำเสมอ 6. ผู้บริหารระดับต่าง ๆ สามารถวินิจฉัย/สั่งการได้อย่างรัดกุมมีเหตุผล 7. สร้างสัมพันธภาพอันดีระหว่างผู้บริหารกับผู้ปฏิบัติงาน ตลอดจนผู้เกี่ยวข้อง 8. เป็นขวัญ/กำลังใจต่อผู้ปฏิบัติ 9. เป็นสารสนเทศสำหรับการประเมินผล

ตารางที่ 2.4 ตารางเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการติดตามและการประเมินผลการดำเนินงาน (ต่อ)

	ความหมาย	วัตถุประสงค์	การใช้ประโยชน์
การประเมินผลการดำเนินงาน (Evaluation)	กระบวนการตรวจสอบและตัดสินคุณค่า (Value Judgement) เกี่ยวกับปัจจัยนำเข้า การดำเนินงาน และผลการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม เพื่อเป็นสารสนเทศสำหรับการปรับปรุงการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม และสรุปผลสำเร็จของแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม และการพัฒนาแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมต่อไป	1. การประเมินเป็นเครื่องมือในการบริหารและการวางแผนอย่างหนึ่งที่จะช่วยตอบสนองต่อภารกิจ ความต้องการของหน่วยงาน รวมทั้งปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดีขึ้นมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล 2. เพื่อทราบความก้าวหน้าสภาพ ผลการดำเนินงาน ตลอดจนปัญหาอุปสรรค 3. เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับเร่งรัดปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของการดำเนินงาน ยกเลิกการดำเนินงานที่ไม่เหมาะสมหรือหมดความจำเป็น 4. เพื่อทราบถึงสถานภาพการบริหารการใช้จ่ายงบประมาณ 5. เป็นความรับผิดชอบของผู้บริหารทุกระดับที่จะต้องผลักดันให้การดำเนินงานต่างๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์ และให้เกิดประโยชน์กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	1. การประเมินผลเป็นการตรวจสอบและควบคุมการดำเนินงานอย่างเป็นระบบทั้งปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลการดำเนินงาน (Outputs) และนำมาซึ่งข้อมูลที่เป็นอันเป็นข้อมูลย้อนกลับที่จะนำมาใช้ปรับปรุงการดำเนินงาน 2. เป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้ฝ่ายบริหารสามารถปรับปรุงระบบการวางแผนและบริหารแผนด้วยการให้ข้อมูลที่ต่อเนื่อง ทำให้สามารถปรับสภาพการปฏิบัติให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง สามารถควบคุมแผนและโครงการให้เป็นไปตามทิศทางที่กำหนดไว้ 3. การประเมินช่วยให้การให้ทรัพยากรเป็นไปอย่างคุ้มค่า หรือเกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม เนื่องจากการประเมินโครงการจะต้องวิเคราะห์ทุกส่วนของโครงการ ข้อมูลหรือปัจจัยใดที่เป็นปัญหาจะได้รับการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้สามารถปฏิบัติได้ หรือใช้ในการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม คุ้มค่า ทรัพยากรทุกชนิดได้รับการจัดสรรให้อยู่ในจำนวนหรือปริมาณที่เหมาะสมเพียงพอแก่การดำเนินงาน

คำว่า “การประเมิน” และ “การประเมินผล” ยังเป็นคำที่สามารถใช้สลับทดแทนกันไปมา (interchangeable) โดยคำดังกล่าวตรงกับคำในภาษาอังกฤษเดียวกัน คือ คำว่า “evaluation” โดยหากนำไปใช้กับการประเมินนโยบายเรียกว่าการประเมิน (ผล) นโยบาย (policy evaluation) หากนำไปใช้กับการประเมินแผนงานจะเรียกว่าการประเมิน (ผล) แผนงาน (program evaluation) และหากนำไปใช้กับการประเมินโครงการก็จะเรียกว่าการประเมิน (ผล) โครงการ (project evaluation) ซึ่งแท้จริงแล้วเป็นเรื่องใกล้เคียงกัน ต่างกันเพียงแต่ระดับของการนำไปประยุกต์ใช้ ซึ่งจากการทบทวนวรรณกรรมทั้งจากนักวิชาการไทยและต่างประเทศ พบว่า มุมมองที่มีต่อความหมายของการประเมิน (ผล) นั้น มีมุมมองที่แตกต่างกัน สามารถจำแนกอย่างกว้าง ๆ ได้ 2 มุมมอง ได้แก่

1) มุมมองอย่างแคบ

นักวิชาการในกลุ่มนี้จะมองว่า การประเมินเป็นการมองเฉพาะ “ผล” ที่เกิดจากนโยบาย แผนงาน หรือโครงการ ดังนั้น การประเมินจะมุ่งตรวจสอบเฉพาะที่ผลที่เกิดขึ้น (consequences of the policy/program/project) ไม่ว่าจะเป็นผลผลิต (output) ผลลัพธ์ (outcome) หรือผลกระทบ (impact) การประเมินจะเป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับผล โดยอาจเชื่อมโยงไปยังเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ หรือดูที่ผลกระทบที่เกิดขึ้น (Dye, 2013) ผลลัพธ์จะถูกประเมินตรวจสอบทั้งผลลัพธ์ทางตรง (direct effect) และทางอ้อม (indirect effect) ทั้งที่เกิดจากเจตนาและไม่เจตนา (นิศา ชูโต , 2541) ซึ่งในบางครั้งการประเมินตรวจสอบผลลัพธ์อาจประเมินความคุ้มค่าและคุ้มค่าคุ้มทุนควบคู่ไปด้วยก็ได้ ดังนั้น ในมุมมองของคณะผู้ศึกษา หากนานิยามในมุมมองนี้มาประยุกต์ใช้ในบริบทของคำในภาษาไทยเพื่อมิให้เกิดความสับสนในการกำหนดคำ อาจเรียกการประเมินในมุมมองเฉพาะผลได้ว่า “การประเมินผล”

2) มุมมองอย่างกว้าง

ในขณะที่มุมมองอย่างแคบมุ่งประเมินเฉพาะ “ผล” ที่เกิดขึ้นจากนโยบาย แผนงาน หรือโครงการ มุมมองอย่างกว้างมิได้มองการประเมินเฉพาะผลเท่านั้น การประเมินครอบคลุมและปรากฏอยู่ในทุกขั้นตอนของกระบวนการนโยบาย (policy process) ไม่ว่าจะเป็นการประเมินสภาพปัญหาว่าปัญหามีอยู่จริงหรือไม่ ปัญหายู่ตรงไหน กลุ่มเป้าหมายเป็นใคร ขนาดของปัญหาเป็นอย่างไร ซึ่งการประเมินดังกล่าวจะนำมาสู่คำตอบว่าจำเป็นที่จะต้องมีนโยบาย แผนงาน หรือโครงการหรือไม่ (need assessment) หรือ จะเป็นการประเมินแนวคิดและการออกแบบนโยบาย แผนงาน หรือโครงการ ว่าได้ออกแบบอย่างมีเหตุมีผล ปฏิบัติได้จริงหรือไม่ มีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติและเมื่อปฏิบัติแล้วจะเกิดผลหรือไม่ (program theory assessment) หรือการประเมินการดำเนินนโยบาย (implementation/process evaluation) ว่าได้ดำเนินการอย่างที่ดีหวังหรือไม่ ดัดขัดอย่างไร การประเมินจะรวมถึงการประเมินในมุมมองอย่างแคบไว้ด้วย โดยเป็นการตรวจสอบผลที่เกิดขึ้นจากนโยบาย แผนงาน หรือโครงการ ว่าผลผลิต ผลลัพธ์ หรือ ผลกระทบ (outcome/impact evaluation) เกิดขึ้นตามที่คาดหวังหรือไม่ มีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร การประเมินจะประเมินทั้งเนื้อหา นโยบาย การนำไปปฏิบัติ และผลกระทบ (Anderson, 2015) ประเมินขนาดและความลึกของปัญหา ประเมินความจำเป็นของนโยบาย แผนงาน หรือโครงการ รวมถึงความเข้มข้นในการตอบสนอง

ความต้องการ และตรวจสอบต้นทุนที่สมเหตุสมผล (Posavac, 2011) การประเมินจะครอบคลุมขั้นตอนต่าง ๆ ในกระบวนการนโยบาย ตั้งแต่การประเมินสิ่งแวดล้อมของนโยบาย การประเมินปัจจัยนำเข้าหรือทรัพยากรที่ใช้ในโครงการ การประเมินกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ การประเมินผลผลิตนโยบาย การประเมินผลลัพธ์นโยบาย และ การประเมินผลกระทบนโยบาย (สมบัติ อารังธัญวงศ์, 2560) ดังนั้น ในมุมมองของคณะผู้ศึกษา หากนิยามในมุมมองนี้มาประยุกต์ใช้ในบริบทของคำในภาษาไทยเพื่อให้เกิดความสับสนในการกำหนดคำ อาจเรียกการประเมินในมุมมองเฉพาะผลได้ว่า “การประเมิน ”

ในการเขียนเอกสารชิ้นนี้ คำว่าการประเมินและการประเมินผล อาจมีการใช้สลับไปมาอยู่บ้าง ซึ่งขอให้เข้าใจได้ว่าเป็นเรื่องเดียวกัน นอกจากนี้ คำว่า นโยบาย (policy) แผนงาน (program) และโครงการ (project) สามารถที่จะนำกรอบการประเมินมาประยุกต์ใช้ได้ ในลักษณะที่คล้ายกัน ในการเขียนในเอกสารชิ้นนี้ต่อจากนี้จะใช้คำว่านโยบายเพียงคำเดียว แต่ผู้อ่านสามารถนำไปใช้กับแผนงานหรือโครงการได้

อย่างไรก็ตาม คณะผู้ศึกษายึดนิยามการประเมินในมุมมองอย่างกว้างเป็นแนวทางในการศึกษา โดยเฉพาะนิยามของ Rossi, Freeman และ Lipsey (1998) ที่ได้ให้นิยามไว้อย่างครอบคลุมและเป็นระบบ ซึ่งได้นิยามไว้ว่า การประเมิน หมายถึง การประยุกต์ใช้กระบวนการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ในการตรวจสอบประสิทธิผลของนโยบายอย่างเป็นระบบ กระบวนการในการประเมินนั้น จะปรับตามบริบทแวดล้อมขององค์กร และ ข้อเสนอแนะที่นำไปประยุกต์แก้ไขปัญหาได้ จากนิยามดังกล่าวจะเห็นได้ว่า การประเมินจะมีองค์ประกอบสำคัญอยู่ 4 ประการด้วยกัน ได้แก่

1) ใช้กระบวนการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (social research procedure)

ในการประเมินจำเป็นต้องมีเกณฑ์หรือมาตรฐานในการตัดสินคุณค่า ซึ่งจะต้องมีความแม่นยำตรง ในการวัดความสำเร็จหรือล้มเหลว (success or failure) หรือ การวัดผลการดำเนินงาน (performance) ของนโยบาย จะต้องมีการกำหนดเกณฑ์ที่จะวัด (criteria) และการให้คำนิยาม ทั้งการให้คำนิยามศัพท์ (conceptualization) และการให้คำนิยามเชิงปฏิบัติการ (operationalization) รวมถึงวิธีการวัด (measurement) และการสร้างเกณฑ์ชี้วัด (indicator) จำเป็นต้องใช้ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์มาประยุกต์ใช้ในการประเมินทั้งสิ้น การประเมินจะได้เป็นการประเมินอย่างมีทิศทางและเป็นระบบ (systematic approach) ผลที่ได้จากการประเมินจึงจะสามารถชี้แจงตรวจสอบได้ (defensibility) และ เกิดความเชื่อมั่นในการประเมิน (credibility)

2) ตรวจสอบประสิทธิผลของนโยบาย (effectiveness of policy)

คำว่าประสิทธิผลของนโยบายไม่ได้เป็นการตรวจสอบเฉพาะผลที่เกิดขึ้นเท่านั้น แต่เป็นการมองและตรวจสอบทั้งกระบวนการว่า แต่ละขั้นตอนในกระบวนการนโยบายนั้น นำมาซึ่งประสิทธิผลของนโยบายหรือไม่ (ปัญหาหรือความต้องการได้รับการตอบสนองหรือแก้ไข) เพราะในการดำเนินนโยบายนั้น ขั้นตอนต่าง ๆ ในกระบวนการนโยบายต่างมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ไม่ได้แยกกันอย่างเด็ดขาดเป็นเอกเทศ และต่างส่งผลต่อเนื่องไปยังประสิทธิผลของนโยบาย ดังนั้นการประเมินไม่ว่าจะเป็นการประเมินความจำเป็นของนโยบาย การประเมินแนวคิดและการออกแบบนโยบาย การประเมินกระบวนการดำเนินนโยบาย

การประเมินผลลัพธ์ของนโยบาย และการประเมินความคุ้มค่า/คุ้มทุน ต่างมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน และ อยู่ในขอบเขตความหมายของคำว่าประสิทธิผลของนโยบาย

3) ปรับตามบริบทแวดล้อมขององค์กร (adapting evaluation to the context)

ในแต่ละนโยบายจะมีผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (stakeholders) หลากหลาย แต่ละคนหรือแต่ละกลุ่มจะมีมุมมองต่อการประเมินที่แตกต่างกัน หน่วยงานที่รับผิดชอบในการดำเนินนโยบาย อาจต้องการดูผลการประเมินในเรื่องการดำเนินนโยบายว่ามีปัญหาอะไร ดัดจริตตรงไหน ผลการดำเนินงาน (performance) เป็นอย่างไร เพื่อที่จะได้ปรับปรุงการดำเนินนโยบาย เป็นการมุ่งปรับปรุงและพัฒนา (improvement) ให้ดียิ่งขึ้น ในขณะที่กลุ่มผู้กำหนดนโยบายทางการเมือง อาจต้องการดูที่ผลลัพธ์สุดท้ายว่ามีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ต้องการหรือไม่ มีผลกระทบอย่างไร เพื่อแสดงออกถึงความรับผิดชอบในการกำหนดนโยบาย (accountability) ในขณะที่องค์กรไม่แสวงหากำไร (non-profit or non-government organization) อาจต้องการดูว่าภาครัฐใช้งบประมาณในการดำเนินนโยบายที่คุ้มค่าคุ้มทุนหรือไม่ ซึ่งในการประเมินแต่ละครั้งจะต้องมีการปรับให้สอดคล้องกับบริบทแต่ละนโยบาย ไม่สามารถกำหนดประเด็นในการประเมินที่ตายตัวเหมือนกันทั้งหมดทุกนโยบายได้ อาจกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า โจทย์หรือคำถามการประเมินที่ต้องการคำตอบ ไม่ได้เป็นของตัวผู้ประเมินเอง แต่เป็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งมีอยู่ด้วยกันหลายกลุ่มและหลายมุมมองด้วยกัน

4) ประยุกต์แก้ไขปัญหาได้ (improving social conditions)

เป้าหมายสำคัญประการหนึ่งของนโยบาย คือ การแก้ไขปัญหาและการตอบสนองต่อความต้องการของสังคม การประเมินสามารถให้ข้อเสนอแนะที่ช่วยในการปรับปรุงนโยบาย ผลจากการประเมินนโยบายหนึ่งอาจเป็นบทเรียนให้กับนโยบายอื่นได้เรียนรู้ หรือ ในนโยบายเดียวกัน ผลจากการประเมินในพื้นที่หนึ่งอาจขยายขอบเขตเป็นบทเรียนให้กับอีกพื้นที่หนึ่งได้

2.2.2 การวางแผนการประเมินผลการดำเนินงาน

การประเมินอาจได้รับการออกแบบให้ประเมินแบบไม่ซับซ้อนตรงไปตรงมา มิติในการประเมินชัดเจน คำถามที่ต้องการทราบหรือเป้าหมายชัดเจน เจาะจง มีขอบเขตที่แคบ และมีกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องน้อย หรือ ในบางกรณีจำเป็นต้องออกแบบซับซ้อน เนื่องจากความซับซ้อนของตัวนโยบายเอง เป้าหมายของนโยบายมีหลากหลายกระจัดกระจาย ขอบเขตการประเมินกว้าง และมีผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจำนวนมาก ซึ่งธรรมชาติของแต่ละนโยบายมีความแตกต่างกัน การออกแบบหรือการวางแผนการประเมินจึงต้องปรับตามแต่ละนโยบาย จำเป็นต้องพิจารณาจากปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และวางแผนการประเมินในทุกครั้ง โดยในลำดับแรก ควรเริ่มต้นพิจารณาจากประเด็นสำคัญสามประการ ได้แก่ 1) *ประเด็นคำถามที่ต้องการคำตอบจากการประเมิน* ในการประเมินแต่ละนโยบายมีคำถามที่ต้องการคำตอบมากมายจากหลากหลายผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จำเป็นที่จะต้องเจรจาตกลงเพื่อกำหนดโจทย์หรือคำถามในการประเมินที่ชัดเจน 2) *วิธีการประเมิน* เป็นการออกแบบระเบียบวิธีการประเมินเพื่อที่จะตอบประเด็นคำถาม และ 3) *ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ประเมินและผู้มี*

ส่วนเกี่ยวข้อง หากความสัมพันธ์มีปัญหา อาจทำให้การเข้าถึงข้อมูลในการประเมินเกิดข้อขัดข้อง รวมถึงการตกลงร่วมกันในประเด็นหรือคำถามในการประเมิน หากมีความขัดแย้งหรือมองการประเมินแตกต่างกัน อาจส่งผลต่อความร่วมมือในการประเมิน และการยอมรับในผลการประเมินได้

2.2.2.1 วัตถุประสงค์การประเมิน

ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในนโยบายมีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ในการประเมินนโยบายที่ต่างกัน ส่วนหนึ่งต้องการที่จะพัฒนาปรับปรุงให้การดำเนินนโยบาย บางส่วนต้องการสร้างองค์ความรู้ทางวิชาการ หรือบางส่วนต้องการที่จะประชาสัมพันธ์การทำงานของตนเอง อย่างไรก็ตาม หากจัดกลุ่มวัตถุประสงค์การประเมินแล้ว สามารถจัดได้ 4 กลุ่มด้วยกัน ได้แก่

1) เพื่อการปรับปรุงและพัฒนา นโยบาย (program improvement) เป็นการประเมินการดำเนินงาน (formative evaluation) ปรับปรุงและพัฒนาที่ตัวนโยบายและการบริหารจัดการเพื่อให้ นโยบายดำเนินงานให้ดีขึ้น ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่ต้องการปรับปรุงพัฒนานโยบายมักจะเป็นผู้บริหารนโยบาย คณะกรรมการติดตามตรวจสอบการดำเนินนโยบาย หรือเจ้าของแหล่งทุน เป็นต้น

2) เพื่อแสดงออกถึงความรับผิดชอบ (accountability) เป็นการประเมินผลที่เกิดขึ้นของนโยบาย (summative evaluation) ว่านโยบายได้ผลตามที่กำหนดไว้หรือไม่ แก้ไขปัญหา ตอบสนองต่อความต้องการ หรือ ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงตามที่กำหนดไว้หรือไม่ งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินนโยบาย สาธารณะมาจากภาษีของประชาชน ผู้กำหนดนโยบายและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องชี้แจงเพื่อแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อผลที่เกิดขึ้นจากนโยบายนั้นเป็นอย่างไร

3) เพื่อเป็นความรู้และเป็นบทเรียน (knowledge generation) เป็นการสะสมองค์ความรู้สำหรับนักวิชาการ หรือผู้สนใจในประเด็นนโยบายนั้น ๆ หรือ สามารถใช้เป็น การถ่ายทอดบทเรียน สำหรับการดำเนินนโยบายสำหรับนโยบายที่จะดำเนินในอนาคต หรือ ที่จะดำเนินในพื้นที่อื่น

4) เพื่อประโยชน์ทางการเมืองหรือประชาสัมพันธ์ (political uses or public relation) เป็นการแสดงให้เห็นถึงผลการดำเนินนโยบายต่อสาธารณะ โดยเฉพาะนโยบายที่ประสบความสำเร็จ สามารถใช้ในการประชาสัมพันธ์ต่อประชาชนได้

2.2.2.2 การประเมินในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการนโยบาย

ในการวางแผนการประเมินมีความจำเป็นที่จะต้องเข้าใจว่า ในขณะที่ประเมินนั้น นโยบายได้ดำเนินไปแล้วหรือไม่ หากดำเนินไปแล้วอยู่ในขั้นตอนไหน และคำถามที่ต้องการคำตอบเป็นคำถามที่อยู่ในขั้นตอนใดของกระบวนการนโยบาย เนื่องจากในแต่ละขั้นตอนจะมีคำถามที่ต้องการคำตอบแตกต่างกัน และมีกรอบการประเมินที่แตกต่างกันตามไปด้วย ตารางที่ 2.5 เป็นการนำเสนอความสัมพันธ์ระหว่างขั้นตอนนโยบาย คำถามที่ต้องการคำตอบ และกรอบการประเมิน

ตารางที่ 2.5 ความสัมพันธ์ระหว่างขั้นตอนนโยบาย คำถามการประเมิน และกรอบการประเมิน

ขั้นตอนนโยบาย	คำถามการประเมิน	กรอบการประเมิน
สภาพปัญหาและความต้องการ	มีปัญหาเกิดขึ้นหรือไม่ ปัญหาคืออะไร ขอบเขตและขนาดแค่ไหน	การประเมินความต้องการ/การระบุปัญหา (Need Assessment; Problem Description)
การกำหนดเป้าหมาย	กลุ่มเป้าหมายเป็นใคร มากน้อยแค่ไหน จำเป็นต้องได้รับการแก้ไขหรือไม่ เร่งด่วนอย่างไร	การประเมินความต้องการ/การตอบสนอง (Need Assessment; Service Needs)
การแสวงหาทางเลือก	ต้องทำอะไรเพื่อที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างที่เราคาดหวัง	การประเมินทฤษฎีโครงการ (Program Theory)
การกำหนด/เลือก	วิธีการใด/ทางเลือกใดดีที่สุด	การประเมินความเป็นไปได้ (Feasibility study / Formative Evaluation)
การนำไปสู่การปฏิบัติ	จะนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างไร/วิธีใด	การประเมินการนำไปสู่การปฏิบัติ (Implementation Evaluation)
การปฏิบัติ	ปฏิบัติอย่างที่คาดหวังหรือกำหนดหรือไม่	การประเมินกระบวนการปฏิบัติ (process evaluation) และ การกำกับติดตาม (monitoring)
ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น	ได้ผลตามที่คาดหวังหรือไม่ หรือมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร	การประเมินผลลัพธ์ (outcome evaluation)

ที่มา: Pancer, S.M. และ Westhues, A. (1989) อ้างใน Rossi et al. (1998)

กรณีตัวอย่างในชุมชนแห่งหนึ่ง พบว่า มีปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดสูงมากในหมู่เด็กและเยาวชน โดยเฉพาะเยาวชนในสถานศึกษา ในขั้นตอนแรกเป็นการประเมินเพื่อระบุสภาพปัญหาว่ามีความรุนแรงมากน้อยเพียงใด ปัญหาอยู่ที่กลุ่มไหน จำเป็นต้องได้รับการแก้ไขปัญหาหรือไม่ เป็นการประเมินเพื่อระบุสภาพ ความรุนแรงของปัญหา และความจำเป็นที่จะต้องได้รับการแก้ไขปัญหา (problem description) จากนั้นต้องมีการแยกแยะระหว่างสภาพปัญหาปรากฏการณ์ของปัญหา กับสาเหตุของปัญหาว่าอะไรคือสาเหตุที่แท้จริงของสภาพปัญหานั้น อาจพบว่าปัญหาอยู่ในสถานศึกษาที่อิทธิพลของเพื่อนในกลุ่มมีผลต่อการการใช้และการเสพยาเสพติด แกนหลักของปัญหาไม่ได้อยู่ที่การจำหน่ายรายย่อยในชุมชนที่มีจำนวนมากอันเกิดจากการตรวจที่ไม่มีประสิทธิภาพของตำรวจซึ่งอาจมีส่วนเกี่ยวข้องแต่ไม่ใช่ปัจจัยหลัก จำเป็นต้องสร้างภูมิคุ้มกันให้กับเด็กในสถานศึกษา เป็นการประเมินความจำเป็นว่าหากจะแก้ไขปัญหานั้น จำเป็นต้องทำอะไร (need assessment) อาจพบว่า เป้าหมายเพียงแค่การให้เกิดความรู้ (knowledge) แต่เพียงอย่างเดียวอาจไม่

เพียงพอ จำเป็นต้องให้เด็กเยาวชนเกิดมากกว่าความรู้โดยต้องให้เกิดความตระหนัก (awareness) ในปัญหายาเสพติด อย่างไรก็ตาม การจะสร้างภูมิคุ้มกันจะสร้างอย่างไร โครงการรูปแบบใดจะสามารถก่อให้เกิดความตระหนัก จำเป็นจะต้องมีแนวคิดและทฤษฎีวิชาการทางสังคมศาสตร์มารองรับความเชื่อมโยงเชิงเหตุและผล จำเป็นจะต้องมีการประเมินทฤษฎีโครงการ (program theory evaluation) เช่น โครงการครู D.A.R.E โครงการจัดค่ายเยาวชน หรือโครงการบรรจุอย่างเป็นทางการในหลักสูตร ทางเลือกใดก่อให้เกิดได้แค่เพียงความรู้ ทางเลือกใดสามารถไปได้ถึงความตระหนัก จำเป็นต้องใช้องค์ความรู้ทางทฤษฎีสังคมศาสตร์มาช่วยในการพยากรณ์สิ่งที่คาดว่าจะเกิด (expected outcome) การตัดสินใจในการเลือกโครงการที่เป็นไปได้ที่ดีที่สุดสำหรับพื้นที่ ทั้งในแง่งบประมาณ ระยะเวลา บุคลากร แนวทางปฏิบัติ และโครงสร้างหน่วยงาน รวมทั้งสามารถที่จะปฏิบัติได้จริง สิ่งเหล่านี้จำเป็นต้องได้รับการประเมิน (feasibility study/formative evaluation) เมื่อโครงการดังกล่าวได้ลงมือปฏิบัติ จะประเมินผลการปฏิบัติ (performance) ว่าเป็นอย่างไร (implementation evaluation) ซึ่งระหว่างที่โครงการดำเนินอยู่ อาจมีประเมินผลการปฏิบัติด้วยการติดตามผลเป็นระยะ ๆ (monitoring) ภายหลังเมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินโครงการ จะเป็นการตรวจสอบว่ามีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นหรือไม่ สามารถแก้ไขปัญหาตามที่คาดหวังไว้ได้หรือไม่ (outcome/impact evaluation) โดยอาจประเมินควบคู่ไปกับการประเมินความคุ้มค่าด้วยก็ได้ (efficiency evaluation)

ในการประเมินไม่จำเป็นต้องประเมินทั้งหมดทุกขั้นตอนในกระบวนการนโยบาย อาจเลือกประเมินในขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่ง หรือหลายขั้นตอนประกอบกัน แต่หากประเมินครอบคลุมทั้งหมดจะเรียกว่า การประเมินแบบรวบยอด (comprehensive evaluation)

2.2.2.3 คำถามการประเมิน

คำถามที่ต้องการคำตอบจากการประเมินมีหลากหลาย แต่ละกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่างมีประเด็นที่สนใจแตกต่างกัน สนใจในขั้นตอนนโยบายที่ต่างกัน คำถามต่างกัน นำมาสู่กรอบการประเมินและระเบียบวิธีที่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม คำถามที่ดีสำหรับการประเมินต้องเป็นคำถามที่มีเหตุผล ชัดเจน และสามารถที่จะหาคำตอบหรือวัดได้ ซึ่งสามารถจัดกลุ่มคำถามที่ต้องการคำตอบจากการประเมิน ได้ดังตารางที่ 2.6 (Rossi et al., 1998)

ตารางที่ 2.6 ประเด็นคำถามการประเมิน

ประเด็นการประเมิน	ประเด็นคำถาม	ตัวอย่างคำถาม
การประเมินความจำเป็น (need assessment)	คำถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น และความต้องการนโยบายที่จะเข้าไปแก้ไขปัญหา	- ธรรมชาติและขนาดของปัญหาเป็นอย่างไร - กลุ่มเป้าหมายที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาคือกลุ่มใด มีจำนวนมากหรือไม่ มีลักษณะอย่างไร - กลุ่มเป้าหมายต้องการอะไร - จำเป็นที่จะต้องได้รับการแก้ไขปัญหหรือไม่ - มีความต้องการในการได้รับการแก้ไขปัญหามากหรือไม่ เร่งด่วนหรือไม่ ต้องการในช่วงเวลาใด
การประเมินทฤษฎีนโยบาย (assessment of program theory)	คำถามเกี่ยวกับแนวคิดและการออกแบบนโยบาย	- กลุ่มเป้าหมายที่กำหนดไว้ในนโยบายเป็นกลุ่มที่ต้องการได้รับการแก้ไขปัญหจริงหรือไม่ - นโยบายที่กำหนดเชื่อว่าแก้ปัญหา สอดคล้องความต้องการหรือนำไปสู่ผลลัพธ์ได้อย่างแท้จริงหรือไม่ - กระบวนการปฏิบัติที่กำหนดในนโยบายเป็นอย่างไร มีความเหมาะสมหรือไม่ - การกำหนดขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติต่อกลุ่มเป้าหมายเป็นอย่างไร เหมาะสม ยั่งยืน หรือไม่ - การบริหารจัดการนโยบายเป็นอย่างไร เหมาะสมหรือไม่ - ทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้มีความเพียงพอ เหมาะสมหรือไม่
การประเมินกระบวนการ (assessment of program process)	คำถามเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ ขั้นตอนและการลงมือปฏิบัติ	- การบริหารจัดการและการดำเนินการในแต่ละขั้นตอนกับกลุ่มตัวอย่างเป็นไปตามที่คาดหรือไม่ - นโยบายดำเนินการตรงไปยังกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการหรือไม่ - มีกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับผลกระทบหรือมีความต้องการ แต่ไม่ได้รับการบริการจากนโยบายหรือไม่ - กลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมกิจกรรมในนโยบายหรือโครงการครบถ้วนหรือไม่ เป็นสัดส่วนเท่าไร - กลุ่มเป้าหมายมีความพึงพอใจในการบริหารหรือไม่ - คุณภาพการให้บริการเป็นอย่างไร - มาตรฐานการดำเนินงานเป็นอย่างไร
การประเมินผลลัพธ์/ผลกระทบ (outcome/impact evaluation)	คำถามเกี่ยวกับผลลัพธ์และผลกระทบของนโยบาย	- เป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในนโยบายสำเร็จหรือไม่ - มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นหรือไม่ ปัญหาลดลงหรือไม่ หรือความต้องการของกลุ่มเป้าหมายได้รับการแก้ไขหรือไม่ - ผลที่เกิดขึ้นมีผลข้างเคียงทั้งบวกและลบหรือไม่ - กลุ่มเป้าหมายบางกลุ่มได้รับผลมากหรือน้อยเกินกว่าบางกลุ่มหรือไม่
การประเมินประสิทธิภาพ (efficiency assessment)	คำถามเกี่ยวกับความคุ้มค่าและความคุ้มค่าของนโยบาย	- ทรัพยากรที่ใช้ไปในการดำเนินนโยบาย ใช้ไปอย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพหรือไม่ - คุ้มค่าในการดำเนินนโยบายหรือไม่ - มีทางเลือกอื่นที่ได้ผลเหมือนกัน แต่ค่าใช้จ่ายน้อยกว่าหรือไม่

2.2.3 ตัวแบบการประเมินผลการดำเนินงาน

ในการประเมินนโยบาย แผนงาน หรือโครงการ ได้มีนักวิชาการได้เสนอตัวแบบในการประเมินที่หลากหลาย ซึ่งในส่วนนี้จะนำเสนอเฉพาะตัวแบบที่นิยม ดังนี้

2.2.3.1 การประเมินผลการดำเนินงานตามแนวคิดของโพรวัส (Provus Discrepancy Evaluation Model) มีหลักการสำคัญของการประเมินคือ การตรวจสอบว่าการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการได้ผลเป็นไปตามมาตรฐานหรือคลาดเคลื่อนไปจากมาตรฐานที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ ด้วยการเปรียบเทียบการกระทำและผลของการกระทำกับมาตรฐานที่กำหนดไว้ ดังนั้น ก่อนการประเมินจึงจำเป็นต้องมีการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานของการดำเนินการเป็นระยะ ๆ และในระหว่างการดำเนินการก็ทำการตรวจสอบเป็นระยะ ๆ ตามที่กำหนด เพื่อค้นหาช่องว่างระหว่างภาวะที่เป็นจริงกับเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด หากผลการกระทำและมาตรฐานที่กำหนดขึ้นไว้ไม่ตรงกัน ก็จำเป็นต้องมีการตรวจสอบความผิดปกติดังกล่าว เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงการดำเนินงาน ดังนั้น การประเมินตามแนวทางดังกล่าวจึงเป็นรูปแบบการประเมินที่จะต้องมีการให้ข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ตลอดเวลาของการดำเนินการ ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินงานตามขั้นตอนต่าง ๆ เป็นไปด้วยดี แต่อย่างไรก็ตาม รูปแบบการประเมินตามแนวคิดของ Provus ก็มีข้อจำกัดในการนำไปใช้ เนื่องจากการประเมินมีความซับซ้อนต้องใช้ค่าใช้จ่ายสูงและใช้เวลามาก

2.2.3.2 การประเมินผลการดำเนินงานตามแนวคิด “CPO” (CPO’s Evaluation Model) เป็นการประเมินผลการดำเนินงาน ที่มุ่งเน้นประเมินสิ่งที่สำคัญ 3 ประการ ที่มีความเกี่ยวข้องซึ่งกันและกันอย่างต่อเนื่องตามลำดับ ประกอบด้วย การประเมิน (1) ปัจจัยพื้นฐานด้านสถานะสิ่งแวดล้อมของโครงการ/กิจกรรม (Context) (2) กระบวนการปฏิบัติระหว่างดำเนินโครงการ/กิจกรรม (Process) และ (3) ผลผลิตของโครงการ/กิจกรรม (Outcome) ซึ่งมีสาระสำคัญโดยสรุปได้ดังนี้

ปัจจัยพื้นฐานด้านสถานะสิ่งแวดล้อมของโครงการ/กิจกรรม (context) เป็นการประเมินสภาพแวดล้อมหรือบริบทต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการ/กิจกรรม เช่น ปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม ฯลฯ ว่ามีความเหมาะสมหรือไม่เพียงพอต่อการดำเนินโครงการ/กิจกรรม

กระบวนการปฏิบัติระหว่างดำเนินโครงการ/กิจกรรม (process) เป็นการประเมินขั้นตอนหรือกรรมวิธีที่จะต้องปฏิบัติตามลำดับก่อนหลังอย่างเป็นระบบและครบวงจรในระหว่างดำเนินโครงการ/กิจกรรม ทั้งนี้ กระบวนการปฏิบัติระหว่างดำเนินโครงการ/กิจกรรม อาจมีความแตกต่างกันไปตามเป้าหมายของแต่ละโครงการ/กิจกรรม อย่างไรก็ตาม แม้ว่ากระบวนการปฏิบัติระหว่างดำเนินโครงการ/กิจกรรมจะมีความแตกต่างกัน แต่สำหรับการประเมินโครงการ/กิจกรรมโดยทั่วไปมักจะมียุทธศาสตร์ประกอบสำคัญที่จะต้องพิจารณาประกอบด้วย

- การประเมินกิจกรรม (activity) เพื่อให้ทราบว่ากิจกรรมนั้น ๆ มีความสอดคล้องหรือตรงกับวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่และมีการจัดลำดับที่เหมาะสมต่อเนื่องกันมากหรือน้อยเพียงใด

- การประเมินช่วงเวลา (timing) เพื่อให้ทราบว่าช่วงเวลาที่จะดำเนินโครงการ/กิจกรรมนั้น ๆ มีความเหมาะสมเพียงใด มีข้อจำกัดประการใด และสามารถจะปรับเปลี่ยนไปจากเดิมได้ตามความจำเป็นหรือไม่ เพียงใด

- การประเมินผลผลิตของโครงการ/กิจกรรม (outcome) หมายถึง ผลงานหรือผลที่ได้รับจากการดำเนินการตามโครงการ ทั้งนี้ การประเมินผลผลิตของโครงการ/กิจกรรมสามารถแบ่งการประเมินได้เป็น 3 ลักษณะคือ 1) การประเมินผลรวม (overall) เป็นการประเมินเพื่อให้ทราบถึงผลที่เกิดขึ้นทั้งหมดจากกิจกรรมของโครงการทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม 2) การประเมินผลกระทบ (impact) เป็นการประเมินเพื่อให้ทราบถึงผลที่ตามมาจากการดำเนินโครงการนั้น ๆ ทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม และ 3) การประเมินคุณค่าหรือประโยชน์ (utility) เป็นการประเมินเพื่อให้ทราบถึงคุณค่าหรือความสำคัญของผลที่ได้จากการประเมิน ทั้งนี้เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจหรือเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมต่อไป

2.2.3.3 ตัวแบบประเมินผลการปฏิบัติงานองค์กรแบบสมดุล (Balanced Scorecard)

Kaplan และ Norton ได้เสนอตัวแบบ Balanced Scorecard ซึ่งเป็นเครื่องมือในด้านการบริหารที่ช่วยให้องค์กรสามารถบริหารกลยุทธ์โดยผ่านทางผลการปฏิบัติงาน (นภดล ร่มโพธิ์, 2553) ซึ่ง นักวิชาการไทยเรียกว่า ตัวแบบประเมินผลการปฏิบัติงานองค์กรแบบสมดุล (นภดล ร่มโพธิ์ และมนวิภา ผดุงสิทธิ์, 2552) หรือ บัตรบันทึกคะแนนอย่างมีดุลยภาพ (กิตติ บุญนาค, 2555) เพื่อประเมินประสิทธิผลองค์กรในมิติหรือมุมมองต่าง ๆ ประกอบด้วย มิติทางด้านการเงิน มิติทางด้านผู้รับบริการ มิติทางด้านการจัดการภายใน และมิติทางด้านการเรียนรู้องค์กร ถือว่าเป็นวิธีการประเมินผลองค์กรโดยใช้องค์ประกอบของแผนกลยุทธ์ระยะยาวประกอบกับแผนปฏิบัติการระยะสั้นในกรอบของการวางแผนและการจัดการเชิงกลยุทธ์ ซึ่งสามารถใช้ผลการประเมินไปกำหนดวิสัยทัศน์ สร้างการสื่อสารเพื่อเชื่อมโยงเครือข่าย และแผนปฏิบัติการตลอดใช้เป็นบทเรียนที่เป็นให้เกิดการเรียนรู้ (วัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์, 2551)

2.2.3.4 ตัวแบบการประเมินผลของ Vedung

Vedung (อ้างถึงใน ณัฐฐา วินิจนัยภาค, 2554) ได้จำแนกตัวแบบการประเมินไว้กว้าง ๆ ออกเป็น 3 กลุ่ม ด้วยกัน ได้แก่ 1) ตัวแบบประสิทธิผล (effective models) 2) ตัวแบบเชิงเศรษฐศาสตร์ (economic models) และ 3) ตัวแบบเชิงวิชาชีพ (professional models) โดยในแต่ละกลุ่มประกอบด้วยแนวทางการประเมินที่เจาะจงลงไปเป็นตัวย่อย ๆ ได้อีก ซึ่งในขั้นตอนการตั้งคำถามเพื่อหาคำตอบจากการประเมิน ผู้ประเมินจะต้องมีการหารือกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อให้ตกลงเสียก่อนว่าจะประเมินอะไร ใช้ตัวแบบใด เพื่อให้การประเมินมีทิศทางและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง

2.2.3.5 ตัวแบบประสิทธิผล (effective models) ภายในตัวแบบนี้สามารถประเมินได้หลากหลายแนวทาง ดังนี้

1) การประเมินเป้าประสงค์ (goals) เป็นการประเมินมุ่งไปที่เป้าประสงค์ของนโยบาย ประกอบด้วยตัวย่อย 2 ตัวแบบ ได้แก่ (1) ตัวแบบการบรรลุเป้าประสงค์ (goal-attainment model) มุ่งประเมินผลที่เกิดขึ้นโดยตรงจากนโยบายว่าบรรลุตรงกันกับเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้ตั้งแต่ต้น

หรือไม่ และ (2) **ตัวแบบผลกระทบ** (side-effects model) มุ่งประเมินว่า มีผลกระทบอะไรบ้างที่เกิดขึ้นเนื่องจากนโยบาย โดยการประเมินต้องคำนึงว่า ผลกระทบนั้นเป็นผลในทางบวกหรือลบ และผลกระทบนั้นเป็นไปตามที่คาดหมายไว้ก่อนหรือไม่ได้คาดหมายไว้ก่อน

2) การประเมินผลที่เกิดขึ้น (results) เป็นการประเมินมุ่งเน้นไปที่ผลที่เกิดขึ้นจากนโยบาย โดยมีตัวแบบการประเมินผลแบบอิสระจากเป้าประสงค์ (goal-free evaluation model) เป็นตัวแบบในการประเมิน ซึ่งตัวแบบนี้มุ่งประเมินว่านโยบายได้ก่อให้เกิดผลอะไรบ้าง โดยจะให้ความสำคัญกับผลที่เกิดขึ้นจริงทั้งหมด ไม่ว่าผลที่เกิดขึ้นจริงนั้นจะตรงหรือไม่ตรงกับเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้

3) การประเมินเชิงระบบ (system components) เป็นการประเมินผลแบบรวบยอด (comprehensive evaluation model) มุ่งประเมินครอบคลุมทุกมิติเชิงระบบ ตั้งแต่เริ่มต้นไปจนจบกระบวนการ โดยตัวแบบที่สำคัญของการประเมินในมุมมองนี้ที่มีชื่อเสียงและได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายคือ ตัวแบบการประเมินผลแบบชิป (CIPP evaluation model)

4) การประเมินความสนใจของลูกค้า (client concerns) เป็นการประเมินที่ให้ความสำคัญและมุ่งเน้นไปที่ตัวลูกค้าเป็นสำคัญ (client-oriented model) เป็นการตรวจสอบว่านโยบายสามารถทำให้ลูกค้าหรือกลุ่มคนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของนโยบายพึงพอใจได้หรือไม่อย่างไร ซึ่งถ้าหากพบว่าลูกค้า มีความพึงพอใจในนโยบายก็จะถือว่าประสบความสำเร็จ

5) การประเมินความสนใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (stakeholder concerns) เป็นการประเมินที่ให้ความสำคัญกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับนโยบายทุกกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็นพลเมือง หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ฝ่ายค้าน กลุ่มผลประโยชน์ สื่อมวลชน องค์กรไม่แสวงผลกำไร เป็นต้น โดยอาจแบ่งออกได้เป็นสองตัวแบบสำคัญ ได้แก่ (1) **ตัวแบบอเมริกาเหนือ** (North America model) ที่มองว่าผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจะเป็นผู้ให้ความคิดเห็นและมีอิทธิพลต่อแนวทางและเกณฑ์ในการตัดสินใจคุณค่าของนโยบาย แต่ในการประเมินจะเป็นอิสระ โดยมีผู้ประเมินอิสระภายนอกเป็นผู้ประเมิน และ (2) **ตัวแบบผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของสวีเดน** (Swedish stakeholder model) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องไม่เพียงแต่เป็นผู้ให้ความคิดเห็นและมีอิทธิพลต่อแนวทางและเกณฑ์ในการตัดสินใจคุณค่าเช่นเดียวกันกับตัวแบบอเมริกาเหนือ แต่จะเป็นผู้ที่ดำเนินการประเมินและรับผิดชอบต่อผลการประเมินด้วย

2.2.3.6 ตัวแบบเชิงเศรษฐศาสตร์ (economic models) ประกอบด้วยตัวแบบสำคัญในมิติเศรษฐศาสตร์ 2 ตัวแบบ ดังนี้

1) ตัวแบบผลิตภาพ (productivity model) เป็นการประเมินผลิตภาพของนโยบาย โดยคำนวณหาสัดส่วนระหว่างผลผลิตกับปัจจัยนำเข้าว่า ปัจจัยนำเข้าหนึ่งหน่วยได้ก่อให้เกิดผลผลิตจำนวนเท่าใด ซึ่งสามารถพิจารณาได้ทั้งในเชิงของผลิตภาพของค่าใช้จ่าย (Cost Productivity) และผลิตภาพของการทำงาน (Work Productivity) อาจพิจารณาตัวอย่าง ดังนี้

$$\frac{\text{จำนวนหนังสือที่ถูกยืมจากห้องสมุด}}{\text{ค่าใช้จ่ายของห้องสมุด}} = \text{ผลิตภาพของค่าใช้จ่าย}$$

$$\frac{\text{จำนวนหนังสือที่ถูกยืมจากห้องสมุด}}{\text{จำนวนชั่วโมงทำงานของเจ้าหน้าที่}} = \text{ผลิตภาพของการทำงาน}$$

2.2.3.7 ตัวแบบประสิทธิภาพ (Efficiency Model) เป็นการประเมินประสิทธิภาพของนโยบาย ซึ่งสามารถเปรียบเทียบระหว่างต้นทุนกับผลประโยชน์ (Cost-Benefit) และเปรียบเทียบระหว่างต้นทุนกับประสิทธิผล (Cost- Effectiveness) โดยอาจพิจารณาสมการของการประเมิน 2 วิธี ได้ดังนี้

$$\text{ต้นทุน/ผลประโยชน์} = \frac{\text{ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นวัดเป็นตัวเงิน}}{\text{ต้นทุนค่าใช้จ่าย}}$$

$$\text{ต้นทุน/ประสิทธิผล} = \frac{\text{ผลที่ตั้งใจให้เกิดที่เกิดขึ้นจริงวัดเชิงปริมาณที่ไม่ใช่ตัวเงิน}}{\text{ต้นทุนค่าใช้จ่าย}}$$

2.2.3.8 ตัวแบบวิชาชีพ (professional models)

ตัวแบบวิชาชีพเป็นการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชานั้น ๆ (Peer Review) ซึ่งเป็นตัวแบบที่ต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเป็นผู้ประเมิน เช่น แพทย์ สัตวแพทย์ สถาปนิก วิศวกร ผู้พิพากษา ศาสตราจารย์ อาจารย์มหาวิทยาลัย หรือ ผู้เชี่ยวชาญในสาขานั้น ๆ และจะใช้ในกรณีที่นโยบายมีความซับซ้อนและต้องอาศัยเทคนิคที่ยุ่งยากในการประเมิน

2.2.3.9 ตัวแบบเชิงระบบ (systematic approach)

เป็นการประเมินครอบคลุมทุกมิติในกระบวนการนโยบาย มีความคล้ายกับการประเมินแบบรวบยอด (comprehensive evaluation model) ของ Vedung (อ้างถึงใน ญัตติฯ วินิจฉัยภาค , 2554) และตัวแบบ CIPP ของ Stufflebeam ซึ่งต่อมาได้พัฒนามาเป็นตัวแบบ CIPPIEST ซึ่ง Rossi et al. (1998) ได้กำหนดการประเมินเชิงระบบออกเป็น 5 มิติ ดังนี้

- 1) การประเมินความจำเป็น (need assessment) คำถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น และความต้องการนโยบายที่จะเข้าไปแก้ไขปัญหา
- 2) การประเมินทฤษฎีนโยบาย (assessment of program theory) คำถามเกี่ยวกับแนวคิดและการออกแบบนโยบาย
- 3) การประเมินกระบวนการ (assessment of program process) คำถามเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ ขั้นตอนและการลงมือปฏิบัติ

4) การประเมินผลลัพธ์/ผลกระทบ (outcome/impact evaluation)

คำถามเกี่ยวกับผลลัพธ์และผลกระทบของนโยบาย

5) การประเมินประสิทธิภาพ (efficiency assessment) คำถามเกี่ยวกับ

ความคุ้มค่าและความคุ้มค่าของนโยบาย

2.3 ความเชื่อมั่นต่อกระบวนการยุติธรรม

ความหมายโดยทั่วไปของ “ความเชื่อมั่น” ตามที่พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ได้อธิบายไว้ “ความเชื่อมั่น” หมายถึง ความเชื่อโดยไม่เปลี่ยนแปลง ส่วน Webster’s Dictionary อธิบายว่า ความเชื่อมั่น มีความเกี่ยวข้องกับการกระทำที่แสดงถึงความไว้วางใจหรือความเชื่อใจ (Trustworthiness) อย่างไรก็ตาม ความเชื่อมั่นเป็นเรื่องของความรู้สึกที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งเป็นผลมาจากการรับรู้ หรือการมีประสบการณ์ที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

สำหรับความเชื่อมั่นต่อของบุคคลที่มีต่อหน่วยงานหรือองค์กร ความเชื่อมั่นที่จะเกิดขึ้นมักจะมี ความสัมพันธ์กับความสามารถขององค์กรในการดำเนินงานหรือความเชี่ยวชาญของหน่วยงาน ความ น่าเชื่อถือ และความตั้งใจจริงที่จะทำงานสนองตอบความต้องการของผู้ใช้บริการ (Moorman, Deshpande, & Zaltman, 1993: 82; Morgan & Hunt, 1994: 23) ส่งผลให้เกิดความเต็มใจหรือยินยอมให้ผู้ได้รับความ เชื่อถือไว้วางใจทำในสิ่งที่ผู้ที่เชื่อถือไว้วางใจสามารถช่วยเหลือตนเองหรือทำเองได้ (Thom et al., 2004) รวมทั้งความยินยอมของบุคคลที่จะยอมรับผลการกระทำที่อาจเป็นผลทางลบของบุคคลอื่น โดยอยู่บนพื้นฐาน ความคาดหวังที่ว่าบุคคลอื่นจะปฏิบัติหรือทำงานใด ๆ ที่สำคัญสำหรับผู้ให้ความเชื่อถือไว้วางใจ (Mayer, Davis, & Schoorman, 1995) เพราะฉะนั้น ความเชื่อมั่นจึงเปรียบเสมือนพื้นฐานของความสัมพันธ์ทางการ ติดต่อสื่อสารในการให้บริการแก่ลูกค้า ซึ่งองค์กรจำเป็นต้องเรียนรู้ทฤษฎีความสัมพันธ์ใกล้ชิด ความคุ้นเคยเพื่อ ครอบงำลูกค้า ด้วยการมีศักยภาพที่บ่งบอกว่ามีความสามารถในการบริการที่ดี ความสามารถในการให้บริการ เพื่อให้ผู้รับบริการบรรลุวัตถุประสงค์ด้วยความสุภาพ นุ่มนวล กิริยามารยาทงาม บอกกล่าว สื่อสารอย่าง ชัดเจน และตอกย้ำให้ผู้รับบริการมั่นใจว่าจะได้รับบริการที่ดีที่สุด (Parasuraman, Berry & Zeithaml, 1985; Stern, 1997) ดังนั้น คำจำกัดความของ “ความเชื่อมั่น” สามารถสรุปได้ว่าหมายถึง **ความเชื่อถือใน ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และความตั้งใจจริงของบุคคล หรือหน่วยงาน จนทำให้เกิดความเต็มใจ หรือยินยอมให้บุคคลหรือหน่วยงานนั้น กระทำการใดใดให้แก่ตนเองตามที่คาดหวังไว้ โดยพร้อมยอมรับ ผลประโยชน์และความเสียหาย อันเกิดจากการกระทำดังกล่าว**

นอกจากนี้ จากการศึกษาของ เกษมศานต์ โชติชาครพันธุ์ และคณะ (2561) ได้นำองค์ประกอบของ ความเชื่อมั่นจากแนวความคิดของนักวิชาการหลายท่านมาปรับประยุกต์เพื่อใช้ประเมินวัดถึงระดับความ เชื่อมั่นต่อการให้บริการของหน่วยงานกระบวนการยุติธรรม และเมื่อพิจารณาร่วมกับคำจำกัดความของ “ความเชื่อมั่น” ตามที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปเป็นองค์ประกอบของความเชื่อมั่นที่มีต่อการให้บริการของ

หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม และจะใช้เป็นกรอบของการศึกษานี้ได้ 8 องค์ประกอบ และแต่ละองค์ประกอบมีความหมายดังนี้

1) ความสามารถ/สมรรถนะในการปฏิบัติงาน (Competence) หมายถึง ความสามารถหรือสมรรถนะของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมทั้งในด้านความรู้ ความสามารถ และทักษะ ในการปฏิบัติงานหรือดำเนินการตามบทบาทภารกิจ อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ

2) ความซื่อสัตย์/ซื่อตรงในการปฏิบัติงานด้วยความยุติธรรม (Integrity) หมายถึง ความซื่อสัตย์ซื่อตรงต่อความยุติธรรมของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม โดยปฏิบัติงานหรือดำเนินการตามอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ ด้วยการยึดมั่นในระเบียบ กฎเกณฑ์ ข้อบังคับที่กำหนดอย่างเคร่งครัด ไม่เลือกปฏิบัติ และสามารถตรวจสอบการดำเนินงานได้ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับที่กำหนดอย่างเคร่งครัด และไม่เลือกปฏิบัติ

3) ความไว้วางใจได้/พึ่งพาได้ (Dependability/Reliability) หมายถึง ความน่าเชื่อถือหรือความไว้วางใจของประชาชนที่มีต่อเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม อันเกิดจากการปฏิบัติงานตามบทบาทภารกิจและอำนาจหน้าที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบอย่างเป็นระบบและมีมาตรฐาน เป็นไปตามกระบวนการและขั้นตอนที่กำหนด สามารถดำเนินการได้ถูกต้องและครบถ้วนตามกระบวนการและภายในระยะเวลาตามที่กำหนด

4) การเปิดเผยตรงไปตรงมา (Openness) หมายถึง การเปิดเผยตรงไปตรงมาของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ที่ปฏิบัติงานได้อย่างตรงไปตรงมา มีการเปิดเผยข้อมูลหรือให้ข้อมูลและคำแนะนำที่จำเป็นได้อย่างถูกต้องชัดเจน เชื่อถือได้ และเป็นประโยชน์ต่อผู้รับบริการ รวมถึงการเปิดโอกาสให้มีการตรวจสอบการดำเนินงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

5) ความเห็นใจและการเอาใจใส่ (Concern/Attentiveness) หมายถึง การให้ความเอาใจใส่และความเห็นอกเห็นใจของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ด้วยการให้ความสำคัญและสนใจรับฟังปัญหาและความต้องการที่หลากหลายของประชาชน ให้บริการอย่างมีจิตสาธารณะ รวมถึงการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและคุณภาพการให้บริการ

6) การใช้อำนาจ (Control mutuality) หมายถึง ความสัมพันธ์ในเชิงการใช้อำนาจระหว่างเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมกับผู้รับบริการ ที่เป็นไปตามอำนาจหน้าที่หรืออยู่ในขอบเขตอำนาจหน้าที่ตามบทบัญญัติของกฎหมาย

7) ความคุ้มค่าจากการเสียโอกาส (Vulnerability) หมายถึง การยอมรับหรือความเต็มใจของประชาชนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการในกระบวนการยุติธรรม ต่อความเสียหายใด ๆ หรือการเสียโอกาส ที่อาจเกิดขึ้นในระหว่างที่มีการดำเนินการในกระบวนการยุติธรรม ทั้งที่เป็นความเสียหายหรือการเสียโอกาสที่เกิดจากระยะเวลาของการดำเนินการ ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการ และผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรม รวมถึงการเสียชื่อเสียงหรือการเสียภาพลักษณ์

8) **ความพึงพอใจ (Satisfaction)** หมายถึง ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ คุณภาพการให้บริการ/การดำเนินงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม รวมถึงผลของการบริการ/การดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

อย่างไรก็ตาม คำจำกัดความของความเชื่อมั่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมของการศึกษานี้ เป็นไปตามที่ได้มีการกำหนดไว้ในคำอธิบายของตัวชี้วัดที่ 2 ของแผนงานงบประมาณในลักษณะบูรณาการด้านการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ซึ่งกำหนดให้ “ความเชื่อมั่น” หมายถึง **ทัศนคติของประชาชน/ผู้รับบริการที่เกิดจากฐานความคิดหรือประสบการณ์ที่บุคคลนั้นได้รับมา ซึ่งเป็นผลที่เกิดขึ้นจากการให้บริการของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม หรือพฤติกรรม/การกระทำของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานกระบวนการยุติธรรมในการให้บริการประชาชน** ซึ่งจากคำจำกัดความดังกล่าว สามารถแบ่งการพิจารณาความเชื่อมั่นของประชาชน/ผู้รับบริการที่มีต่อการดำเนินงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมได้เป็น 2 ส่วน คือ 1) ความเชื่อมั่นที่ประชาชน/ผู้รับบริการมีต่อหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม และ 2) ความเชื่อมั่นที่ประชาชน/ผู้รับบริการมีต่อบุคลากรของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

2.4 การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมและสิทธิพื้นฐานในกระบวนการยุติธรรม

การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมถือเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานอย่างหนึ่งของประชาชน และประชาชนทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับความยุติธรรมในกระบวนการยุติธรรมที่ดำเนินการโดยรัฐอย่างเท่าเทียมกัน ทั้งในเรื่องของการดำเนินคดี การพิจารณาคดี รวมถึงการให้บริการต่าง ๆ ของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม และในขณะเดียวกันก็เป็นหน้าที่ของรัฐในการจัดให้ประชาชนสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้ ทั้งนี้ อัครวิน วัฒนวิบูรณ์ และคณะ (2558) ได้สรุปหลักเกณฑ์พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมว่าประกอบด้วย การดำเนินการด้วยแนวทางหลายแนวทาง ได้แก่

1) การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมเป็นสิทธิตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ ซึ่งโดยทั่วไป มักจะระบุว่าให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยง่าย สะดวก รวดเร็ว และประหยัด โดยรัฐจะต้องดำเนินการให้ประชาชนสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้อย่างต่อเนื่อง

2) การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมด้วยการกำหนดเป็นนโยบายของรัฐ

3) การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมด้วยการให้ความรู้กับประชาชนในเรื่องสิทธิตามกฎหมายและกระบวนการดำเนินการตามกฎหมาย

4) การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมด้วยการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายตามความต้องการของประชาชน

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญของไทย พบว่าบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มีบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ที่กล่าวถึงการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมไว้ในมาตรา 68 ซึ่งมีสาระสำคัญสรุปได้ว่า

- 1) รัฐพึงจัดระบบการบริหารงานในกระบวนการยุติธรรมทุกด้านให้มีประสิทธิภาพ เป็นธรรม และไม่เลือกปฏิบัติ และให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวก รวดเร็ว และไม่เสียค่าใช้จ่ายสูงเกินสมควร
- 2) รัฐพึงมีมาตรการคุ้มครองเจ้าหน้าที่ของรัฐในกระบวนการยุติธรรม ให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้โดยเคร่งครัด ปราศจากการแทรกแซงหรือครอบงำใด ๆ
- 3) รัฐพึงให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายที่จำเป็นและเหมาะสมแก่ผู้ยากไร้หรือผู้ด้อยโอกาส ในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม รวมตลอดถึงการจัดหาทนายความให้

นอกจากนี้ มาตรา 257 ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่ว่าด้วยการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรมได้กำหนดว่าการดำเนินการในกระบวนการยุติธรรม จะต้องมีการมีการกำหนดระยะเวลาดำเนินงานในทุกขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรมที่ชัดเจน เพื่อให้ประชาชนได้รับความยุติธรรมโดยไม่ล่าช้า และมีกลไกช่วยเหลือประชาชนผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ ให้เข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้ รวมตลอดทั้งการสร้างกลไกเพื่อให้มีการบังคับการตามกฎหมายอย่างเคร่งครัดเพื่อลดความเหลื่อมล้ำและความไม่เป็นธรรมในสังคม

อย่างไรก็ตาม นอกเหนือจากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญตามที่กล่าวมา เมื่อพิจารณากรณีการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมด้วยการกำหนดเป็นนโยบายของรัฐ การให้ความรู้กับประชาชนในเรื่องสิทธิตามกฎหมาย และกระบวนการดำเนินการตามกฎหมาย และการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายตามความต้องการของประชาชนพบว่า ในกรณีของประเทศไทยยังไม่มีกำหนดอย่างเป็นทางการหรือเป็นลายลักษณ์อักษรที่ชัดเจนว่ากฎหมายใดหรือสิทธิขั้นพื้นฐานในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาเรื่องใดที่ประชาชนควรรู้

แต่จากการศึกษาเอกสาร งานวิจัย และบทความทางวิชาการพบว่า มีเอกสาร งานวิจัย และบทความทางวิชาการที่กล่าวถึงหลักการพื้นฐานในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาหรือสิทธิของประชาชนในคดีอาญา ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1) ปฏิญญาว่าด้วยหลักพื้นฐานเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกแก่ผู้ได้รับความเสียหายจากอาชญากรรมและการใช้อำนาจโดยไม่ถูกต้อง ค.ศ.1985 กำหนดหลักการพื้นฐานเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกยุติธรรมสรุปได้ดังนี้ คือ

- การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมและการได้รับการปฏิบัติอย่างเที่ยงธรรม
- การได้รับการทดแทนความเสียหายโดยผู้กระทำความผิด
- การได้รับการชดเชยความเสียหายโดยรัฐ
- การให้ความช่วยเหลือแก่เหยื่อ

2) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 ได้บัญญัติเกี่ยวกับสิทธิของประชาชนในคดีอาญา เช่น ในมาตรา 25 กำหนดว่า บุคคลย่อมจะได้รับการเยียวยาหรือความช่วยเหลือจากรัฐตามที่กฎหมายกำหนด ในกรณีที่บุคคลนั้นได้รับความเสียหายจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพหรือจากการกระทำความผิดอาญาของบุคคลอื่น หรือในมาตรา 29 กำหนดว่า 1) บุคคลไม่ต้องรับโทษทางอาญา หากในเวลากระทำความผิดนั้นไม่มีกฎหมายบัญญัติให้เป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ 2) ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญา

ยังไม่มีความผิด จนกว่าจะมีคำพิพากษาถึงที่สุดที่แสดงว่าบุคคลนั้นได้กระทำความผิด หรือ 3) ในคดีอาญา จะบังคับให้บุคคลให้การเป็นปฏิกษต่อตนเองมิได้ เป็นต้น

3) พระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 ได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับสิทธิของทั้งผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญาที่จะได้รับค่าทดแทนความเสียหายจากรัฐ ประกอบด้วย สิทธิของผู้เสียหาย เช่น ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการรักษาพยาบาล ค่าขาดประโยชน์ทำมาหากิน เป็นต้น สิทธิของจำเลย เช่น ค่าทดแทนการถูกคุมขัง ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการรักษาพยาบาล ค่าทดแทนในกรณีจำเลยถึงแก่ความตายอันเป็นผลโดยตรงจากการถูกดำเนินคดี ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการดำเนินคดี เป็นต้น

4) เอกสารเผยแพร่ของสำนักงานศาลยุติธรรม เรื่อง “สิทธิของประชาชนในคดีอาญา” (http://www.rcbjc.coj.go.th/doc/data/rcbjc/rcbjc_1508232078.pdf) ได้อธิบายเกี่ยวกับสิทธิของผู้เสียหาย สิทธิของผู้ต้องหา และสิทธิของจำเลยเมื่อถูกฟ้องต่อศาล ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

(1) สิทธิของผู้เสียหาย ได้แก่ สิทธิในการร้องทุกข์ (จะรู้ตัวผู้กระทำผิดหรือไม่ก็ตาม) สิทธิในการฟ้องคดี และสิทธิในการเรียกร้องค่าเสียหายเพราะเหตุได้รับอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย จิตใจ หรือได้รับความเสื่อมเสียต่อเสรีภาพในร่างกาย ชื่อเสียง หรือได้รับความเสียหายในทางทรัพย์สิน อันเนื่องมาจากการกระทำความผิดของจำเลย

(2) สิทธิของผู้ถูกจับ และผู้ต้องหา ได้แก่

- สิทธิที่จะพิสูจน์ตัวเอง
- สิทธิที่จะแจ้ง หรือขอให้เจ้าพนักงานแจ้งให้ญาติ หรือบุคคลที่ตนไว้วางใจทราบถึงการถูกจับกุม และสถานที่ที่ถูกควบคุม
- สิทธิที่จะได้รับการจัดหา พบ และปรึกษาทนายความเป็นการเฉพาะตัว
- สิทธิที่จะได้รับการเยี่ยมหรือติดต่อกับญาติตามสมควร
- สิทธิที่จะได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อเกิดอาการเจ็บป่วย
- สิทธิที่จะให้ทนายความหรือผู้ที่ตนไว้วางใจเข้าฟังการสอบปากคำ
- สิทธิที่จะได้รับการแจ้งข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำความผิดและข้อหาก่อนทำการสอบสวน
- สิทธิที่จะให้การหรือไม่ให้การก็ได้
- สิทธิที่จะได้รับการสอบสวนด้วยความรวดเร็ว ต่อเนื่อง และเป็นธรรม
- สิทธิในการยื่นคำร้องขอประกันตัวต่อพนักงานสอบสวนหรือศาล
- สิทธิร้องขอให้ศาลปล่อยตัวหากมีการคุมขังที่มิชอบ เป็นต้น

(3) สิทธิของจำเลย ได้แก่

- สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาคดีด้วยความรวดเร็วและเป็นธรรม
- สิทธิในการแต่งตั้งทนายความแก้ต่างในชั้นไต่สวนมูลฟ้อง หรือพิจารณาในชั้นศาล

- สิทธิในการตรวจดูสิ่งที่ยื่นเป็นพยานหลักฐาน และคัดสำเนา หรือถ่ายรูปสิ่งนั้น ๆ
- สิทธิในการตรวจดูสำนวนการไต่สวนมูลฟ้อง หรือพิจารณาของศาล และคัดสำเนาหรือรับรองสำเนาว่าถูกต้องโดยเสียค่าธรรมเนียม
- สิทธิในการตรวจและคัดสำเนาคำให้การของตนเองในชั้นสอบสวน หรือเอกสารประกอบคำให้การของตนเอง เป็นต้น

5) รายงานการวิจัยของ ชีระ สินเดชารักษ์ และคณะ (2561) อธิบายว่า ประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรมควรจะเป็นเรื่องของการรักษาสันติภาพระหว่างประโยชน์สาธารณะ (Public Interest) ซึ่งหมายถึงการดำเนินคดีอาญาที่รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพในการค้นหาความจริง กับประโยชน์ของผู้ถูกดำเนินคดี (Interest of the Accused) ซึ่งหมายถึงสิทธิในการต่อสู้คดีในกระบวนการยุติธรรม ใน 4 ขั้นตอน คือ ตั้งแต่ในชั้นสอบสวน สังคดี ชั้นศาล และชั้นบังคับโทษ ซึ่งจะต้องเป็นไปตามสิทธิในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาตามมาตรฐานสากล (International Standard of Criminal Justice) ตามที่กำหนดไว้ในกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights – ICCPR) ซึ่งได้กำหนดสิทธิพื้นฐานเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมไว้ 14 ประการดังนี้

- สิทธิที่จะไม่ถูกฆ่านอกกฎหมาย (extra judicial killing) (สิทธิเด็ดขาดที่ไม่อาจถูกפקใช้ได้)
- สิทธิที่จะไม่ถูกทรมาน (torture) (สิทธิเด็ดขาดที่ไม่อาจถูกפקใช้ได้)
- สิทธิที่จะไม่ถูกบังคับให้สูญหาย (enforced disappearance) (สิทธิเด็ดขาดที่ไม่อาจถูกפקใช้ได้)
- สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาคดีโดยเปิดเผย โดยศาลที่เป็นอิสระและเที่ยงธรรม
- สิทธิที่จะรับการแจ้งข้อหา
- สิทธิที่จะมีทนายความ
- สิทธิที่จะได้รับการดำเนินคดีในเวลาที่เหมาะสม
- สิทธิที่จะเผชิญหน้ากับพยานหลักฐาน
- สิทธิที่จะมีล่าม
- สิทธิที่จะไม่ให้การปรักปรำตนเอง (right to remain silent)
- สิทธิที่จะได้รับการสันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ (presumption of innocence)
- สิทธิอุทธรณ์ต่อศาลที่สูงกว่า
- สิทธิที่จะได้รับการเยียวยาภายหลังการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่
- สิทธิที่จะไม่ถูกดำเนินคดีซ้ำในความผิดกรรมเดียว (ne bis in idem)

อย่างไรก็ตาม คำจำกัดความการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมของการศึกษานี้ เป็นไปตามที่ได้มีการกำหนดไว้ในคำอธิบายของตัวชี้วัดที่ 1 ของแผนงานงบประมาณในลักษณะบูรณาการด้านการปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ซึ่งกำหนดขอบเขตของการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประชาชน มุ่งเน้นไปที่ 2

ประเด็นหลัก คือ 1) ความรู้เรื่องสิทธิในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประชาชน และ 2) ความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประชาชน ซึ่งประกอบด้วย ความรู้เกี่ยวกับช่องทาง/กระบวนการ ขั้นตอน/ระยะเวลา/ค่าใช้จ่าย/การติดตามความคืบหน้าในการขอรับบริการงานยุติธรรม เป็นต้น รวมทั้งความรู้ทางกฎหมายในประเด็นต่าง ๆ ที่น่าสนใจ เช่น นิติกรรมสัญญาและการขอระงับข้อพิพาท หนี้สิน ที่ทำกินและทรัพยากรธรรมชาติ การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ การขอรับการเยียวยา การร้องเรียนกล่าวโทษเจ้าหน้าที่รัฐ เป็นต้น

บทที่ 3

แนวทางการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน

ในการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงานบูรณาการการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ปีงบประมาณ พ.ศ.2562 ตัวแบบที่ถูกนำมาใช้ในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานดังกล่าว ใช้การบูรณาการระหว่างตัวแบบการประเมินเชิงระบบ (systematic approach) ของ Rossi (et al., 1998) ประกอบกับตัวแบบ CIPP ของ Stufflebeam ซึ่งมีการกำหนดมิติในการประเมินออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1) การประเมินบริบทและความจำเป็น (context and need assessment) เป็นการประเมินสถานะแวดล้อมที่ส่งผลต่อนโยบาย ได้แก่ นโยบายของหน่วยเหนือ สภาพสังคม การเมือง เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม (context assessment) และ การประเมินสภาพปัญหา การระบุปัญหาที่แท้จริง กลุ่มเป้าหมายที่ได้รับผลกระทบ ขนาดของปัญหา ความจำเป็นเร่งด่วน รวมถึงการประเมินว่านโยบายใดที่มีความจำเป็นต้องกำหนดเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว

2) การประเมินทฤษฎีนโยบายหรือทฤษฎีโครงการ (policy or program theory) เป็นการประเมินแนวคิดและการออกแบบนโยบาย แผนงาน หรือโครงการ ว่าได้ออกแบบอย่างมีเหตุผล มีผล ปฏิบัติได้จริงหรือไม่ มีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติและเมื่อปฏิบัติแล้วจะเกิดผลหรือไม่

3) การประเมินการดำเนินนโยบาย (implementation/process evaluation) เป็นการประเมินว่า นโยบายได้มีการดำเนินการอย่างที่คาดหวังหรือไม่ ติดขัดอย่างไร

4) การประเมินผลลัพธ์และผลกระทบ (outcome/impact evaluation) เป็นการประเมินผลที่เกิดขึ้นจากนโยบาย แผนงาน หรือโครงการว่า ผลลัพธ์ หรือ ผลกระทบ (outcome/impact evaluation) เกิดขึ้นตามที่คาดหวังหรือไม่ มีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร ปัญหาลดลงหรือไม่

ทั้งนี้ รายละเอียดของกรอบและแนวทางการติดตามประเมินผล มีรายละเอียดดังนี้

3.1 การประเมินบริบทและความจำเป็น (context and need assessment)

การประเมินความจำเป็น (need assessment) เป็นการประเมินเพื่อทราบถึงสภาพปัญหา ขนาดและขอบเขตของปัญหา รวมถึงการประเมินเพื่อระบุกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับผลกระทบที่มีความจำเป็นต้องได้รับการแก้ไขปัญหา และความเร่งด่วนของการต้องได้รับการแก้ไขปัญหา ส่วนการประเมินบริบท (context assessment) เป็นการประเมินสถานะแวดล้อมนโยบาย ทั้งมิติเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อม โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ยุทธศาสตร์ชาติ หรือนโยบายรัฐบาล การ

ประเมินความจำเป็นและบริบทสามารถประเมินได้ ทั้ง ก) ในช่วงการวางแผนและออกแบบนโยบายใหม่ เพื่อที่จะทราบว่านโยบายได้ตอบสนองต่อปัญหาและกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับผลกระทบ ข) ในช่วงขณะดำเนินนโยบายเพื่อที่จะทราบว่านโยบายได้ตอบสนองต่อปัญหานั้นหรือไม่ ปัญหาหรือกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับผลกระทบ มีการเปลี่ยนแปลงหรือไม่ หรือ ค) ในช่วงหลังจากนโยบายเสร็จสิ้นเพื่อที่จะทราบว่าปัญหาได้หมดไปหรือไม่ นโยบายที่ดำเนินการไปแล้วตรงกับความต้องการหรือแก้ปัญหาได้หรือไม่

3.1.1 การประเมินขนาด ขอบเขต และความเร่งด่วนของปัญหา

ปัญหาทางสังคมเป็นเรื่องที่กำหนดได้ค่อนข้างยาก เพราะเป็นเรื่องของการรับรู้ และความรู้สึก ในบางกรณีไม่ได้เป็นปัญหาที่แท้จริง แต่เป็นการรับรู้ของสังคมว่าเป็นปัญหา อาจกล่าวได้ว่า การกำหนดปัญหาของสังคมเป็นเรื่องที่มีความเป็นอัตวิสัย (subjective) ปรากฏการณ์เดียวกันในสภาพแวดล้อมหรือชุมชนหนึ่งอาจมองว่าเป็นปัญหาสำคัญ แต่ในอีกสภาพแวดล้อมหรืออีกชุมชนหนึ่งกลับมองว่าเป็นเรื่องเล็กน้อย อีกทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (stakeholders) ต่างมีมุมมองและรับรู้ปัญหาที่แตกต่างกัน จำเป็นที่ผู้ประเมินจะต้องประเมินเพื่อแสวงหาข้อสรุปถึงสภาพปัญหาที่แท้จริงอย่างเป็นระบบโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ

3.1.2 การประเมินกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับผลกระทบ

กลุ่มเป้าหมายที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาส่วนใหญ่จะอยู่ในระดับบุคคล แต่ในบางกรณีผู้ได้รับผลกระทบอาจเป็นกลุ่ม ชุมชน องค์กร หรือพื้นที่ การประเมินกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับผลกระทบต้องคำนึงถึงทั้งกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับผลกระทบทางตรงและทางอ้อม และขนาดของกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับผลกระทบ โดยคำนึงถึงประเด็นที่ต้องประเมิน ดังนี้

3.1.2.1 กลุ่มเป้าหมายเกิดใหม่ในพื้นที่ในช่วงเวลาหนึ่ง (incidence)

3.1.2.2 กลุ่มเป้าหมายเดิมในพื้นที่ในช่วงเวลาหนึ่ง (prevalence)

3.1.2.3 กลุ่มเป้าหมายที่มีแนวโน้มจะได้รับผลกระทบ (population at risk)

3.1.2.4 กลุ่มเป้าหมายเลือกได้ถูกต้อง (sensitivity) และ คัดออกถูกต้อง (specificity)

3.1.2.5 กลุ่มเป้าหมายมีความจำเป็นจริง (need) หรือเป็นข้อเรียกร้อง (demand)

3.1.3 การประเมินบริบท

ประเมินสภาวะแวดล้อมหรือบริบท เป็นการประเมินสภาวะแวดล้อมที่ส่งผลต่อนโยบาย ได้แก่ นโยบายของหน่วยเหนือ สภาพสังคม การเมือง เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม ฯลฯ หรือประเมินเพื่อพิจารณาข้อมูลในการกำหนดวัตถุประสงค์ และความเป็นไปได้ของโครงการ ซึ่งผู้ประเมินจะต้องตรวจสอบว่านโยบายที่กำหนดมีความสอดคล้อง (alignment) กับแผนพัฒนาฯ ในระดับชาติ แผนนโยบายของรัฐบาลหรือไม่ มีการลดหลั่นเชิงตรรกะ (cascading) หรือไม่ การประเมินบริบทมีความจำเป็นโดยเฉพาะอย่างยิ่งหากนโยบายนั้นเป็นนโยบายในระดับรองหรือในระดับหน่วยงาน

3.1.4 เทคนิคการประเมิน

เพื่อให้การประเมินสามารถชี้แจงตรวจสอบได้ (defensibility) และ เกิดความเชื่อมั่นในผลการประเมิน (credibility) ในการระบุขนาด ขอบเขต และความเร่งด่วนที่ต้องได้รับการแก้ไขปัญหามาจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ การประเมินอาจดูโดยตรงจากดัชนีชี้วัดทางสังคม (social indicators) เช่น ดัชนีวัดจากการสำรวจสำมะโนประชากร หรือ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเพื่อค้นหาปัญหา ซึ่งอาจวิเคราะห์จากข้อมูลทุติยภูมิ หรือเก็บข้อมูลใหม่ ทั้งวิธีการเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพ ในเชิงปริมาณอาจใช้วิธีการสำรวจข้อมูลใหม่ (primary data survey) หากเป็นประเด็นปัญหาเฉพาะกลุ่มเจาะจงอาจใช้การสำรวจเฉพาะกลุ่ม (key informant surveys) หรือใช้การประเมินจากข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) ที่หน่วยงานได้มีการจัดเก็บไว้แล้ว (agency records) ที่เป็นตัวเลข หรือสถิติ เช่น ผลการสำรวจสำมะโนประชากร (census) ส่วนในเชิงคุณภาพอาจใช้การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม เป็นต้น หรืออาจเป็นการผสมวิธี (mixed method) ทั้งวิธีเชิงปริมาณและวิธีเชิงคุณภาพ เพื่อนำข้อมูลมาประเมินแนวโน้มของสภาพปัญหา ขอบเขต และความรุนแรง ประเมินความต้องการในการแก้ไขปัญหาของกลุ่มที่ได้รับผลกระทบ และประเมินความสอดคล้องกับบริบทของนโยบาย

3.1.5 สรุปประเด็นการประเมินความจำเป็น

การประเมินความจำเป็นของนโยบายสามารถสรุปประเด็นการประเมินได้สามส่วนด้วยกัน โดยใน *ส่วนแรก* เป็นการประเมินสภาพปัญหา (problem definition) ซึ่งต้องตอบคำถามในประเด็นต่าง ๆ ว่า 1) ปัญหามีอยู่จริงหรือไม่ ปัญหาที่แท้จริงคืออะไร 2) สภาพ สถานการณ์ และธรรมชาติของปัญหาเป็นอย่างไร 3) ปัญหามีขอบเขตแค่ไหน และขนาดของปัญหาเป็นอย่างไร รุนแรงหรือไม่ ใน *ส่วนที่สอง* เป็นการประเมินที่กลุ่มเป้าหมายที่ได้รับผลกระทบ (target definition) ซึ่งต้องตอบคำถามในประเด็นต่าง ๆ ว่า 1) กลุ่มเป้าหมายที่ได้รับผลกระทบคือกลุ่มใด จำนวนเท่าไร มีลักษณะอย่างไร 2) มีความจำเป็นที่จะต้องได้รับการแก้ไขปัญหหรือไม่ (service need) หากมีจำเป็นต้องเร่งด่วนแค่ไหน 3) ช่วงเวลาที่เหมาะสมที่จะได้รับการแก้ไขปัญหาคือช่วงใด และใน *ส่วนที่สาม* เป็นการประเมินบริบท (context) ซึ่งต้องตอบคำถามในประเด็นต่าง ๆ ว่า หากต้องมีการแก้ไขปัญหาด้วยการออกเป็นนโยบาย แผนงาน หรือโครงการ 1) เหมาะสมและเป็นไปได้หรือไม่ ในช่วงสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อมในขณะนั้นหรือไม่ และ 2) สอดคล้อง (alignment) กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กรอบแผนของหน่วยเหนือ หรือนโยบายรัฐบาลหรือไม่

3.1.6 ความล้มเหลวของนโยบาย

ในมุมมองของการประเมิน นโยบายอาจล้มเหลว (policy failure) ได้ในขั้นตอนนี้ ความล้มเหลวอาจมาจากหลายเหตุด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นการระบุปัญหาที่ผิดพลาด (wrong problem definition) การระบุกลุ่มเป้าหมายที่ผิดพลาด (wrong target definition) ซึ่งทั้งสองกรณีนำไปสู่การกำหนดนโยบายที่ไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหาหรือกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับผลกระทบ หรือแม้กระทั่งอาจเป็นการกำหนดนโยบายที่ไม่

มีปัญหาใด ๆ เกิดขึ้นเลย ส่งผลให้เกิดปัญหานโยบายที่ถูกกำหนดมาถูกต้อง แต่ไม่ตรงกับปัญหา (right solution but wrong problem)

3.2 การประเมินทฤษฎีนโยบาย (assessment of policy theory)

การประเมินทฤษฎีนโยบาย คือ การประเมินแนวคิด (conceptualization) และการออกแบบ (design) นโยบาย หากเป็นการประเมินในระดับของแผนงาน เรียกว่า การประเมินทฤษฎีแผนงาน (program theory) และ หากเป็นการประเมินในระดับของโครงการ เรียกว่า การประเมินโครงการ (project theory) การประเมินในขั้นตอนนี้เน้นว่ามีความสำคัญมาก เป็นการประเมินเพื่อสร้างความเชื่อมั่นว่านโยบายนี้มีเหตุผลเชื่อมโยงเชิงตรรกะที่นำไปสู่การแก้ไขปัญหาได้จริง ซึ่งที่จริงแล้วคำว่า การออกแบบ (design) เป็นเรื่องเดียวกันและเปรียบเทียบกับพิมพ์เขียว (blueprint) หากแนวคิดและการออกแบบนโยบายผิดพลาดตั้งแต่เริ่มต้นแล้ว ไม่ว่าจะมีการนำไปสู่การปฏิบัติแค่ไหนก็ตาม นโยบายนั้นมีแนวโน้มที่จะล้มเหลว การประเมินทฤษฎีโครงการสามารถประเมินได้หลายช่วงด้วยกัน ก) ในช่วงการวางแผนและออกแบบนโยบายใหม่ เพื่อที่สร้างความมั่นใจและเชื่อมั่นว่าสามารถปฏิบัติได้จริงและเกิดผลในการเปลี่ยนแปลง ข) ในช่วงขณะดำเนินนโยบาย หากมีการออกแบบนโยบายที่ผิดพลาด จะได้มีการปรับปรุงแก้ไข หรือ ค) ในช่วงหลังจากนโยบายเสร็จสิ้น เพื่อเป็นบทเรียนในการปรับปรุงหากต้องมีการดำเนินนโยบายต่อไป อย่างไรก็ตาม การประเมินทฤษฎีนโยบายมักจะนิยมประเมินในช่วงการวางแผนและกำหนดนโยบายใหม่

3.2.1 การประเมินทฤษฎีนโยบาย

การประเมินทฤษฎีนโยบาย เป็นการตรวจสอบชุดความคิด (assumptions) ของนโยบายที่แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ ระหว่างสิ่งที่กำหนดในนโยบาย ผลผลิต ไปสู่การบรรลุผลลัพธ์ ผลกระทบ หรือการเปลี่ยนแปลงที่คาดหวังไว้จากโครงการ โดยชุดความคิดต้องมีเหตุผลอิงกับทฤษฎีทางสังคมศาสตร์ ผู้ประเมินทฤษฎีนโยบายจำเป็นต้องสร้างกรอบแนวคิดเบื้องต้นขึ้นมาก่อน เพื่อแสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงเชิงเหตุและผล ระหว่างกิจกรรมต่าง ๆ ในนโยบาย ผลผลิต (output) ผลลัพธ์ (outcome) และผลกระทบ (impact) ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น โดยการประเมินทฤษฎีนโยบายประกอบด้วยการประเมินทฤษฎีผลกระทบ (impact theory) และ การประเมินทฤษฎีกระบวนการ (process theory)

3.2.1.1 การประเมินทฤษฎีผลกระทบ (impact theory)

การประเมินทฤษฎีผลกระทบ (impact theory) หรือทฤษฎีผลลัพธ์ (outcome theory) เป็นการประเมินตรวจสอบชุดความคิด (assumptions) ว่า หากนโยบายนี้ได้มีการดำเนินการแล้ว (program actions) จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อสภาพปัญหาและเกิดผลลัพธ์ที่คาดหวัง (expected outcome) ในลักษณะของเหตุและผลเชิงตรรกะในรูปประโยคสมมติว่า “ถ้า... แล้ว...” (if..... then.....) จะเห็นได้ว่าตัวนโยบาย (อาจเป็นแผนงานหรือโครงการแล้วแต่กรณี) ซึ่งมองได้ว่าเป็นตัวแทรกแซง (intervention) ถูกกำหนดให้เป็นปัจจัยเหตุ (cause) ส่วนผลลัพธ์หรือผลกระทบเป็นผลที่เกิดจากเหตุ (effect)

กล่าวอีกนัยหนึ่ง ทฤษฎีผลกระทบ (impact theory) ก็คือ ทฤษฎีเชิงสาเหตุและผล (causal theory) นั่นเอง ในส่วนของผลที่เกิดขึ้น (outcomes) มีการเกิดขึ้นในหลายระดับ และมีความสัมพันธ์เป็นเหตุและผลไล่เรียงกันตามลำดับ ดังนี้

1) ผลลัพธ์ระยะใกล้ (immediate outcome) มีชุดความคิดว่าหากมีการดำเนินนโยบาย (program actions) แล้ว จะเกิดผลลัพธ์ระยะใกล้ หรืออีกนัยหนึ่งกล่าวได้ว่า หากดำเนินการแล้วจะเกิดผล (if action then outcome) ซึ่งเป็นการคาดการณ์ผลของการกระทำ อาจเรียกความเชื่อมโยงเชิงเหตุและผลในขั้นตอนนี้ได้ว่าเป็น สมมติฐานเชิงปฏิบัติการ (action hypothesis)

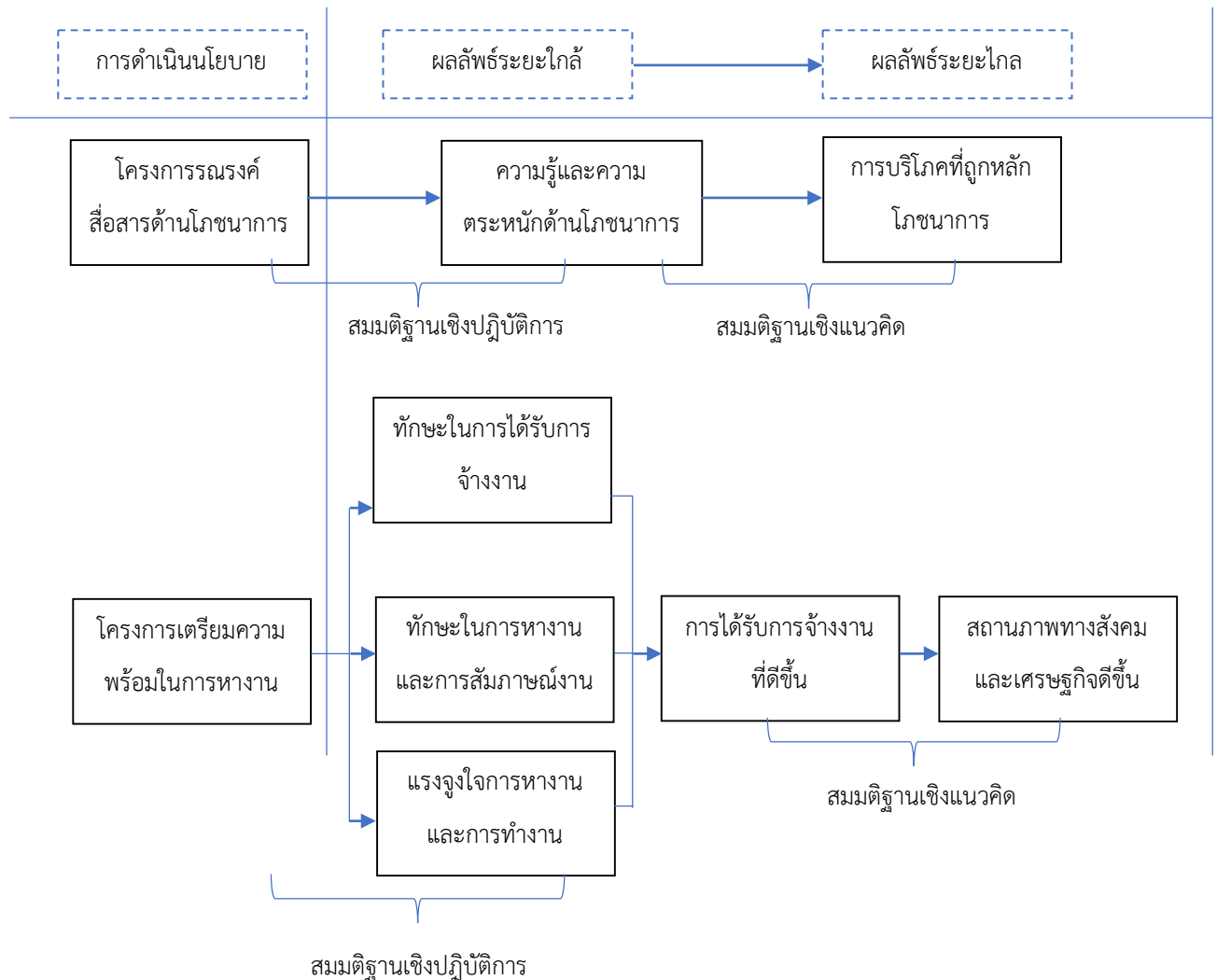
2) ผลลัพธ์ระยะกลาง (intermediate outcome) เป็นชุดความคิดลำดับถัดมา โดยเชื่อว่าหากผลลัพธ์ระยะใกล้เกิดขึ้นแล้ว จะเป็นเหตุให้เกิดผลเป็นผลลัพธ์ระยะกลาง ซึ่งขั้นตอนนี้ผลที่เกิดขึ้นไม่ได้เกิดจากการดำเนินนโยบายโดยตรง แต่เป็นผลที่คาดว่าจะเกิด (intermediate outcome) จากสิ่งที่คาดว่าจะเกิด (immediate outcome) เป็นการเชื่อมเหตุและผลในเชิงแนวคิด อาจเรียกความเชื่อมโยงเชิงเหตุและผลในขั้นตอนนี้ได้ว่าเป็น สมมติฐานเชิงแนวคิด (conceptual hypothesis)

3) ผลลัพธ์ระยะไกล (distal หรือ ultimate outcome) เป็นชุดความคิดต่อเนื่องมาจากผลลัพธ์ระยะกลาง โดยเชื่อว่าหากผลลัพธ์ระยะกลางเกิดขึ้นแล้ว จะเป็นเหตุให้เกิดผลเป็นผลลัพธ์ระยะไกล ความเชื่อมโยงเชิงเหตุและผลในขั้นตอนนี้เป็น สมมติฐานเชิงแนวคิด (conceptual hypothesis) เช่นเดียวกัน

4) ผลกระทบ (impact) เป็นชุดความคิดต่อเนื่องจากผลลัพธ์ระยะไกล โดยเชื่อว่าหากผลลัพธ์ระยะไกลเกิดขึ้นแล้ว จะเป็นเหตุให้เกิดผลกระทบ ความเชื่อมโยงเชิงเหตุและผลในขั้นตอนนี้เป็น สมมติฐานเชิงแนวคิด (conceptual hypothesis) เช่นเดียวกัน

อย่างไรก็ตาม แต่ละนโยบายมีลักษณะที่แตกต่างกัน ไม่จำเป็นที่จะต้องมียุทธศาสตร์ครบทุกระยะ อาจมีเพียงบางระยะก็ได้ ภาพที่ 3.1 เป็นการแสดงตัวอย่างของความเชื่อมโยงเชิงเหตุและผลในมิติของทฤษฎีผลกระทบ

ภาพที่ 3.1 ความเชื่อมโยงเชิงเหตุและผลในการประเมินทฤษฎีผลกระทบ

3.2.1.2 การประเมินทฤษฎีกระบวนการ (process theory)

การประเมินทฤษฎีกระบวนการเป็นการประเมินตรวจสอบความสมเหตุสมผลของกระบวนการที่กำหนดไว้ในนโยบายว่า มีความเป็นไปได้ในการดำเนินการ และหากดำเนินการตามที่กำหนดได้อย่างเหมาะสม จะส่งผลให้เกิดผลผลิตที่คาดหวัง ซึ่งจะนำไปสู่ผลลัพธ์หรือการเปลี่ยนแปลงที่ต้องการได้ โดยในการประเมินทฤษฎีกระบวนการจะประเมินตรวจสอบใน 2 ประเด็นย่อยด้วยกัน ประกอบด้วย

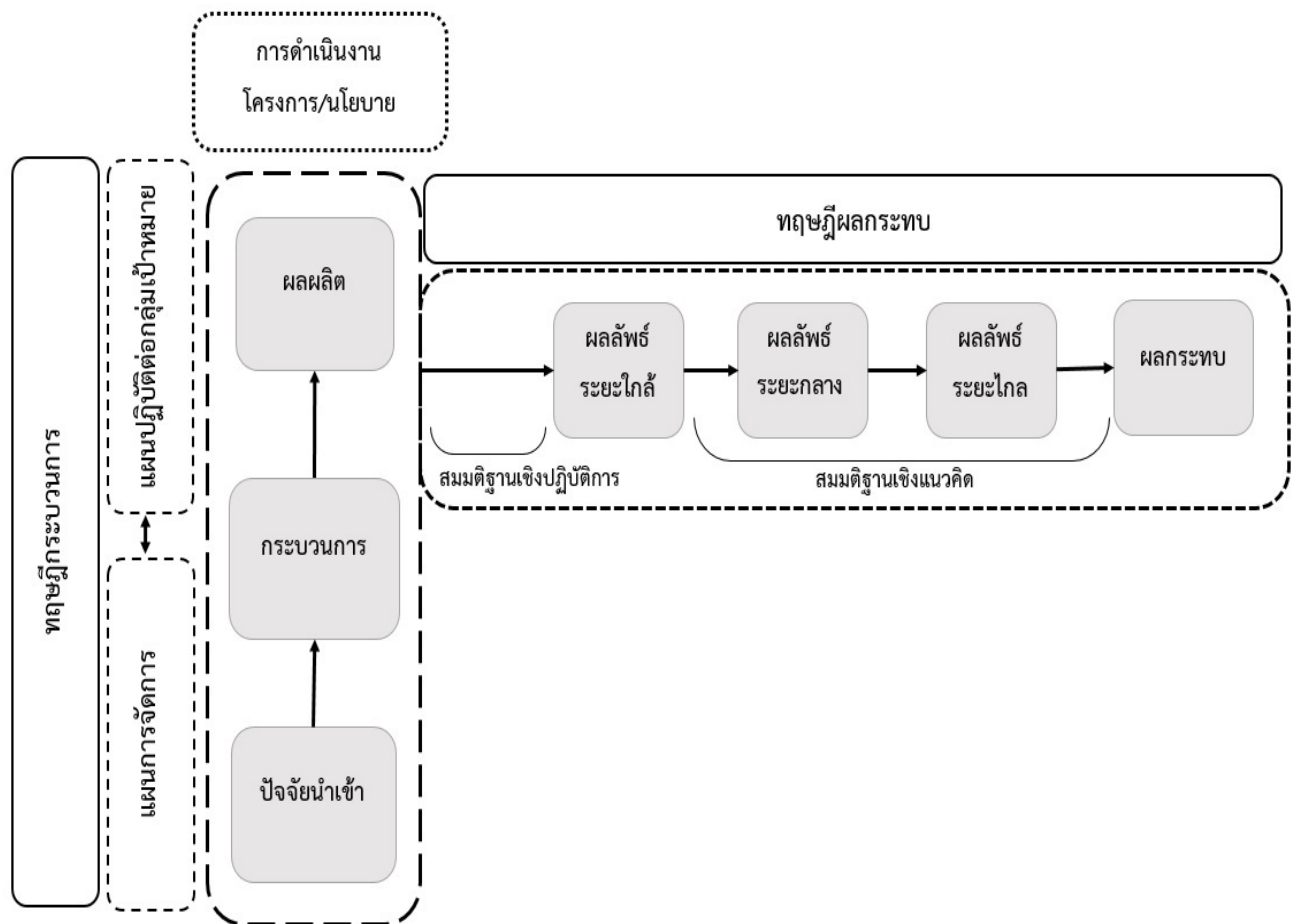
1) การประเมินแผนปฏิบัติต่อกลุ่มเป้าหมาย (service utilization plan) เป็นการประเมินแผนปฏิบัติการต่อกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับผลกระทบ โดยประเมินเส้นทางตั้งแต่จุดเริ่มต้นในการเข้าถึงบริการจนถึงจบสิ้นกระบวนการว่าชุดความคิดและกิจกรรมดังกล่าวได้ออกแบบไว้อย่างสมเหตุสมผล

และมีความเป็นไปได้หรือไม่ การประเมินอาจเขียนเป็นแผนภาพลำดับขั้นตอน (flowchart) เส้นทางของกลุ่มเป้าหมายตั้งแต่เริ่มต้นเข้ามาเกี่ยวข้องกับนโยบายหรือโครงการเรียงลำดับไปจนจบกระบวนการ การประเมินจะดูว่าในแต่ละขั้นตอนเป็นอย่างไร เป็นการดูปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้รับบริการกับกิจกรรมในขั้นตอนนั้น ๆ โดยหากแผนปฏิบัติการต่อกลุ่มเป้าหมายออกแบบไว้อย่างเหมาะสม ก็จะได้ผลผลิตตามที่คาดหวังไว้ (if service utilization plan then output)

2) การประเมินแผนการจัดการ (organizational plan) เป็นการประเมินตรวจสอบการจัดการระหว่างกลุ่มเป้าหมายกับตัวนโยบายหรือโครงการว่าได้ออกแบบการบริหารจัดการอย่างเหมาะสมหรือไม่ สมเหตุสมผลหรือไม่ เพื่อที่จะได้ให้แผนปฏิบัติการ (service utilization plan) ดำเนินไปได้อย่างที่คาดหวัง (function as expected) การประเมินจะดูทั้งการบริหารจัดการด้านบุคลากร ด้านการเงิน ด้านทรัพยากรด้านต่าง ๆ เป็นต้น โดยหากแผนการจัดการได้ออกแบบไว้อย่างเหมาะสม ก็จะทำให้การปฏิบัติต่อกลุ่มเป้าหมายเป็นไปตามที่คาดหวังไว้ (if organizational plan then service utilization plan)

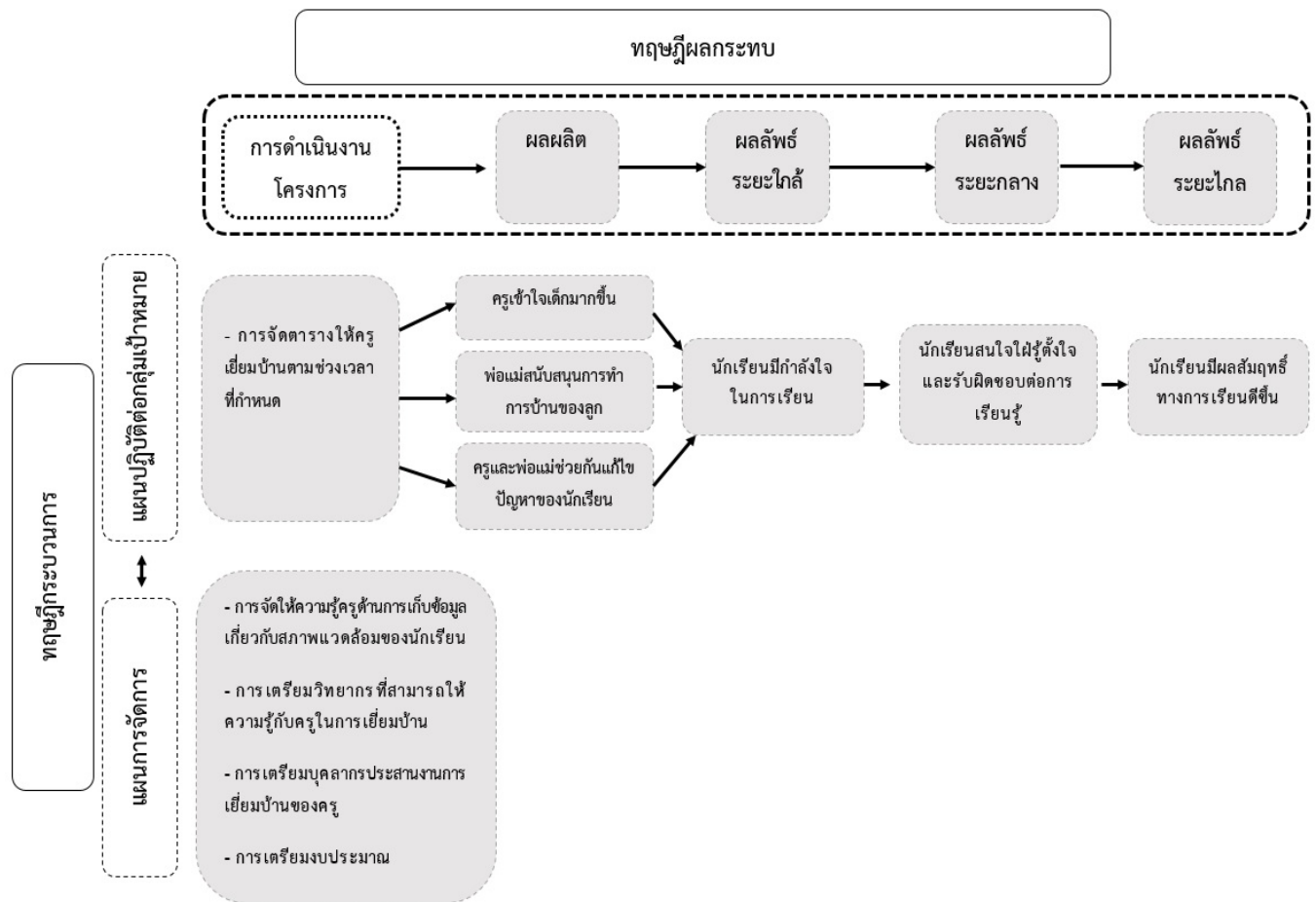
การประเมินทฤษฎีนโยบายเป็นเรื่องสำคัญที่การประเมินในปัจจุบันเริ่มให้ความสนใจมากขึ้น อย่างไรก็ตาม การประเมินทฤษฎีนโยบายเป็นเรื่องที่เข้าใจได้ค่อนข้างยาก และยังไม่คุ้นเคยมากนักในประเทศไทย เพื่อให้เข้าใจการประเมินในรูปแบบนี้ได้ง่ายขึ้น จึงได้เขียนออกมาเป็นภาพที่ 3.2 แสดงให้เห็นทั้งการประเมินทฤษฎีผลกระทบ และทฤษฎีกระบวนการ

ภาพที่ 3.2 กรอบการประเมินทฤษฎีนโยบาย

เพื่อให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น คณะผู้ศึกษาได้นำกรณีตัวอย่างที่ปรากฏอยู่ในบทความของ สุวิมล ว่องวาณิช (2552, หน้า 23) มาปรับใหม่ให้อยู่ในกรอบของคณะผู้ศึกษา ปรากฏในภาพที่ 3.3 ซึ่งผู้ประเมินจะต้องประเมินตรวจสอบความสมเหตุสมผล และความเชื่อมโยงระหว่างแต่ละขั้นตอนกิจกรรมว่า เป็นไปได้หรือไม่

ภาพที่ 3.3 ตัวอย่างการประเมินทฤษฎีนโยบาย แผนงาน หรือโครงการ

3.2.2 เทคนิคการประเมิน

การประเมินทฤษฎีนโยบาย แผนงาน หรือโครงการ นิยมใช้ตัวแบบเชิงตรรกะ (logic model) เป็นเครื่องมือ (instrument) ในการประเมิน ซึ่งสุมิรุ ว่องวานิช (2552, หน้า 18) ได้อธิบายตัวแบบเชิงตรรกะไว้ว่า เป็นแผนภาพที่แสดงการทำงาน โดยการแสดงความเชื่อมโยงเป็นแผนภาพ เพื่อช่วยสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินงาน กิจกรรม การเปลี่ยนแปลงหรือผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นทั้งระยะสั้นและระยะยาว ตัวแบบเชิงตรรกะสามารถอ้างอิงถึงในฐานะเป็นทฤษฎีได้ เนื่องจากว่าตัวแบบเชิงตรรกะสามารถบรรยายให้เห็นว่าการดำเนินงานตามนโยบาย แผนงาน หรือโครงการ สามารถดำเนินการให้ไปสู่ผลลัพธ์ต่าง ๆ ของโปรแกรมได้อย่างไร ตัวแบบเชิงตรรกะเป็นวิธีการที่สร้างความมั่นใจในผลลัพธ์ที่มุ่งหวัง และช่วยทำให้การวางแผนงาน การบริหารจัดการ และการดำเนินการด้านการประเมินเป็นระบบ

การประเมินโดยใช้ทฤษฎีอาจได้ข้อมูลมาจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อนำมาประกอบการประเมิน ไม่ว่าจะเป็นการทบทวนเอกสาร (document review) การสัมภาษณ์ (interviews) หรือ การสนทนากลุ่ม (focus group discussion) ซึ่งสามารถกระทำได้ทั้งในช่วงเริ่มต้นในวางแผนกำหนดนโยบายใหม่ หรือเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างที่นโยบายได้มีการดำเนินไปแล้ว หรือแม้กระทั่งนโยบายเสร็จสิ้น ในการประเมิน

ทฤษฎีในขณะทีนโยบายอยู่ระหว่างการดำเนินการอาจใช้การสังเกต (observation) เป็นวิธีการในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ จะเห็นได้ว่าการประเมินทฤษฎีมักจะเป็นการใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพเป็นหลัก

3.2.3 สรุปประเด็นการประเมิน

การประเมินทฤษฎีนโยบายเป็นการประเมินตรวจสอบแนวคิดและการออกแบบนโยบายว่ามีความสมเหตุสมผลในเชิงตรรกะหรือไม่ โดยประเด็นในการประเมินจะตรวจสอบด้วยกันสองทฤษฎี คือ ทฤษฎีผลกระทบ (impact theory) และ ทฤษฎีกระบวนการ (process theory) ในส่วนทฤษฎีผลกระทบจะเป็นการประเมินว่า 1) หากนโยบายนี้ได้มีการดำเนินการแล้ว จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อสภาพปัญหาและเกิดผลลัพธ์ที่คาดหวังหรือไม่ 2) มีความเชื่อมโยงเชิงเหตุและผลเป็นเส้นตรงจากการดำเนินนโยบายไปสู่ผลลัพธ์ระยะสั้น ผลลัพธ์ระยะกลาง ผลลัพธ์ระยะยาว และผลกระทบตามลำดับหรือไม่ และ ในส่วนทฤษฎีกระบวนการจะเป็นการประเมินว่า 3) แผนการปฏิบัติต่อกลุ่มเป้าหมายออกแบบไว้อย่างเหมาะสมหรือไม่ 4) หากแผนการปฏิบัติต่อกลุ่มเป้าหมายดำเนินการได้อย่างที่คาดหวังจะนำไปสู่ผลผลิตตามที่คาดหวังหรือไม่ 5) แผนการจัดการ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องบุคลากร งบประมาณ การเงิน ทรัพยากร และวิธีการจัดการ ออกแบบไว้อย่างเหมาะสมหรือไม่ และ 6) หากแผนการจัดการได้ดำเนินการตามที่คาดหวังจะทำให้แผนการปฏิบัติต่อกลุ่มเป้าหมายดำเนินไปได้อย่างเหมาะสมหรือไม่

3.2.4 ความล้มเหลวของนโยบาย

ในมุมมองของการประเมินผล นโยบายสามารถล้มเหลวได้เนื่องจากแนวคิดและการออกแบบนโยบายที่ผิดตั้งแต่ต้น ไม่ว่าจะเป็นการไม่พบความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (causal theory) ระหว่างผลการดำเนินนโยบายกับผลลัพธ์ หรือ ไม่พบความเชื่อมโยงระหว่างผลลัพธ์ในระยะต่าง ๆ กับผลกระทบ อีกทั้งการออกแบบการปฏิบัติต่อกลุ่มเป้าหมายอาจไม่เหมาะสมที่จะทำให้เกิดผลผลิตที่คาดหวัง หรือ การจัดการไม่เหมาะสมที่จะทำให้การปฏิบัติต่อกลุ่มเป้าหมายเป็นไปได้ตามที่คาดหวัง ซึ่งทั้งหมดเป็นเหตุให้นโยบายล้มเหลวได้ ความล้มเหลวอันเกิดจากการออกแบบนโยบายที่ผิดตั้งแต่ต้นเรียกว่า ความล้มเหลวทางทฤษฎี (theory failure)

3.3 การประเมินกระบวนการ (process evaluation) และการติดตาม (monitoring)

การประเมินกระบวนการ (process evaluation) เป็นการประเมินการนำนโยบายไปปฏิบัติ กระบวนการดำเนินนโยบาย ว่าดำเนินการได้ตามที่คาดหวังหรือไม่ ดำเนินการได้ดีแค่ไหน การปฏิบัติต่อกลุ่มเป้าหมายเป็นไปตามที่กำหนดไว้หรือไม่ การบริหารจัดการงบประมาณ บุคลากร การเงิน ทรัพยากรอื่น ๆ ได้ผลดีหรือไม่ ผลการปฏิบัติ (performance) เป็นอย่างไร การประเมินกระบวนการหากเป็นการประเมินขณะทีนโยบายหรือโครงการดำเนินอยู่ จะเรียกว่า การติดตาม (monitoring) โดยในการติดตามจะมีการกำหนดเป็นช่วงระยะเวลาในการติดตาม

3.3.1 กรอบการประเมินกระบวนการ

ในการประเมินกระบวนการสามารถนำตัวแบบเชิงตรรกะ (logic model) มาเป็นกรอบตั้งต้นเพื่อสร้างภาพแห่งความเชื่อมโยง ระหว่างแผนการปฏิบัติต่อกลุ่มเป้าหมาย แผนการจัดการ ผลการดำเนินการ ของนโยบาย ผลลัพธ์ระยะสั้น ระยะกลาง ระยะไกล และผลกระทบ โดยอาจทำเป็นแผนผังขั้นตอน (flowchart) จากนั้นจึงทำการประเมินในแต่ละขั้นตอนว่าดำเนินการได้ผลเป็นอย่างไร วัตถุประสงค์หลักของการประเมินกระบวนการจะเป็นการประเมินเพื่อปรับปรุงและพัฒนานโยบาย (improvement) ให้มีผลการปฏิบัติ (performance) ที่มีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น อาจเรียกได้อีกชื่อหนึ่งว่าเป็นการประเมินผลการดำเนินงาน (formative evaluation) การประเมินกระบวนการสามารถประเมินได้หลากหลายรูปแบบ ดังนี้

3.3.1.1 การประเมินเฉพาะกระบวนการ (process) ในขณะที่นโยบาย แผนงาน หรือ โครงการ ดำเนินอยู่ ซึ่งอาจประเมินเพียงครั้งเดียว (one-shot evaluation) หรือ เป็นการติดตามเป็นระยะ ๆ ตามรอบระยะเวลา (monitoring) โดยมีเป้าหมายเพื่อปรับปรุงนโยบายให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

3.3.1.2 การประเมินเฉพาะกระบวนการ (process) เพียงครั้งเดียว หลังจากทีนโยบาย แผนงาน หรือโครงการเสร็จสิ้นแล้ว

3.3.1.3 การประเมินกระบวนการ (process) ควบคู่ไปกับการประเมินผลลัพธ์และผลกระทบ (conjunction with impact evaluation) เป็นการประเมินที่นิยมใช้โดยทั่วไป เนื่องจากการจะระบุได้ว่า นโยบายได้ผลลัพธ์หรือผลกระทบตามที่กำหนดไว้หรือไม่ จำเป็นต้องทราบว่ากระบวนการเป็นอย่างไร ประกอบด้วย จึงจะเชื่อมั่นได้ว่าผลลัพธ์เกิดจากการดำเนินงานหรือเกิดจากสาเหตุอื่น ตัวอย่างเช่น ผลลัพธ์หรือผลกระทบของนโยบายไม่ได้เป็นไปตามที่คาดหวังไว้ ซึ่งเป็นไปได้ว่าอาจเกิดจากการนำนโยบายไปปฏิบัติที่ผิดพลาด (implementation failure) หรือ เกิดจากความผิดพลาดในทฤษฎีนโยบาย (theory failure) หรือ เกิดจากปัจจัยอื่นที่ควบคุมไม่ได้ เช่น ผลกระทบข้างเคียงจากนโยบายอื่นที่มาคู่ขนาน หากไม่ได้มีการประเมินกระบวนการจะไม่สามารถทราบได้เลยว่าเกิดจากสาเหตุใด

3.3.2 วิธีการประเมิน

ในการประเมินกระบวนการ (process evaluation) หรือการติดตาม (monitoring) มีวิธีการประเมินได้หลากหลายรูปแบบ ผู้ประเมินอาจเลือกวิธีการประเมินวิธีการใดวิธีการหนึ่ง หรืออาจเลือกหลายวิธีการประกอบกันก็ได้ ซึ่งวิธีการมีด้วยกัน ดังนี้

3.3.2.1 การพรรณนาการปฏิบัติในแต่ละกิจกรรม หรือขั้นตอน ซึ่งวิธีการนี้เริ่มต้นจากการสร้างภาพความเชื่อมโยงของกิจกรรม โดยอาศัยตัวแบบเชิงตรรกะเป็นเครื่องมือในการสร้างให้ผังขั้นตอน จากนั้นจึงจะพรรณนาสิ่งที่เกิดขึ้นในแต่ละขั้นตอน ซึ่งวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลมักจะเป็นวิธีการเชิงคุณภาพ เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ หรือ การสนทนากลุ่ม เป็นต้น

3.3.2.2 การกำหนดเกณฑ์ (criteria) จากกิจกรรม และการสร้างตัววัด (indicator) ซึ่งวิธีการนี้เริ่มต้นเช่นเดียวกับการพรรณนาการปฏิบัติ อาศัยตัวแบบเชิงตรรกะเป็นเครื่องมือในการสร้างผังขั้นตอน

จากนั้นจึงกำหนดเกณฑ์ขึ้นมาในแต่ละกิจกรรมหรือขั้นตอนว่าใช้เกณฑ์ใด แล้วจึงสร้างตัววัดที่จะมาวัดเกณฑ์นั้น โดยปกติการวัดมักจะใช้หน่วยการวัดที่เป็นจำนวนด้วยวิธีการนับ (counting) เช่น จำนวนครั้งที่ได้รับการเยี่ยม จำนวนผู้เข้ารับการอบรม จำนวนผู้ที่จบการศึกษา จำนวนผู้ที่ลาออกก่อนกำหนด เป็นต้น

3.3.2.3 การสร้างเกณฑ์ใหม่ที่สะท้อนผลการดำเนินงานกิจกรรมหรือขั้นตอน และการสร้างตัววัดเกณฑ์ใหม่นั้น วิธีการนี้อาศัยตัวแบบเชิงตรรกะเช่นเดียวกัน แต่ไม่ได้กำหนดเกณฑ์และการวัดด้วยการนับโดยตรงที่กิจกรรมนั้น แต่เป็นการสร้างเกณฑ์ใหม่ที่สะท้อนผลการดำเนินงานกิจกรรม เช่น คุณภาพการให้บริการ (quality of service) ความพึงพอใจในการบริการ เป็นต้น

3.3.2.4 การวัดที่ผลผลิต (output) และผลลัพธ์ (outcome) เป็นการวัดโดยตรงที่ผลผลิตและผลลัพธ์ของนโยบาย ซึ่งผลลัพธ์อาจวัดได้ทั้งผลลัพธ์ระยะใกล้ ระยะกลาง หรือระยะไกล ขึ้นอยู่กับธรรมชาติของแต่ละนโยบายว่าสามารถวัดได้ในระยะใด

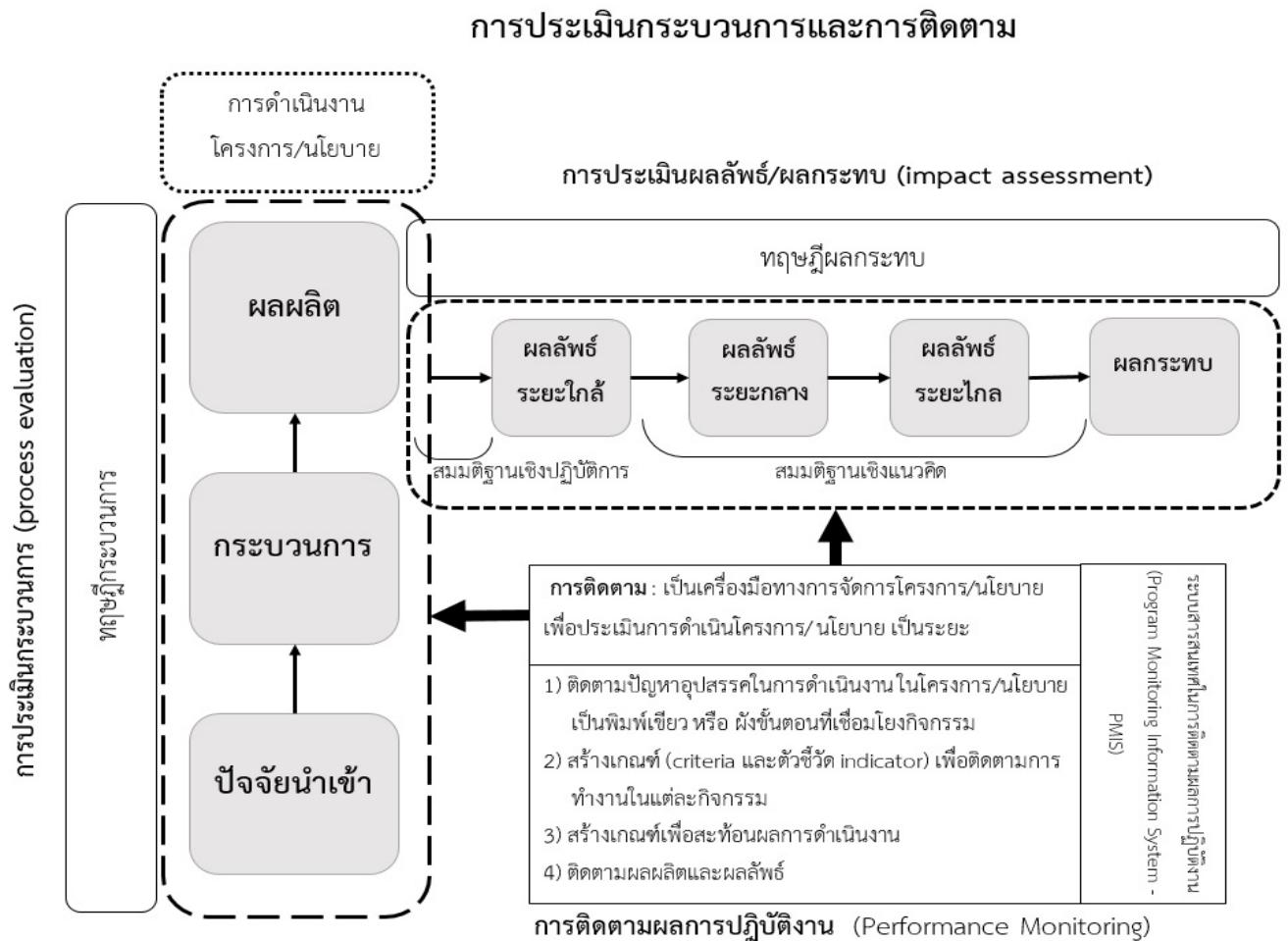
ในการประเมินกระบวนการนิยามที่จะประเมินที่ผลการปฏิบัติ (performance) ของนโยบาย ซึ่งผลการปฏิบัติดังกล่าวจำเป็นต้องมีการกำหนดว่าจะใช้เกณฑ์ (criteria) ใดที่จะสะท้อนผลการปฏิบัติและจะวัด (measurement) อย่างไร การประเมินกระบวนการด้วยการประเมินที่ผลการปฏิบัติ สามารถนำวิธีการประมาณตาม 3.3.2.2 – 3.3.2.4 มาเป็นการวัดผลการปฏิบัติ (performance measurement) ได้

ส่วนการเก็บรวบรวมข้อมูลที่จะใช้ในการประเมินมักจะใช้วิธีการเชิงปริมาณ สำหรับการวัดผลการปฏิบัติโดยตรงด้วยวิธีการนับ (counting) ไม่ได้มีความซับซ้อนในการกำหนดวัด แต่ในกรณีการวัดผลการปฏิบัติด้วยการสร้างเกณฑ์ในการสะท้อน จำเป็นจะต้องมีการให้คำนิยามเชิงปฏิบัติการ (operational definition) และกำหนดวิธีวัด

3.3.3 สรุปประเด็นการประเมิน

การประเมินกระบวนการ และการติดตาม สามารถประเมินและติดตามได้หลากหลายวิธีการ โดยอาศัยผังขั้นตอนที่ได้จากตัวแบบเชิงตรรกะเป็นกรอบนำ ภาพที่ 3.4 กรอบการประเมินกระบวนการ และการติดตาม

ภาพที่ 3.4 กรอบการประเมินกระบวนการ และการติดตาม

ในการประเมินกระบวนการ (process evaluation) และการติดตาม (monitoring) โดยใช้ทฤษฎีนโยบายเป็นกรอบในการประเมินและติดตาม มีประเด็นในการประเมินติดตาม ดังนี้

3.3.3.1 การประเมินติดตามผลการปฏิบัติต่อกลุ่มเป้าหมาย เป็นการประเมินและติดตามผลการดำเนินการตามแผนการปฏิบัติต่อกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับผลกระทบ (service utilization) ว่าในแต่ละกิจกรรมหรือขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มเป้าหมายมีผลการดำเนินการอย่างไร อาจเป็น ก) การพรรณนาสิ่งที่เกิดขึ้นในแต่ละกิจกรรมหรือขั้นตอนว่าเป็นอย่างไร ข) การประเมินผลการปฏิบัติ (performance) ด้วยการกำหนดเกณฑ์ (criteria) และตัววัด (indicator) ที่เกิดขึ้นและสังเกตได้โดยตรงด้วยการนับ (counting) ในแต่ละกิจกรรมหรือขั้นตอนที่ปฏิบัติต่อกลุ่มเป้าหมาย เช่น จำนวนครั้งที่ผู้ป่วยได้รับการเยี่ยมเยียนหลังจากออกจากโรงพยาบาล หรือ จำนวนครั้งในการเข้ารับการอบรม เป็นต้น หรือ ค) การประเมินผลการปฏิบัติ (performance) ด้วยการกำหนดเกณฑ์ (criteria) และตัววัด (indicator) โดยอ้อมที่สามารถสะท้อนผลการปฏิบัติที่เกิดจากกิจกรรมหรือขั้นตอนที่ปฏิบัติต่อกลุ่มเป้าหมาย ซึ่ง ไม่ได้เป็นการสังเกตเห็นได้โดยตรง เช่น คุณภาพการให้บริการ หรือ ความพึงพอใจของผู้รับบริการต่อการดำเนินงานในแต่ละกิจกรรมหรือขั้นตอน เป็นต้น

3.3.3.2 การประเมินติดตามผลการจัดการ เป็นการประเมินผลการดำเนินการตามแผนการจัดการว่า ได้ดำเนินการบริหารจัดการอย่างเหมาะสมหรือไม่ เพียงพอที่จะทำให้แผนการปฏิบัติต่อกลุ่มเป้าหมาย (service utilization plan) ดำเนินไปได้อย่างที่คาดหวังไว้ การประเมินติดตามจะดูทั้งการบริหารจัดการด้านบุคลากร ด้านการเงิน ด้านทรัพยากรด้านต่าง ๆ เป็นต้น ในการประเมินติดตามอาจเป็น ก) การพรรณนาสิ่งที่เกิดขึ้นในแต่ละกิจกรรมหรือขั้นตอนในการจัดการ ข) การประเมินผลการปฏิบัติ (performance) ด้วยการกำหนดเกณฑ์ (criteria) และตัววัด (indicator) ที่เกิดขึ้นและสังเกตได้โดยตรงด้วยการนับ (counting) ในการจัดการ เช่น การใช้เงินงบประมาณในแต่ละไตรมาส การใช้วัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงาน การจัดเตรียมความพร้อมด้านบุคลากร เป็นต้น หรือ ค) การประเมินผลการปฏิบัติ (performance) ด้วยการกำหนดเกณฑ์ (criteria) และตัววัด (indicator) โดยอ้อมที่สามารถสะท้อนผลการปฏิบัติที่เกิดจากการจัดการ ซึ่งไม่ได้เป็นการสังเกตเห็นได้โดยตรง เช่น ความคุ้มค่า ความคุ้มค่า เป็นต้น

3.3.3.3 การติดตามผลผลิตและผลลัพธ์ เป็นการประเมินผลการปฏิบัติ (performance) ตามกรอบทฤษฎีผลกระทบ โดยเป็นการประเมินเพื่อติดตามผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นเป็นระยะต่างช่วงเวลา (monitoring) ทั้งผลผลิต (output) และ ผลลัพธ์ (outcome) ในระยะต่าง ๆ ว่าเป็นไปตามที่คาดหวังหรือควรจะเป็นหรือไม่ ซึ่งการประเมินผลลัพธ์ในขั้นตอนนี้จะเป็นการประเมินเพื่อติดตาม (performance monitoring) เท่านั้น หากเป็นการประเมินผลลัพธ์เมื่อนโยบายเสร็จสิ้น จะเป็นการประเมินผลลัพธ์ (outcome evaluation) ที่เกิดจากนโยบาย (consequence of the policy) ซึ่งจะได้กล่าวต่อไป

3.3.4 ความล้มเหลวของนโยบาย

ในมุมมองของการประเมินผล นโยบายอาจล้มเหลวได้เพราะการนำนโยบายไปปฏิบัติที่ไม่เหมาะสม ซึ่งเป็นไปได้กรณีใดกรณีหนึ่ง ได้แก่ 1) ไม่มีการนำไปปฏิบัติ 2) มีการนำนโยบายไปปฏิบัติ แต่เป็นการปฏิบัติที่ไม่ถูกต้อง หรือ 3) มีการนำนโยบายไปปฏิบัติและปฏิบัติถูกต้อง แต่การปฏิบัติไม่ได้มาตรฐาน ทั้งในส่วนของการปฏิบัติต่อกลุ่มเป้าหมาย (service utilization plan) และการจัดการ (organizational plan)

3.4 การประเมินผลกระทบ (impact evaluation)

การประเมินผลกระทบเป็นการประเมินผลที่เกิดจากนโยบายว่ามีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นหรือไม่ หลังจากนโยบายเสร็จสิ้น กลุ่มเป้าหมายที่ได้รับผลกระทบได้รับการแก้ไขปัญหาหรือไม่ การประเมินในขั้นตอนนี้เป็นการประเมินได้ทั้งผลลัพธ์ (outcome) และ ผลกระทบ (impact) การประเมินผลลัพธ์หรือผลกระทบต้องประเมินทั้งผลลัพธ์และผลกระทบที่เกิดโดยตรง (direct effect) และโดยอ้อม (indirect effect) รวมทั้งผลที่คาดหวัง (intended effect) และไม่ได้คาดหวัง (unintended effect)

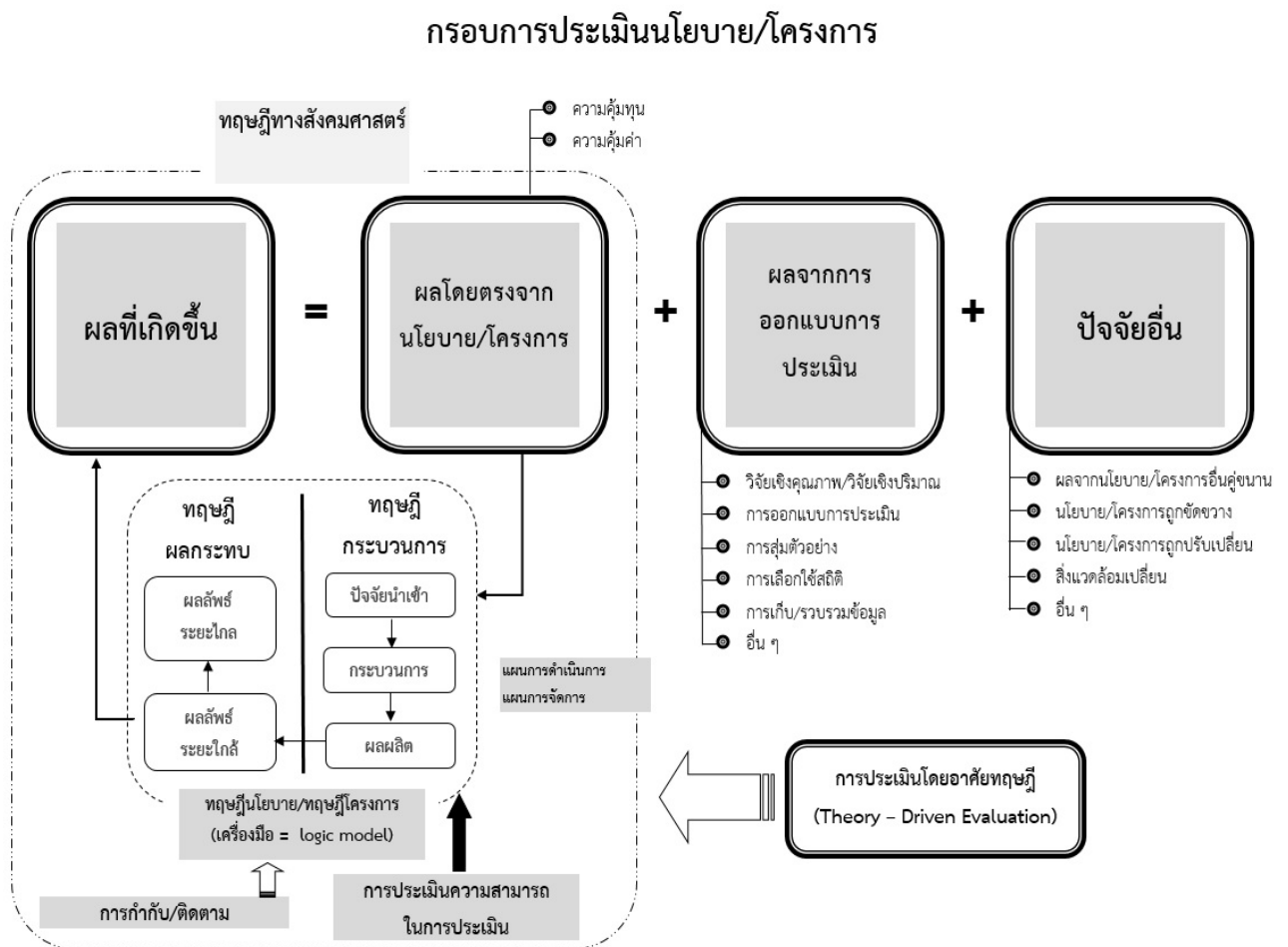
3.4.1 การประเมินผลลัพธ์และผลกระทบ

การประเมินผลลัพธ์ (outcome evaluation) และการประเมินผลกระทบ (impact evaluation) เป็นการประเมินผลที่เกิดจากการดำเนินนโยบาย แผนงาน หรือโครงการ (consequence of the program) หลังจากเสร็จสิ้น ผู้ประเมินต้องพยายามประเมินให้ได้เพื่อระบุว่า ผลที่เกิดขึ้นกับกลุ่มเป้าหมายนั้น เป็นผลมาจากตัวนโยบาย แผนงาน หรือโครงการที่ดำเนินการโดยตรง (net effect) ไม่ได้เกิดจากปัจจัยอื่น ซึ่งสังเกตได้จากผลที่เกิดกับกลุ่มเป้าหมายในภาพรวม (total effect) นอกเหนือจากเป็นผลที่เกิดจากตัวนโยบาย แผนงาน หรือโครงการ โดยตรง (net effect) แล้ว ยังมีปัจจัยอื่นที่มีผลต่อกลุ่มเป้าหมาย ไม่ว่าจะเป็นผลที่เกิดจากการออกแบบการประเมิน และผลจากปัจจัยที่อยู่นอกเหนือการควบคุม สามารถเขียนให้เข้าใจได้ง่ายในรูปของสมการภาพ ปรากฏในภาพที่ 3.4

3.4.1.1 ผลจากการออกแบบการประเมิน (design effect) สังเกตได้จากผลที่เกิดกับกลุ่มเป้าหมายในภาพรวม (total effect) ว่า ได้ผลดีกว่าหรือได้ผลต่ำกว่าที่ควรจะเป็น ซึ่งความคาดเคลื่อนของผลการดำเนินงานดังกล่าว อาจมีสาเหตุมาจากความผิดพลาดที่เกิดจากการออกแบบและระเบียบวิธีในการประเมิน ไม่ว่าจะเป็น 1) การออกแบบการสุ่มตัวอย่าง จำนวนกลุ่มตัวอย่าง วิธีการสุ่มตัวอย่าง วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล 2) ความแม่นยำ (validity) และความเชื่อถือได้ (reliability) ในการวัด ตั้งแต่การกำหนดนิยามปฏิบัติการ (operational definition) ไปจนถึงการกำหนดตัววัด (indicator) และวิธีการวัด (measurement) หรือ 3) กลุ่มตัวอย่างมีการเปลี่ยนแปลงในตนเอง เช่น การถดถอยของตัววัด (regression) หรือ 4) การที่กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการประเมิน เมื่อทราบว่ามีประเมิน เลยมีพฤติกรรมที่ไม่เป็นไปตามธรรมชาติ เพื่อให้เป็นไปตามความต้องการของการประเมิน (howthorne effect) เป็นต้น

3.4.1.2 ผลจากปัจจัยอื่น (extraneous factors) สังเกตได้จากผลที่เกิดกับกลุ่มเป้าหมายในภาพรวม (total effect) ว่า ได้ผลดีกว่าหรือได้ผลต่ำกว่าที่ควรจะเป็น อันเนื่องมาจากปัจจัยอื่นที่อยู่ นอกเหนือความควบคุม เช่น ผลกระทบจากนโยบายอื่นที่คู่ขนานกับนโยบายที่ประเมิน ผลกระทบการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อม

ภาพที่ 3.5 กรอบการประเมินผลลัพธ์และผลกระทบ

3.4.2 วิธีการประเมิน

เพื่อต้องการยืนยันว่า ผลที่สังเกตได้ที่เกิดกับกลุ่มเป้าหมายในภาพรวม (total effect) เป็นผลที่เกิดจากนโยบายที่ประเมินโดยตรง (net effect) จำเป็นที่จะต้องควบคุมผลที่เกิดจากการออกแบบการประเมิน และ ปัจจัยอื่นที่อยู่นอกเหนือการควบคุม วิธีการในการควบคุมอาจใช้การออกแบบการประเมินแบบทดลองหรือกึ่งทดลอง มีกลุ่มทดลอง (experimental group) ซึ่งเป็นกลุ่มที่ได้รับการแทรกแซง (intervention) จากนโยบาย เป็นกลุ่มที่ได้รับผลจากการดำเนินนโยบาย เปรียบเทียบกับกลุ่มควบคุม (control group) หรือคู่เทียบ ซึ่งเป็นกลุ่มที่ไม่ได้รับการแทรกแซงจากนโยบาย ไม่ได้รับผลใด ๆ จากการดำเนินนโยบาย อย่างไรก็ตาม กลุ่มควบคุมควรมีลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่คล้ายคลึงกับกลุ่มทดลอง จึงจะสามารถเปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นได้ อย่างไรก็ตามการประเมินแบบทดลองหรือกึ่งทดลอง อาจมีประเด็นทางด้านมนุษยธรรมเข้ามาเกี่ยวข้อง อาจถูกตั้งคำถามว่าเพราะเหตุใดกลุ่มควบคุมจึงไม่ได้รับผลประโยชน์หรือได้รับการแก้ไขปัญหา ทั้งที่มีความเป็นอยู่ที่คล้ายคลึงกัน ดังนั้น หากไม่สามารถประเมินด้วยวิธีการแบบทดลองหรือกึ่งทดลองได้ วิธีการควบคุมปัจจัยอื่นด้วยวิธีการทางสถิติขั้นสูงอาจนำมาใช้ประกอบการประเมินได้

ทั้งนี้ จากแนวคิดในการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามที่กล่าวมาข้างต้น สามารถนำมาสรุปกรอบการประเมิน หลักเกณฑ์การพิจารณา ประเด็นการพิจารณา วิธีการเก็บข้อมูลและแหล่งข้อมูลการดำเนินงานตามงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ ปีงบประมาณ พ.ศ.2562 ได้ดังที่แสดงในตารางที่ 3.1 ดังนี้

ตารางที่ 3.1 กรอบการประเมินผลการดำเนินงานตามงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

กรอบการประเมิน	หลักเกณฑ์การพิจารณา	ประเด็นพิจารณา	วิธีการเก็บข้อมูล/แหล่งข้อมูล		
			Documentary Review	Focus Group/Interview	Survey
1. การประเมินบริบทและความจำเป็น (Context and Need Assessment)	ความสอดคล้อง (Alignment)	- แผนบูรณาการฯ มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับนโยบายหรือแผนระดับชาติหรือแผนของรัฐบาลหรือไม่ มากน้อยเพียงใด - แผนบูรณาการฯ มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับบริบทหรือสถานการณ์ในปัจจุบันหรือไม่ มากน้อยเพียงใด	การวิเคราะห์เชิงตรรกะเกี่ยวกับความสอดคล้องของเนื้อหาของแผนบูรณาการฯ กับ - เอกสารนโยบายและแผนที่เกี่ยวข้อง เช่น ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 และแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 เป็นต้น - เอกสาร รายงานหรือรายงานผลการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับปัญหา เช่น ผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชน (Polls) ดัชนีชี้วัด (Index) ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสถานการณ์ของกระบวนการยุติธรรมในปัจจุบัน	- ผู้บริหาร/เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับแผนบูรณาการฯ - นักวิชาการหรือผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวางแผน/การบริหารโครงการ/การติดตามประเมินผลโครงการ	-
	การลดต้นทุนเชิงตรรกะ (Cascading)	- แผนบูรณาการฯ มีความลดต้นทุนของการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และ	การวิเคราะห์เชิงตรรกะเกี่ยวกับความลดต้นทุนของการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และ	- ผู้บริหาร/เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับแผนบูรณาการฯ	-

ตารางที่ 3.1 กรอบการประเมินผลการดำเนินงานตามงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 (ต่อ)

กรอบการประเมิน	หลักเกณฑ์การพิจารณา	ประเด็นพิจารณา	วิธีการเก็บข้อมูล/แหล่งข้อมูล		
			Documentary Review	Focus Group/Interview	Survey
		ตัวชี้วัดที่เชื่อมโยงกับนโยบาย/ แผนระดับชาติ/แผนของ รัฐบาลหรือไม่ มากน้อย เพียงใด	ตัวชี้วัดของแผนบูรณาการฯ กับ เอกสารต่าง ๆ ได้แก่ นโยบาย และแผนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจฯ ฉบับที่ 12 และแผนแม่บทการ บริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 เป็นต้น	- นักวิชาการหรือผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการวางแผน/การบริหาร โครงการ/การติดตาม ประเมินผลโครงการ	
	การกำหนดสภาพปัญหา (Problem Definition)	- ปัญหามีอยู่จริงหรือไม่หรือ อะไรคือปัญหาที่แท้จริง - ธรรมชาติและขนาดของปัญหา เป็นอย่างไร รุนแรงมากน้อย เพียงใด - ความจำเป็นหรือความเร่งด่วน (need Assessment) ในการ ได้รับการแก้ไขปัญหามีมาก น้อยเพียงใด	การวิเคราะห์เชิงตรรกะเกี่ยวกับ การกำหนดสภาพปัญหาของ แผนบูรณาการฯ (Content Analysis) ร่วมกับเอกสาร รายงานหรือรายงานผลการศึกษา ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสภาพ ปัญหา เช่น ผลการสำรวจความ คิดเห็นของประชาชน (Polls) ดัชนีชี้วัด (Index) ต่าง ๆ ที่ เกี่ยวกับสถานการณ์ของ กระบวนการยุติธรรมในปัจจุบัน	- ผู้บริหาร/เจ้าหน้าที่ ผู้รับผิดชอบของหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องกันกับแผนบูรณาการฯ - นักวิชาการหรือผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการวางแผน/การบริหาร โครงการ/การติดตาม ประเมินผลโครงการ	-
	การกำหนดกลุ่มเป้าหมาย (Target Definition)	- กลุ่มเป้าหมายที่ได้รับ ผลกระทบจากปัญหาคือกลุ่ม	การวิเคราะห์เชิงตรรกะของการ กำหนดกลุ่มเป้าหมายของแผน บูรณาการฯ กับเอกสาร	-	-

ตารางที่ 3.1 กรอบการประเมินผลการดำเนินงานตามงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 (ต่อ)

กรอบการประเมิน	หลักเกณฑ์การพิจารณา	ประเด็นพิจารณา	วิธีการเก็บข้อมูล/แหล่งข้อมูล		
			Documentary Review	Focus Group/Interview	Survey
		ใด จำนวนเท่าใด และมีลักษณะอย่างไร - กลุ่มเป้าหมายมีความจำเป็นหรือมีความต้องการต่อการศึกษา ดัชนีชี้วัด (Index) ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสถานการณ์ของกระบวนการยุติธรรมในปัจจุบัน	รายงานหรือรายงานผลการศึกษาดัง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหา เช่น ผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชน (Polls) ดัชนีชี้วัด (Index) ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสถานการณ์ของกระบวนการยุติธรรมในปัจจุบัน		
2. การประเมินแนวทางและวิธีการออกแบบโครงการ (Policy or Program Theory) หรือการประเมินแนวคิดและการออกแบบโครงการ (Project Design)	การประเมินผลกระทบ (Impact/Outcome Theory) – เพื่อตรวจสอบว่าหากมีการดำเนินโครงการไปแล้วจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือผลลัพธ์ตามที่คาดหวังหรือไม่ (Expected Outcomes) ประกอบด้วย - ผลลัพธ์ที่คาดหวังในระยะใกล้ (Immediate Outcome) - ผลลัพธ์ที่คาดหวังในระยะกลาง (Intermediate Outcome) - ผลลัพธ์ที่คาดหวังในระยะไกล	- กลุ่มเป้าหมายของการดำเนินการตามแผนบูรณาการฯ เป็นกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการได้รับการแก้ไขปัญหามาอย่างน้อยเพียงใดหรือไม่ - แผนบูรณาการฯ ที่กำหนดจะสามารถตอบสนองต่อความต้องการของกลุ่มเป้าหมายหรือไม่ - แผนบูรณาการฯ ที่กำหนดขึ้นสามารถส่งผลกระทบ/ความต้องการของ กลุ่มเป้าหมายหรือไม่ และส่งผลในระดับใด	การวิเคราะห์หลักการและแนวคิดในการออกแบบโครงการ โดยพิจารณาจากเนื้อหาและรายละเอียดต่าง ๆ ที่ระบุไว้ในเอกสารแผนบูรณาการฯ และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง	- ผู้บริหาร/เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับแผนบูรณาการฯ - นักวิชาการหรือผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวางแผน/การบริหารโครงการ/การติดตามประเมินผลโครงการ	-

ตารางที่ 3.1 กรอบการประเมินผลการดำเนินงานตามงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 (ต่อ)

กรอบการประเมิน	หลักเกณฑ์การพิจารณา	ประเด็นพิจารณา	วิธีการเก็บข้อมูล/แหล่งข้อมูล		
			Documentary Review	Focus Group/Interview	Survey
	(Distal/Ultimate Outcome)	- แผนบูรณาการฯ ที่กำหนดขึ้นสามารถนำไปสู่ผลลัพธ์ที่คาดหวังในระยะเวลา กลาง และระยะใกล้ที่แท้จริงได้หรือไม่			
	การประเมินกระบวนการ (Process Theory) – เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมผลของกระบวนการดำเนินงานที่ได้ออกแบบไว้ และความเป็นไปได้ในการดำเนินการ ซึ่งจะเกิดขึ้นจากกระบวนการดำเนินงานตามโครงการ ประกอบด้วย - การประเมินแผนการปฏิบัติงานที่เชื่อมโยงไปยังกลุ่มเป้าหมาย (Service Utilization Plan) - การประเมินแผนการบริหารจัดการ (Organizational Plan)	- กระบวนการปฏิบัติที่กำหนดในแผนบูรณาการฯ ตั้งแต่จุดเริ่มต้นจนจบสิ้นมีความเหมาะสมหรือไม่ - กระบวนการปฏิบัติที่กำหนดในแผนบูรณาการฯ ตั้งแต่จุดเริ่มต้นจนจบสิ้นมีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับปัญหา กลุ่มเป้าหมาย และผลลัพธ์ที่ต้องการหรือไม่ - การกำหนดขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติต่อกลุ่มเป้าหมายเป็นอย่างไร เหมาะสม ยั่งยืนหรือไม่ - การบริหารจัดการโครงการต่างๆ ตามแผนบูรณาการฯ ทั้งในเรื่องงบประมาณ งบประมาณ	การวิเคราะห์หลักการและแนวคิดในการออกแบบโครงการ พิจารณาจากเนื้อหาและรายละเอียดต่าง ๆ ที่ระบุไว้ในเอกสารแผนบูรณาการฯ และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง	- ผู้บริหาร/เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับแผนบูรณาการฯ - นักวิชาการหรือผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวางแผน/การบริหารโครงการ/การติดตามประเมินผลโครงการ	-

ตารางที่ 3.1 กรอบการประเมินผลการดำเนินงานตามงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 (ต่อ)

กรอบการประเมิน	หลักเกณฑ์การพิจารณา	ประเด็นพิจารณา	วิธีการเก็บข้อมูล/แหล่งข้อมูล	
			Documentary Review	Focus Group/Interview
3. การประเมินผลการทำงาน (Implementation or Process Evaluation) หรือการประเมินการดำเนินงานจริง	ความสัมพันธ์เชิงตรรกะ (Logical Model) ของการดำเนินงานจริงระหว่างแผนบูรณาการฯ ที่มีต่อกลุ่มเป้าหมาย ทั้งนี้ แผนการจัดการ ผลการดำเนินงาน และผลกระทบของการดำเนินงาน ประกอบด้วย 1. การปฏิบัติต่อกลุ่มเป้าหมาย 2. การบริหารจัดการ	ทรัพยากรต่าง ๆ และวิธีการจัดการที่ได้ออกแบบไว้เป็นอย่างไร เหมาะสมต่อการบริหารจัดการโครงการหรือไม่ - ทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้มีความเพียงพอ เหมาะสมหรือไม่ - กระบวนการปฏิบัติงานสามารถนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของแผนบูรณาการฯ หรือไม่		
		1) การดำเนินการในระดับมหภาค (Macro Implementation) - วัตถุประสงค์ เป้าหมาย ผลลัพธ์ของการดำเนินงาน และแนวทางการดำเนินงานตามแผนบูรณาการฯ มีความชัดเจนน้อยเพียงใด - มีการถ่ายทอด สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับแผนบูรณาการฯ ดังกล่าวน้อยเพียงใด - ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานมีความเข้าใจต่อ	การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงตรรกะของการดำเนินงานจริงระหว่างแผนบูรณาการฯ ที่มีต่อกลุ่มเป้าหมาย โดยพิจารณาจาก - เอกสารหรือรายงานผลการดำเนินงานตามแผนบูรณาการฯ ของหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณตามแผนบูรณาการฯ และรายงานผลการดำเนินงานที่รวบรวม	- ผู้บริหาร/เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับแผนบูรณาการฯ - นักวิชาการหรือผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวางแผน/การบริหารโครงการ/การติดตามประเมินผลโครงการ
				-

ตารางที่ 3.1 กรอบการประเมินผลการดำเนินงานตามงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 (ต่อ)

กรอบการประเมิน	หลักเกณฑ์การพิจารณา	ประเด็นพิจารณา	วิธีการเก็บข้อมูล/แหล่งข้อมูล	
			Documentary Review	Focus Group/Interview Survey
		วัตถุประสงค์ เป้าหมาย ผลลัพธ์ของการดำเนินการ และแนวทางการดำเนินงาน ตามแผนบูรณาการฯ อย่างไร 2) การดำเนินการในระดับจุลภาค (Micro Implementation) - ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานเห็นความสำคัญ และยอมรับวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ผลลัพธ์ของการดำเนินการ และแนวทางการดำเนินงานตามแผนบูรณาการฯ หรือไม่ - ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามแผนบูรณาการฯ มีความพร้อมต่อการการดำเนินงานตามแผนบูรณาการฯ หรือไม่ - การดำเนินการเป็นไปตามกระบวนการและขั้นตอนที่ได้กำหนดไว้หรือไม่	โดยหน่วยงานเจ้าภาพ (รายไตรมาส) - ผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อการดำเนินงานหรือการได้รับการผลกระทบจากการดำเนินการตามแผนบูรณาการฯ - การบรรลุตามเป้าหมายและตัวชี้วัดในระดับแผนบูรณาการฯ และในระดับแนวทางการดำเนินงานตามที่ได้กำหนดไว้ในแผนบูรณาการฯ	

ตารางที่ 3.1 กรอบการประเมินผลการดำเนินงานตามงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 (ต่อ)

กรอบการประเมิน	หลักเกณฑ์การพิจารณา	ประเด็นพิจารณา	วิธีการเก็บข้อมูล/แหล่งข้อมูล		
			Documentary Review	Focus Group/Interview	Survey
		- การบริหารจัดการและการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนกับกลุ่มตัวอย่างเป็นไปตามที่คาดหวังหรือไม่ - มีระบบการติดตาม (Monitoring) ที่เหมาะสมเพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้หรือไม่ - (ตรงตามระยะเวลา กลุ่มเป้าหมาย ความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย และผลลัพธ์ที่ต้องการ) - มีการเบิกจ่ายงบประมาณได้ตามเป้าหมายที่กำหนดหรือไม่ - เกิดผลงานตามเป้าหมายและตัวชี้วัดที่กำหนดไว้หรือไม่ - (ร้อยละของการดำเนินงาน/จำนวนหรือปริมาณงานที่ดำเนินการเสร็จสิ้น)			

ตารางที่ 3.1 กรอบการประเมินผลการดำเนินงานตามงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 (ต่อ)

กรอบการประเมิน	หลักเกณฑ์การพิจารณา	ประเด็นพิจารณา	วิธีการเก็บข้อมูล/แหล่งข้อมูล		
			Documentary Review	Focus Group/Interview	Survey
4. การประเมินผลลัพธ์และผลกระทบ (Outcome or Impact Evaluation)	ผลผลิต (Output)	- มีกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับผลกระทบหรือมีความต้องการ แต่ยังไม่ได้รับการบริการจากแผนบูรณาการฯ หรือไม่ - กลุ่มเป้าหมายมีความพึงพอใจในการบริหารจัดการและการดำเนินการตามแผนบูรณาการฯ หรือไม่ - คุณภาพการให้บริการเป็นอย่างไร - มาตรฐานการดำเนินงานเป็นอย่างไร			
		- ผลของการดำเนินงานตามแผนบูรณาการฯ เป็นไปตามเป้าหมายและตัวชี้วัดระดับแนวทางการดำเนินงานหรือไม่ เพียงใด	การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงตรรกะของผลลัพธ์จากการดำเนินงานจริง โดยพิจารณาจาก - เอกสารหรือรายงานผลการดำเนินงานตามแผนบูรณาการฯ ของหน่วยงานที่ได้รับการ	- ผู้บริหาร/เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับแผนบูรณาการฯ - นักวิชาการหรือผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวางแผน/การบริหารโครงการ/การติดตามประเมินผลโครงการ	

ตารางที่ 3.1 กรอบการประเมินผลการดำเนินงานตามงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 (ต่อ)

กรอบการประเมิน	หลักเกณฑ์การพิจารณา	ประเด็นพิจารณา	วิธีการเก็บข้อมูล/แหล่งข้อมูล		
			Documentary Review	Focus Group/Interview	Survey
	ผลลัพธ์ (Outcome)	- ผลของการดำเนินงานตามแผนบูรณาการฯ เป็นไปตามเป้าหมายและตัวชี้วัดระดับตามที่กำหนดไว้ในแผนบูรณาการฯ หรือไม่ เพียงใด - ผลลัพธ์ที่ได้ เป็นผลมาจากการทำงานโดยตรงหรือมีที่มาจากเหตุปัจจัยอื่น	จัดสรรงบประมาณตามแผนบูรณาการฯ และรายงานผลการดำเนินงานที่รวบรวมโดยหน่วยงานเจ้าภาพ (รายไตรมาส) - ผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อการดำเนินงานหรือการได้รับการผลกระทบจากการดำเนินการตามแผนบูรณาการฯ - การบรรลุตามเป้าหมายและตัวชี้วัดในระดับแผนบูรณาการฯ และในระดับแนวทางการดำเนินงานที่ได้กำหนดไว้ในแผนบูรณาการฯ	- ผู้บริหาร/เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับแผนบูรณาการฯ - นักวิชาการหรือผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวางแผน/การบริหารโครงการ/การติดตามประเมินผลโครงการ	ความคิดเห็นของประชาชนกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อการดำเนินงานหรือการดำเนินการผลกระทบจากการดำเนินการตามแผนบูรณาการฯ (Questionnaires)

บทที่ 4

การติดตามการดำเนินงานของหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ

เนื้อหาในบทนี้ เป็นการศึกษาติดตามประเมินการดำเนินงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ ภายใต้งบประมาณในลักษณะบูรณาการด้านการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 โดยมุ่งเน้นศึกษาการเบิกจ่ายงบประมาณและการดำเนินการตามแผนการเบิกจ่ายงบประมาณตามที่แต่ละหน่วยงานกำหนดไว้เป็นรายไตรมาส การวิเคราะห์การดำเนินงานตามกรอบการประเมินผลการดำเนินงานตามที่กำหนดไว้ในบทที่ 3

ทั้งนี้ การศึกษาติดตามประเมินดำเนินงานตามแผนงานบูรณาการด้านการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ดังกล่าว ได้มาจากการศึกษาเอกสารและรายงานผลการดำเนินโครงการของหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณตามแผนงานบูรณาการฯ การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) กับผู้รับผิดชอบของหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ รวมถึงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ โดยมีรายละเอียดของผลการศึกษา ดังนี้

4.1 ภาพรวมการดำเนินงานของหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ

4.1.1 การเบิกจ่ายงบประมาณของหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ

ในปีงบประมาณ พ.ศ.2562 มีหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณตามแผนงานบูรณาการด้านการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม รวมทั้งสิ้น 15 หน่วยงาน และมีการดำเนินโครงการรวมทั้งสิ้น 20 โครงการ วงเงินงบประมาณรวมทั้งสิ้น 1,098.8196 ล้านบาท โดยแต่ละหน่วยงานมีแผนการใช้จ่ายงบประมาณในแต่ละไตรมาส ดังที่แสดงในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 แผนการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนงานบูรณาการฯ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 จำแนกตาม
หน่วยงาน

หน่วยงาน	แผนการใช้จ่ายงบประมาณ			
	ไตรมาสที่ 1	ไตรมาสที่ 2	ไตรมาสที่ 3	ไตรมาสที่ 4
1. กรมการปกครอง	7.0233	22.7540	32.9075	32.9075
2. สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม	23.0393	44.8526	50.0740	52.3360
3. กรมคุมประพฤติ	25.3640	43.3046	66.4520	71.5582
4. กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ	1.9026	4.5303	7.7134	11.2371
5. กรมบังคับคดี	28.1858	28.1858	28.1858	28.1858
6. กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน	0.4570	1.3000	1.3000	1.3000
7. กรมราชทัณฑ์	29.1486	33.6726	38.1972	45.0624
8. กรมสอบสวนคดีพิเศษ	15.7942	34.4901	34.5952	35.2003
9. สำนักงานกิจการยุติธรรม	12.5229	29.4236	38.5039	46.3397
10. สถาบันนิติวิทยาศาสตร์	99.0122	105.2661	105.9077	106.0967
11. สถาบันอนุญาโตตุลาการ	1.4529	1.9890	2.4588	2.9048
12. สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (องค์การมหาชน)	22.9336	43.4947	60.8925	79.0811
13. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	136.8698	578.5098	578.5098	578.5098
14. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริตในภาครัฐ	0.0000	3.2126	6.4252	6.4252
15. สำนักงานอัยการสูงสุด	1.6750	1.6750	1.6750	1.6750
รวมทั้งสิ้น	405.3812	976.6608	1,053.7980	1,098.8196

ที่มา : สำนักงานกิจการยุติธรรม

จากการศึกษารายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณของหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณตามแผนงานบูรณาการด้านการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 (ข้อมูล ณ กันยายน 2562) พบว่า

1) ภาพรวมการเบิกจ่ายงบประมาณพบว่า ผลการเบิกจ่ายงบประมาณเมื่อสิ้นไตรมาสที่ 4 (กันยายน 2562) หน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณตามแผนงานบูรณาการฯ มีการเบิกจ่ายงบประมาณรวมทั้งสิ้นเป็นเงิน 427.7827 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 38.93 ของงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรทั้งหมดจำนวน 1,098.8196 ล้านบาท

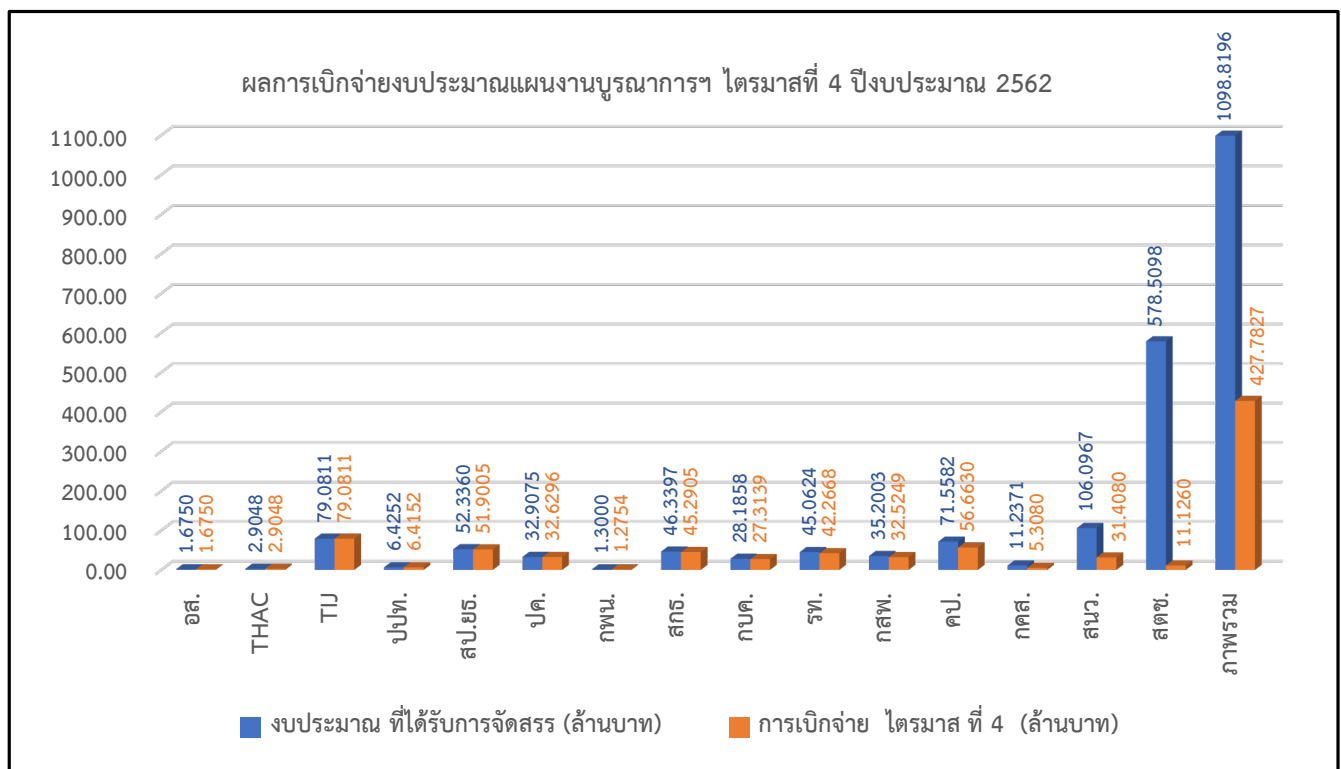
2) การเบิกจ่ายตามงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรพบว่า หน่วยงานที่สัดส่วนการเบิกจ่ายงบประมาณเมื่อเปรียบเทียบกับงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรมากกว่าร้อยละ 80 ขึ้นไป มีทั้งสิ้น 11 หน่วยงาน โดยเรียงลำดับได้ดังนี้ สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย มีการเบิกจ่ายงบประมาณรวมทั้งสิ้น 79.0811 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 100 ของงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร สถาบันอนุญาโตตุลาการ มีการเบิกจ่าย

งบประมาณรวมทั้งสิ้น 2.9048 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 100 ของงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร สำนักงานอัยการสูงสุด มีการเบิกจ่ายงบประมาณรวมทั้งสิ้น 1.6750 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 100 ของงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ มีการเบิกจ่ายงบประมาณรวมทั้งสิ้น 6.4152 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 99.84 ของงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม มีการเบิกจ่ายงบประมาณรวมทั้งสิ้น 51.9005 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 99.17 ของงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร กรมการปกครอง มีการเบิกจ่ายงบประมาณรวมทั้งสิ้น 32.6296 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 99.16 ของงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน มีการเบิกจ่ายงบประมาณรวมทั้งสิ้น 1.2754 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 98.11 ของงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร สำนักงานกิจการยุติธรรม มีการเบิกจ่ายงบประมาณรวมทั้งสิ้น 45.2905 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 97.74 ของงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร กรมบังคับคดี มีการเบิกจ่ายงบประมาณรวมทั้งสิ้น 27.3139 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 96.91 ของงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร กรมราชทัณฑ์ มีการเบิกจ่ายงบประมาณรวมทั้งสิ้น 42.2668 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 93.80 ของงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร และกรมสอบสวนคดีพิเศษ มีการเบิกจ่ายงบประมาณรวมทั้งสิ้น 32.5249 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 92.40 ของงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร ตามลำดับ

3) หน่วยงานที่มีการเบิกจ่ายงบประมาณน้อยที่สุดคือ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ซึ่งมีการเบิกจ่ายงบประมาณไปเพียง 11.1260 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 1.92 ของงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร และสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ มีการเบิกจ่ายงบประมาณไป 31.4080 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 29.60 ของงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร

ภาพที่ 4.1 แสดงผลการเบิกจ่ายงบประมาณในไตรมาสที่ 4 ของหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณตามแผนงานบูรณาการด้านการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 โดยเรียงลำดับจากหน่วยงานที่มีการเบิกจ่ายมากที่สุดไปหาหน่วยงานที่มีการเบิกจ่ายงบประมาณน้อยที่สุด

ภาพที่ 4.1 ผลการเบิกจ่ายงบประมาณในไตรมาสที่ 4 ของหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาผลการเบิกจ่ายงบประมาณของโครงการของแต่ละหน่วยงานสามารถสรุปได้ตามที่แสดงในตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 การเบิกจ่ายงบประมาณไตรมาสที่ 4 เปรียบเทียบกับงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรและแผนการเบิกจ่าย จำแนกตามหน่วยงาน/โครงการ

หน่วยงาน	งบประมาณ ที่ได้รับการจัดสรร (ล้านบาท)	การเบิกจ่ายงบประมาณ ไตรมาส ที่ 4	
		จำนวนเงิน (ล้านบาท)	งบประมาณที่ ได้รับจัดสรร (ร้อยละ)
1. กรมการปกครอง	32.9075	32.6296	99.16
โครงการสนับสนุนการดำเนินการตามกฎหมายในหน้าที่ของฝ่ายปกครองเพื่อการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม			
- ฝึกอบรมผู้ปฏิบัติงานด้านการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่งและทางอาญา	3.8975	3.8296	98.26
- สร้างระบบฐานข้อมูลหัวกระสุนปืนและปลอกกระสุนปืน	29.0100	28.8000	99.28
2. สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม	52.3360	51.9005	99.17
โครงการปฏิรูปทนายความอาสา ทนายความขอแรง และที่ปรึกษากฎหมายของเด็กและเยาวชน	3.4488	3.4488	100.00
โครงการพัฒนาและส่งเสริมยุติธรรมชุมชนเพื่อการเข้าถึงความยุติธรรมของประชาชน	48.8872	48.4517	99.11

ตารางที่ 4.2 การเบิกจ่ายงบประมาณไตรมาสที่ 4 เปรียบเทียบกับงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรและแผนการเบิกจ่าย จำแนกตามหน่วยงาน/โครงการ (ต่อ)

หน่วยงาน	งบประมาณ ที่ได้รับการจัดสรร (ล้านบาท)	การเบิกจ่ายงบประมาณ ไตรมาส ที่ 4	
		จำนวนเงิน (ล้านบาท)	งบประมาณที่ ได้รับจัดสรร (ร้อยละ)
3. กรมคุมประพฤติ	71.5582	56.6630	79.18
โครงการคืนคนดีสู่สังคม	51.4950	48.3508	93.89
โครงการพัฒนาระบบการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดในชุมชน	18.3555	8.2599*	45.00
- การป้องกันสังคมให้ปลอดอาชญากรรม	1.8490	1.6263	87.96
- การส่งเสริมบ้านกึ่งวิถี	4.6435	0.8428	18.15
- การนำเครื่องมือติดตามตัวอิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับผู้กระทำความผิด	11.8630	5.7908*	48.81
โครงการพัฒนาระบบงานคุมประพฤติเพื่อการให้บริการแบบดิจิทัล	1.7077	0.2475	14.49
4. กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ	11.2371	5.3080	47.24
โครงการพัฒนาระบบบริการ มาตรการ กลไก และส่งเสริมความรู้ในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพเพื่อช่วยเหลือเยียวยาประชาชนตามกฎหมาย			
- การพัฒนาระบบบริการ มาตรการ กลไก และสร้างความสัมพันธ์กับภาคีเครือข่ายในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ	3.3019	3.1540	95.52
- การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศด้านคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ	7.9352	7.1800	90.48

หมายเหตุ *ข้อมูลในระบบ BB EVMIS

ตารางที่ 4.2 การเบิกจ่ายงบประมาณไตรมาสที่ 4 เปรียบเทียบกับงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรและแผนการเบิกจ่าย จำแนกตามหน่วยงาน/โครงการ (ต่อ)

หน่วยงาน	งบประมาณ ที่ได้รับการจัดสรร (ล้านบาท)	การเบิกจ่ายงบประมาณ ไตรมาส ที่ 4	
		จำนวนเงิน (ล้านบาท)	งบประมาณที่ ได้รับจัดสรร (ร้อยละ)
5. กรมบังคับคดี	28.1858	27.3139	96.91
โครงการพัฒนา ปรับปรุงกฎหมาย กระบวนการ และ สร้างการรับรู้กระบวนการด้านการบังคับคดี	2.5896	1.3986	61.64
โครงการพัฒนาประสิทธิภาพการบังคับคดี	25.5962	25.9153	99.99
6. กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน	1.3000	1.2754	98.11
โครงการส่งเสริมและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ทางเลือก	1.3000	1.2754	98.11
7. กรมราชทัณฑ์	45.0624	42.2668	93.80
โครงการพัฒนาระบบข้อมูลผู้ต้องขังเพื่อเชื่อมโยงใน หน่วยงานกระบวนการยุติธรรม	45.0624	42.2668	93.80
8. กรมสอบสวนคดีพิเศษ	35.2003	32.5249	92.40
โครงการสร้างเครือข่ายบูรณาการป้องกันอาชญากรรม ด้านสิ่งแวดล้อมด้วยเทคโนโลยีเชิงพื้นที่สมัยใหม่	34.7797	32.1149	92.34
โครงการระวังป้องกันภัยทางไซเบอร์ตามแนวทาง พระราชบัญญัติว่าด้วยการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซ เบอร์แห่งชาติ และพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความ ผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 และฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560	0.4206	0.4100	97.48

ตารางที่ 4.2 การเบิกจ่ายงบประมาณไตรมาสที่ 4 เปรียบเทียบกับงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรและ
แผนการเบิกจ่าย จำแนกตามหน่วยงาน/โครงการ (ต่อ)

หน่วยงาน	งบประมาณ ที่ได้รับการจัดสรร (ล้านบาท)	การเบิกจ่ายงบประมาณ ไตรมาส ที่ 4	
		จำนวนเงิน (ล้านบาท)	งบประมาณที่ ได้รับจัดสรร (ร้อยละ)
9. สำนักงานกิจการยุติธรรม	46.3397	45.2905	97.74
โครงการขับเคลื่อนการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนา กระบวนการยุติธรรม	46.3397	45.2905	97.74
- พัฒนาระบบการประเมินกฎหมายและสร้างการ รับรู้ทางกฎหมาย	9.5472	9.4304	98.78
- ส่งเสริมและบูรณาการงานป้องกันอาชญากรรม	5.3025	4.8081	90.68
- พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและระบบงานยุติธรรม	31.4900	31.0520	98.61
10. สถาบันนิติวิทยาศาสตร์	106.0967	31.4080	29.60
โครงการพัฒนาศักยภาพการตรวจพิสูจน์ด้านนิติ วิทยาศาสตร์เชิงบูรณาการเพื่ออำนวยความสะดวก และลดความเหลื่อมล้ำ	106.0967	31.4080	29.60
11. สถาบันอนุญาโตตุลาการ	2.9048	2.9048	100.00
โครงการเสริมสร้างองค์ความรู้ในเรื่องกระบวนการระงับ ข้อพิพาททางเลือก	2.9048	2.9048	100.00
12. สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (องค์การมหาชน)	79.0811	79.0811	100.00
โครงการส่งเสริมบทบาทประเทศไทยในเวทีโลกด้านการ เสริมสร้างหลักนิติธรรม และยกระดับกระบวนการยุติธรรม ทางอาญาตามแผนงานสหประชาชาติว่าด้วยการป้องกัน อาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญา	79.0811	79.0811	100.00

ตารางที่ 4.2 การเบิกจ่ายงบประมาณไตรมาสที่ 4 เปรียบเทียบกับงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรและแผนการเบิกจ่าย จำแนกตามหน่วยงาน/โครงการ (ต่อ)

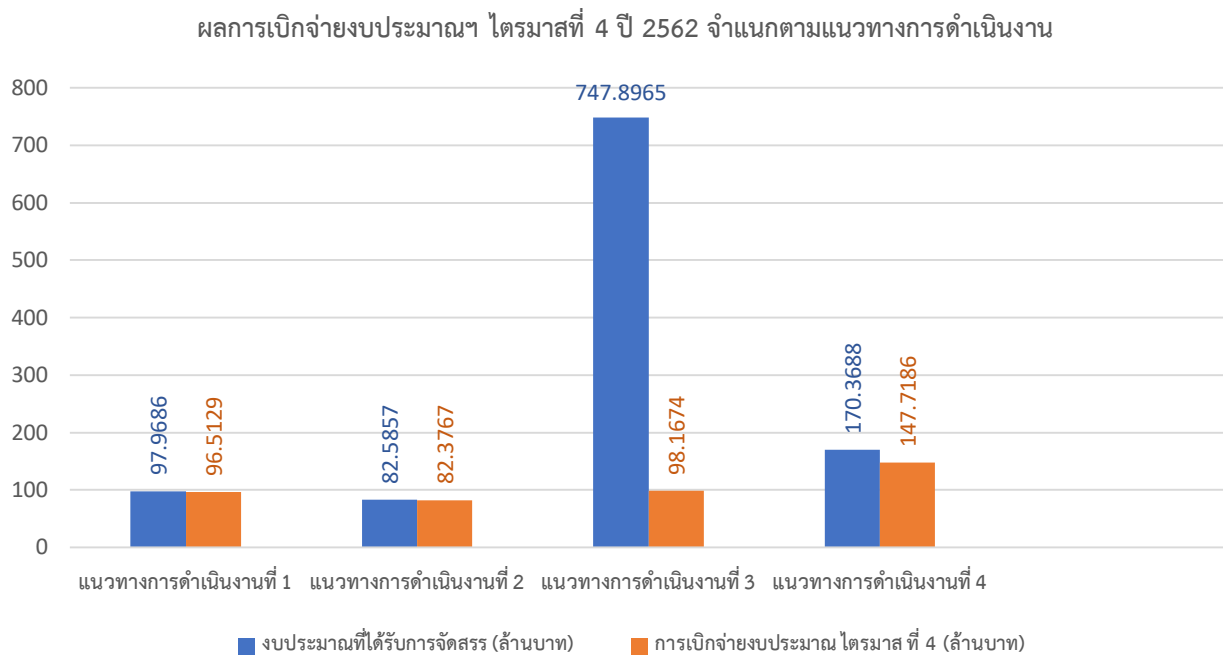
หน่วยงาน	งบประมาณ ที่ได้รับการจัดสรร (ล้านบาท)	การเบิกจ่ายงบประมาณ ไตรมาส ที่ 4	
		จำนวนเงิน (ล้านบาท)	งบประมาณที่ ได้รับจัดสรร (ร้อยละ)
13. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	578.5098	11.1260	1.92
โครงการพัฒนาระบบการบริการในกระบวนการยุติธรรม	578.5098	11.1260	1.92
14. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ	6.4252	3.2076	49.92
โครงการเพิ่มประสิทธิภาพระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและระบบงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต	6.4252	3.2076	49.92
15. สำนักงานอัยการสูงสุด	1.6750	1.6750	100.00
โครงการเสริมสร้างและพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการกระบวนการยุติธรรมในบริบทของสำนักงานอัยการสูงสุด	1.6750	1.6750	100.00
รวมทั้งสิ้น	1,098.8196	427.7827	38.93

ที่มา : สำนักงานกิจการยุติธรรม (กันยายน 2562)

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาการเบิกจ่ายงบประมาณดำเนินงาน จำแนกตามแนวทางการดำเนินงานในไตรมาสที่ 4 (ข้อมูล ณ กันยายน 2562) สามารถสรุปได้ว่า

1) แนวทางการดำเนินงานที่ 1 ได้รับการจัดสรรงบประมาณรวมจำนวน 97.9686 ล้านบาท และมีการเบิกจ่ายงบประมาณในไตรมาสที่ 4 รวมจำนวน 96.5129 ล้านบาท แนวทางการดำเนินงานที่ 2 ได้รับการจัดสรรงบประมาณรวมจำนวน 82.5857 ล้านบาท และมีการเบิกจ่ายงบประมาณในไตรมาสที่ 4 รวมจำนวน 82.3767 ล้านบาท แนวทางการดำเนินงานที่ 3 ได้รับการจัดสรรงบประมาณรวมจำนวน 747.8965 ล้านบาท และมีการเบิกจ่ายงบประมาณในไตรมาสที่ 4 รวมจำนวน 98.1674 ล้านบาท แนวทางการดำเนินงานที่ 4 ได้รับการจัดสรรงบประมาณรวมจำนวน 170.3688 ล้านบาท และมีการเบิกจ่ายงบประมาณในไตรมาสที่ 4 รวมจำนวน 147.7186 ล้านบาท ภาพที่ 4.2 แสดงผลการเบิกจ่ายงบประมาณในไตรมาสที่ 4 จำแนกตามแนวทางการดำเนินงาน

ภาพที่ 4.2 ผลการเบิกจ่ายงบประมาณในไตรมาสที่ 4 จำแนกตามแนวทางการดำเนินงาน

ที่มา : สำนักงานกิจการยุติธรรม (กันยายน 2562)

2) แนวทางที่มีการเบิกจ่ายงบประมาณตามงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร ในไตรมาสที่ 4 สูงที่สุดคือ แนวทางการดำเนินงานที่ 2 : ส่งเสริมและพัฒนากระบวนการยุติธรรมทางเลือก สามารถเบิกจ่ายงบประมาณคิดเป็นร้อยละ 99.75 ของงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร รองลงมาคือ แนวทางการดำเนินงานที่ 1 : พัฒนา ปรับปรุง และบังคับใช้กฎหมายฯ โดยสามารถเบิกจ่ายงบประมาณคิดเป็นร้อยละ 98.51 ของงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร และแนวทางการดำเนินงานที่ 4 : พัฒนาประสิทธิภาพเทคโนโลยีสารสนเทศและระบบในกระบวนการยุติธรรมฯ สามารถเบิกจ่ายงบประมาณคิดเป็นร้อยละ 86.71 ของงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร โดยที่แนวทางการดำเนินงานที่ 3 : ส่งเสริมการป้องกันการกระทำความผิดและการป้องกันอาชญากรรม เบิกจ่ายงบประมาณได้น้อยที่สุด หรือคิดเป็นร้อยละ 13.13 ของงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร

ทั้งนี้ การเบิกจ่ายงบประมาณในแต่ละแนวทางการดำเนินงานทั้งในภาพรวม และของแต่ละหน่วยงานสามารถสรุปได้ตามที่แสดงในตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ผลการเบิกจ่ายงบประมาณไตรมาสที่ 4 แนวทางการดำเนินงานที่ 1 : พัฒนา ปรับปรุง และ บังคับใช้กฎหมาย รวมทั้งสร้างการรับรู้เรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการ ยุติธรรม

หน่วยงาน	งบประมาณ ที่ได้รับการ จัดสรร (ล้านบาท)	การเบิกจ่ายงบประมาณ ไตรมาส ที่ 4	
		จำนวนเงิน (ล้านบาท)	งบประมาณที่ ได้รับจัดสรร (ร้อยละ)
1. สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม			
โครงการปฏิรูปทนายความอาสา ทนายความขอแรง และที่ ปรึกษากฎหมายของเด็กและเยาวชน	3.4488	3.4488	100.00
2. กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ			
โครงการพัฒนาระบบบริการ มาตรการ กลไก และส่งเสริม ความรู้ในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพเพื่อช่วยเหลือเยียวยา ประชาชนตามกฎหมาย			
- การพัฒนาระบบบริการ มาตรการ กลไก และสร้าง ความสัมพันธ์กับภาคีเครือข่ายในการคุ้มครองสิทธิและ เสรีภาพ	3.3019	3.1540	95.52
3. กรมบังคับคดี			
โครงการพัฒนา ปรับปรุงกฎหมาย กระบวนการ และสร้าง การรับรู้กระบวนการด้านการบังคับคดี	2.5896	1.3986	61.64

ตารางที่ 4.3 ผลการเบิกจ่ายงบประมาณไตรมาสที่ 4 แนวทางการดำเนินงานที่ 1 : พัฒนา ปรับปรุง และ บังคับใช้กฎหมาย รวมทั้งสร้างการรับรู้เรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการ ยุติธรรม (ต่อ)

หน่วยงาน	งบประมาณ ที่ได้รับการจัดสรร (ล้านบาท)	การเบิกจ่ายงบประมาณ ไตรมาส ที่ 4	
		จำนวนเงิน (ล้านบาท)	งบประมาณที่ ได้รับจัดสรร (ร้อยละ)
4. สำนักงานกิจการยุติธรรม			
โครงการขับเคลื่อนการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนา กระบวนการยุติธรรม			
- พัฒนาระบบการประเมินกฎหมายและสร้างการรับรู้ ทางกฎหมาย	9.5472	9.4304	98.78
5. สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (องค์การ มหาชน)			
โครงการส่งเสริมบทบาทประเทศไทยในเวทีโลกด้านการ เสริมสร้างหลักนิติธรรม และยกระดับกระบวนการ ยุติธรรมทางอาญาตามแผนงานสหประชาชาติว่าด้วยการ ป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญา	79.0811	79.0811	100.00
รวม	97.9686	96.5129	98.51

ตารางที่ 4.4 ผลการเบิกจ่ายงบประมาณไตรมาสที่ 4 จำแนกตามแนวทางการดำเนินงานและตามหน่วยงาน
แนวทางการดำเนินงานที่ 2 : ส่งเสริมและพัฒนากระบวนการยุติธรรมทางเลือก

หน่วยงาน	งบประมาณ ที่ได้รับการจัดสรร (ล้านบาท)	การเบิกจ่ายงบประมาณ ไตรมาส ที่ 4	
		จำนวนเงิน (ล้านบาท)	งบประมาณที่ ได้รับจัดสรร (ร้อยละ)
1. กรมการปกครอง			
โครงการสนับสนุนการดำเนินการตามกฎหมายใน หน้าที่ของฝ่ายปกครองเพื่อการปฏิรูปกฎหมายและ พัฒนากระบวนการยุติธรรม			
- ฝึกอบรมผู้ปฏิบัติงานด้านการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ทางแพ่งและทางอาญา	3.8975	3.8296	98.26
2. สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม			
โครงการพัฒนาและส่งเสริมยุติธรรมชุมชนเพื่อการ เข้าถึงความยุติธรรมของประชาชน	48.8872	48.4517	99.11
3. กรมบังคับคดี			
โครงการพัฒนาประสิทธิภาพการบังคับคดี	25.5962	25.9153	99.99
4. กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน			
โครงการส่งเสริมและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ทางเลือก	1.3000	1.2754	98.11
5. สถาบันอนุญาโตตุลาการ			
โครงการเสริมสร้างองค์ความรู้ในเรื่องกระบวนการ ระงับข้อพิพาททางเลือก	2.9048	2.9048	100.00
รวม	82.5857	82.3768	99.75

ตารางที่ 4.5 ผลการเบิกจ่ายงบประมาณไตรมาสที่ 4 จำแนกตามแนวทางการดำเนินงานและตามหน่วยงาน

แนวทางการดำเนินงานที่ 3 : ส่งเสริมการป้องกันการกระทำความผิดและการป้องกันอาชญากรรม

หน่วยงาน	งบประมาณ ที่ได้รับการจัดสรร (ล้านบาท)	การเบิกจ่ายงบประมาณ ไตรมาส ที่ 4	
		จำนวนเงิน (ล้านบาท)	งบประมาณที่ ได้รับจัดสรร (ร้อยละ)
1. กรมคุมประพฤติ			
โครงการคืนคนดีสู่สังคม	51.4950	48.3508	93.89
โครงการพัฒนาระบบการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด ในชุมชน			
- การป้องกันสังคมให้ปลอดอาชญากรรม	1.8490	1.6263	87.96
- การส่งเสริมบ้านกึ่งวิถี	4.6435	0.8482	18.27
2. สำนักงานกิจการยุติธรรม			
โครงการขับเคลื่อนการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนา กระบวนการยุติธรรม			
- ส่งเสริมและบูรณาการงานป้องกันอาชญากรรม	5.3025	4.8081	90.68
3. สถาบันนิติวิทยาศาสตร์			
โครงการพัฒนาศักยภาพการตรวจพิสูจน์ด้านนิติ วิทยาศาสตร์เชิงบูรณาการเพื่ออำนวยความสะดวก และลดความเหลื่อมล้ำ	106.0967	31.4080	29.60
4. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ			
โครงการพัฒนาระบบการบริการในกระบวนการ ยุติธรรม	578.5098	11.1260	1.92
รวม	747.8965	98.1674	13.13

ตารางที่ 4.6 ผลการเบิกจ่ายงบประมาณไตรมาสที่ 4 แนวทางการดำเนินงานที่ 4 : พัฒนาประสิทธิภาพเทคโนโลยีสารสนเทศและระบบในกระบวนการยุติธรรมเพื่ออำนวยความสะดวกเป็นธรรมให้กับประชาชน

หน่วยงาน	งบประมาณ ที่ได้รับการจัดสรร (ล้านบาท)	การเบิกจ่ายงบประมาณ ไตรมาส ที่ 4	
		จำนวนเงิน (ล้านบาท)	งบประมาณที่ ได้รับจัดสรร (ร้อยละ)
1. กรมการปกครอง			
โครงการสนับสนุนการดำเนินการตามกฎหมายในหน้าที่ของฝ่ายปกครองเพื่อการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม			
- สร้างระบบฐานข้อมูลหัวกระสุนปืนและปลอกกระสุนปืน	29.0100	28.8000	99.28
2. กรมคุมประพฤติ			
โครงการพัฒนาระบบการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดในชุมชน			
- การนำเครื่องมือติดตามตัวอิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับผู้กระทำความผิด	11.8630	5.7908*	48.81
โครงการพัฒนาระบบงานคุมประพฤติเพื่อให้บริการแบบดิจิทัล	1.7077	0.2475	14.49
3. กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ			
โครงการพัฒนาระบบบริการ มาตรการ กลไก และส่งเสริมความรู้ในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพเพื่อช่วยเหลือเยียวยาประชาชนตามกฎหมาย			
- การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศด้านคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ	7.9352	2.1540	27.14
4. กรมราชทัณฑ์			
โครงการพัฒนาระบบข้อมูลผู้ต้องขังเพื่อเชื่อมโยงในหน่วยงานกระบวนการยุติธรรม	45.0624	42.2668	93.80

หมายเหตุ *ข้อมูลในระบบ BB EVMIS

ตารางที่ 4.6 ผลการเบิกจ่ายงบประมาณไตรมาสที่ 4 แนวทางการดำเนินงานที่ 4 : พัฒนาประสิทธิภาพเทคโนโลยีสารสนเทศและระบบในกระบวนการยุติธรรมเพื่ออำนวยความสะดวกเป็นธรรมให้กับประชาชน (ต่อ)

หน่วยงาน	งบประมาณ ที่ได้รับการจัดสรร (ล้านบาท)	การเบิกจ่ายงบประมาณ ไตรมาส ที่ 4	
		จำนวนเงิน (ล้านบาท)	งบประมาณที่ ได้รับจัดสรร (ร้อยละ)
5. กรมสอบสวนคดีพิเศษ			
โครงการสร้างเครือข่ายบูรณาการป้องกันอาชญากรรม ด้านสิ่งแวดล้อมด้วยเทคโนโลยีเชิงพื้นที่สมัยใหม่	34.7797	32.1149	92.34
โครงการระวังป้องกันภัยทางไซเบอร์ตามแนวทาง พระราชบัญญัติว่าด้วยการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซ เบอร์แห่งชาติ และพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำผิด เกี่ยวกับอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 และฉบับ ที่ 2 พ.ศ. 2560	0.4206	0.4100	97.48
6. สำนักงานกิจการยุติธรรม			
โครงการขับเคลื่อนการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนา กระบวนการยุติธรรม			
- พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและระบบงาน ยุติธรรม	31.4900	31.0520	98.61
7. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการ ทุจริตในภาครัฐ			
โครงการเพิ่มประสิทธิภาพระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและ ระบบงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต	6.4252	3.2076	49.92
8. สำนักงานอัยการสูงสุด			
โครงการเสริมสร้างและพัฒนาประสิทธิภาพการ บริหารจัดการกระบวนการยุติธรรมในบริบทของ สำนักงานอัยการสูงสุด	1.6750	1.6750	100.00
รวม	170.3688	147.7186	86.71

ที่มา : สำนักงานกิจการยุติธรรม (กันยายน 2562)

4.1.2 การดำเนินงานของหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ

จากการศึกษารายงานการดำเนินงานของหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณตามแผนงานบูรณาการด้านการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 จำแนกตามแนวทางการดำเนินงาน พบว่า

4.1.2.1 การดำเนินการตามแนวทางที่ 1 พัฒนา ปรับปรุง และบังคับใช้กฎหมาย รวมทั้งสร้างการรับรู้เรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม โดยมีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาและปรับปรุงกฎหมายและมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมให้ดีขึ้นหรือมีความสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน และมีตัวชี้วัดผลการดำเนินงานคือ กฎหมายและ/หรือมาตรฐานด้านกระบวนการยุติธรรมได้รับการพัฒนาและปรับปรุง จำนวน 5 เรื่อง

จากการศึกษาการพบว่า มีหน่วยงานจำนวน 5 หน่วยงานที่มีการดำเนินการตามแนวทางการดำเนินงานที่ 1 รวมจำนวนโครงการทั้งสิ้น 5 โครงการ ซึ่งมีผลการดำเนินงานสรุปโดยสังเขปตามที่แสดงในตาราง 4.4 ดังนี้

ตารางที่ 4.7 ผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณแผนงานบูรณาการฯ ตามแนวทางที่ 1

โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมายโครงการ	ผลการดำเนินงาน
1. สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม			
โครงการปฏิรูป ทนายความอาสา ทนายความขอแรง และ ที่ปรึกษากฎหมายของ เด็กและเยาวชน	1. เพื่อเพิ่มจำนวนทนายความอาสา ทนายความขอแรง และที่ปรึกษา กฎหมายของเด็กและเยาวชนใน ระบบให้เพียงพอต่อความ ต้องการของประชาชน 2. เพื่อเสริมสร้างจริยธรรม ทักษะ ความรู้ความสามารถ ความ เชี่ยวชาญ และประสิทธิภาพใน การปฏิบัติหน้าที่ให้กับ ทนายความฯ ให้ได้มาตรฐานงาน ด้านกระบวนการยุติธรรม 3. เพื่อให้ประชาชนมีความรู้เรื่อง สิทธิ และความรู้พื้นฐานในการ เข้าถึงกระบวนการยุติธรรม 4. เพื่อให้ประชาชนผู้ยากไร้ที่ไม่ได้ รับความเป็นธรรมได้รับการ คุ้มครองสิทธิตามกฎหมาย บัญญัติ	ทนายความอาสา ทนายความขอ แรง และที่ปรึกษากฎหมายของ เด็กและเยาวชน จำนวน 3,000 คน เข้ารับการอบรมหลักสูตรเพิ่ม ประสิทธิภาพในการให้ความ ช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมาย	จัดอบรมหลักสูตรเพิ่ม ประสิทธิภาพในการให้ความ ช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมาย ให้กับทนายความ จำนวน 12 ครั้ง โดยดำเนินการไปแล้ว 3,367 คน จากเป้าหมายที่กำหนดไว้ 3,000 คน

ตารางที่ 4.7 ผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณแผนงานบูรณาการฯ ตามแนวทางที่ 1 (ต่อ)

โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมายโครงการ	ผลการดำเนินงาน
2. กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ			
โครงการพัฒนาระบบบริการ มาตรการ กลไก และส่งเสริมความรู้ในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพเพื่อช่วยเหลือเหยื่ออาชญากรรมตามกฎหมาย - การพัฒนาระบบบริการ มาตรการ กลไก และสร้าง ความสัมพันธ์กับภาคี เครือข่ายในการ คุ้มครองสิทธิและ เสรีภาพ	1. เพื่อจัดทำประมวลศัพท์ลุ่มใน กระบวนการยุติธรรม 2. เพื่อขึ้นทะเบียนลุ่มใน กระบวนการยุติธรรม 3. เพื่อพัฒนาศักยภาพของลุ่มใน กระบวนการยุติธรรม	1. มีประมวลศัพท์ลุ่มใน กระบวนการยุติธรรมอย่างน้อย 1 ฉบับ 2. มีลุ่มในเข้ารับการฝึกอบรมจำนวน ไม่น้อยกว่า 100 คน 3. ลุ่มในที่ได้รับการอบรมผ่าน เกณฑ์การทดสอบความรู้ภาย หลังการฝึกอบรมไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80	<u>โครงการย่อยที่ 1 การรื้อฟื้นคุ้มครอง คน คุ้มครองสิทธิ สร้างวิถีชีวิตแห่ง ความเป็นธรรม</u> - ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำ หลักสูตรและแผนพัฒนาบุคลากร เครือข่ายที่เกี่ยวข้องกับการให้ ความช่วยเหลือประชาชนทาง กฎหมาย - จัดฝึกอบรมพัฒนาศักยภาพ บุคลากรเครือข่ายที่เกี่ยวข้องกับ การให้ความช่วยเหลือประชาชน ทางกฎหมายและสร้างจิตสำนึก เยาวชนนักพิทักษ์สิทธิและ เสรีภาพ จำนวน 6 ครั้ง - จัดกิจกรรมสร้างจิตสำนึกเยาวชน นักพิทักษ์สิทธิและเสรีภาพ ณ โรง แรมบัตต์ โอเรียนทอล ริเวอร์ไซด์ จังหวัดนนทบุรี วันที่ 3-4.เม.ย. 2562 - จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อ ทบทวนผลการดำเนินงานและ จัดทำแผนปฏิบัติการร่วมเพื่อ ประสานความร่วมมือระหว่าง หน่วยงานภาครัฐกับ สถาบันการศึกษา จำนวน 3 ครั้ง <u>โครงการย่อยที่ 2</u> - พัฒนาระบบลุ่มในกระบวนการ ยุติธรรม - พัฒนาระบบลุ่มในกระบวนการ ยุติธรรม และจัดโครงการพัฒนา ระบบลุ่มในกระบวนการยุติธรรม จำนวน 2 ครั้ง มีผู้เข้ารับการอบรม 114 คน จากที่ตั้งเป้าไว้ 100 คน

ตารางที่ 4.7 ผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณแผนงานบูรณาการฯ ตามแนวทางที่ 1 (ต่อ)

โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมายโครงการ	ผลการดำเนินงาน
2. กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ			
			<u>โครงการย่อยที่ 3</u> - การพัฒนาศักยภาพพนักงานเจ้าหน้าที่ในด้านการคุ้มครองพยานในคดีค้ามนุษย์ ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546 - พัฒนาศักยภาพพนักงานเจ้าหน้าที่ในด้านการคุ้มครองพยานในคดีค้ามนุษย์ - ประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาร่างคู่มือปฏิบัติงานจัดทำคู่มือปฏิบัติงาน และจัดอบรมเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานตามภารกิจคุ้มครองพยานในคดีค้ามนุษย์ จำนวน 2 ครั้ง ที่จังหวัดเชียงใหม่และระนอง โดยมีผู้เข้ารับการอบรมรวม 159 คน

ตารางที่ 4.7 ผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณแผนงานบูรณาการฯ ตามแนวทางที่ 1 (ต่อ)

โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมายโครงการ	ผลการดำเนินงาน
3. กรมบังคับคดี			
โครงการพัฒนา ปรับปรุง กฎหมาย กระบวนการ และสร้างการรับรู้ กระบวนการด้านการบังคับคดี - พัฒนาปรับปรุงกฎหมาย กระบวนการ และสร้างการรับรู้ กระบวนการด้านการบังคับคดี	1. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ เสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขถึงผลกระทบ ภายหลังจาก พรบ.ล้มละลาย (ฉบับที่ 8) พ.ศ.2558 (ฉบับที่ 9) พ.ศ.2559 และศึกษาสถานการณ์หนี้สิน กรณีศึกษาการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทชั้นบังคับคดี 2. เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และเสริมสร้างการรับรู้เกี่ยวกับกฎหมายใหม่ ให้กับบุคลากรกรมบังคับคดี ประชาชน และผู้มีส่วนได้เสีย มีความรู้ความเข้าใจกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และแนวปฏิบัติงานที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน	1. มีการปรับปรุงกฎหมาย กระบวนการให้ทันสมัยเป็นมาตรฐาน 2. คู่ความในคดี ลูกหนี้ เจ้าหนี้ ผู้มีส่วนได้เสีย ประชาชนทั่วไป หน่วยงานของรัฐ สถาบันการเงิน สำนักงานกฎหมาย และเอกชนที่เกี่ยวข้อง มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายที่มีการปรับปรุงแก้ไขใหม่	- การจัดประชุมเพื่อประเมินผลการบังคับใช้ พรบ.ล้มละลาย (ฉบับที่ 8) พ.ศ.2558 และ (ฉบับที่ 9) พ.ศ.2559 เมื่อ 18 มิ.ย.2562 ณ โรงแรม เดอะ เบอร์เคลีย์ ประตูน้ำ กรุงเทพฯ มีผู้เข้าร่วมสัมมนา จำนวน 200 คน - จัดที่ปรึกษาเพื่อทำการศึกษาศาสนากรณีหนี้สิน กรณีศึกษาการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทชั้นบังคับคดี อยู่ระหว่างการบริหารสัญญางวดที่ 3 - จัดนิทรรศการเผยแพร่ภารกิจของกรมบังคับคดี ผลิตภัณฑ์ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับกฎหมายด้านการบังคับคดีและการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทชั้นบังคับคดี และผลิตหนังสือเกี่ยวกับกฎหมายใหม่ด้านล้มละลายและกฎหมายแพ่งทั้งภาษาไทยและอังกฤษ ในรูปแบบของหนังสือสมุดภาพ อินโฟกราฟิก ชุดความรู้กฎหมายด้านการบังคับคดี จำนวน 14,000 แผ่น และผลิตสติ๊กเกอร์ป้าย Standby

ตารางที่ 4.7 ผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณแผนงานบูรณาการฯ ตามแนวทางที่ 1 (ต่อ)

โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมายโครงการ	ผลการดำเนินงาน
4. สำนักงานกิจการยุติธรรม			
โครงการขับเคลื่อนการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนาระบบการยุติธรรม - พัฒนาระบบการประเมินกฎหมายและสร้างการรับรู้ทางกฎหมาย	โครงการขับเคลื่อนแนวทางการเผยแพร่กฎหมายและสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชนและหน่วยงานของรัฐ ปี 2 มีวัตถุประสงค์ ได้แก่ - เพื่อกระตุ้นการเรียนรู้กฎหมายและกระบวนการยุติธรรมให้ผู้บังคับใช้กฎหมายและผู้ใช้กฎหมายเกิดการพัฒนาความคิดเพิ่มพูนความรู้ และสร้างสรรค์ความรู้ ความเข้าใจ ในข้อมูลกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม - เพื่อพัฒนารูปแบบและช่องทางการเข้าถึงความรู้ด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมในระดับพื้นที่ ตรงตามวิถีชุมชน และกลุ่มเป้าหมาย - เพื่อสร้างมาตรฐานการรับรู้กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม และสร้างรูปแบบแนวทางการสร้างการรับรู้กฎหมายให้ผู้บังคับใช้กฎหมายและผู้ใช้กฎหมาย	สร้างวัฒนธรรมสังคมไทยเคารพกฎหมาย/รู้กฎหมาย/รู้สิทธิ/ไม่ทำผิดกฎหมาย	- ออกแบบและผลิตตรรกในความรู้เคลื่อนที่ จำนวน 1 คัน - ออกแบบและผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ online และ offline โดยเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ รวม 10 จังหวัด - ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างเครือข่ายพลเมืองนักสร้างสรรค์สื่อเพื่อแก้ไขปัญหากระบวนการยุติธรรม (Volunteers Creative Space) ดำเนินการ 2 ครั้ง ได้แก่ จังหวัดพะเยาและจังหวัดอุบลราชธานี

ตารางที่ 4.7 ผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณแผนงานบูรณาการฯ ตามแนวทางที่ 1 (ต่อ)

โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมายโครงการ	ผลการดำเนินงาน
4. สำนักงานกิจการยุติธรรม			
	โครงการติดตามและประเมินผลการบังคับใช้ พรบ.คุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ.2546 ผ่านเครื่องมือการประเมินผลการบังคับใช้กฎหมาย มีวัตถุประสงค์ ได้แก่ - เพื่อติดตามประเมินผลการบังคับใช้กฎหมายในกระบวนการยุติธรรมที่ได้มีการบังคับใช้แล้วอย่างน้อย 1 ฉบับ - เพื่อพัฒนาและปรับปรุงหลักเกณฑ์ในการประเมินผลการบังคับใช้กฎหมายว่ามีความสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันหรือไม่ - เพื่อเสนอผลการวิเคราะห์อย่างเป็นรูปธรรมต่อหน่วยงานหรือผู้เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการยกเลิกแก้ไข หรือปรับปรุงกฎหมายที่ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์และสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป	รายงานการประเมินผลกฎหมายหรือการติดตามประเมินผลการบังคับใช้กฎหมายที่ทำให้ทราบถึงแนวทางการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้มีความทันสมัยสอดคล้องกับสถานการณ์จำนวน 1 เรื่อง	ดำเนินการศึกษาวิจัย และจัดทำรายงานการศึกษาวิจัยฉบับสมบูรณ์เสร็จเรียบร้อยแล้ว

ตารางที่ 4.7 ผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณแผนงานบูรณาการฯ ตามแนวทางที่ 1 (ต่อ)

โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมายโครงการ	ผลการดำเนินงาน
4. สำนักงานกิจการยุติธรรม			
	โครงการขับเคลื่อนเป้าหมายการปฏิรูปประสิทธิภาพกระบวนการทางอาญาโดยใช้การประเมินเป็นตัวชี้วัด มีวัตถุประสงค์ ได้แก่ - เพื่อวิเคราะห์จุดอ่อนของกระบวนการยุติธรรมซึ่งพบจากการเก็บข้อมูลตามตัวชี้วัดในมิติต่าง ๆ - เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลตามตัวชี้วัดพร้อมทั้งนำเสนอข้อค้นพบสำคัญและข้อเสนอเชิงนโยบายสำหรับการกำหนดเป้าหมายและแนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนากระบวนการยุติธรรม - เพื่อนำข้อมูลตัวชี้วัดมาใช้เป็นข้อมูลฐานเพื่อใช้เปรียบเทียบผลการดำเนินงานก่อน-หลังนโยบายหรือแนวทางการพัฒนากระบวนการยุติธรรม	รายงานจุดอ่อน-จุดแข็งของกระบวนการยุติธรรมไทย พร้อมข้อค้นพบที่สำคัญเพื่อการพัฒนา นโยบายการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ที่สามารถนำมาใช้ในการกำหนดเป้าหมายการพัฒนากระบวนการยุติธรรมอย่างเป็นรูปธรรม	ทำการศึกษาวิจัย และอยู่ในระหว่างการจัดทำร่างรายงานโครงการศึกษาสภาพปัญหาสาเหตุ และบริบทต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมไทย

ตารางที่ 4.7 ผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณแผนงานบูรณาการฯ ตามแนวทางที่ 1 (ต่อ)

โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมายโครงการ	ผลการดำเนินงาน
5. สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (องค์การมหาชน)			
โครงการส่งเสริมบทบาทประเทศไทยในเวทีโลกด้านการเสริมสร้างหลักนิติธรรม และยกระดับกระบวนการยุติธรรมทางอาญาตามแผนงานสหประชาชาติว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญา	1. เพื่อผลักดันเชิงนโยบายด้วยการนำองค์ความรู้ที่มีเป็นเครื่องมือในการเสนอให้ความช่วยเหลือด้านเทคนิคและให้คำปรึกษากับหน่วยงานด้านนโยบายและปฏิบัติทั้งในประเทศและในภูมิภาคอื่น ๆ เพื่อให้สามารถยกระดับการทำงานด้านการป้องกันอาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรมทางอาญาให้เกิดผลเป็นรูปธรรมอย่างแท้จริง 2. เพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรไทยและต่างประเทศ โดยการเผยแพร่องค์ความรู้ด้านกระบวนการป้องกันอาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรมทางอาญาผ่านการสัมมนาเชิงปฏิบัติการหรือฝึกอบรมในรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในระดับผู้ปฏิบัติงานทั้งในระดับประเทศและนานาชาติ รวมถึงการให้ความช่วยเหลือในลักษณะ Technical Assistance แก่ประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาค	พัฒนากระบวนการยุติธรรมของไทยโดยการเชื่อมแนวทางปฏิบัติภายในประเทศให้สอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติและบรรทัดฐานระหว่างประเทศและสหประชาชาติด้านการป้องกันอาชญากรรม ความยุติธรรมทางอาญา และหลักนิติธรรม เพื่อส่งเสริมบทบาทนำของประเทศไทยในเวทีระหว่างประเทศ	- UNWOMEN จัดงาน TU - UN Women Collaboration Ceremony ระหว่างวันที่ 1-4 เมษายน 2562 เพื่อส่งเสริมความร่วมมือระหว่างกันในการสร้างความตระหนักรู้ถึงการนำยุทธศาสตร์ต้นแบบและมาตรการเชิงปฏิบัติในการขจัดความรุนแรงต่อผู้หญิงและเด็กในด้านการป้องกันอาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของสหประชาชาติ - การจัดสัมมนาและศึกษาดูงานเพื่อพัฒนาเรือนจำต้นแบบตามข้อกำหนดกรุงเทพ ครั้งที่ 2/2562 ภายใต้หัวข้อ “การเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย การติดต่อกับโลกภายนอก และการพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขัง” โดยมีเจ้าหน้าที่เรือนจำและทัณฑสถานหญิงในเขตภาคใต้เข้าร่วมโครงการเรือนจำต้นแบบประจำปี 2562 จำนวน 10 แห่ง - จัดกิจกรรมลงพื้นที่เพื่อวัดและประเมินผลการบริหารจัดการเรือนจำในเขตภาคใต้ ภายใต้โครงการเรือนจำต้นแบบปี พ.ศ. 2562 รวม 8 จังหวัดในภาคใต้ - จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการอนุวัติหลักการพื้นฐานว่าด้วยกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ และการอนุวัติข้อกำหนดกรุงเทพ กับสำนักงาน UNODC ในระหว่างวันที่ 17 - 19 มิ.ย.2562 และจัดการประชุมระดับชาติว่าด้วยความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ วันที่ 20 มิ.ย.2562 และจัดเวทีระดมสมองเพื่อจัดทำแผนขับเคลื่อนความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ของประเทศไทย เมื่อ 21 มิ.ย.2562

ที่มา : สำนักงานกิจการยุติธรรม (กันยายน 2562)

4.1.2.2 การดำเนินการตามแนวทางที่ 2 ส่งเสริมและพัฒนากระบวนการยุติธรรมทางเลือก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมทางเลือก และมีตัวชี้วัดผลการดำเนินงานคือ ประชาชน (กลุ่มเป้าหมาย) มีความรู้และความเข้าใจพื้นฐานด้านกระบวนการยุติธรรมทางเลือกไม่น้อยกว่าร้อยละ 70

จากการศึกษาการพบว่า มีหน่วยงานจำนวน 5 หน่วยงานที่มีการดำเนินการตามแนวทางการดำเนินงานที่ 2 รวมจำนวนโครงการทั้งสิ้น 5 โครงการ ซึ่งมีการดำเนินการสรุปได้โดยสังเขปดังนี้

- 1) กรมการปกครอง
- 2) สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม
- 3) กรมบังคับคดี
- 4) กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
- 5) สถาบันอนุญาโตตุลาการ

ตารางที่ 4.8 ผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณแผนงานบูรณาการฯ ตามแนวทางที่ 2

โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมายโครงการ	ผลการดำเนินงาน
1. กรมการปกครอง			
โครงการสนับสนุนการดำเนินการตามกฎหมายในหน้าที่ของฝ่ายปกครองเพื่อการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม	1. เพื่อพัฒนาศักยภาพปลัดอำเภอผู้ทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาททางแพ่งและทางอาญา ให้มีความรู้ความเข้าใจในกฎกระทรวงว่าด้วยการไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาททางแพ่งและทางอาญา พ.ศ.2553 อย่างถ่องแท้ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องและมั่นใจ 2. เพื่อเป็นการเพิ่มช่องทางด้านการอำนวยความสะดวกเป็นธรรมและยกระดับการประชาสัมพันธ์ให้เห็นความสำคัญของยุติธรรมทางเลือก อันเป็นการลดปริมาณคดีขึ้นสู่ศาล สร้างความสมานฉันท์ ประองตองให้เกิดขึ้นในพื้นที่	จำนวนผู้เข้ารับการอบรม จำนวน 781 คน - มุ่งองค์ความรู้ด้านการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่งและทางอาญา สามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องตรงตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย - การไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาทเป็นไปด้วยความถูกต้องรวดเร็ว เป็นธรรม สร้างความสมานฉันท์ ความปรองดองเกิดขึ้นในพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม	ดำเนินการจัดอบรมบุคลากรระดับจังหวัดและอำเภอ ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่งและทางอาญา รวม 4 รุ่น จำนวน 741 คน จากเป้าหมายทั้งหมด 797 คน

ตารางที่ 4.8 ผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณแผนงานบูรณาการฯ ตามแนวทางที่ 2 (ต่อ)

โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมายโครงการ	ผลการดำเนินงาน
2. สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม			
โครงการพัฒนาและส่งเสริมยุติธรรมชุมชนเพื่อการเข้าถึงความยุติธรรมของประชาชน	1. เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่างภาครัฐกับภาคประชาชนด้านกระบวนการยุติธรรมทางเลือก 2. เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยง่าย รวดเร็ว เสมอภาค และประหยัด 3. เพื่อสนับสนุนการป้องกัน แก้ไข และจัดการกับปัญหาข้อพิพาท และความขัดแย้งด้วยสันติวิธีในรูปแบบต่าง ๆ	1. ประชาชน (กลุ่มเป้าหมาย) มีความรู้และความเข้าใจพื้นฐานด้านกระบวนการยุติธรรมทางเลือกไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 2. จำนวนประชาชน (กลุ่มเป้าหมาย) ที่เข้าร่วมกิจกรรมด้านกระบวนการยุติธรรมทางเลือก รวม 70,000 คน	<u>โครงการย่อยที่ 1</u> - สนับสนุนการประชุม กพยจ. ในการจัดประชุม จำนวน 76 จังหวัด และจัดทำรายงานการประชุม <u>โครงการย่อยที่ 2</u> - ติดตามการปฏิบัติงานของสำนักงานยุติธรรมจังหวัดและศูนย์ยุติธรรมชุมชน รวม 13 จังหวัด ได้แก่ น่าน เพชรบุรี สุราษฎร์ธานี เชียงใหม่ นครนายก นครราชสีมา อุบลราชธานี ราชบุรี อุดรธานี สกลนคร พิจิตร และภูเก็ต <u>โครงการย่อยที่ 3</u> - ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อการขับเคลื่อนนโยบายกระทรวงยุติธรรมและชี้แจงกรอบแนวทางการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณพ.ศ.2562 <u>โครงการย่อยที่ 4</u> - จัดโครงการยุติธรรมสู่หมู่บ้านนำบริการรัฐสู่ประชาชน ในจังหวัดน่าน อุตรดิตถ์ และลำพูน <u>โครงการย่อยที่ 5</u> - ดำเนินโครงการแก้ไขปัญหในพื้นที่จังหวัด จำนวน 75 จังหวัด <u>โครงการย่อยที่ 6</u> - ดำเนินโครงการยุติธรรมเคลื่อนที่ของสำนักงานยุติธรรมจังหวัด จำนวน 76 จังหวัด <u>โครงการย่อยที่ 7</u> - อบรมคณะกรรมการศูนย์ยุติธรรมชุมชน จำนวน 13 ครั้ง

ตารางที่ 4.8 ผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณแผนงานบูรณาการฯ ตามแนวทางที่ 2 (ต่อ)

โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมายโครงการ	ผลการดำเนินงาน
2. สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม			
			โครงการย่อยที่ 8 - จัดทำบัตรประจำตัวของคณะกรรมการศูนย์ยุติธรรมชุมชน โครงการย่อยที่ 9 - การประชุมเชิงปฏิบัติการบูรณาการการทำงานของบุคลากรเพื่อขับเคลื่อนงานให้บริการประชาชน โครงการย่อยที่ 10 - โครงการนำเสนอผลงานเด่นของกระทรวงยุติธรรม (ustice Roadshow) โครงการย่อยที่ 11 - โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านการช่วยเหลือเหยื่อผู้เสียหายและไม่ได้รับความเป็นธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 โครงการย่อยที่ 12 - โครงการถอดบทเรียนการอำนวยความสะดวกยุติธรรมและบริการประชาชนของสำนักงานยุติธรรมในจังหวัด

ตารางที่ 4.8 ผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณแผนงานบูรณาการฯ ตามแนวทางที่ 2 (ต่อ)

โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมายโครงการ	ผลการดำเนินงาน
3. กรมบังคับคดี			
โครงการพัฒนา ประสิทธิภาพการบังคับคดี	1. เพื่อให้การไกล่เกลี่ยชั้นบังคับคดีดำเนินไปอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ โดยผู้มีความรู้ ประสบการณ์ และมีความเป็นอิสระ ช่วยลดปริมาณคดีที่เข้าสู่กระบวนการบังคับคดี 2. เพื่อให้ประชาชนมีทางเลือกในการยุติข้อพิพาทชั้นบังคับคดีได้สะดวก รวดเร็ว และเป็นธรรม และอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน ก่อให้เกิดความสมานฉันท์ และการมีส่วนร่วมของประชาชน 3. เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการขั้นตอนการปฏิบัติงานไกล่เกลี่ยและทักษะในงานบริการแก่เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ราชการและประชาชน 4. เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายแพ่งที่จำเป็น โดยเฉพาะหนี้ นิติกรรมสัญญา เอกเทศสัญญา ฯลฯ แก่ผู้สนใจ รวมทั้งทราบกระบวนการบังคับคดีและการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทชั้นบังคับคดี รวมทั้งนำความรู้ไปเผยแพร่แก่ผู้อื่นต่อไป	บุคลากรกรมบังคับคดี ประชาชน และผู้มีส่วนได้เสีย มีความรู้ความเข้าใจกระบวนการบังคับคดีและการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทชั้นบังคับคดี	- ร่วมกับสถาบันพระปกเกล้าจัดอบรมเครือข่ายบังคับคดีและวิทยากรตัวคูณของกรมบังคับคดี “หลักสูตรพัฒนาศักยภาพเครือข่ายบังคับคดีและวิทยากรตัวคูณ” จำนวน 17 รุ่น จำแนกตามกลุ่มจังหวัดต่าง ๆ - บรรยายให้ความรู้กฎหมายด้านการบังคับคดี การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทชั้นบังคับคดี ภารกิจ และอำนาจหน้าที่ของกรมบังคับคดี ใน 17 จังหวัด - ดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทชั้นบังคับคดีทั่วประเทศสำเร็จ มีจำนวนเรื่องเข้าสู่กระบวนการรวมจำนวน 30,624 เรื่อง ทุนทรัพย์รวม 13,437,892,495.24 บาท ไกล่เกลี่ยสำเร็จ 27,799 เรื่อง ทุนทรัพย์รวม 9,459,801,619.48 บาท คิดเป็น คิดเป็นร้อยละความสำเร็จ 90.78 ของเรื่อง que เข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ย - จัดมหกรรมไกล่เกลี่ยข้อพิพาทชั้นบังคับคดีในพื้นที่ กทม. และกลุ่มจังหวัด Sandbox คิดเป็นร้อยละความสำเร็จ 91.97 ของเรื่อง que เข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ย - จัดอบรมให้ความรู้แก่เกษตรกรและประชาชนผู้สนใจเกี่ยวกับความรู้กฎหมายการบังคับคดี การไกล่เกลี่ย ในพื้นที่ 10 จังหวัด ได้แก่ อ่างทอง ฉะเชิงเทรา ชัยภูมิ หนองคาย สกลนคร เชียงใหม่ กำแพงเพชร เพชรบุรี นครศรีธรรมราช และสงขลา

ตารางที่ 4.8 ผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณแผนงานบูรณาการฯ ตามแนวทางที่ 2 (ต่อ)

โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมายโครงการ	ผลการดำเนินงาน
3. กรมบังคับคดี			
	5. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมี ภูมิคุ้มกันทางกฎหมาย นำความรู้ที่ ได้ไปใช้ป้องกันการถูกเอาัดเอา เปรียบ ป้องกันมิให้สูญเสียที่ดินทำ กิน		- อบรมและให้ความรู้กฎหมายและ การบังคับคดี การไกล่เกลี่ย แก่ เกษตรกรและประชาชนผู้สนใจ ในพื้นที่ 10 จังหวัด - จัดอบรมตามโครงการ “เสริมสร้างสุขภาพทางการเงิน ปี 2562” เพื่อให้ความรู้แก่ลูกหนี้ที่ เคยเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อ พิพาทชั้นบังคับคดี และ ประชาชนผู้สนใจ ในพื้นที่ 10 จังหวัด - จัดอบรมให้กับเจ้าหน้าที่ศูนย์ไกล่ เกลี่ยข้อพิพาทประจำสำนักงาน บังคับคดีจังหวัดทั่วประเทศ จำนวน 2 รุ่น - จัดอบรมให้ความรู้แก่นิติกรและ ผู้อำนวยการสำนักงานบังคับคดีที่ ยังไม่เคยเข้ารับการอบรมการไกล่ เกลี่ยข้อพิพาทชั้นบังคับคดี

ตารางที่ 4.8 ผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณแผนงานบูรณาการฯ ตามแนวทางที่ 2 (ต่อ)

โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมายโครงการ	ผลการดำเนินงาน
4. กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน			
โครงการส่งเสริมและพัฒนากระบวนการยุติธรรมทางเลือก	1. เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ ในการจัดทำแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนตามมาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาตามมาตรา 86 แห่ง พรบ.ศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.2553 2. เพื่อประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในการใช้มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาตามมาตรา 86 แห่ง พรบ.ศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.2553 3. เพื่อให้ความรู้แก่ประชาชน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ พรบ.ศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.2553 4. เพื่อลดค่าใช้จ่ายให้กับภาครัฐในการดำเนินคดีเด็กและเยาวชน 5. เพื่อลดปริมาณคดีขึ้นสู่ศาล และสร้างความปรองดองสมานฉันท์ในสังคม	6. เจ้าหน้าที่ผู้ประสานการประชุมจัดทำแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูตามมาตรการพิเศษ แทนการดำเนินคดีอาญา สามารถประสานการประชุมได้อย่างมีประสิทธิภาพ 7. เด็ก เยาวชน และครอบครัวได้รับการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูตามมาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญา 8. มีการหันเหคดีออกนอกกระบวนการยุติธรรมมากขึ้น	จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับผู้แทนชุมชน จำนวน 2,560 คน จากที่กำหนดไว้ 2,310 คน เกี่ยวกับ พรบ.ศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.2553 และกระบวนการยุติธรรมทางอาญาสำหรับเด็กและเยาวชน กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก และจัดทำคู่มือกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ และเมื่อประเมินผลการดำเนินงานแล้วพบว่าผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้น

ตารางที่ 4.8 ผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณแผนงานบูรณาการฯ ตามแนวทางที่ 2 (ต่อ)

โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมายโครงการ	ผลการดำเนินงาน
5. สถาบันอนุญาโตตุลาการ			
โครงการเสริมสร้างองค์ความรู้ในเรื่องกระบวนการระงับข้อพิพาททางเลือก	1. เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการระงับข้อพิพาททางเลือกด้วยวิธีการประนีประนอมข้อพิพาทและการอนุญาโตตุลาการให้แก่บุคคลในหน่วยงานภาครัฐและเอกชน และประชาชนทั่วไป รวมทั้งนิสิตนักศึกษาในภูมิภาคต่าง ๆ 2. เพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้กระบวนการยุติธรรมทางเลือกด้วยระบบ E-Learning	บุคลากรในหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน และประชาชนทั่วไป มีความรู้ความเข้าใจในการระงับข้อพิพาททางเลือก ด้วยการประนีประนอมข้อพิพาทและอนุญาโตตุลาการเพิ่มขึ้น	- ดำเนินการพัฒนาแอปพลิเคชันสำหรับเผยแพร่ข้อมูลกระบวนการยุติธรรมทางเลือก (THAC Mobile Application) ให้สามารถใช้งานได้ทั้งในระบบ Android และ iOS - ดำเนินการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการระงับข้อพิพาททางเลือก จำนวน 5 ครั้ง ณ จังหวัดนครราชสีมา เชียงราย สุพรรณบุรี ภูเก็ต และจันทบุรี - ดำเนินการจัดหลักสูตรอบรมการบริหารจัดการความขัดแย้ง เพื่อรับมือกับความขัดแย้งในชีวิตประจำวัน วิธีการพูดเชิงประนีประนอม เครื่องมือและเทคนิคต่าง ๆ ในการสื่อสารเพื่อนำไปสู่ข้อตกลงที่เต็มไปด้วยความร่วมมือร่วมกันระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้องกับความขัดแย้ง จำนวน 5 ครั้ง ณ จังหวัดนครราชสีมา เชียงราย สุพรรณบุรี ภูเก็ต และจันทบุรี โดยมีผู้เข้าร่วมการอบรม จำนวน 164 คน จากที่กำหนดไว้ 150 คน

ที่มา : สำนักงานกิจการยุติธรรม (กันยายน 2562)

4.1.2.3 การดำเนินการตามแนวทางที่ 3 ส่งเสริมการกระทำความผิดและป้องกันอาชญากรรม 6 ด้าน โดยมีวัตถุประสงค์ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการดำเนินการตามกรอบการดำเนินการป้องกันอาชญากรรม 6 ด้าน ตามที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 24 มกราคม 2560 ประกอบด้วย การป้องกันอาชญากรรมโดยสภาพแวดล้อม การป้องกันอาชญากรรมโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน การป้องกันอาชญากรรมด้วยการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำ การป้องกันอาชญากรรมโดยการเฝ้าระวังกลุ่มเสี่ยงที่มีโอกาสจะกระทำความผิด การป้องกันอาชญากรรมโดยการลดโอกาสการตกเป็นเหยื่อ และการ

พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพบุคลากรในการป้องกันอาชญากรรม และมีตัวชี้วัดผลการดำเนินงาน คือ การดำเนินงานสอดคล้องตามกรอบแนวทางการป้องกันอาชญากรรม 6 ด้าน

จากการศึกษาการพบว่า มีหน่วยงานจำนวน 4 หน่วยงานที่มีการดำเนินการตามแนวทางการดำเนินงานที่ 3 รวมจำนวนโครงการทั้งสิ้น 5 โครงการ ซึ่งมีการดำเนินการสรุปได้โดยสังเขปดังนี้

- 1) กรมคุมประพฤติ
- 2) สำนักงานกิจการยุติธรรม
- 3) สถาบันนิติวิทยาศาสตร์
- 4) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ตารางที่ 4.9 ผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณแผนงานบูรณาการฯ ตามแนวทางที่ 3

โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมายโครงการ	ผลการดำเนินงาน
1. กรมคุมประพฤติ			
โครงการคืนคนดีสู่สังคม	1. เพื่อช่วยเหลือผู้พ้นโทษให้มีโอกาสถึงแหล่งงาน มีรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีวิต และปรับตัวเข้าสู่สังคมในระยะแรกของการพ้นโทษ 2. เพื่อให้ผู้พ้นโทษสามารถกลับคืนสู่สังคมและดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุข ทำให้ไม่คิดจะหวนกลับไปกระทำผิดซ้ำ 3. เพื่อปรับเปลี่ยนทัศนคติภาพลักษณ์ในเชิงลบของสังคมที่มีต่อผู้พ้นโทษ รวมทั้งเชิญชวนและขอความร่วมมือเพื่อสร้างการยอมรับและเปิดโอกาสให้ผู้พ้นโทษเข้าสู่สังคมได้กว้างขวางมากขึ้น	ผู้กระทำผิดและผู้พ้นโทษได้มีงานทำ มีรายได้พอเพียงต่อการดำรงชีวิต	- กรมคุมประพฤติ กรมราชทัณฑ์ และกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ดำเนินการจ้างงานผู้กระทำผิด จำนวน 833 คน - จัดการฝึกอบรมและสรุปผลการดำเนินงานโครงการส่งเสริมและพัฒนาทักษะการประกอบอาชีพ โดยมีผู้เข้าร่วมโครงการ จำนวน 7,277 คน จากเป้าหมาย 3,570 คน - ติดตามและประเมินผลการดำเนินโครงการคืนคนดีสู่สังคม จำนวน 15 จังหวัด จากทั้งหมด 24 จังหวัด - ดำเนินการจ้างบุคลากรช่วยปฏิบัติงาน จำนวน 6 ราย 1433
โครงการพัฒนาระบบการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน - การป้องกันสังคมให้ปลอดภัยจากอาชญากรรม	1. เพื่อให้อาสาสมัครคุมประพฤติเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นคู่ประสานงานในพื้นที่ร่วมกับภาครัฐและภาคประชาชนในการแก้ไขฟื้นฟู ติดตาม ดูแล ช่วยเหลือ และสงเคราะห์ผู้กระทำผิดในชุมชน 2. เพื่อให้อาสาสมัครคุมประพฤติมีศักยภาพในการปฏิบัติหน้าที่ในการให้บริการงานคุมประพฤติและยุติธรรมชุมชนในพื้นที่ 3. เพื่อให้อาสาสมัครคุมประพฤติมีศักยภาพในการปฏิบัติหน้าที่กรรมการศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบล	อาสาสมัครคุมประพฤติ จำนวน 800 คน	จัดอบรมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการประสานงานในพื้นที่ร่วมกับภาครัฐและภาคประชาชนในการแก้ไขฟื้นฟู ติดตาม ดูแล ช่วยเหลือ และสงเคราะห์ผู้กระทำผิดในชุมชนและกลไกการขับเคลื่อนศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบล จำนวน 13 ครั้ง มีผู้เข้าร่วมจำนวน 895 คน

ตารางที่ 4.9 ผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณแผนงานบูรณาการฯ ตามแนวทางที่ 3 (ต่อ)

โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมายโครงการ	ผลการดำเนินงาน
1. กรมคุมประพฤติ			
- การส่งเสริมบ้าน กึ่งวิถี	- เพื่อให้ผู้ต้องหาและผู้กระทำผิดที่ไม่มีที่พักอาศัย หรือมีแต่ยังไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับครอบครัวหรือชุมชนได้ ได้มีที่พักอาศัยชั่วคราว - เพื่อให้ผู้ต้องหาและผู้กระทำผิดที่เข้ารับบริการในบ้านกึ่งวิถีสามารถปรับตัวและมีความพร้อมที่จะออกไปใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมั่นใจ รวมทั้งการสนับสนุนด้านการหางานและการฝึกอาชีพ	ผู้ต้องหาและผู้กระทำผิดในทุกภารกิจของกรมคุมประพฤติ มีที่พักอาศัยชั่วคราว จำนวน 702 ราย	มีผู้กระทำผิดเข้ารับบริการในบ้านกึ่งวิถี และสำนักงานคุมประพฤติได้ทำการติดตามและดูแลช่วยเหลือสงเคราะห์แล้ว จำนวน 729 ราย จากที่กำหนดไว้ 595 ราย
2. สำนักงานกิจการยุติธรรม			
โครงการขับเคลื่อนการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม - ส่งเสริมและบูรณาการงานป้องกันอาชญากรรม	การฝึกอบรมหลักสูตรการพัฒนาบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรม (Crime Prevention) - เพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการป้องกันปัญหาอาชญากรรม - เพื่อเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ปัจจุบัน และให้ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนากระบวนการยุติธรรมแบบบูรณาการ - เพื่อสร้างภาคีเครือข่ายความร่วมมือของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม ด้านการป้องกันแก้ไขปัญหาอาชญากรรม และการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน	บุคลากรในกระบวนการยุติธรรมได้รับการพัฒนาองค์ความรู้ ทักษะการปฏิบัติงาน และการปรับทัศนคติในด้านการป้องกันอาชญากรรมแบบบูรณาการ	- ดำเนินการฝึกอบรมหลักสูตร Crime Prevention การป้องกันอาชญากรรมกับการอำนวยความสะดวกยุติธรรมในสังคม จำนวน 2 รุ่น มีผู้เข้ารับการอบรม จำนวน 63 คน - จัดกิจกรรมขับเคลื่อนกรอบแนวทางในการป้องกันอาชญากรรมอย่างเป็นรูปธรรมในพื้นที่ 6 จังหวัด ได้แก่ สมุทรปราการ สุราษฎร์ธานี ขอนแก่น เชียงใหม่ ระยอง และอุบลราชธานี - เบิกจ่ายงวดที่ 2 เพื่อจ้างเหมาจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างการรับรู้ด้านป้องกันอาชญากรรมให้แก่ประชาชน - เบิกจ่ายงวดที่ 2 การจ้างเหมาบริการประเมินผลการดำเนินงานด้านการป้องกันอาชญากรรมภาคประชาชน

ตารางที่ 4.9 ผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณแผนงานบูรณาการฯ ตามแนวทางที่ 3 (ต่อ)

โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมายโครงการ	ผลการดำเนินงาน
2. สำนักงานกิจการยุติธรรม			
	การขับเคลื่อนมาตรการด้านการป้องกันอาชญากรรม ตามมติคณะรัฐมนตรี (ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน) 1. เพื่อขับเคลื่อนแนวทางตามมติคณะรัฐมนตรี เรื่อง กรอบแนวทางในการป้องกันอาชญากรรมที่มีประสิทธิภาพ 2. ขยายการดำเนินงานด้านการป้องกันอาชญากรรมให้แก่ประชาชน ในพื้นที่ที่มีลักษณะภูมิศาสตร์ วัฒนธรรม และสภาพในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน 3. เพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างประชาชน ผู้นำชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันอาชญากรรมในพื้นที่ ให้เป็นภาคีร่วมในการป้องกันอาชญากรรมในระยะยาว	ขยายการดำเนินงานด้านการป้องกันอาชญากรรมให้แก่ประชาชน ในพื้นที่ที่มีลักษณะภูมิศาสตร์ วัฒนธรรม และสภาพในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน	- จัดกิจกรรมขับเคลื่อนกรอบแนวทางการป้องกันอาชญากรรมอย่างเป็นรูปธรรม ในพื้นที่ 6 จังหวัด ได้แก่ สมุทรปราการ สุราษฎร์ธานี ขอนแก่น เชียงใหม่ ระยอง และอุบลราชธานี - ดำเนินการจ้างเหมาบริการโครงการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างการรับรู้ด้านการป้องกันอาชญากรรมให้แก่ประชาชน - ดำเนินการจ้างเหมาบริการประเมินผลการดำเนินงานด้านการป้องกันอาชญากรรมภาคประชาชน

ตารางที่ 4.9 ผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณแผนงานบูรณาการฯ ตามแนวทางที่ 3 (ต่อ)

โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมายโครงการ	ผลการดำเนินงาน
3. สถาบันนิติวิทยาศาสตร์			
โครงการพัฒนาศักยภาพการตรวจพิสูจน์ด้านนิติวิทยาศาสตร์เชิงบูรณาการเพื่ออำนวยความสะดวกและลดความเหลื่อมล้ำ	โครงการเพิ่มศักยภาพการตรวจพิสูจน์และจัดทำฐานข้อมูลอาวุธปืนและลูกกระสุนปืน 1. เพื่อเพิ่มศักยภาพในการให้บริการนิติวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับการตรวจสอบอาวุธปืนและวัตถุพยานทางฟิสิกส์ 2. เพื่อจัดทำฐานข้อมูลกลาง ใช้ในการตรวจพิสูจน์เอกลักษณ์ของอาวุธปืนและลูกกระสุนปืน 3. เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้ครอบครองอาวุธปืน นำอาวุธปืนที่ราชการจ่ายให้บุคลากรของรัฐ ไปใช้ในการกระทำความผิด และเป็นการป้องกันอาชญากรรม 4. เพื่อเป็นข้อมูลไว้สำหรับการจัดเก็บฐานข้อมูลกลางเพื่อการสืบค้นของกระทรวงยุติธรรมในอนาคต และเพื่อใช้ในการเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลของหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อการสืบค้น เช่น สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมการปกครอง	เพื่อให้สถาบันนิติวิทยาศาสตร์กระทรวงยุติธรรม 1. มีระบบการตรวจพิสูจน์และจัดทำฐานข้อมูลอาวุธปืนและลูกกระสุนปืน 2. สามารถเชื่อมโยงข้อมูลอาวุธปืนแบบบูรณาการกับศูนย์ข้อมูลอาวุธปืนฯ ของสำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย 3. สามารถให้การสนับสนุนการสืบสวนและสอบสวนคดีอาญาที่ใช้อาวุธปืน โดยให้ผลการตรวจพิสูจน์เกี่ยวกับอาวุธปืนได้รวดเร็วและทันทั่วทั้งในการอำนวยความสะดวก	ทำการจัดซื้อจัดจ้างไปแล้ว 1 ครั้ง แต่มีผู้เสนอราคาเพียงรายเดียว ทำให้ต้องมีการจัดซื้อจัดจ้างใหม่ ปัจจุบันอยู่ในระหว่างพิจารณา ร่าง TOR และได้มีการลงนามในสัญญาจ้างแล้วเมื่อ 27 ส.ค. 2562 และมีการกันเงินไว้เบิกเหลือปี

ตารางที่ 4.9 ผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณแผนงานบูรณาการฯ ตามแนวทางที่ 3 (ต่อ)

โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมายโครงการ	ผลการดำเนินงาน
3. สถาบันนิติวิทยาศาสตร์			
	โครงการพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติงานด้านคนหาย คนนิรนาม และศพนิรนามของประเทศไทย 1. เพื่อสร้างความเข้าใจให้กับหน่วยงานที่ดำเนินการด้านคนหาย คนนิรนาม และศพนิรนาม ในการใช้แบบฟอร์มกลางในการบันทึกข้อมูลได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วนและสมบูรณ์ 2. เพื่อให้เจ้าหน้าที่ทุกหน่วยงานมีแนวทางการปฏิบัติงานด้านการรับแจ้งคนหาย คนนิรนาม และศพนิรนาม ไปในทิศทางเดียวกัน 3. สร้างเครือข่ายการรับแจ้งคนหาย คนนิรนาม และศพนิรนาม ให้ครอบคลุมทั่วทุกภาคของประเทศ	หน่วยงานเครือข่ายที่ปฏิบัติงานด้านคนหาย คนนิรนาม และศพนิรนาม 1. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานสามารถดำเนินการรับแจ้งคนหาย คนนิรนาม และศพนิรนาม และบันทึกข้อมูลในแบบฟอร์มต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์ และเป็นไปในทิศทางเดียว 2. ขยายเครือข่ายความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่ปฏิบัติงานด้านคนหาย คนนิรนาม และศพนิรนาม 3. ประชาชนได้รับความสะดวกและง่ายในการติดต่อขอรับบริการ กรณีการแจ้งคนหาย คนนิรนาม และศพนิรนาม ในแต่ละจังหวัด	ดำเนินการอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติงานด้านคนหาย คนนิรนาม และศพนิรนามของประเทศไทย จำนวน 7 ครั้ง มีผู้เข้ารับการอบรมจำนวน 548 คน จากที่กำหนดไว้ 500 คน

ตารางที่ 4.9 ผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณแผนงานบูรณาการฯ ตามแนวทางที่ 3 (ต่อ)

โครงการ	วัตถุประสงค์	- เป้าหมายโครงการ	ผลการดำเนินงาน
3. สถาบันนิติวิทยาศาสตร์			
	โครงการตรวจพิสูจน์สารเสพติดในเส้นผมผู้กระทำความผิด เพื่อสนับสนุนกระบวนการยุติธรรม 1. เพื่อจัดเก็บและตรวจพิสูจน์ยาและสารต่าง ๆ ในเส้นผมเด็กและเยาวชนในความดูแลของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนทั่วประเทศ 2. เพื่อจัดทำฐานข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ยาหรือสารต่าง ๆ ด้วยกระบวนการตรวจพิสูจน์เส้นผมเด็กและเยาวชนในความดูแลของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนทั่วประเทศ 3. เพื่อพัฒนาสู่การจัดทำฐานข้อมูลทั้งระบบเกี่ยวกับการใช้ยาหรือสารต่าง ๆ ของกลุ่มผู้ที่อยู่ในการคุมประพฤติของหน่วยงานด้านพัฒนาพฤตินิสัย 4. เพื่อให้เกิดการบูรณาการข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์ประวัติหรือแนวโน้มการก่ออาชญากรรมของกลุ่มผู้ที่อยู่ในการคุมประพฤติได้อันจะส่งผลต่อการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่ครบทุกมิติต่อไป	- ฐานข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ยาหรือสารต่าง ๆ ด้วยกระบวนการตรวจพิสูจน์เส้นผม - สามารถนำผลตรวจพิสูจน์ยาและสารต่าง ๆ ในเส้นผมเด็กและเยาวชนไปใช้ในกระบวนการบำบัดฟื้นฟู ไม่เกิดการกระทำผิดซ้ำ - กระบวนการยุติธรรมมีฐานข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ยาหรือสารต่าง ๆ ด้วยกระบวนการตรวจพิสูจน์เส้นผม	เข้าร่วมจัดเก็บตัวอย่างเส้นผม ณ ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน รวมจำนวน 26 ครั้ง รวมจำนวนทั้งสิ้น 2,347 ราย จากที่ตั้งเป้าหมายไว้ 2,200 ราย

ตารางที่ 4.9 ผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณแผนงานบูรณาการฯ ตามแนวทางที่ 3 (ต่อ)

โครงการ	วัตถุประสงค์	- เป้าหมายโครงการ	- ผลการดำเนินงาน
3. สถาบันนิติวิทยาศาสตร์			
	โครงการตรวจสอบสารพันธุกรรมและจัดทำฐานข้อมูลเพื่อสนับสนุนกระบวนการยุติธรรม 1. เพื่อให้ประชาชนสามารถนำผลการตรวจพิสูจน์สารพันธุกรรมเป็นหลักฐานประกอบการพิสูจน์สถานะของบุคคลให้เป็นบุคคลที่มีสถานะทางทะเบียนราษฎรหรือแก้ไขสถานะทางทะเบียนราษฎรให้ถูกต้อง อันจะส่งผลต่อคุณภาพชีวิตจากสิทธิสวัสดิการที่ผู้ยากไร้จะได้รับต่อไป เป็นการลดความเหลื่อมล้ำและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน 2. เพื่อจัดเก็บสารพันธุกรรมของผู้ต้องขังในเรือนจำทั่วประเทศและจัดทำฐานข้อมูลสนับสนุนป้องปรามและปราบปรามการกระทำความผิดซ้ำของผู้ที่พ้นโทษ เสริมสร้างความมั่นใจให้ประชาชนและสังคมในกระบวนการคืนคนดีสู่สังคมของกรมราชทัณฑ์	- ประชาชนที่ประสบปัญหาสถานะทางทะเบียนราษฎร ได้รับการตรวจสอบสารพันธุกรรมเพื่อการพิสูจน์สัญชาติและแก้ไขปัญหาสถานะทางทะเบียนราษฎร - ฐานข้อมูลสารพันธุกรรมผู้ต้องขังที่ถูกคุมขังในเรือนจำทั่วประเทศ - ประชาชนสามารถนำผลการตรวจพิสูจน์สารพันธุกรรมเป็นหลักฐานประกอบการพิสูจน์สถานะของบุคคลให้เป็นบุคคลที่มีสถานะทางทะเบียนราษฎรหรือแก้ไขสถานะทางทะเบียนราษฎรให้ถูกต้อง อันจะส่งผลต่อคุณภาพชีวิตจากสิทธิสวัสดิการที่ผู้ยากไร้จะได้รับต่อไป เป็นการลดความเหลื่อมล้ำและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน - กระทรวงยุติธรรมมีฐานข้อมูลสารพันธุกรรมของผู้ต้องขังที่ถูกคุมขังในเรือนจำทั่วประเทศ สามารถใช้เป็นกลไกในการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดซ้ำของผู้พ้นโทษ เสริมสร้างความมั่นใจให้ประชาชนและสังคมในกระบวนการการคืนคนดีสู่สังคมของกรมราชทัณฑ์	- ดำเนินการจัดเก็บสารพันธุกรรมของผู้ต้องขังจำนวน 10,000 คนเสร็จเรียบร้อยแล้ว และอยู่ระหว่างการวิเคราะห์รูปแบบสารพันธุกรรมจำนวน 6,720 ตัวอย่าง - ดำเนินการตรวจสอบสารพันธุกรรมแก่ราษฎรไร้สถานะและประสบปัญหาสถานะทางทะเบียนราษฎร จำนวน 1,612 คน - จัดซื้อวัสดุวิทยาศาสตร์หรือการแพทย์ และได้ดำเนินการตรวจรับเรียบร้อยแล้ว - ดำเนินการจัดส่งวัตถุพยานจากบุคคลเพื่อเข้ารับการตรวจยังห้องปฏิบัติการ รวม 1,602 ราย จากที่กำหนดไว้ 1,600 ราย

ตารางที่ 4.9 ผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณแผนงานบูรณาการฯ ตามแนวทางที่ 3 (ต่อ)

โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมายโครงการ	ผลการดำเนินงาน
4. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ			
โครงการพัฒนาระบบการบริการในกระบวนการยุติธรรม	โครงการเชื่อมโยงเครือข่ายฐานข้อมูลอาวุธปืนและตรวจเปรียบเทียบลูกกระสุนปืน ปลอกกระสุนปืนด้วยระบบอัตโนมัติในส่วนภูมิภาค 1. เพื่อพัฒนาและสร้างระบบฐานข้อมูลอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนในส่วนภูมิภาค และสามารถเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายกับศูนย์ข้อมูลอาวุธปืนฯ (ศอป.) กองพิสูจน์หลักฐานกลาง และศูนย์ข้อมูลอาวุธปืน กรมการปกครอง 2. เพื่อพัฒนาการตรวจพิสูจน์อาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนในส่วนภูมิภาคให้มีระบบการตรวจพิสูจน์ด้วยระบบอัตโนมัติ มีมาตรฐานการตรวจพิสูจน์ตามมาตรฐานสากลแบบเดียวกันทั่วประเทศ 3. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการตรวจพิสูจน์อาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืน ทำให้ตรวจพิสูจน์ฯ และสามารถเชื่อมโยงสืบค้นกับฐานข้อมูลอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนได้อย่างรวดเร็ว	เพื่อให้ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 2, 4, และ 8 สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ 1. มีระบบการตรวจพิสูจน์เปรียบเทียบลูกกระสุนปืน ปลอกกระสุนปืนด้วยระบบอัตโนมัติ 2. มีข้อมูลอาวุธปืน รวมถึงลูกกระสุนปืน ปลอกกระสุนปืนในคดีอาญาที่มีการใช้อาวุธปืนก่อเหตุในเขตพื้นที่ของแต่ละศูนย์พิสูจน์หลักฐานที่รับผิดชอบ 3. สามารถเชื่อมโยงข้อมูลอาวุธปืนแบบบูรณาการกับศูนย์ข้อมูลอาวุธปืนฯ กองพิสูจน์หลักฐานกลาง และกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย 4. สามารถสืบค้นข้อมูลอาวุธปืนกับฐานข้อมูลอาวุธปืนระหว่างประเทศขององค์การตำรวจสากล (INTERPOL) 5. สามารถให้การสนับสนุนการสืบสวนสอบสวนคดีอาญาที่ใช้อาวุธปืนก่อเหตุ ให้ผลการตรวจพิสูจน์เกี่ยวกับอาวุธปืนได้อย่างรวดเร็ว เกิดผลดีต่อการสืบสวนสอบสวนในการอำนวยความสะดวก	ดำเนินการ ลงนามในสัญญาแล้ว เมื่อวันที่ 23 พ.ค.62 การเบิกจ่ายเป็นแบบงวดเดียวเมื่อส่งมอบและตรวจรับครบถ้วนตามสัญญาแล้ว เหตุผลในการจัดซื้อที่ล่าช้า เนื่องจากมีผู้เสนอราคาเพียงรายเดียว ทำให้ต้องประกวดราคาใหม่ ส่งผลให้การเบิกจ่ายไม่เป็นไปตามแผน

ตารางที่ 4.9 ผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณแผนงานบูรณาการฯ ตามแนวทางที่ 3 (ต่อ)

โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมายโครงการ	ผลการดำเนินงาน
4. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ			
	4. เพื่อให้การสืบสวนสอบสวนคดีที่ใช้อาวุธปืนก่อเหตุ สามารถนำข้อมูลการตรวจพิสูจน์อาวุธปืนจากทั่วประเทศไปใช้ได้อย่างรวดเร็ว ทำให้เพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมและอำนวยความยุติธรรมได้อย่างแท้จริง 5. เพื่อพัฒนาเครือข่ายฐานข้อมูลอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนทั่วประเทศ ให้สามารถเชื่อมโยงเครือข่ายฐานข้อมูลอาวุธปืนระหว่างประเทศขององค์การตำรวจสากล (INTERPOL) ได้		
	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพระบบฐานข้อมูลและการเชื่อมโยงข้อมูลด้านนิติวิทยาศาสตร์ให้เป็นระบบมาตรฐานสากล เพื่อรองรับการอำนวยความยุติธรรมและความมั่นคง 1. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการยุติธรรม สามารถนำพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์มาดำเนินคดีได้อย่างรวดเร็ว และเป็นมาตรฐานสากล 2. เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการจัดทำระบบฐานข้อมูลบุคคลและระบบฐานข้อมูลวัตถุพยานทางคดีให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น	1. ระบบฐานข้อมูลนิติวิทยาศาสตร์ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีประสิทธิภาพและสามารถเชื่อมโยงได้ในพื้นที่ตำรวจภูธรภาค 1-9 2. สำนักงานตำรวจแห่งชาติมีฐานข้อมูลดีเอ็นเอ ลายพิมพ์นิ้วมือ 10 นิ้ว ฝ่ามือ สันมือ บุคคลกลุ่มเสี่ยงที่ถูกจับกุมในฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย เพศ ทรัพย์สิน ยาเสพติด และอาวุธปืนและกลุ่มเสี่ยงยาเสพติดเพิ่มขึ้น จำนวน 100,000 ข้อมูล 3. สำนักงานตำรวจแห่งชาติมีการตรวจเก็บพยานหลักฐานใน	เกิดปัญหาการจัดทำราคากลางล่าช้ากว่าที่กำหนด และได้ลงนามในสัญญาแล้ว เมื่อวันที่ 1 ส.ค.62 โดยแบ่งเป็น 6 งวดงาน 6 งวดเงินกำหนดส่งมอบพัสดุภายใน 540 วัน

ตารางที่ 4.9 ผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณแผนงานบูรณาการฯ ตามแนวทางที่ 3 (ต่อ)

โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมายโครงการ	ผลการดำเนินงาน
4. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ			
	3. เพื่อสามารถพัฒนาระบบโครงข่ายฐานข้อมูลด้านนิติวิทยาศาสตร์ด้านดีเอ็นเอด้านอาวุธปืนและเครื่องกระสุนและลายพิมพ์นิ้วมือ 10 นิ้ว ฝ่ามือ ส้นมือ 4. เพื่อสามารถพัฒนาระบบโครงข่ายฐานข้อมูลด้านนิติวิทยาศาสตร์ในรูปแบบบูรณาการ 5. เพื่อเพิ่มขีดความสามารถพนักงานสอบสวนและนักวิทยาศาสตร์ให้มีประสิทธิภาพสูงสุดในการปฏิบัติงานด้านนิติวิทยาศาสตร์	4. สถานที่เกิดเหตุและการตรวจพิสูจน์หลักฐานที่เป็นมาตรฐาน 5. ประชาชนมีความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรมร้อยละ 85	

ที่มา : สำนักงานกิจการยุติธรรม (กันยายน 2562)

4.1.2.4 การดำเนินการตามแนวทางที่ 4 พัฒนาประสิทธิภาพเทคโนโลยีสารสนเทศและระบบงานในกระบวนการยุติธรรมเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้หน่วยงานจัดให้มี/พัฒนา/ปรับปรุงระบบหรือการให้บริการ มีมาตรฐานตามที่หน่วยงานกำหนด หรือลดขั้นตอนจากระบบงานเดิม หรือสามารถเชื่อมโยงข้อมูล/การดำเนินงานระหว่างหน่วยงานได้ และมีตัวชี้วัดผลการดำเนินงานคือ หน่วยงานของรัฐมีระบบ/บริการในกระบวนการยุติธรรมที่ได้มาตรฐาน/ลดขั้นตอน/เชื่อมโยงกัน จำนวนรวมไม่น้อยกว่า 10 ระบบ/บริการ

จากการศึกษาการพบว่า มีหน่วยงานจำนวน 5 หน่วยงานที่มีการดำเนินการตามแนวทางการดำเนินงานที่ 4 รวมจำนวนโครงการทั้งสิ้น 10 โครงการ ซึ่งมีการดำเนินการสรุปได้โดยสังเขปดังนี้

- 1) กรมการปกครอง
- 2) กรมคุมประพฤติ
- 3) กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
- 4) กรมราชทัณฑ์
- 5) กรมสอบสวนคดีพิเศษ
- 6) สำนักงานกิจการยุติธรรม
- 7) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ
- 8) สำนักงานอัยการสูงสุด

ตารางที่ 4.10 ผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณแผนงานบูรณาการฯ ตามแนวทางที่ 4

โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมายโครงการ	ผลการดำเนินงาน
1. กรรมการปกครอง			
โครงการสนับสนุนการดำเนินการตามกฎหมายในหน้าที่ของฝ่ายปกครองเพื่อการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนาระบบการยุติธรรม - สร้างระบบฐานข้อมูลหัวกระสุนปืนและปลอกกระสุนปืน	1. นำข้อมูลของระบบสารสนเทศและการออกใบอนุญาตในการกิจด้านความสงบเรียบร้อยของกรรมการปกครอง (e-DOPA License) มาพัฒนาต่อยอดให้ทันสมัย 2. สามารถเชื่อมโยงข้อมูลใบอนุญาตกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกองค์กร เพื่อใช้งานในระบบการตรวจสอบและติดตาม 3. สามารถเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศของสถานประกอบการที่มีผลกระทบต่อสังคม ได้อย่างสะดวกรวดเร็วผ่าน Mobile Application) 4. มี Mobile Application เพื่อใช้ในการตรวจสอบใบอนุญาต เพื่อป้องกันการทุจริต	1. กรรมการปกครองมีฐานข้อมูลใบอนุญาตของสถานประกอบการที่มีผลกระทบต่อสังคม เพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ เชื่อมโยงข้อมูล 8 ระบบงาน 2. กรรมการปกครองสามารถเชื่อมโยงข้อมูลใบอนุญาตของสถานประกอบการที่มีผลกระทบต่อสังคมกับหน่วยงานต่าง ๆ ได้	ดำเนินการเบิกจ่ายงวดงานทั้ง 3 งวด เรียบร้อยแล้ว
2. กรมคุมประพฤติ			
โครงการพัฒนาระบบการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน - การนำเครื่องมือติดตามตัวอิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับผู้กระทำผิด	1. ลดความแออัดในเรือนจำ 2. ป้องกันสังคมจากอาชญากรรมอันเกิดจากการกระทำผิดซ้ำ 3. เสริมประสิทธิภาพโปรแกรมการแก้ไขฟื้นฟู	1. กรมคุมประพฤติมีทางเลือกในมาตรการการคุมประพฤติระดับกลาง เพื่อปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดในชุมชนได้อย่างเหมาะสม 2. สามารถลดความแออัดของจำนวนผู้ต้องขังในเรือนจำ 3. ป้องกันสังคมจากปัญหาอาชญากรรมที่เกิดจากการกระทำผิดซ้ำ และชุมชนเกิดความมั่นใจในมาตรการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน	มีผู้ติด EM ในปัจจุบัน จำนวน 2,392 ราย จากจำนวนทั้งหมด 12,000 ราย

ตารางที่ 4.10 ผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณแผนงานบูรณาการฯ ตามแนวทางที่ 4 (ต่อ)

โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมายโครงการ	ผลการดำเนินงาน
2. กรมคุมประพฤติ			
โครงการพัฒนาระบบงาน คุมประพฤติเพื่อการ ให้บริการแบบดิจิทัล	1. เพื่อพัฒนาแอปพลิเคชันบน Smart Devices สำหรับการให้บริการการเข้าถึงข้อมูล และ/หรือ กำหนดนัดหมายงานตัว กำหนดนัดทำงานบริการสังคม ของผู้ถูกคุมความประพฤติ 2. เพื่อให้แอปพลิเคชันบน Smart Devices ถูกใช้เป็นช่องทางสื่อสารในการประชาสัมพันธ์ และแจ้งเตือนกำหนดนัดหมายงานตัว และ/หรือ การทำงานบริการสังคม ของผู้ถูกคุมความประพฤติ	1. ผู้ถูกคุมความประพฤติ สามารถเข้าถึงบริการข้อมูลกำหนดนัดหมายงานตัว และ/หรือ กำหนดนัดทำงานบริการสังคม ของผู้กระทำความผิดในการกิจของกรมคุมประพฤติ 2. ระบบแอปพลิเคชัน Smart Devices ที่พัฒนาสามารถใช้เป็นช่องทางสื่อสารและการดำเนินงานของพนักงานคุมประพฤติ	ดำเนินการตรวจรับแอปพลิเคชันจำนวน 3 แอปพลิเคชันแล้ว ได้แก่ สำหรับผู้ถูกคุมความประพฤติ พนักงานคุมประพฤติ และอาสาสมัครคุมประพฤติ
3. กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ			
โครงการพัฒนาระบบ บริการ มาตราการ กลไก และส่งเสริมความรู้ในการ คุ้มครองสิทธิเสรีภาพเพื่อ ช่วยเหลือเยียวยา ประชาชนตามกฎหมาย - การพัฒนาระบบ เทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านคุ้มครองสิทธิและ เสรีภาพ	1. รูปแบบและควบคุมมาตรฐานข้อมูลที่ใช้ในการบริหารและ บริการร่วมกัน (SOA) และเป็น มาตรฐานข้อมูลที่ใช้ร่วมกัน ระหว่างกรมคุ้มครองสิทธิ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และ ศูนย์บริการร่วม กระทรวง ยุติธรรม 2. เพื่อลดความซ้ำซ้อนในการ นำเข้าข้อมูลของสำนักงาน ตำรวจแห่งชาติ และเพิ่มความ ถูกต้อง สอดคล้อง เกิดความ สะดวกในการเชื่อมโยง และการ ถ่ายโอนข้อมูลสารสนเทศ ระหว่างหน่วยงาน	1. เพื่อให้มีรูปแบบและมาตรฐาน ข้อมูลที่ใช้ในการบริหารและ บริการร่วมกัน (SOA) 2. เพื่อให้เกิดมาตรฐานข้อมูลที่ใช้ งานร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง 3. หน้าจอระบบงานของสำนักงาน ตำรวจแห่งชาติมีความสะดวก และง่ายต่อการใช้งาน รวมถึง ลดความซ้ำซ้อนในการบันทึก ข้อมูลและการถ่ายโอนส่งต่อ ข้อมูลระหว่างระบบสารสนเทศ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	- ดำเนินการทำสัญญาจ้างโครงการ บูรณาการและเชื่อมโยงข้อมูลการ ขอรับการช่วยเหลือเยียวยา ระหว่าง สดช. กับ กคส. กับ บริษัท เท็คโอทีโซลูชั่น จำกัด สัญญาจ้างเลขที่ 24/2562 ลว. 23.เม.ย.2562 - ประสานแลกเปลี่ยนเชื่อมโยง ข้อมูล ระหว่าง กรมคุ้มครอง สิทธิและเสรีภาพ กับ สำนักงาน ตำรวจแห่งชาติ และหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง โดยมีการประชุม ร่วมกัน จำนวน 4 ครั้ง - การวิเคราะห์ ออกแบบ และ พัฒนาระบบสารสนเทศในการ เชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูล โดย ได้ประชุมหน่วยงานภายในที่ เกี่ยวข้อง เพื่อแจ้งรายการชุด ข้อมูลที่ต้องการเรียกใช้งานจาก ระบบ DXC ของสำนักงาน กิจการยุติธรรม และระบบ Linkage Center ของกรมการ ปกครอง

ตารางที่ 4.10 ผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณแผนงานบูรณาการฯ ตามแนวทางที่ 4 (ต่อ)

โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมายโครงการ	ผลการดำเนินงาน
4. กรมราชทัณฑ์			
โครงการพัฒนาระบบข้อมูลผู้ต้องขังเพื่อเชื่อมโยงในหน่วยงานกระบวนการยุติธรรม	พัฒนาประสิทธิภาพเทคโนโลยีสารสนเทศและระบบงานในกระบวนการยุติธรรม เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชน มีประสิทธิภาพสูงสุดและสอดคล้องกับแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม ฉบับที่ 2 พ.ศ.2559-2562 ซึ่งกรมราชทัณฑ์เป็นหนึ่งในหน่วยงานที่ได้รับการประเมินว่าเป็นหน่วยงานที่มีศักยภาพด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสูง ควรปรับปรุงความพร้อมด้านบุคลากรและความพร้อมในการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศขับเคลื่อนการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศให้สอดคล้องกับแผนดังกล่าว และเป็นการพัฒนาข้อมูลในระบบฐานข้อมูลของกรมราชทัณฑ์ที่เชื่อมโยงผ่านศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกระบวนการยุติธรรม DXC ให้สามารถนำเข้าข้อมูลผู้ต้องขังที่รับตัวเข้าใหม่เข้าสู่ระบบได้อย่างรวดเร็วทันทีที่รับตัว มีรายละเอียดข้อมูลที่ครบถ้วน ตามความต้องการที่จะนำไปใช้ประโยชน์ให้เกิดกับงานในกระบวนการยุติธรรม เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน สังคมประเทศชาติต่อไป โดยมีเป้าหมายในปี พ.ศ.2562 หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมที่ใช้ระบบ ให้การยอมรับในข้อมูลที่มีในระบบ ร้อยละ 75	กรมราชทัณฑ์มีระบบข้อมูลผู้ต้องขังรวมถึงระบบเทคโนโลยีที่สามารถให้บริการประชาชนได้อย่างรวดเร็ว โปร่งใส ตรวจสอบได้ มีมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศมีศักยภาพการรับส่งข้อมูลระหว่างหน่วยงาน มีระบบข้อมูลผู้ต้องขังที่เชื่อมโยงกับหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมฐานข้อมูลในระบบมีความถูกต้อง ครบถ้วน น่าเชื่อถือ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ อุปกรณ์เครื่องมือระบบสารสนเทศสอดคล้องกับโครงสร้างของหน่วยงาน มีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีความปลอดภัย และที่สำคัญมีบุคลากรที่สอดคล้องเหมาะสมในการทำงานรองรับระบบข้อมูลผู้ต้องขัง	1. ตรวจรับงานงวดที่ 2 การดำเนินการจัดทำ “ระบบรับตัวผู้ต้องขังด้วยคอมพิวเตอร์” 2. เบิกจ่ายงานงวดที่ 3 ในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง “ระบบเยี่ยมญาติผู้ต้องขังด้วยคอมพิวเตอร์” 3. อยู่ระหว่างการตรวจรับงานงวดที่ 3 และ 4 ในการดำเนินการจัดทำ “ระบบข้อมูลผู้ต้องขังด้านสังคมสงเคราะห์” 4. อนุมัติและจัดสรรงบประมาณไปให้เรือนจำ/ทัณฑสถานดำเนินการจัดจ้างเจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูลผู้ต้องขัง รวมจำนวน 129 แห่ง รวมทั้งสิ้น 140 คน 5. ตรวจรับงานงวดที่ 3 จากทั้งหมด 5 งวด ในการจ้างเหมาบริการบำรุงรักษาระบบทะเบียนประวัติผู้ต้องขังด้วยคอมพิวเตอร์

ตารางที่ 4.10 ผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณแผนงานบูรณาการฯ ตามแนวทางที่ 4 (ต่อ)

โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมายโครงการ	ผลการดำเนินงาน
5. กรมสอบสวนคดีพิเศษ			
โครงการสร้างเครือข่าย บูรณาการป้องกัน อาชญากรรมด้าน สิ่งแวดล้อมด้วยเทคโนโลยี เชิงพื้นที่สมัยใหม่	1. เพื่อร่วมบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการใช้เครื่องมือเทคโนโลยีเชิงพื้นที่สมัยใหม่ ในการเฝ้าระวัง ปกป้องการบุกรุกทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 2. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการรวบรวมพยานหลักฐานในคดีทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ถูกต้อง และเป็นมาตรฐานสากล	1. เพื่อจัดหาอุปกรณ์และเครื่องมือเทคโนโลยีเชิงพื้นที่สมัยใหม่ ในการรวบรวมพยานหลักฐานในการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดในอาชญากรรมด้านสิ่งแวดล้อม 2. สร้างมาตรฐานจากพยานหลักฐานที่ได้จากการใช้ระบบ มีความถูกต้อง แม่นยำ และมีความน่าเชื่อถือเพียงพอที่จะสามารถนำไปเป็นพยานหลักฐานในชั้นสอบสวนและชั้นศาลได้ 3. เป็นหน่วยงานต้นแบบที่มีมาตรฐานในการจัดทำระบบภูมิสารสนเทศ (Geoinformatic) ในระดับแนวหน้าและสามารถตอบสนองข้อมูลแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ทันทีที่ร้องขอ 4. ถ่ายทอดความรู้ให้กับภาครัฐภายในกรมสอบสวนคดีพิเศษ 5. เพื่อความมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติการกิจการป้องกันปราบปราม การกระทำความผิดอาชญากรรมพิเศษ และอำนวยความสะดวกยุติธรรมให้กับประชาชน	1. จัดกิจกรรม ครั้งที่ 1 อบรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการตามโครงการสร้างเครือข่ายบูรณาการป้องกันอาชญากรรมฯ จำนวน 3 ครั้ง มีผู้เข้าร่วม จำนวน 170 คน จากที่กำหนดไว้ 160 คน 2. อยู่ระหว่างรอการเบิกจ่ายงวดที่ 3 สำหรับการจัดหาระบบเครื่องมือสำรวจและจัดทำแผนที่เกิดเหตุแขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กทม. 3. เบิกจ่ายเรียบร้อยแล้ว สำหรับการจัดทำระบบสารสนเทศการจัดการฐานข้อมูลอาชญากรรมด้านสิ่งแวดล้อม แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กทม. 4. ขออนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมในการเปลี่ยนแปลงรายการ จากที่ดินและสิ่งก่อสร้างไปเป็นครุภัณฑ์สำหรับการดำเนินการ “ปรับปรุงห้องปฏิบัติการและระบบสื่อสารเชื่อมโยงกับรถปฏิบัติการ” และได้รับการอนุมัติแล้ว ขณะนี้อยู่ในระหว่างการจัดซื้อจัดจ้าง

ตารางที่ 4.10 ผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณแผนงานบูรณาการฯ ตามแนวทางที่ 4 (ต่อ)

โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมายโครงการ	ผลการดำเนินงาน
5. กรมสอบสวนคดีพิเศษ			
โครงการระงับป้องกันภัยทางไซเบอร์ตามแนวทางพระราชบัญญัติว่าด้วยการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ และพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 และฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560	1. เพื่อร่วมบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการสร้างองค์ความรู้ใหม่ และเทคนิคทางด้านกฎหมายและเทคนิคทางด้านไซเบอร์ เพื่อให้พร้อมต่อกรอาชญากรรมไซเบอร์ที่ซับซ้อนรวดเร็ว รุนแรง โจมตีอย่างรวดเร็วรูปแบบได้จริง 2. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการรวบรวมพยานหลักฐานในคดีเทคโนโลยีและสารสนเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ถูกต้อง และเป็นมาตรฐาน 3. พัฒนาระบบการบังคับใช้กฎหมายที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับเป้าหมายของแผนบูรณาการการปฏิรูปกฎหมายปี 2562 ในหัวข้อการพัฒนากฎหมายและกระบวนการยุติธรรมให้ทันสมัย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการอำนวยความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม ในขั้นตอนระหว่างพิจารณาคดี ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของกรมสอบสวนคดีพิเศษ	1. เพื่อจัดกิจกรรมให้ความรู้ การระดมความคิดเห็น ประสานการรบรวมพยานหลักฐานในการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดในอาชญากรรมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ 2. สร้างมาตรฐานการได้มาของพยานหลักฐาน ที่ได้จากการใช้พื้นฐานความรู้และเทคนิคตามกฎหมายใหม่ที่มีความถูกต้องแม่นยำ และมีความน่าเชื่อถือเพียงพอที่จะสามารถนำไปเป็นพยานหลักฐานในชั้นสอบสวนและชั้นศาลได้ 3. ถ่ายทอดความรู้ให้กับภาครัฐภายในกรมสอบสวนคดีพิเศษ 4. เพื่อความมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติภารกิจการป้องกันปราบปราม การกระทำความผิดอาชญากรรมพิเศษ และอำนวยความยุติธรรมให้กับประชาชนอย่างเป็นรูปธรรม จับต้องได้	ได้ดำเนินการการจัดกิจกรรม 3 กิจกรรม ดังนี้ 1) หัวข้อ “แนวทางการปฏิบัติงานร่วมกันในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ” เมื่อ 18-19 ธันวาคม 2561 ณ โรงแรมรามาร์คเด็นส์ โดยมีผู้เข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 60 คน 2) หัวข้อ “การจัดเก็บและตรวจพิสูจน์พยานหลักฐานทางคอมพิวเตอร์และการสืบสวนอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์” ระหว่างวันที่ 15 – 17 พฤษภาคม 2562 ณ โรงแรมชาโตเดอ รีสอร์ท และสปรัง เขาใหญ่ จ. นครราชสีมา มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 50 คน 3) หัวข้อ “การรับฟังและชี้แจงน้ำหนักพยานหลักฐานทางอิเล็กทรอนิกส์” ระหว่างวันที่ 13 – 14 มิถุนายน 2562 ณ โรงแรมทีเคพาเลซ แอนด์คอนเวนชั่น ถนนแจ้งวัฒนะ กรุงเทพฯ มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 60 คน

ตารางที่ 4.10 ผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณแผนงานบูรณาการฯ ตามแนวทางที่ 4 (ต่อ)

โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมายโครงการ	ผลการดำเนินงาน
6. สำนักงานกิจการยุติธรรม			
โครงการขับเคลื่อนการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม - พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและระบบงานยุติธรรม	โครงการพัฒนาระบบข้อมูลเพื่อการพัฒนากระบวนการยุติธรรม 1. เพื่อให้สามารถวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลยุติธรรมที่สะท้อนถึงตัวชี้วัดผ่านระบบศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกระบวนการยุติธรรมที่มีอยู่ได้ 2. มีช่องทางในการวิเคราะห์ข้อมูลกระบวนการยุติธรรมเพื่อประมวลผลแบบ Self Service BI และเข้าถึงสถิติต่าง ๆ ได้จากจุดเดียว 3. มีข้อมูล (Master Data) ของกระบวนการยุติธรรมเพื่อใช้อ้างอิงร่วมกัน 4. มีช่องทางให้หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมเรียกใช้ข้อมูลในรูปแบบเว็บเซิร์ฟเวอร์ 5. เพื่อจัดหาระบบรักษาความปลอดภัยศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกระบวนการยุติธรรม DXC และดำเนินการจัดทำมาตรฐานความมั่นคงปลอดภัยทางด้านไซเบอร์ (Cyber Security) 6. สนับสนุนการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม โดยเพิ่มช่องทางการบริการและเข้าถึงข้อมูลแบบดิจิทัลสู่เจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม	1. มีระบบรายงานผลสถิติกระบวนการยุติธรรมเพื่อการจัดทำนโยบายและแผนกระบวนการยุติธรรม 2. มีการแสดงผลรวมสถิติกระบวนการยุติธรรม (Justice Data Analytic Dashboard) 3. มีการสร้างโกดังข้อมูล (Data Warehouse) ที่จำเป็นสำหรับจัดเก็บข้อมูลเพื่อการประมวลผล และสามารถค้นหาข้อมูลในรูปแบบเว็บเซิร์ฟเวอร์ผ่านศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกระบวนการยุติธรรม DXC 4. มีระบบวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลด้วยตนเองได้ (Self Service BI) 5. มีระบบบันทึก จัดเก็บ ค้นหา และแสดงข้อมูลอ้างอิงกระบวนการยุติธรรม (Justice Master Data) 6. รักษาความมั่นคงปลอดภัยของศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกระบวนการยุติธรรม DXC 7. พัฒนามาตรฐานความมั่นคงปลอดภัยทางด้านไซเบอร์ 8. การเข้าถึงข้อมูลหมายจับและคำพิพากษาของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม สามารถเข้าถึงได้ผ่านช่องทางดิจิทัลที่มีความปลอดภัย และสามารถทำงานควบคู่กับระบบเอกสารเดิมเพื่อการทำงานที่สะดวกยิ่งขึ้น 9. มีระบบและวิธีบริหารจัดการผู้ใช้งานในระบบที่ดีและรองรับแหล่งข้อมูลผู้ใช้งานจากหลายแหล่ง	- เบิกจ่ายงวดที่ 3 สำหรับการพัฒนาระบบข้อมูลเพื่อการพัฒนากระบวนการยุติธรรม

ตารางที่ 4.10 ผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณแผนงานบูรณาการฯ ตามแนวทางที่ 4 (ต่อ)

โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมายโครงการ	ผลการดำเนินงาน
6. สำนักงานกิจการยุติธรรม			
	โครงการจัดทำระบบการบริหารงานเชิงยุทธศาสตร์ร่างแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 1. เพื่อจัดทำระบบการบริหารงานด้านการติดตามประเมินผลการทำงานตามร่างแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ นโยบายด้านกระบวนการยุติธรรม และระบบการบริหารจัดการงบประมาณบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์แผนงานปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม 2. เพื่อจัดทำระบบฐานข้อมูลการทำงานตามร่างแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ นโยบายด้านกระบวนการยุติธรรม และการบริหารจัดการงบประมาณบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์แผนงานปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรมเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการติดตามความคืบหน้าในการดำเนินงานตามร่างแผนแม่บทฯ นโยบายด้านกระบวนการยุติธรรม และการจัดทำงบประมาณบูรณาการฯ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ปัญหาอุปสรรค และข้อจำกัดในการดำเนินงานฯ	1. การบริหารงานที่สามารถติดตามประเมินผล รายงานความก้าวหน้าของการดำเนินงานรายเดือน รายไตรมาส และรายปี ตามร่างแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ นโยบายด้านกระบวนการยุติธรรม และการบริหารจัดการงบประมาณบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ แผนงานปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม 2. มีระบบฐานข้อมูลสารสนเทศการทำงานตามร่างแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ นโยบายด้านกระบวนการยุติธรรม และการบริหารจัดการงบประมาณบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์แผนงานปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม อาทิ การรวบรวมค่าของงบประมาณ ผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรม ตัวชี้วัด การประเมินความสำเร็จในแต่ละโครงการ/กิจกรรม ปัญหาอุปสรรคมีผลการวิเคราะห์ความก้าวหน้าและประเมินผลความสำเร็จของการดำเนินงานตามร่างแผนแม่บทฯ นโยบายด้านกระบวนการยุติธรรม และการบริหารจัดการงบประมาณบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ แผนงานปฏิรูป	ลงนามสัญญาจ้างเมื่อวันที่ 9 ม.ค. 62 และเบิกจ่ายงวดที่ 1 สำหรับการจัดทำระบบการบริหารงานเชิงยุทธศาสตร์และร่างแผนแม่บทฯ และจัดประชุมเจ้าหน้าที่ของสำนักงานกิจการยุติธรรมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน 2 ครั้ง เพื่อรับฟังความต้องการและข้อเสนอแนะในการใช้งานระบบฯ ปัจจุบันอยู่ระหว่างการเบิกจ่ายงวดงานที่ 3

ตารางที่ 4.10 ผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณแผนงานบูรณาการฯ ตามแนวทางที่ 4 (ต่อ)

โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมายโครงการ	ผลการดำเนินงาน
6. สำนักงานกิจการยุติธรรม			
	3. เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินผลความสำเร็จของการดำเนินงานตามร่างแผนแม่บทฯ นโยบายด้านกระบวนการยุติธรรม และการจัดทำงบประมาณบูรณาการ 4. เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการรายงานผลการดำเนินงานตามร่างแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ นโยบายด้านกระบวนการยุติธรรม และการจัดทำงบประมาณบูรณาการฯ ที่ต้องเสนอต่อคณะกรรมการกฤษฎีกา และคณะรัฐมนตรี 5. เพื่อลดภาระการขอข้อมูลหน่วยงาน การดำเนินงานที่ซ้ำซ้อน ในการขับเคลื่อนร่างแผนแม่บทฯ และนโยบายต่าง ๆ รวมทั้งเป็นฐานข้อมูลในการวิเคราะห์ร่างแผนแม่บทฯ และนโยบายด้านกระบวนการยุติธรรมในอนาคต	3. กฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม 4. สามารถรายงานผลการดำเนินงานตามร่างแผนแม่บทฯ นโยบายด้านกระบวนการยุติธรรม และการบริหารจัดการงบประมาณบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์แผนงานปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรมสำหรับผู้บริหาร คณะกรรมการ กฤษฎีกา และคณะรัฐมนตรี	

ตารางที่ 4.10 ผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณแผนงานบูรณาการฯ ตามแนวทางที่ 4 (ต่อ)

โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมายโครงการ	ผลการดำเนินงาน
6. สำนักงานกิจการยุติธรรม			
	โครงการติดตามประเมินผลการดำเนินงานงบประมาณในลักษณะบูรณาการด้านการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 1. เพื่อติดตามการขับเคลื่อนการดำเนินงานและนำมาประเมินร้อยละความสำเร็จของแผนบูรณาการด้านการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2562 2. เพื่อวิเคราะห์ความสำเร็จในการนำแผนบูรณาการด้านการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม มาใช้ในการขับเคลื่อนภารกิจตามเป้าหมายของร่างแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 พ.ศ.2562-2565 3. ได้ข้อเสนอแนะ/แนวทางสำหรับการปรับปรุง/พัฒนาการจัดทำแผนบูรณาการด้านการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรมของหน่วยงานในปีต่อไป	มีการติดตามผลการขับเคลื่อนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เข้าร่วมบูรณาการภายใต้แผนงานฯ และสามารถนำผลที่ได้มาประเมินเพื่อวิเคราะห์ร้อยละความสำเร็จของแผนบูรณาการฯ และความสำเร็จในการนำแผนบูรณาการฯ มาใช้ในการขับเคลื่อนภารกิจตามเป้าหมายของร่างแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 พ.ศ.2562-2565	เบิกจ่ายเงินงวดที่ 1 งวดที่ 2 และงวดที่ 3 แล้ว สำหรับการดำเนินการติดตามประเมินผลการดำเนินงานงบประมาณในลักษณะบูรณาการฯ ปัจจุบันอยู่ระหว่างการตรวจรับงานงวดที่ 4

ตารางที่ 4.10 ผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณแผนงานบูรณาการฯ ตามแนวทางที่ 4 (ต่อ)

โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมายโครงการ	ผลการดำเนินงาน
7. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ			
โครงการเพิ่มประสิทธิภาพระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและระบบงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต	1. เพื่อสร้างมาตรฐานการเชื่อมโยงข้อมูลด้านการป้องกันปราบปราม และคดีทุจริต 2. เพื่อบูรณาการข้อมูลด้านการป้องกัน ปราบปราม และคดีทุจริต ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ 3. เพื่อสร้างกลไกความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ	1. มีการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานในการป้องกันปราบปรามและคดีทุจริต 2. มีระบบสารสนเทศในการสนับสนุนการดำเนินงานของ สปท. 3. มีระบบการเชื่อมโยงฐานข้อมูลของ สปท.	ดำเนินการลงนามในสัญญาจ้างแล้วเมื่อวันที่ 23 พ.ค.62 เพื่อบูรณาการฐานข้อมูลการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ตำบลคลองเกลือ อำเภอปากเกร็ด จังหวัด นนทบุรี และสามารถส่งมอบงานงวดสุดท้ายได้ภายใน 160 วันนับถัดจากลงนามในสัญญาครบกำหนดวันที่ 30 ตุลาคม 2562 ปัจจุบันอยู่ระหว่างตรวจรับงานงวดที่ 1 และงวดที่ 2
8. สำนักงานอัยการสูงสุด			
โครงการเสริมสร้างและพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการกระบวนการยุติธรรมในบริบทของสำนักงานอัยการสูงสุด	1. เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านระบบเทคโนโลยีเพื่อบริการประชาชนของสำนักงานอัยการสูงสุด สามารถให้บริการประชาชนผ่านระบบเทคโนโลยีได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ 2. ประชาชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินคดีสามารถตรวจสอบการปฏิบัติงานด้านดำเนินคดีของสำนักงานอัยการสูงสุดได้อย่างรวดเร็ว เป็นไปด้วยความโปร่งใส 3. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการของสำนักงานอัยการสูงสุดให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น	1. สำนักงานอัยการสูงสุดมีฐานข้อมูลในการให้บริการสืบค้นข้อมูลคดีแก่ประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียผ่าน Web Service ได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านระบบเทคโนโลยีเพื่อบริการประชาชนของสำนักงานอัยการสูงสุดมีความรู้ความเข้าใจสามารถให้บริการประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องในการดำเนินคดี ผ่านช่องทางการติดตามผลข้อมูลคดี Web Service 3. สำนักงานอัยการสูงสุดได้รับความไว้วางใจและเกิดความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงานด้านการดำเนินคดีของสำนักงานอัยการสูงสุด และรองรับการเชื่อมโยงข้อมูลคดีกับหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมในอนาคต	ดำเนินการจัดจ้างเพื่อสร้างสื่อโฆษณาและเผยแพร่ลงนามในสัญญาเลขที่ 433/2562 ลงวันที่ 29 มีนาคม 2562 กับ บริษัท สปริงนิวส์ คอร์ปอเรชั่น จำกัด และอยู่ระหว่างผู้รับจ้างดำเนินงานตามข้อกำหนดของสัญญาภายใน 30 ก.ย.2562 และจัดทำสโปดโทรทัศน์ ผ่านทางสถานีโทรทัศน์จำนวน 1 ช่อง ระยะเวลา 30 วัน จำนวน 100 ครั้ง เรียบร้อยแล้ว

ที่มา : สำนักงานกิจการยุติธรรม (กันยายน 2562)

ทั้งนี้ จากการศึกษาโครงการ วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของโครงการ และการดำเนินโครงการต่าง ๆ ของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณตามแผนบูรณาการ คณะผู้วิจัยมีข้อสังเกตบางประการ คือ การกำหนดโครงการของหน่วยงานต่าง ๆ มีลักษณะของการกำหนดโครงการตามบทบาทภารกิจ (Function) ของหน่วยงานตนเองเป็นหลัก ยังขาดลักษณะการบูรณาการการดำเนินงานตามคำนิยามที่สำนักงานประมาณได้กำหนดไว้ในคู่มือการจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ซึ่งกำหนดว่า งบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ หมายถึง “งบประมาณที่จัดสรรให้กับแผนงาน/โครงการที่หลายหน่วยงานทำงานร่วมกัน โดยอาจเป็นงานตามมิตियุทธศาสตร์ซึ่งกระทรวงและส่วนราชการมีการบูรณาการภารกิจในเชิงกระบวนการทำงานร่วมกันของหน่วยงานระหว่างกระทรวง หรือมิตินงานตามยุทธศาสตร์ในระดับพื้นที่ซึ่งมีการบูรณาการภารกิจที่ตอบสนองความต้องการในพื้นที่ และตามมิตियุทธศาสตร์ที่สำคัญ และทำให้ผลลัพธ์มีคุณค่าหรือมูลค่ามากกว่าให้ต่างหน่วยต่างทำ”

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าแต่ละหน่วยงานต่างดำเนินโครงการตามบทบาทภารกิจของตนเอง แต่ผลผลิตของการดำเนินโครงการสามารถนำไปใช้ประโยชน์ร่วมกันระหว่างหลาย ๆ หน่วยงาน เช่น โครงการพัฒนาศักยภาพการตรวจพิสูจน์ด้านนิติวิทยาศาสตร์เชิงบูรณาการเพื่ออำนวยความสะดวกและเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำ แม้ว่าจะเป็นการดำเนินโครงการตามบทบาทภารกิจของสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ และผลผลิตของการดำเนินโครงการ คือ การมีฐานข้อมูลอาชญากรรมและลูกกระสุนปืน ฐานข้อมูลคนหาย คนนิรนาม และศพนิรนาม หรือฐานข้อมูลพันธุกรรม ซึ่งเป็นข้อมูลที่สามารถใช้สนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยงานอื่น ๆ ในกระบวนการยุติธรรมได้ หรือโครงการพัฒนาระบบการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดในชุมชน โดยการนำเครื่องมือติดตามตัวอิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับผู้กระทำความผิด แม้ว่าจะเป็นการดำเนินโครงการของกรมคุมประพฤติ แต่ผลผลิตจากการดำเนินโครงการดังกล่าวเกิดประโยชน์กับกรมราชทัณฑ์ ในการลดความแออัดของผู้ต้องขังในเรือนจำ เป็นต้น

4.2 การประเมินผลการดำเนินงาน

การประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงานบูรณาการด้านการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 เป็นไปตามกรอบการประเมินผลการดำเนินงานตามที่ได้กำหนดไว้ในบทที่ 3 โดยมุ่งเน้นการพิจารณาความสอดคล้อง (Alignment) ความเชื่อมโยงหรือความลดหลั่นเชิงตรรกะ (Cascading) ของการกำหนดแนวทางการดำเนินงาน การกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดการดำเนินงาน ความต่อเนื่องของการกำหนดแนวทางการดำเนินงาน การกำหนดโครงการ ตามกรอบทิศทางและแนวทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 และร่างแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ.2562 - 2565) ซึ่งประกอบด้วย 5 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ 1) การเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และการมีส่วนร่วมด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม 2) การส่งเสริมและพัฒนากระบวนการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาททั้งทางอาญา ทางแพ่งและพาณิชย์ และทางปกครอง 3) การพัฒนากฎหมายและระบบการบริหารงานยุติธรรม 4) การพัฒนาระบบการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิด และ 5) การขับเคลื่อนกระบวนการยุติธรรมด้วยดิจิทัล

ในการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงานบูรณาการด้านการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 คณะผู้วิจัยได้นำกรอบการประเมินผลการดำเนินงานตามงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ ตามที่ได้ออกแบบไว้ในบทที่ 3 มาใช้เป็นเครื่องมือในการกำหนดทิศทางในการประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณตามแผนงานบูรณาการฯ ประกอบกับการใช้ข้อมูลทุติยภูมิจากเอกสารและรายงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง การร่วมสังเกตการณ์ในการประชุมรายไตรมาส เพื่อติดตามการดำเนินงานของหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ รวมถึงการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ร่วมกับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการดำเนินโครงการของหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณตามแผนงานบูรณาการฯ เพื่อให้ได้ข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์ที่ครอบคลุมตามกรอบการประเมินที่กำหนด ทั้งนี้ รายละเอียดของการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงานบูรณาการด้านการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 มีดังนี้

4.2.1 การประเมินบริบทและความจำเป็น (Context and Need Assessment) ของแผนบูรณาการฯ
ประกอบด้วยรายละเอียดของการประเมิน ดังนี้

1) การวิเคราะห์ความสอดคล้อง (Alignment) ของแผนบูรณาการฯ กับนโยบายหรือแผนระดับชาติ จากการร่วมสังเกตการณ์การประชุมติดตามการดำเนินงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม การสนทนากลุ่มกับเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ และการศึกษาเนื้อหาสาระ (Contents) ของแผนงานบูรณาการด้านการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 คณะผู้วิจัยพบว่า ในการจัดทำแผนงานบูรณาการฯ หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมได้ร่วมประชุมเพื่อปรึกษาหารือและวิเคราะห์สถานการณ์ รวมถึงบริบทที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม และได้มีการนำยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 และที่สำคัญได้นำยุทธศาสตร์ทั้ง 5 ยุทธศาสตร์ ของแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ.2562-2565) มาเป็นกรอบในการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ตัวชี้วัดระดับเป้าหมาย แนวทางการดำเนินงาน และตัวชี้วัดระดับแนวทางการดำเนินงาน ของแผนงานบูรณาการ โดยแผนงานบูรณาการฯ มีความสอดคล้องกับแผนต่าง ๆ ดังนี้

(1) สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี ในยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนา ระบบบริหารจัดการภาครัฐ

(2) สอดคล้องกับกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ในยุทธศาสตร์ที่ 6 การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบ และธรรมาภิบาลในสังคมไทย ภายใต้แนวทางการพัฒนาที่ 3.6 ซึ่งมุ่งเน้นการปฏิรูปกฎหมายให้ทันสมัย และการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพ โดยที่แผนงานบูรณาการฯ ได้กำหนดเป้าหมายไว้ในลักษณะเดียวกันกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 คือ “พัฒนากฎหมายและกระบวนการยุติธรรมให้ทันสมัย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการอำนวยความสะดวกและเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม”

(3) สอดคล้องกับกับยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ พ.ศ.2562 ในยุทธศาสตร์ที่ 6 การปรับสมดุลและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการภาครัฐ โดยมีจุดเน้นที่การปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม โดยกำหนดผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินการไว้ 2 ประการคือ 1) ประชาชนสามารถเข้าถึงการให้บริการของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมได้อย่างสะดวก รวดเร็ว เสมอภาค และเป็นธรรม และ 2) ลดปริมาณคดีที่เข้าสู่การพิจารณาของศาล โดยนำกระบวนการยุติธรรมทางเอกชนมาใช้ในการยุติข้อพิพาทหรือความขัดแย้งของประชาชน

(4) สอดคล้องกับกับแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2562 - 2565) ซึ่งใช้เป็นกรอบในการจัดทำ แผนงานบูรณาการด้านการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 กล่าวคือ เมื่อพิจารณาตัวชี้วัดระดับเป้าหมายของแผนบูรณาการฯ ที่กำหนดไว้ว่า “ประชาชนมีความรู้เรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70” และ “ประชาชนมีความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม ร้อยละ 85” เป็นตัวชี้วัดที่มีลักษณะเดียวกับตัวชี้วัดที่ 1 ของยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและการมีส่วนร่วมด้านกฎหมายกระบวนการยุติธรรม และตัวชี้วัดที่ 1 ของยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนากฎหมายและระบบบริหารงานยุติธรรม ของแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ.2562 - 2565)

ทั้งนี้ ตารางที่ 4.8 แสดงให้เห็นความสอดคล้องระหว่างแผนระดับชาติต่าง ๆ กับแผนงานบูรณาการด้านการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ดังนี้

ตารางที่ 4.11 แผนภาพความสอดคล้อง (Alignment) ระหว่างแผนระดับชาติต่าง ๆ กับแผนงานบูรณาการด้าน
การปฏิรูปกฎหมายและพัฒนาระบบการยุติธรรม ปี พ.ศ. 2562

ยุทธศาสตร์ ชาติ ระยะ 20 ปี	ยุทธศาสตร์ด้าน : การปรับสมดุลและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการภาครัฐ									
แผนพัฒนา เศรษฐกิจ และสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 12	ยุทธศาสตร์ที่ 6 : การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติดมิชอบและธรรมาภิบาลในสังคมไทย									
	เป้าหมาย : เป้าหมายที่ 4 ลดจำนวนการดำเนินคดีกับผู้ได้กระทำความผิด									
	ตัวชี้วัดที่ 4.1 : จำนวนคดีที่รัฐดำเนินคดีกับผู้ได้กระทำความผิดซึ่งต้องชดเชยความเสียหายลดลง									
	แนวทางการพัฒนาที่ 3.6 : ปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมให้มีความทันสมัย เป็นธรรม และสอดคล้องกับ ข้อบังคับสากลหรือข้อตกลงระหว่างประเทศ									
	3.6.1 ปฏิรูปกฎหมายให้ทันสมัย โดยการ					3.6.2 ปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพ โดยการ				
	ปรับปรุง/ แก้ไข กฎหมายที่ ล้าสมัย ไม่ เป็นธรรม หรือไม่ สอดคล้อง กับ สภาพการณ์	นำ เครื่องมือ การ วิเคราะห์ ผลกระทบ ของการ ออก กฎหมาย (RIA) มา ใช้	เพิ่ม ศักยภาพ หน่วยงาน ที่มีหน้าที่ เสนอ ความเห็น ทาง กฎหมาย ให้ทำงาน ได้รวดเร็ว	พัฒนา/ จัดตั้ง หน่วยงาน ที่ทำ หน้าที่ ศึกษาวิจัย เชิงลึก เพื่อ พัฒนา/ ให้ คำปรึกษา เกี่ยวกับ RIA	ปฏิรูป องค์กรใน กระบวนการ การ ยุติธรรม ให้อำนวย ความ ยุติธรรม ได้อย่างมี ประสิทธิ ภาพและ โปร่งใส	พัฒนา ระบบการ ประเมิน ประสิทธิ ภาพ กระบวนการ การ ยุติธรรม ด้วย ตัวชี้วัด คุณภาพ ทั้งระบบ	เร่งรัด ดำเนินคดี ใน กระบวนการ ยุติธรรม และนำ มาตรการ ลงโทษ ระยะปาน กลางมา ใช้	ส่งเสริม กระบวนการ ยุติธรรม ทางเลือก และ ช่วยเหลือ ประชาชน ให้เข้าถึง ความเป็น ธรรม	พัฒนา กลไกการ ส่งเสริม ความรู้ ทาง กฎหมาย ทาง กฎหมาย และ กระบวนการ การ ยุติธรรม ให้ ประชาชน	พัฒนา ระบบการ บังคับใช้ กฎหมาย ให้มี ประสิทธิ ภาพ โดย พัฒนา ระบบ เทคโนโลยี และ ฐานข้อมูล กระบวนการ การ ยุติธรรม
ยุทธศาสตร์ การจัดสรร งบประมาณ พ.ศ. 2562	ยุทธศาสตร์ที่ 6 การปรับสมดุลและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการภาครัฐ → การปฏิรูปกฎหมายและพัฒนา กระบวนการยุติธรรม									
	ผลสัมฤทธิ์ ประชาชนสามารถเข้าถึงการให้บริการของ หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมได้อย่างสะดวก รวดเร็ว เสมอภาค และเป็นธรรม					ผลสัมฤทธิ์ ลดปริมาณคดีที่เข้าสู่การพิจารณาของศาล โดยนำ กระบวนการยุติธรรมทางเอกชนมาใช้ในการยุติข้อพิพาทหรือ ความขัดแย้งของประชาชน				

ตารางที่ 4.11 แผนภาพความสอดคล้อง (Alignment) ระหว่างแผนระดับชาติต่าง ๆ กับแผนงานบูรณาการด้านการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนาระบบการยุติธรรม ปี พ.ศ. 2562 (ต่อ)

แผนแม่บท การ บริหารงาน ยุติธรรม แห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ.2562- 2565)	เป้าหมายที่ 1 : การบริหารงานยุติธรรมมี ธรรมาภิบาลและความโปร่งใส			เป้าหมายที่ 2 : สังคมมีความสงบเรียบร้อย ประชาชนมี ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	
	ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้าง ความรู้ความเข้าใจ และการมีส่วนร่วม ด้านกฎหมาย กระบวนการ ยุติธรรม	ยุทธศาสตร์ที่ 2 การส่งเสริมและ พัฒนา กระบวนการไกล่ เกลี่ยระงับข้อ พิพาททั้งทาง อาญา ทางแพ่ง และพาณิชย์ และทาง ปกครอง	ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนากฎหมาย และระบบบริหารงาน ยุติธรรม	ยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาระบบการ ปฏิบัติต่อผู้กระทำ ผิด	ยุทธศาสตร์ที่ 5 การขับเคลื่อน กระบวนการยุติธรรมด้วย ดิจิทัล
	เป้าหมาย 1. ประชาชนและ ชุมชนเข้มแข็ง มีภูมิคุ้มกันเมื่อ เกิดปัญหาต่าง ๆ สามารถ จัดการปัญหา เองได้ใน เบื้องต้น และ สามารถป้องกัน ตนเองมิให้ตก เป็นเหยื่อ อาชญากรรม	เป้าหมาย 1. ประชาชน เข้าถึงความ ยุติธรรมใน รูปแบบที่ หลากหลาย และทั่วถึง 2. ยุติความ ขัดแย้งและ สร้างความ สมานฉันท์ โดยใช้ กระบวนการ ไกล่เกลี่ย ระงับข้อ พิพาททั้งทาง อาญา ทาง แพ่งและ พาณิชย์ และ ทางปกครอง	เป้าหมาย 1. การบริหารงาน ยุติธรรมมี ประสิทธิภาพและมี ความโปร่งใสมาก ขึ้น 2. ประชาชนมีความ พึงพอใจและความ เชื่อมั่นต่อการ ดำเนินงานของ กระบวนการ ยุติธรรม 3. ประชาชนสามารถ เข้าถึงกระบวนการ ยุติธรรมได้อย่าง ทั่วถึงและเท่าเทียม	เป้าหมาย 1. ลดการกระทำ ความผิดซ้ำ 2. ผู้พ้นโทษมีชีวิตที่ ดีขึ้น	เป้าหมาย 1. การบริหารจัดการ กระบวนการยุติธรรมมี ประสิทธิภาพมากขึ้น ด้วยระบบเทคโนโลยี สารสนเทศ

ตารางที่ 4.11 แผนภาพความสอดคล้อง (Alignment) ระหว่างแผนระดับชาติต่าง ๆ กับแผนงานบูรณาการด้านการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนาระบบการยุติธรรม ปี พ.ศ. 2562 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ตัวชี้วัด	ตัวชี้วัด	ตัวชี้วัด	ตัวชี้วัด
1. ความรู้ความเข้าใจเรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประชาชนเพิ่มขึ้น	1. จำนวนข้อพิพาทและคดีความที่เข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาททั้งทางอาญา ทางแพ่งและพาณิชย์ และทางปกครอง	1. ความพึงพอใจและความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการดำเนินงานของกระบวนการยุติธรรม	1. อัตราการกระทำผิดซ้ำลดลง	1. มีระบบฐานข้อมูลและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่เชื่อมโยงทุกหน่วยงานและใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการกระบวนการยุติธรรม
2. ร้อยละของผู้ประสบเหตุอาชญากรรมลดลง	2. ทัศนคติและความพึงพอใจต่อการเข้าถึงและการให้บริการของกระบวนการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาททั้งทางอาญา ทางแพ่งและพาณิชย์ และทางปกครอง	2. ระดับความสำเร็จของระบบติดตามความคืบหน้าการดำเนินคดี	2. ร้อยละของเด็กและเยาวชนที่ผ่านการฝึกอบรมจากศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน และผู้พ้นโทษมีชีวิตที่ดีขึ้น	
		3. จำนวนผู้ต้องขังระหว่างการพิจารณาคดีลดลง		

ตารางที่ 4.11 แผนภาพความสอดคล้อง (Alignment) ระหว่างแผนระดับชาติต่าง ๆ กับแผนงานบูรณาการด้านการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ปี พ.ศ. 2562 (ต่อ)

แนวทางการดำเนินงาน	แนวทางการดำเนินงาน	แนวทางการดำเนินงาน	แนวทางการดำเนินงาน	แนวทางการดำเนินงาน	แนวทางการดำเนินงาน
1. เสริมสร้างองค์ความรู้ด้านสิทธิเสรีภาพกฎหมายกระบวนการยุติธรรม และการป้องกันตนเองมิให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม	1. สร้างความเข้าใจและยอมรับผลดีของการนำกระบวนการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาทมาใช้ทั้งทางอาญา ทางแพ่งและพาณิชย์ และทางปกครอง	1. แก้ไขปรับปรุงกฎหมายให้มีความทันสมัยและเป็นธรรม	1. พัฒนาระบบการจำแนก การควบคุม และการบำบัดฟื้นฟูผู้กระทำความผิดในแต่ละประเภทให้เหมาะสมสอดคล้องกับมาตรฐานสากล	1. พัฒนาระบบดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงาน และการบริหารราชการเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงาน และการตัดสินใจ	
2. ปลุกฝังจิตสำนึกและค่านิยมในการยอมรับเคารพและปฏิบัติตามกฎหมายแก่ประชาชน ชุมชน และสังคม	2. พัฒนามาตรฐานการส่งเสริมการนำกระบวนการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาทมาใช้ทั้งทางอาญา ทางแพ่งและพาณิชย์ และทางปกครอง	2. พัฒนาระบบงานยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพและธรรมาภิบาล	2. พัฒนามาตรการแทนการควบคุมตัวผู้กระทำความผิดอาญา (Non-Custodial Measures)	2. บูรณาการและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงาน และจัดให้มีศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนข้อมูลดิจิทัลเพื่อสนับสนุนกระบวนการยุติธรรม	
3. ส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชน มีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรมทุกขั้นตอน	3. พัฒนาการเข้าถึงและการให้บริการที่ทันสมัยและทั่วถึง	3. พัฒนากลไกการช่วยเหลือ และเพิ่มศักยภาพเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม	3. สร้างระบบเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยและจัดทำระบบติดตามสำหรับผู้พ้นโทษและเด็กเยาวชนที่กำลังจะครบระยะเวลาการฝึกอบรม		
	4. สร้างมาตรฐานผู้ทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาทในกระบวนการยุติธรรมทางเลือก	4. พัฒนาประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรมเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ			
		5. พัฒนาศักยภาพบุคลากรและเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรด้านกระบวนการยุติธรรม			
		6. สนับสนุนการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการยุติธรรม			

ตารางที่ 4.11 แผนภาพความสอดคล้อง (Alignment) ระหว่างแผนระดับชาติต่าง ๆ กับแผนงานบูรณาการด้านการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนาระบบการยุติธรรม ปี พ.ศ. 2562 (ต่อ)

แผนงาน บูรณาการ การปฏิรูป กฎหมาย และพัฒนาระบบ การยุติธรรม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562	เป้าหมาย : พัฒนากฎหมายและกระบวนการยุติธรรมให้ทันสมัย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการอำนวยความสะดวก ธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม			
	ตัวชี้วัดระดับเป้าหมาย		ตัวชี้วัดระดับเป้าหมาย	
	1. ประชาชนมีความรู้เรื่องสิทธิ และความรู้ พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมไม่ น้อยกว่าร้อยละ 70		2. ประชาชนมีความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม ร้อยละ 85	
	แนวทางการ ดำเนินงาน	แนวทางการ ดำเนินงาน	แนวทางการดำเนินงาน	แนวทางการดำเนินงาน
	1. พัฒนา ปรับปรุง และ บังคับใช้กฎหมาย รวมทั้งสร้างการรับรู้ เรื่องสิทธิและความรู้ พื้นฐานในการเข้าถึง กระบวนการยุติธรรม	2. ส่งเสริมและพัฒนา กระบวนการ ยุติธรรมทางเลือก	3. ส่งเสริมการป้องกันการ กระทำความผิดและการ ป้องกันอาชญากรรม	4. พัฒนาประสิทธิภาพ เทคโนโลยีสารสนเทศและ ระบบในกระบวนการ ยุติธรรมเพื่ออำนวยความสะดวก เป็นธรรมให้กับประชาชน
	ตัวชี้วัดระดับแนว ทางการดำเนินงาน	ตัวชี้วัดระดับแนว ทางการดำเนินงาน	ตัวชี้วัดระดับแนวทางการ ดำเนินงาน	ตัวชี้วัดระดับแนวทางการ ดำเนินงาน
	1. กฎหมายและ/หรือ มาตรฐานด้าน กระบวนการยุติธรรม ได้รับการพัฒนาและ ปรับปรุง จำนวน 5 เรื่อง	2. ประชาชน (กลุ่มเป้าหมาย) มี ความรู้และความ เข้าใจพื้นฐานด้าน กระบวนการ ยุติธรรมทางเลือก ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70	3. การดำเนินงานสอดคล้อง ตามกรอบแนวทางการ ป้องกันอาชญากรรม 6 ด้าน	4. พัฒนาประสิทธิภาพ เทคโนโลยีสารสนเทศและ ระบบในกระบวนการ ยุติธรรมเพื่ออำนวยความสะดวก เป็นธรรมให้กับประชาชน

2) การวิเคราะห์ความเชื่อมโยงหรือความล้นหลามเชิงตรรกะ (Cascading) ของการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และตัวชี้วัด ของแผนงานบูรณาการฯ มีรายละเอียดของผลการศึกษาดังนี้

(1) การกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนงานบูรณาการฯ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ยังคงเป็นไปในทิศทางเดียวกันและมีความต่อเนื่องกันกับแผนบูรณาการฯ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 และ พ.ศ. 2561 โดยเป้าหมายของแผนงานบูรณาการฯ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 มุ่งเน้นการวัด “ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม” “ประชาชนมี ความรู้ ความเข้าใจ และเชื่อมั่นในการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐ” และ “ประชาชนมีความเข้าใจในกระบวนการยุติธรรมทางเลือก” ต่อมาในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ได้มีการยกระดับการวัดให้สูงขึ้น โดยมุ่งเน้นที่ “ความเชื่อมั่นของประชาชนในการให้บริการของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม” ซึ่งเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม รวมถึงเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงความรู้ ความเข้าใจ และความเชื่อมั่นในการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐ และเช่นเดียวกัน ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ตัวชี้วัดการดำเนินงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมก็ยังมุ่งเน้นที่ “ความเชื่อมั่นของประชาชนในกระบวนการยุติธรรม” และ “ประชาชนมีความรู้เรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม” ซึ่งถ้าพิจารณาจากการกำหนดตัวชี้วัดจะพบว่า ในปี พ.ศ. 2562 หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมได้ยกระดับตัวชี้วัดผลการดำเนินงานที่สูงขึ้น จากเดิมที่กำหนดตัวชี้วัดเฉพาะความเชื่อมั่นของประชาชนในการให้บริการ มาเป็นการวัดความเชื่อมั่นของประชาชนในกระบวนการยุติธรรม ซึ่งเป็นการวัดความเชื่อมั่นในภาพรวมของกระบวนการยุติธรรมทั้งหมด โดยไม่ได้กำหนดเฉพาะการประเมินในประเด็นการให้บริการเท่านั้น

(2) การกำหนดแนวทางการดำเนินงานของแผนงานบูรณาการฯ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 มีความครอบคลุมตามทิศทางและแนวทางการขับเคลื่อนการปฏิรูปกฎหมายและการพัฒนาระบบการยุติธรรมตามที่กำหนดไว้ในแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ.2562 - 2565) โดยแนวทางการดำเนินงานของแผนบูรณาการฯ แนวทางที่ 1 “พัฒนา ปรับปรุง และบังคับใช้กฎหมาย รวมทั้งสร้างการรับรู้เรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม” สามารถตอบสนองต่อแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ.2562 - 2565) ในยุทธศาสตร์ที่ 1 “การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ และการมีส่วนร่วมด้านกฎหมายกระบวนการยุติธรรม” และ ยุทธศาสตร์ที่ 3 “การพัฒนากฎหมายและระบบการบริหารงานยุติธรรม”

แนวทางการดำเนินงานของแผนบูรณาการฯ แนวทางที่ 2 “ส่งเสริมและพัฒนาระบบการยุติธรรมทางเลือก” สามารถตอบสนองต่อแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ.2562 - 2565) ในยุทธศาสตร์ที่ 2 “การส่งเสริมและพัฒนาระบบการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาททั้งทางอาญา ทางแพ่งและพาณิชย์ และทางปกครอง” และยุทธศาสตร์ที่ 3 “การพัฒนากฎหมายและระบบการบริหารงานยุติธรรม”

แนวทางการดำเนินงานของแผนบูรณาการฯ แนวทางที่ 3 “ส่งเสริมการป้องกันการกระทำ ความผิดและการป้องกันอาชญากรรม” สามารถตอบสนองต่อแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 3

(พ.ศ.2562 - 2565) ในยุทธศาสตร์ที่ 1 “การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและการมีส่วนร่วมด้านกฎหมาย กระบวนการยุติธรรม” และยุทธศาสตร์ที่ 4 “พัฒนาระบบการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด”

แนวทางการดำเนินงานของแผนบูรณาการฯ แนวทางที่ 4 “พัฒนาประสิทธิภาพเทคโนโลยีสารสนเทศและระบบในกระบวนการยุติธรรมเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชน” สามารถตอบสนองต่อแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ.2562 - 2565) ในยุทธศาสตร์ที่ 3 “การพัฒนากฎหมายและระบบบริหารงานยุติธรรม” ยุทธศาสตร์ที่ 5 “การขับเคลื่อนกระบวนการยุติธรรมด้วยดิจิทัล”

(3) การกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนงานบูรณาการฯ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 เป็นการกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดที่สูงเกินกว่าที่จะเกิดจากความสำเร็จของแผนงานระดับแผนงานบูรณาการเพียงอย่างเดียว

จากการศึกษาแผนงานบูรณาการฯ และการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ร่วมกับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบดำเนินโครงการ/แผนงานตามแผนงานบูรณาการฯ พบว่า หลักการในการกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนงานบูรณาการฯ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 มีความยึดโยงกับเป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2562 - 2564 อย่างไรก็ตาม มีประเด็นที่เป็นข้อสังเกตเกี่ยวกับการกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนงานบูรณาการฯ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ดังนี้

(ก) สถานะของแผนแม่บทฯ เป็นแผนระดับชาติที่ทุกหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมต้องร่วมกันดำเนินการอย่างเป็นปกติตามบทบาทภารกิจ (Function) ของแต่ละหน่วยงาน เพื่อให้ผลของการดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และตัวชี้วัดของแผนแม่บทฯ เพราะฉะนั้น การที่แผนงานบูรณาการฯ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ซึ่งเป็นแผนงานประจำปี ที่มีสถานะของแผนเป็นแผนระดับรองลงไปจากแผนแม่บทฯ แต่เมื่อพิจารณาเป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนงานบูรณาการฯ ที่ได้กำหนดเป้าหมายของการดำเนินงานเพื่อ “พัฒนากฎหมายและกระบวนการยุติธรรมให้ทันสมัย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการอำนวยความสะดวกและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม” และกำหนดตัวชี้วัดระดับเป้าหมายให้ “ประชาชนมีความรู้เรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมไม่น้อยกว่าร้อยละ 70” และ “ประชาชนมีความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรมร้อยละ 85” พบว่า การกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดดังกล่าวเป็นการกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดที่อยู่ในระดับเดียวกับแผนแม่บทฯ ซึ่งมีสถานะของแผนสูงกว่า ประกอบกับเมื่อพิจารณาวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการต่าง ๆ ที่ระบุไว้ในแผนงานบูรณาการฯ พบว่า การดำเนินการตามโครงการต่าง ๆ ตามแผนงานบูรณาการฯ เป็นเพียงส่วนหนึ่งหรือมีความเฉพาะเจาะจงเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่งของการดำเนินการทั้งหมดในภาพรวมของการพัฒนาประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรมของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมเท่านั้น ดังนั้น ผลของการดำเนินโครงการต่าง ๆ ตามแผนงานบูรณาการฯ จึงไม่สามารถส่งผลกระทบ (Impact) ต่อการบรรลุเป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนงานบูรณาการฯ ได้

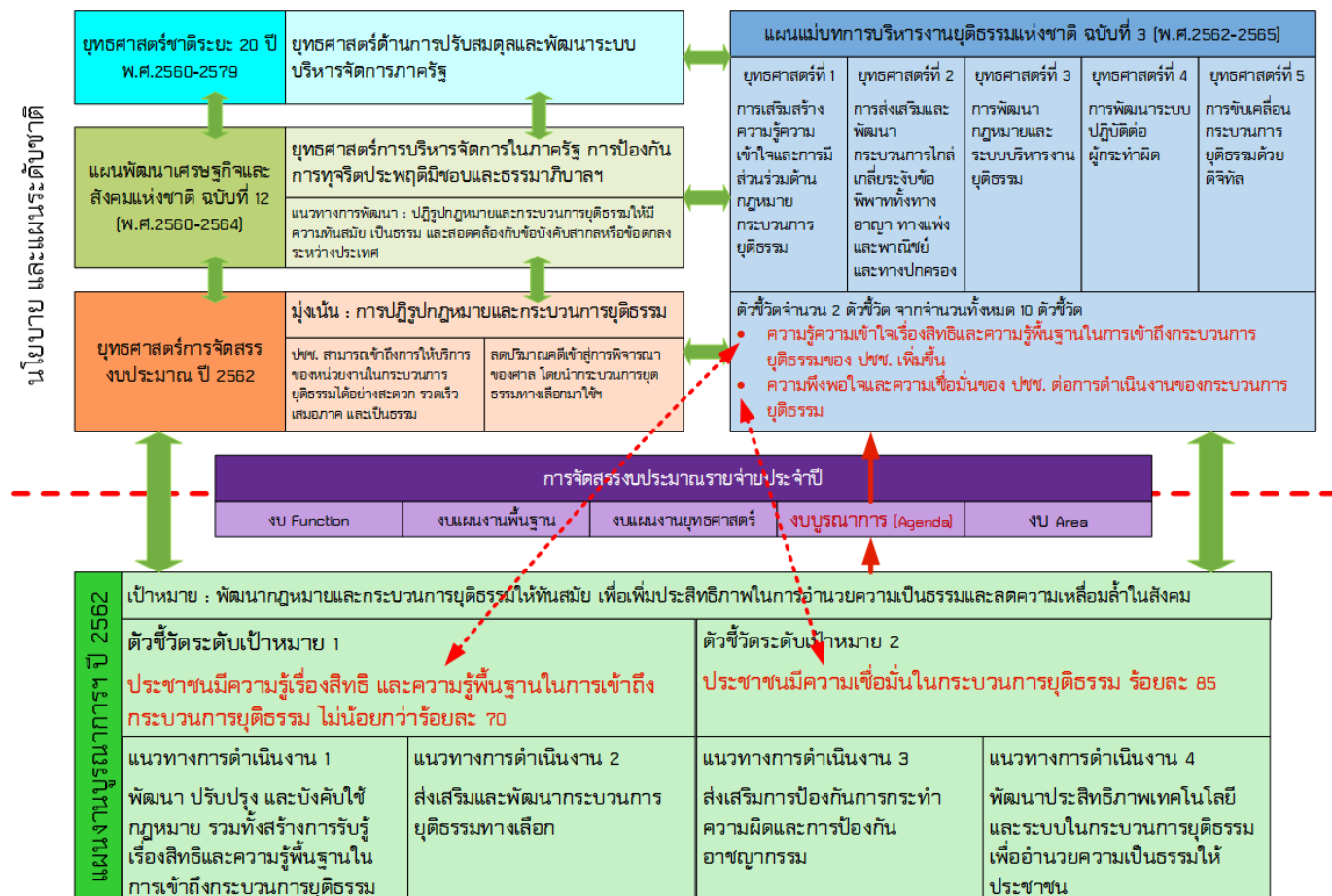
(ข) ในด้านโครงสร้างของการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 จากการศึกษาพบว่า สำนักงบประมาณได้กำหนดโครงการการจัดสรรงบประมาณของรัฐบาล แบ่งออกเป็น 6 กลุ่มงบประมาณ ประกอบด้วย กลุ่มงบประมาณรายจ่ายบุคลากรภาครัฐ กลุ่มงบประมาณรายจ่ายกระทรวง/

หน่วยงาน (Function) ซึ่งแบ่งย่อยออกเป็นงบประมาณแผนงานพื้นฐานและงบประมาณแผนงานยุทธศาสตร์ กลุ่มงบประมาณรายจ่ายบูรณาการ (Agenda) กลุ่มงบประมาณรายจ่ายบูรณาการเชิงพื้นที่ (Area) กลุ่มงบประมาณรายจ่ายบริหารจัดการหนี้ภาครัฐ และกลุ่มงบกลาง ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาจากโครงสร้างการจัดสรรงบประมาณดังกล่าว พบว่า การจัดสรรงบประมาณแผนงานบูรณาการฯ งบประมาณ พ.ศ. 2562 เป็นเพียงส่วนหนึ่งของงบประมาณเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมทั้งหมด **ความสำเร็จตามเป้าหมายและตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในแผนงานบูรณาการฯ ไม่ได้เกิดจากการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนงานบูรณาการฯ เพียงอย่างเดียว แต่เกิดจากการดำเนินการตามแผนงานและการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนงานปกติ** ทั้งที่เป็นงบประมาณรายจ่ายกระทรวง/หน่วยงาน (Function) ตามแผนงานพื้นฐานและแผนงานยุทธศาสตร์ และงบประมาณรายจ่ายบูรณาการเชิงพื้นที่ (Area) โดยในงบประมาณ พ.ศ.2562 กระทรวงยุติธรรมและหน่วยงานในสังกัดกระทรวงยุติธรรมได้รับการจัดสรรงบประมาณรวมกันทั้งสิ้น 24,993.2000 ล้านบาท (สองหมื่นสี่พันเก้าร้อยเก้าสิบสามล้านสองแสนบาทถ้วน) ในขณะที่งบประมาณตามงานแผนงานบูรณาการฯ งบประมาณ พ.ศ. 2562 ของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมได้รับการจัดสรรรวมกันทั้งสิ้น 1,098,819,600 ล้านบาท (หนึ่งพันเก้าสิบแปดล้านแปดแสนหนึ่งหมื่นเก้าพันหกกร้อยล้านบาทถ้วน) หรือคิดเป็นสัดส่วนเพียงร้อยละ 4.40 ของงบประมาณของกระทรวงยุติธรรมทั้งหมด

ดังนั้น การที่แผนงานบูรณาการฯ มีการกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดเป้าหมายสูงกว่าศักยภาพของแผนงานงบประมาณบูรณาการฯ และสัดส่วนการจัดสรรงบประมาณเพื่อการดำเนินงานตามแผนงานบูรณาการฯ เป็นเพียงงบประมาณส่วนหนึ่งที่ใช้ในการขับเคลื่อนกระบวนการยุติธรรมทั้งหมด **ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินการตามแผนงานบูรณาการฯ ดังกล่าว จึงไม่สะท้อนสัมฤทธิ์ผลของการพัฒนากระบวนการยุติธรรมได้ทั้งหมดตามเป้าหมายและตัวชี้วัดที่ได้มีการกำหนดไว้ในแผนงานบูรณาการฯ**

ทั้งนี้ ภาพที่ 4.3 แสดงให้เห็นความสอดคล้อง เชื่อมโยง และความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และตัวชี้วัดของนโยบายและแผนระดับชาติกับแผนงานบูรณาการฯ ปี พ.ศ. 2562

ภาพที่ 4.3 ความสอดคล้อง เชื่อมโยง และความลดหลั่นของวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และตัวชี้วัดของนโยบาย และแผนระดับชาติกับแผนงานบูรณาการฯ ปี 2562

4.2.2 การประเมินแนวทางและวิธีการออกแบบโครงการ (Policy or Program Theory) ของแผนบูรณาการฯ ประกอบด้วยรายละเอียดของการประเมิน ดังนี้

1) แนวทางการจัดทำ/การออกแบบโครงการตามแผนงานบูรณาการฯ ของหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณมีลักษณะจากบนลงล่าง (Top – down Approach) ขาดการบูรณาการตั้งแต่การวางแผนในระดับโครงการ เป้าหมายของโครงการ และผลลัพธ์ของโครงการ

จากการศึกษาเอกสารโครงการที่ได้รับการอนุมัติงบประมาณ และการสนทนากลุ่มกับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการดำเนินโครงการตามแผนงานบูรณาการฯ ปีงบประมาณ พ.ศ.2562 พบว่า หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมร่วมกันกำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด และแนวทางการดำเนินงานของแผนงานบูรณาการฯ แต่ในการกำหนดโครงการและเป้าหมายของโครงการ แต่ละหน่วยงานยังคงดำเนินการตามบทบาทภารกิจ (Function) ของหน่วยงานตัวเองเป็นหลัก โดยแต่ละหน่วยงานจะพิจารณาว่าแผนงานบูรณาการฯ ได้กำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด และแนวทางการดำเนินงานไว้อย่างไร แล้วจึงพิจารณาต่อไปว่าหน่วยงานของตนจะต้องกำหนดหรือมีโครงการอะไร เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงาน ตัวชี้วัด และเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน

แผนงานบูรณาการฯ นั้น โดยที่แต่ละหน่วยงานไม่ได้มีการบูรณาการตั้งแต่จุดเริ่มต้น ตั้งแต่กำหนด/ออกแบบโครงการร่วมกันทั้งในเชิงเป้าหมายของโครงการ การวางแผนการดำเนินงาน และการดำเนินการ ที่จะสามารถสะท้อนการบรรลุเป้าหมายของแนวทางการดำเนินงานแต่ละด้าน ตามที่กำหนดไว้ในเอกสาร “คำอธิบายกรอบแนวทางการจัดทำประมาณแผนงานบูรณาการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562” อย่างไรก็ตาม แม้ว่าหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ จะไม่ได้บูรณาการกันในการกำหนดโครงการ แต่จากการศึกษาพบว่า มีหลายหน่วยงานที่แม้ว่าจะไม่ได้มีการบูรณาการการวางแผนและการกำหนดโครงการร่วมกัน แต่ผลลัพธ์ของการดำเนินงานในหลายโครงการของหลายหน่วยงานมีความเชื่อมโยงกันและสามารถใช้ประโยชน์ร่วมกันได้ เช่น โครงการพัฒนาระบบข้อมูลผู้ต้องขังเพื่อเชื่อมโยงในหน่วยงานกระบวนการยุติธรรม ของกรมราชทัณฑ์ แม้ว่าการกำหนดและการดำเนินโครงการจะเป็นหน้าที่ของกรมราชทัณฑ์ แต่ผลผลิต (Output) ของการดำเนินงานสามารถใช้ประโยชน์ร่วมกันระหว่างหลาย ๆ หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม หรือโครงการของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ หรือกรมสอบสวนคดีพิเศษ ที่แม้ว่าแต่ละหน่วยงานจะมีโครงการในการพัฒนาฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงานตามบทบาทภารกิจของตนเอง แต่การเก็บรวบรวมข้อมูลและการมีฐานข้อมูลเหล่านั้น สามารถใช้ประโยชน์ร่วมกันระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมได้ เป็นต้น

ดังนั้น เมื่อแผนงานบูรณาการฯ ขาดการบูรณาการมาตั้งแต่การกำหนดโครงการ และเป้าหมายของโครงการ ผลลัพธ์ของการดำเนินการจึงเป็นผลลัพธ์ในระดับโครงการของแต่ละหน่วยงาน ที่อาจจะยังไม่สามารถสะท้อนให้เห็นความเชื่อมโยงหรือความสอดคล้องและสนับสนุนการดำเนินงานซึ่งกันและกันระหว่างหน่วยงาน รวมไปถึงการบรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายของแผนงานงบประมาณแบบบูรณาการได้อย่างชัดเจนมากนัก

2) การกำหนดโครงการของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณตามแผนงานบูรณาการ เป็นไปตามบทบาทภารกิจของหน่วยงาน แต่ยังขาดการกำหนดทิศทางและแนวทางการดำเนินงานในเชิงยุทธศาสตร์ จากการศึกษาพบว่า การกำหนดโครงการของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ ให้ความสำคัญกับความสอดคล้องและความครอบคลุมในทุกเรื่องตามแนวทางการดำเนินงานที่กำหนดไว้ในแผนงานบูรณาการฯ เพื่อมุ่งสู่การบรรลุผลสำเร็จของการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม และการบรรลุผลสำเร็จตามตัวชี้วัดของแผนงานบูรณาการฯ ส่งผลให้แต่ละหน่วยงานการกำหนดโครงการ/แผนงาน ตามบริบทหรือมุมมองที่แต่ละหน่วยงานเห็นว่ามีมีความจำเป็นภายใต้ขอบเขตอำนาจหน้าที่และภารกิจของตนเอง

ประเด็นที่เป็นข้อสังเกตจากกรณีดังกล่าว คือ แม้ว่าในแผนงานบูรณาการมีการกำหนดแนวทางการดำเนินงาน แต่ยังขาดการกำหนดทิศทางและแนวทางการดำเนินงานในเชิงยุทธศาสตร์ ส่งผลให้ขาดความชัดเจนในการกำหนดเนื้องานสำคัญ (Flagship Program) และขาดการกำหนดแผนที่การดำเนินการ (Roadmap) ว่าจะต้องมีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมอะไรที่จำเป็นจะต้องดำเนินการ และแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมเหล่านั้นจะต้องดำเนินการในช่วงเวลาใด เรื่องใดที่จะต้องเริ่มดำเนินการก่อน เรื่องใดที่จะต้องดำเนินการภายหลัง หรือจะต้องเชื่อมโยงหรือส่งต่อการดำเนินงานในระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกันอย่างไร รวมถึงการกำหนดว่าหน่วยงาน

ใดจะรับผิดชอบในการดำเนินการในเรื่องใด เช่น ในกรณีการพัฒนา ปรับปรุง และบังคับใช้กฎหมาย รวมทั้งสร้าง การรับรู้เรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ยังขาดความชัดเจนหรือการพิจารณา ร่วมกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องว่าจะพัฒนา ปรับปรุง และบังคับใช้กฎหมายในเรื่องอะไร หรือในการสร้างการรับรู้ เรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม หมายถึง การสร้างการรับรู้เรื่องสิทธิและความรู้ พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมในเรื่องอะไรบ้าง มีหน่วยงานใดบ้างที่จะต้องรับผิดชอบดำเนินการในเรื่อง เหล่านั้น ก่อนที่จะทำการกำหนดโครงการ หรือในกรณีการเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจกฎหมาย และกระบวนการ ยุติธรรมให้แก่ประชาชน ยังขาดความชัดเจนว่าจะเผยแพร่ความรู้หรือสร้างความเข้าใจกฎหมายในเรื่องใดให้กับ ประชาชน และจะมีหน่วยงานใดบ้างที่จะทำหน้าที่ในการเผยแพร่ความรู้หรือสร้างความเข้าใจกฎหมายเหล่านั้น เป็นต้น

ดังนั้น การกำหนดโครงการของแต่ละหน่วยงานตามที่กล่าวมา มีแนวโน้มที่จะส่งผลให้เกิด ความสำเร็จในระดับโครงการของแต่ละหน่วยงาน แต่ถ้าพิจารณาในภาพรวมของทั้งแผนงานบูรณาการ แนวทางในการกำหนดโครงการในลักษณะดังกล่าว จึงเป็นการกำหนดโครงการแบบครอบคลุมไปในทุกเรื่อง โครงการภายใต้แผนงานบูรณาการจึงเป็นไปแบบกว้าง ๆ ที่ยังขาดจุดเน้น (Focus) และขาดแผนที่การ ดำเนินการ (Roadmap) ร่วมกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ที่จะสามารถสะท้อนถึงการดำเนินการที่มุ่งไปสู่ การบรรลุเป้าหมายของแผนบูรณาการฯ ได้อย่างแท้จริง

4.2.3 การประเมินการดำเนินโครงการ (Implementation or Process Evaluation) ของแผนบูรณาการฯ

จากการศึกษาการดำเนินโครงการของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณแผนงานบูรณาการฯ จากการติดตามผลการดำเนินโครงการเป็นรายไตรมาส และการสนทนากลุ่มกับ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการตามแผนงานบูรณาการฯ พบว่าหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ แผนงานบูรณาการฯ มีการดำเนินการดังนี้

1) ด้านการเบิกจ่ายงบประมาณตามแผนการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนงานบูรณาการฯ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 พบว่า ในภาพรวมของการเบิกจ่ายงบประมาณเมื่อสิ้นไตรมาสที่ 4 หน่วยงานที่ได้รับการ จัดสรรงบประมาณตามแผนงานบูรณาการฯ สามารถเบิกจ่ายงบประมาณไปเพียง 276.5487 ล้านบาท จากที่กำหนดแผนการเบิกจ่ายงบประมาณของไตรมาสที่ 3 ไว้ที่ 1,053.7980 ล้านบาท หรือคิดเป็นเพียงร้อยละ 26.24 ของแผนการเบิกจ่ายงบประมาณของไตรมาสที่ 3 และคิดเป็นเพียงร้อยละ 25.17 ของงบประมาณ ที่ได้รับการจัดสรรทั้งหมดจำนวน 1,098.8196 ล้านบาท

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาการเบิกจ่ายงบประมาณแผนงานบูรณาการฯ จำแนกตามแนวทางการ ดำเนินงานพบว่า แนวทางการดำเนินงานที่ 3 ส่งเสริมการป้องกันการกระทำความผิดและป้องกันอาชญากรรม 6 ด้าน เป็นแนวทางการดำเนินงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณมากที่สุด (747.5965 ล้านบาท) แต่มีการ เบิกจ่ายงบประมาณจนสิ้นไตรมาสที่ 3 น้อยที่สุด คือ มีการเบิกจ่ายงบประมาณไปเพียง 61.9954 ล้านบาท

หรือคิดเป็นเพียงร้อยละ 8.32 ของแผนการเบิกจ่ายงบประมาณของไตรมาสที่ 3 และคิดเป็นเพียงร้อยละ 8.29 ของงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรทั้งหมด

2) ปัญหาหรืออุปสรรคของการเบิกจ่ายงบประมาณแผนงานบูรณาการฯ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 พบว่า ถ้าโครงการใดเป็นโครงการที่ได้รับงบประมาณประเภทงบดำเนินการ ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมในลักษณะของการอบรม การประชุมสัมมนา หรือการประชุมเชิงปฏิบัติการ โครงการเหล่านี้มักจะไม่มีปัญหาการเบิกจ่ายงบประมาณที่ไม่เป็นไปตามแผนการเบิกจ่าย แต่กรณีที่เป็นข้อสังเกต คือ หน่วยงานและโครงการที่มักจะมีปัญหาการเบิกจ่ายงบประมาณไม่เป็นไปตามแผนการเบิกจ่าย มักจะเป็นโครงการของหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณประเภทงบลงทุน โดยเฉพาะงบลงทุนในโครงการที่มีมูลค่าสูง มักจะไม่สามารถเบิกจ่ายงบประมาณได้ตามแผนการเบิกจ่าย ซึ่งสามารถสรุปปัญหาและอุปสรรคของการเบิกจ่ายงบประมาณได้ดังนี้

(1) ปัญหาที่หน่วยงานไม่สามารถเบิกจ่ายงบประมาณได้ตามแผนการเบิกจ่าย เนื่องจากอยู่ในระหว่างที่หน่วยงานกำลังทำการตรวจรับงานตามงวดงาน และกำลังทำการเบิกจ่ายงบประมาณตามงวดงาน เช่น

(ก) โครงการสร้างเครือข่ายบูรณาการป้องกันอาชญากรรมด้านสิ่งแวดล้อมด้วยเทคโนโลยีเชิงพื้นที่สมัยใหม่ ของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ได้รับการจัดสรรงบลงทุน จำนวน 28.3763 ล้านบาท เพื่อดำเนินกิจกรรมบูรณาการเครือข่ายการป้องกันอาชญากรรมพิเศษ แต่ยังไม่ได้ทำการเบิกจ่าย เนื่องจากอยู่ในระหว่างการดำเนินการเบิกจ่าย

(ข) โครงการพัฒนาระบบข้อมูลผู้ต้องขังเชื่อมโยงในหน่วยงานกระบวนการยุติธรรม ของกรมราชทัณฑ์ ได้รับการจัดสรรงบลงทุน จำนวน 25.0922 ล้านบาท เพื่อดำเนินกิจกรรมการพัฒนาระบบข้อมูลผู้ต้องขังเพื่อเชื่อมโยงในหน่วยงานกระบวนการยุติธรรม ยังไม่ได้ทำการเบิกจ่ายงบประมาณเนื่องจากอยู่ในระหว่างการตรวจรับงวดงาน และกำลังดำเนินการเบิกจ่าย

(ค) โครงการพัฒนาระบบการบริการในกระบวนการยุติธรรม ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้รับการจัดสรรงบประมาณจำนวน 263.8000 ล้านบาท เพื่อดำเนินการเชื่อมโยงเครือข่ายข้อมูลอาชญากรรมและตรวจเปรียบเทียบลูกกระสุนปืน ปลอกกระสุนปืนด้วยระบบอัตโนมัติในส่วนภูมิภาค ยังไม่ได้มีการเบิกจ่ายงบประมาณเนื่องจาก ในสัญญาว่าจ้างเอกชนดำเนินการ กำหนดให้มีการเบิกจ่ายแบบงวดเดียวเมื่อส่งมอบงานและตรวจรับครุภัณฑ์ตามสัญญาแล้ว เป็นต้น

(2) หน่วยงานไม่สามารถเบิกจ่ายงบประมาณได้ตามแผนการเบิกจ่ายเนื่องจากติดขัดในเรื่องระเบียบพัสดุ ตั้งแต่การกำหนดราคา การกำหนด TOR การกำหนดจำนวนและคุณสมบัติของผู้ที่จะเข้ามาทำการจัดซื้อจัดจ้าง หรือกระบวนการในการประกวดราคา เป็นต้น โดยมีตัวอย่างหน่วยงานที่ไม่สามารถเบิกจ่ายงบประมาณได้ตามแผนการเบิกจ่ายในกรณีดังกล่าว เช่น

(ก) โครงการพัฒนาศักยภาพการตรวจพิสูจน์ด้านนิติวิทยาศาสตร์เชิงบูรณาการเพื่ออำนวยความสะดวกและลดความเหลื่อมล้ำ ของสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ เพื่อดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจพิสูจน์และจัดทำฐานข้อมูลอาวุธปืน ลูกกระสุนปืน และปลอกกระสุนปืน โดยได้รับการจัดสรรเป็นงบลงทุน

จำนวน 73.1000 ล้านบาท ยังไม่ได้มีการเบิกจ่ายงบประมาณ เนื่องจาก ได้ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างไปแล้ว แต่มีผู้เสนอราคาเพียง 1 ราย ทำให้ต้องมีการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างใหม่

(ข) โครงการพัฒนาระบบการบริการในกระบวนการยุติธรรม ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้รับการจัดสรรงบประมาณจำนวน 56.8698 ล้านบาท เพื่อดำเนินการเพิ่มประสิทธิภาพระบบฐานข้อมูลและการเชื่อมโยงฐานข้อมูลด้านนิติวิทยาศาสตร์ให้เป็นระบบมาตรฐานสากลฯ แต่ยังไม่ได้มีการเบิกจ่ายงบประมาณ เนื่องจากมีปัญหาการจัดทำราคากลางล่าช้ากว่าที่กำหนด หรือการได้รับการจัดสรรงบดำเนินงานจำนวน 80.0000 ล้านบาท เพื่อดำเนินการเพิ่มประสิทธิภาพระบบฐานข้อมูลและการเชื่อมโยงฐานข้อมูลด้านนิติวิทยาศาสตร์ให้เป็นระบบมาตรฐานสากลฯ แต่ยังไม่ได้มีการเบิกจ่ายงบประมาณ เนื่องจากอยู่ในระหว่างการกำหนด TOR (Terms of Reference) เนื่องจากคณะกรรมการกำหนดร่าง TOR มีความเห็นว่าสมควรปรับเปลี่ยนรายละเอียดของโครงการ และขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการพิจารณาการเสนอราคาใหม่ หรือการได้รับการจัดสรรงบรายจ่ายอื่น ๆ จำนวน 177.8400 ล้านบาท เพื่อจัดตั้งห้องปฏิบัติการตรวจพิสูจน์รอยนิ้วมือแฝงจำนวน 20 แห่ง แต่ยังไม่ได้มีการเบิกจ่ายงบประมาณ เนื่องจากหนึ่งในบริษัทผู้เข้าร่วมผู้เสนอราคาไม่เข้าไป download เอกสารในระบบ จึงทำให้ต้องทำการยกเลิกโครงการ เป็นต้น

(ค) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและระบบงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ ได้รับการจัดสรรงบประมาณจำนวน 6.4252 ล้านบาท แต่ยังไม่มีการเบิกจ่ายงบประมาณ เนื่องจากที่ผ่านมามีความล่าช้าจากการมีผู้เสนอราคาโครงการเพียงรายเดียว จึงจำเป็นต้องมีการประกาศให้มีการยื่นข้อเสนอโครงการเป็นรอบที่ 2 ซึ่งขณะนี้อยู่ในระหว่างการจัดซื้อจัดจ้าง เป็นต้น

3) ด้านการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการของหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ แผนงานบูรณาการฯ พบว่า แต่ละหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณตามแผนงานบูรณาการฯ ต่างขอรับการจัดสรรงบประมาณและดำเนินโครงการตามบทบาทภารกิจ (Function) ของหน่วยงานตนเองเป็นหลัก และเนื่องจากงบประมาณแผนงานบูรณาการฯ มีความคาบเกี่ยวกับตามงบประมาณตามบทบาทภารกิจ (Function) ของหน่วยงาน ดังนั้น วิธีการในการจัดทำคำของบประมาณเพื่อดำเนินโครงการของหน่วยงานต่าง ๆ จึงพิจารณาจากความเป็นไปได้ในการได้รับการจัดสรรงบประมาณ กล่าวคือ ถ้าโครงการใดที่หน่วยงานมั่นใจว่าจะไม่มีปัญหาในการของบประมาณปกติตามภารกิจของหน่วยงาน หน่วยงานนั้นก็จะจัดทำคำของบประมาณเพื่อดำเนินโครงการตามแผนงานปกติของหน่วยงาน แต่ถ้าโครงการใดมีแนวโน้มว่าจะไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณตามปกติ และหน่วยงานยังเห็นความจำเป็นที่จะต้องดำเนินโครงการนั้น หน่วยงานก็จะปรับโครงการให้มีการดำเนินการในลักษณะบูรณาการ แล้วเปลี่ยนมาจัดทำคำของบประมาณในส่วนของงบประมาณแผนงานบูรณาการฯ ซึ่งลักษณะดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าการขอรับการจัดสรรงบประมาณตามแผนงานบูรณาการฯ เป็นอีกช่องทางหนึ่งในการขอรับงบประมาณ นอกเหนือไปจากช่องทางการขอรับงบประมาณปกติตามภารกิจของหน่วยงาน

ทั้งนี้ ภายใต้ระบบการจัดสรรงบประมาณแผนงานบูรณาการฯ ซึ่งเป็นงบประมาณเฉพาะเรื่อง (Agenda) ส่งผลให้แต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณแผนงานบูรณาการฯ มีความสำคัญมากขึ้นกับการมีเป้าหมายของการดำเนินการร่วมกัน และพยายามลดบทบาทการดำเนินงานตามบทบาทภารกิจ (Function) ของหน่วยงานตนเองลง รวมถึงได้ปรับเปลี่ยนแนวคิดและวิธีการทำงานจากเดิมที่แต่ละหน่วยงานมุ่งเน้นการทำงานตามภารกิจ เปลี่ยนมาเป็นการดำเนินการร่วมกันในหลายลักษณะ ซึ่งสามารถจำแนกได้เป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

ลักษณะที่หนึ่ง แต่ละหน่วยงานยังคงทำงานตามภารกิจของตนเอง แต่ให้หน่วยงานอื่นเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการ เช่น กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ เป็นเจ้าภาพดำเนินโครงการพัฒนาศักยภาพพนักงานเจ้าหน้าที่ในการคุ้มครองพยานในคดีค้ามนุษย์ (แนวทางที่ 1) โดยได้ให้หน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับคดีค้ามนุษย์ เช่น สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานศาลยุติธรรม กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงพัฒนาสังคมฯ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณาและจัดทำร่างคู่มือปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานตามภารกิจคุ้มครองพยานในคดีค้ามนุษย์ เป็นต้น

ลักษณะที่สอง แต่ละหน่วยงานยังคงทำงานตามบทบาทภารกิจของตนเอง แต่แบ่งงานให้หน่วยงานอื่น ๆ รับงานไปดำเนินการ เช่น กรมคุมประพฤติ เป็นเจ้าภาพดำเนินโครงการคืนคนดีสู่สังคม (แนวทางที่ 3) ได้จัดสรรงบประมาณและโอนงบประมาณไปให้กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และกรมราชทัณฑ์ ดำเนินการจัดฝึกอบรมวิชาชีพและการส่งเสริมวิชาชีพให้กับผู้กระทำผิดหรือผู้พ้นโทษที่อยู่ในความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงาน เป็นต้น

ลักษณะที่สาม แต่ละหน่วยงานต่างคนต่างดำเนินการตามภารกิจของตนเอง แต่ผลลัพธ์หรือผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น สามารถให้หน่วยงานอื่น ๆ มาใช้ประโยชน์ร่วมกันได้ เช่น สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ เป็นเจ้าภาพดำเนินโครงการพัฒนาศักยภาพการตรวจพิสูจน์ด้านนิติวิทยาศาสตร์ (แนวทางที่ 4) เพื่อให้เกิดฐานข้อมูลของงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ ซึ่งฐานข้อมูลที่เกิดขึ้นสามารถใช้สนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยงานอื่น ๆ ในกระบวนการยุติธรรมได้ หรือกรมคุมประพฤติ เป็นเจ้าภาพดำเนินโครงการพัฒนาระบบการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน (แนวทางที่ 3) โดยการนำเครื่องมือติดตามตัวอิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับผู้กระทำผิด แต่ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการดังกล่าวเกิดประโยชน์กับกรมราชทัณฑ์ ในการลดความแออัดของผู้ต้องขังในเรือนจำ เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม ประเด็นที่เป็นข้อสังเกตจากการศึกษาการดำเนินงานโครงการตามแผนงานบูรณาการ คือ เป้าหมายของการดำเนินโครงการมักจะเป็นเป้าหมายเฉพาะพื้นที่หรือเฉพาะกลุ่ม ในขณะที่เป้าหมายของแผนบูรณาการฯ เป็นเป้าหมายภาพรวมของทั้งประเทศ ดังนั้น ประเด็นที่เป็นข้อสังเกต คือ เมื่อเป้าหมายของแผนงานบูรณาการเป็นเป้าหมายที่ใหญ่เกินกว่าศักยภาพของการดำเนินโครงการความสำเร็จของโครงการจึงเป็นความสำเร็จตามเป้าหมายระดับโครงการเท่านั้น แต่ความสำเร็จของโครงการยังไม่สามารถสะท้อนไปถึงความสำเร็จในระดับของแผนงานบูรณาการได้

4.2.4 การประเมินผลผลิตของการดำเนินโครงการ (Output Evaluation) ตามแผนงานบูรณาการฯ

จากการศึกษาเนื้อหาสาระของโครงการ การดำเนินโครงการ และการติดตามการดำเนินงานของหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณแผนงานบูรณาการฯ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 รวมถึงการวิเคราะห์แนวทางการจัดทำ/การออกแบบโครงการ ของหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณตามแผนงานบูรณาการฯ พบว่า การดำเนินงานของหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณแผนงานบูรณาการฯ มุ่งเน้นการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน มากกว่าการดำเนินงานแบบบูรณาการ ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานมีแนวโน้มจะบรรลุสัมฤทธิ์ผลของการดำเนินงานตามเป้าหมายและตัวชี้วัดในระดับโครงการของแต่ละหน่วยงาน แต่สัมฤทธิ์ผลดังกล่าวอาจจะไม่สามารถสะท้อนถึงความสำเร็จตามเป้าหมายและตัวชี้วัดระดับเป้าหมายของแผนบูรณาการฯ โดยมีเหตุปัจจัยที่สำคัญ 3 ประการ คือ

ประการแรก โครงการที่แต่ละหน่วยงานกำหนดขึ้น ต่างเป็นโครงการตามบทบาทภารกิจ (Function) ที่แต่ละหน่วยงานจะต้องดำเนินการ โดยขาดการกำหนดโครงการและออกแบบการดำเนินงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานอย่างแท้จริง ตั้งแต่ในขั้นตอนของการจัดทำคำของบประมาณ เพราะฉะนั้น ผลผลิตและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ จึงเป็นการสะท้อนเฉพาะความสำเร็จหรือความล้มเหลวของโครงการที่แต่ละหน่วยงานรับผิดชอบดำเนินการ มากกว่าจะเป็นผลผลิตและผลลัพธ์ที่จะสะท้อนผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินการตามแผนงานบูรณาการฯ ในภาพรวมได้

ประการที่สอง การกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนงานบูรณาการฯ ในการพัฒนากระบวนการยุติธรรมให้ทันสมัย และมีประสิทธิภาพในการอำนวยความสะดวกและเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม โดยมีตัวชี้วัดความสำเร็จจากการที่ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องสิทธิ และความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม และประชาชนมีความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม เป็นการกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดที่สูงเกินกว่าศักยภาพของแผนงานบูรณาการฯ จะดำเนินการได้ ผลผลิตและผลลัพธ์ของการดำเนินการตามแผนงานบูรณาการฯ เป็นเพียงส่วนหนึ่งของการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรมเท่านั้น ทั้งนี้จากการศึกษา พบว่า การดำเนินการเพื่อปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมให้ทันสมัยและมีประสิทธิภาพในการอำนวยความสะดวกและเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม ผลสัมฤทธิ์ที่เกิดจากการดำเนินการของหน่วยงานเป็นผลมาจากการที่หน่วยงานต่าง ๆ ได้รับการจัดสรรงบประมาณทั้งที่เป็นงบประมาณแผนงานพื้นฐานตามบทบาทภารกิจประจำของหน่วยงาน งบประมาณตามแผนงานยุทธศาสตร์ และงบประมาณการบูรณาการเชิงพื้นที่ ซึ่งไม่ได้เกิดจากการดำเนินการตามงบประมาณแผนงานบูรณาการฯ เพียงอย่างเดียว เพราะฉะนั้นผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินการตามแผนงานบูรณาการฯ ดังกล่าว จึงอาจจะยังไม่สามารถสรุปได้ว่าปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมให้ทันสมัยและมีประสิทธิภาพในการอำนวยความสะดวกและเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม เป็นผลจากการดำเนินการตามงบประมาณแผนงานบูรณาการฯ ได้อย่างอย่างชัดเจนนัก

ประการที่สาม เป็นผลสืบเนื่องจากการที่แต่ละหน่วยงานต่างกำหนดโครงการตามบทบาทภารกิจ (Function) ของหน่วยงานตนเองเป็นหลัก และการกำหนดเป้าหมายของแผนงานบูรณาการฯ สูงเกินกว่าศักยภาพของตัวแผนงานบูรณาการฯ เอง ซึ่งส่งผลให้ความสำเร็จของโครงการต่าง ๆ ไม่สามารถส่งผลสะท้อน

ไปถึงการบรรลุเป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนงานบูรณาการฯ ทั้งนี้ ประเด็นที่เป็นข้อสังเกตจากการศึกษาติดตามการดำเนินงานตามแผนงานบูรณาการฯ คือ ในเมื่อผลการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ ไม่สามารถสะท้อนความสำเร็จของการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนงานบูรณาการได้อย่างชัดเจนมากนัก ประกอบกับงบประมาณและการดำเนินงานตามแผนงานบูรณาการฯ เป็นเพียงส่วนหนึ่งของการดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรมทั้งหมด ซึ่งประกอบไปด้วยการดำเนินการตามแผนงานพื้นฐานตามบทบาทหน้าที่ของแต่ละหน่วยงาน (Function) การดำเนินงานตามแผนงานยุทธศาสตร์ หรือการบูรณาการเชิงพื้นที่ (Area) ตามที่กล่าวไปก่อนหน้านี้ แต่แนวทางการติดตามประเมินผลความสำเร็จของแผนงานบูรณาการฯ มุ่งเน้นประเมินความสำเร็จของการดำเนินงานของแผนงานบูรณาการฯ จากประชาชนทั่วไป โดยเน้นไปที่ความเชื่อมั่นของประชาชนในกระบวนการยุติธรรม และประชาชนมีความรู้เรื่องสิทธิ และความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ซึ่งความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการดำเนินการตามเป้าหมายและตัวชี้วัดดังกล่าวอาจจะไม่ได้เกิดมาจากการดำเนินงานตามแผนงานบูรณาการฯ เพียงอย่างเดียว เพราะฉะนั้น ผลการประเมินจากการสอบถามความคิดเห็นของประชาชน จึงเป็นผลสะท้อนผลการดำเนินงานในภาพรวม ทั้งในส่วนของการดำเนินงานตามบทบาทภารกิจประจำของหน่วยงาน (Function) และการดำเนินงานตามแผนงานบูรณาการฯ

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าผลผลิตและผลลัพธ์ของการดำเนินโครงการที่เกิดขึ้น เป็นผลผลิตและผลลัพธ์ที่สะท้อนผลสัมฤทธิ์ตามบทบาทและภารกิจของหน่วยงาน และยังขาดความเชื่อมโยงหรือบูรณาการกับหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมต่าง ๆ อย่างแท้จริง แต่ผลผลิตและผลลัพธ์ของการดำเนินโครงการก็สามารถนำไปใช้ประโยชน์ร่วมกันระหว่างหลาย ๆ หน่วยงาน เช่น โครงการพัฒนาศักยภาพการตรวจพิสูจน์ด้านนิติวิทยาศาสตร์เชิงบูรณาการเพื่ออำนวยความสะดวกและเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำ ของสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ แต่ผลผลิตของโครงการ ในการมีฐานข้อมูลเกี่ยวกับอาวุธปืน ลูกกระสุนปืน คนหาย คนนิรนาม ศพนิรนาม และข้อมูลพันธุกรรม แต่ฐานข้อมูลเหล่านี้ถ้าถูกนำมาเชื่อมโยงกับหน่วยงานอื่น ๆ ในกระบวนการยุติธรรมที่เกี่ยวข้อง ฐานข้อมูลเหล่านี้ก็สามารถที่จะใช้สนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยงานอื่น ๆ ในกระบวนการยุติธรรมได้ เป็นต้น

บทที่ 5

ความสำเร็จของการดำเนินงาน

เนื้อหาในบทนี้ เป็นการศึกษาความสำเร็จของการดำเนินงานตามตัวชี้วัดของแผนงานบูรณาการด้านการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ซึ่งประกอบด้วยตัวชี้วัด 2 ระดับ คือ ตัวชี้วัดระดับเป้าหมายของแผนบูรณาการฯ และตัวชี้วัดระดับแนวทางการดำเนินงาน โดยการศึกษาความสำเร็จของการดำเนินงานตามตัวชี้วัดระดับเป้าหมายของแผนบูรณาการฯ ซึ่งประกอบด้วย 2 ตัวชี้วัด คือ 1) ประชาชนมีความรู้เรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 และ 2) ประชาชนมีความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรมร้อยละ 80 ได้มาจากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนด้วยแบบสอบถาม (Questionnaires) รวมจำนวนทั้งสิ้น 7,021 คน

ในขณะที่การศึกษาความสำเร็จของการดำเนินงานตัวชี้วัดตามระดับแนวทางการดำเนินงาน ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด คือ 1) กฎหมายและ/หรือมาตรฐานด้านกระบวนการยุติธรรมได้รับการพัฒนาและปรับปรุงจำนวน 5 เรื่อง 2) ประชาชน (กลุ่มเป้าหมาย มีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานด้านกระบวนการยุติธรรมทางเลือก ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 3) การดำเนินงานสอดคล้องตามกรอบแนวทางการป้องกันอาชญากรรม 6 ด้าน และ 4) หน่วยงานของรัฐมีระบบ/บริการในกระบวนการยุติธรรมที่ได้มาตรฐาน/ลดขั้นตอน/เชื่อมโยงกัน จำนวนไม่น้อยกว่า 10 ระบบ/บริการ ได้มาจากการประชุมติดตามการดำเนินงานตามแผนงานบูรณาการด้านการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 และรายงานผลการดำเนินงานตามแผนงานบูรณาการฯ รายไตรมาส โดยรายละเอียดของการศึกษาความสำเร็จของการดำเนินงานตามแผนบูรณาการฯ สามารถสรุปได้ ดังนี้

5.1 ผลการศึกษาความสำเร็จของการดำเนินงานตามตัวชี้วัดระดับเป้าหมาย

จากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนด้วยแบบสอบถามการศึกษาศึกษาความสำเร็จของการดำเนินงานตามตัวชี้วัดระดับเป้าหมายของแผนบูรณาการฯ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความรู้ของประชาชนเรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมและความเชื่อมั่นของประชาชนในกระบวนการยุติธรรม กระจายตามพื้นที่ต่าง ๆ ใน 6 ภูมิภาค และในพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับประชาชนในช่วงเดือน พฤษภาคม – มิถุนายน พ.ศ. 2562 ทั้งนี้ ผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนดังกล่าว มีรายละเอียดดังนี้

5.1.1 ข้อมูลพื้นฐาน

เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ พื้นที่ในการเก็บข้อมูล สถานที่เก็บข้อมูล เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการเข้าไปติดต่อหรือเข้ารับบริการจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม หน่วยงานที่เคยติดต่อหรือเข้ารับบริการจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม และเหตุผลในการติดต่อหรือเข้ารับบริการจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม จำนวน 7,021 ชุด โดยนำเสนอในรูปแบบของความถี่ และร้อยละ จากการรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 5.1 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามจังหวัด

จังหวัด	จำนวน	ร้อยละ
นครปฐม	730	10.40
ชัยนาท	270	3.85
สงขลา	900	12.82
ระนอง	88	1.25
นราธิวาส	594	8.46
ปัตตานี	450	6.41
ชลบุรี	850	12.11
นครนายก	150	2.14
ขอนแก่น	816	11.62
อำนาจเจริญ	199	2.83
เชียงใหม่	900	12.82
แม่ฮ่องสอน	74	1.05
กรุงเทพมหานคร	1,000	14.24
รวม	7,021	100.00

จากตารางที่ 5.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ในจังหวัดกรุงเทพ จำนวน 1,000 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 14.24 รองลงมาคือจังหวัดสงขลาและเชียงใหม่ จำนวน 900 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 12.82 และจังหวัดชลบุรี 850 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 12.11 ตามลำดับ

ตารางที่ 5.2 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานที่เก็บข้อมูล

สถานที่เก็บข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
ห้างสรรพสินค้า	1,739	24.77
ตลาดสด/ย่านการค้า	1,571	22.38
พื้นที่ใกล้สถานศึกษา	1,195	17.02
สถานที่ราชการ	1,121	15.97
ชุมชน/ที่พักอาศัย	1,384	19.71
ข้อมูลไม่สมบูรณ์	11	0.16
รวม	7,021	100.00

จากตารางที่ 5.2 พบว่า สถานที่เก็บข้อมูลส่วนใหญ่อยู่ใน ห้างสรรพสินค้า จำนวน 1,739 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 24.77 รองลงมาคือ ตลาดสด/ย่านการค้า จำนวน 1,571 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 22.38 รองลงมาคือ ชุมชน/ที่พักอาศัย จำนวน 1,384 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 19.71 ตามลำดับ รองลงมาคือ พื้นที่ใกล้สถานศึกษา จำนวน 1,195 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 17.02 และสถานที่ราชการ จำนวน 1,121 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 15.97 ตามลำดับ

ตารางที่ 5.3 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	2,977	42.40
หญิง	3,702	52.73
เพศทางเลือก	336	4.79
ข้อมูลไม่สมบูรณ์	6	0.09
รวม	7,021	100.00

จากตารางที่ 5.3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็น เพศหญิง จำนวน 3,702 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 52.73 รองลงมาเป็นเพศชาย จำนวน 2,977 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 42.40 และเพศทางเลือก 336 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 4.79 ตามลำดับ

ตารางที่ 5.4 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
อายุไม่เกิน 20 ปี	1,044	14.87
21 –30	2,189	31.18
31 –40	2,071	29.50
41-50	1,152	16.41
51-60	453	6.45
อายุมากกว่า60ปี	93	1.32
ข้อมูลไม่สมบูรณ์	19	0.27
รวม	7,021	100.00

จากตารางที่ 5.4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีอายุอยู่ระหว่าง 21 –30 ปี จำนวน 2,189 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 31.18 รองลงมาคืออายุอยู่ระหว่าง 31 –40 ปี จำนวน 2,071 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 29.50 รองลงมาคืออายุอยู่ระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 1,152 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 16.41 รองลงมาคืออายุไม่เกิน 20 ปี จำนวน 1,044 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 14.87 รองลงมาคืออายุอยู่ระหว่าง 51-60 ปี จำนวน 453 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.45 และอายุมากกว่า 60 ปี จำนวน 93 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 1.32

ตารางที่ 5.5 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษาหรือน้อยกว่า	290	4.13
มัธยมศึกษา/ปวช.หรือเทียบเท่า	1,635	23.29
อนุปริญญา/ปวส.หรือเทียบเท่า	1,416	20.17
ปริญญาตรี	3,487	49.67
สูงกว่าปริญญาตรี	186	2.65
ข้อมูลไม่สมบูรณ์	7	0.10
รวม	7,021	100.00

จากตารางที่ 5.5 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษา ปริญญาตรี จำนวน 3,487 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 49.67 รองลงมาคือ มัธยมศึกษา/ปวช.หรือเทียบเท่า จำนวน 1,635 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 23.29 รองลงมาคือ อนุปริญญา/ปวส.หรือเทียบเท่า จำนวน 1,416 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 20.17 รองลงมาคือ ประถมศึกษาหรือน้อยกว่า จำนวน 290 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 4.13และ สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 186 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 2.65

ตารางที่ 5.6 การติดต่อหรือเข้ารับบริการจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

การติดต่อหรือเข้ารับบริการจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคย	5,630	80.19
เคย	1,391	19.81
รวม	7,021	100.00

จากตารางที่ 5.6 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ไม่เคยติดต่อหรือเข้ารับบริการจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม จำนวน 5,630 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 80.19 ส่วนที่เคยติดต่อหรือเข้ารับบริการจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม จำนวน 1,391 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 19.81 โดยส่วนที่เคยติดต่อหรือเข้ารับบริการจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม มีรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5.7 หน่วยงานที่เคยติดต่อหรือเข้ารับบริการจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

หน่วยงานที่เคยติดต่อหรือเข้ารับบริการจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม	จำนวน
1) สถานีตำรวจ/หน่วยงานของตำรวจอื่น ๆ	1,332
2) สำนักงานอัยการจังหวัด	243
3) สภานายความ	91
4) สำนักงานคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ	33
5) สำนักงานบังคับคดี	91
6) สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน	80
7) สำนักงานคุมประพฤติ	82
8) เรือนจำ/ทัณฑสถาน	131
9) สำนักงานยุติธรรมจังหวัด	144
10) อื่น ๆ	5

จากตารางที่ 5.7 พบว่า หน่วยงานที่ผู้ตอบแบบสอบถามเคยติดต่อหรือเข้ารับบริการจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมส่วนใหญ่คือ สถานีตำรวจ/หน่วยงานของตำรวจอื่น ๆ จำนวน 1,332 คน รองลงมาคือ สำนักงานอัยการจังหวัด จำนวน 243 คน รองลงมาคือ สำนักงานยุติธรรมจังหวัด จำนวน 144 คน รองลงมาคือ เรือนจำ/ทัณฑสถาน จำนวน 131 คน รองลงมาคือ สภานายความ และสำนักงานบังคับคดี จำนวน 91 คน รองลงมาคือ สำนักงานคุมประพฤติ จำนวน 82 คน รองลงมาคือ สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จำนวน 80 คน รองลงมาคือ สำนักงานคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ จำนวน 33 คน และอื่น ๆ จำนวน 5 คน

ตารางที่ 5.8 เหตุผลในการติดต่อหรือเข้ารับบริการของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

เหตุผลในการติดต่อหรือเข้ารับบริการของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม	จำนวน	ร้อยละ
เพื่อขอความช่วยเหลือ	567	40.67
มีความจำเป็นต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม	358	25.68
ทั้ง 2 กรณี	374	26.83
อื่น ๆ	26	1.87
ข้อมูลไม่สมบูรณ์	69	4.95
รวม	1,394	100.00

จากตารางที่ 5.8 พบว่า เหตุผลในการติดต่อหรือเข้ารับบริการของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ส่วนใหญ่คือ เพื่อขอความช่วยเหลือ จำนวน 567 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 40.67 รองลงมาคือ ทั้ง 2 กรณี จำนวน 374 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 26.83 รองลงมาคือ มีความจำเป็นต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม จำนวน 358 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 25.68 และเหตุผลอื่น ๆ จำนวน 26 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 1.87 ตามลำดับ

5.1.2 ความรู้ของประชาชนเรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม

ในการพิจารณาการตอบแบบสอบถามความรู้ของประชาชนเรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม จำแนกเป็น 3 ส่วน คือ ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ความรู้เกี่ยวกับสิทธิของประชาชนในคดีอาญา และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายในชีวิตประจำวัน โดยภาพรวมความรู้ของประชาชนเรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม จะพิจารณาทั้งจากระดับความรู้ความเข้าใจของประชาชนในเรื่องต่าง ๆ ซึ่งมีแนวทางการพิจารณาระดับความรู้เรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประชาชน ดังนี้

1) ในการศึกษาผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดระดับเป้าหมายของแผนบูรณาการฯ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 เกี่ยวกับความรู้เรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประชาชน ใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยมีการกำหนดระดับความรู้ออกเป็น 6 ระดับ เพื่อแสดงให้เห็นระดับของการมีความรู้และไม่มีความรู้ที่แตกต่างกัน และสามารถหลีกเลี่ยงการเลือกตอบแบบกลาง ๆ ได้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

มีความรู้ความเข้าใจมากที่สุด	6	คะแนน
มีความรู้ความเข้าใจมาก	5	คะแนน
มีความรู้ความเข้าใจค่อนข้างมาก	4	คะแนน
มีความรู้ความเข้าใจค่อนข้างน้อย	3	คะแนน
มีความรู้ความเข้าใจน้อย	2	คะแนน
มีความรู้ความเข้าใจน้อยที่สุด/ไม่มี	1	คะแนน

2) พิจารณาระดับความรู้ของประชาชนเรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม จากค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของประชาชนในแต่ละด้าน และภาพรวม

3) การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยมีเกณฑ์การแบ่งอันตรภาคชั้นตามสูตรการคำนวณ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

$$\text{สูตรอันตรภาคชั้น} = \frac{(\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด})}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{(6-1)}{6} = 0.8333$$

ทั้งนี้ จากการคำนวณเกณฑ์อันตรภาคชั้นดังกล่าว (ประมาณ 0.83) สามารถแบ่งเป็นการแปลความหมายค่าเฉลี่ย เป็น 6 ระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 5.20 – 6.00 หมายถึง ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 4.36 – 5.19 หมายถึง ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานมาก

ค่าเฉลี่ย 3.52 – 4.35 หมายถึง ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานค่อนข้างมาก

ค่าเฉลี่ย 2.68 – 3.51 หมายถึง ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานฯ
ค่อนข้างน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.84 – 2.67 หมายถึง ประชาชนมีความเชื่อมั่นต่อกระบวนการยุติธรรม และ/หรือมี
ความรู้ความเข้าใจเรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานฯ น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.83 หมายถึง ประชาชนไม่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานฯ

4) ดำเนินการจัดกลุ่มช่วงคะแนนความคิดเห็นของประชาชนในแต่ละด้าน ซึ่งประกอบด้วย

- ด้านความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม จำนวน 11 ข้อ
- ด้านความรู้เกี่ยวกับสิทธิของประชาชนในคดีอาญา จำนวน 10 ข้อ และ
- ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ “กฎหมายในชีวิตประจำวัน” จำนวน 8 ข้อ

โดยมีหลักเกณฑ์ในการกำหนดช่วงคะแนนและการพิจารณาโดย ทำการรวมคะแนนระดับ
ความรู้ความเข้าใจของประชาชนในแต่ละด้านเฉลี่ย ($\bar{X}$) ด้วยการนำผลคะแนนของผู้ตอบแบบสอบถามในด้าน
นั้น ๆ บวกกัน แล้วทำการหารตามจำนวนข้อของด้านนั้น ๆ ตัวอย่างเช่น

$$\text{ด้านความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม} = \frac{\text{คะแนนรวมจากข้อ 1 ถึง 11}}{\text{จำนวนข้อทั้งหมด 11 ข้อ}}$$

ในส่วนของภาพรวมทุกด้าน มีหลักเกณฑ์ในการกำหนดช่วงคะแนนและการพิจารณาโดย ทำ
การรวมคะแนนระดับความรู้ความเข้าใจของประชาชนทุกด้านเฉลี่ย ($\bar{X}$) ด้วยการนำผลคะแนนของผู้ตอบ
แบบสอบถามทุกข้อมาบวกกัน แล้วทำการหารด้วยจำนวนข้อทั้งหมด ตัวอย่างเช่น

$$\text{ภาพรวมด้านความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม} = \frac{\text{คะแนนรวมจากทุกข้อ}}{\text{จำนวนข้อทั้งหมด 29 ข้อ}}$$

ทั้งนี้ ผลคะแนนระดับความรู้ของประชาชนเรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึง
กระบวนการยุติธรรม จะอยู่ระหว่าง 1-6 คะแนน และเมื่อได้ระดับความความรู้ความเข้าใจเฉลี่ยแล้ว จึงทำการ
แบ่งช่วงคะแนนออกเป็น 6 กลุ่ม โดยแต่ละกลุ่มมีช่วงคะแนนต่างกันโดยประมาณ 0.83 คะแนน โดยกลุ่มที่ 1,
2, และ 3 กำหนดให้เป็นกลุ่มที่ไม่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการ
ยุติธรรม และกลุ่มที่ 4, 5 และ 6 เป็นกลุ่มที่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึง
กระบวนการยุติธรรม โดยมีรายละเอียดดังนี้

กลุ่ม	ช่วงคะแนน	ระดับความรู้ความเข้าใจ
1	1.00 – 1.83	ไม่มีความรู้ความเข้าใจ
2	1.84 – 2.67	
3	2.68 – 3.51	
4	3.52 – 4.35	มีความรู้ความเข้าใจ
5	4.36 – 5.19	
6	5.20 – 6.00	

ตารางที่ 5.9 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ “สิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม” ด้านความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม

ข้อ	ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม	ระดับความรู้ความเข้าใจ					ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความรู้ความเข้าใจ
		6	5	4	3	2	1		
1	สายด่วนยุติธรรม 1111 กด 77 เป็นช่องทางในการให้ความช่วยเหลือผู้เสียหาย/เหยื่อในกระบวนการยุติธรรม	210 (2.99)	640 (9.12)	1,100 (15.67)	1,702 (24.24)	867 (12.35)	2,502 (35.64)	2.59	1.47 น้อย
2	ศูนย์ยุติธรรมจังหวัด/ศูนย์ยุติธรรมชุมชน เป็นที่ให้บริการช่วยเหลือทางกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมในพื้นที่	171 (2.44)	677 (9.64)	1,191 (16.69)	1,758 (25.04)	1,290 (18.37)	1,934 (27.55)	2.70	1.40 ค่อนข้างน้อย
3	เมื่อตกเป็นผู้ต้องหาในคดีอาญา รัฐมีหน้าที่ในการจัดหาทนายความให้	182 (2.59)	599 (8.53)	1,079 (15.37)	1,583 (22.56)	1,248 (17.78)	2,328 (33.16)	2.56	1.43 น้อย
4	เมื่อถูกจับกุม สามารถที่จะร้องขอเงินประกันตัวจากกองทุนยุติธรรมได้	158 (2.25)	544 (7.75)	957 (13.63)	1,559 (22.20)	1,212 (17.26)	2,590 (36.89)	2.45	1.41 น้อย
5	เมื่อเป็นโจทก์ฟ้องคดีหรือต่อสู้คดี สามารถขอความช่วยเหลือทางการเงินจากกองทุนยุติธรรมได้	171 (2.44)	526 (7.49)	938 (13.36)	1,528 (21.76)	1,258 (17.92)	2,599 (37.02)	2.44	1.41 น้อย
6	เมื่อเกิดคดีความขึ้น ประชาชนสามารถร้องขอให้หน่วยงานของรัฐทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยได้	185 (2.63)	559 (7.96)	1,092 (15.55)	1,465 (20.87)	1,234 (17.58)	2,485 (35.39)	2.51	1.44 น้อย

ตารางที่ 5.9 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ “สิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม” ด้านความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม (ต่อ)

ข้อ	ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม	ระดับความรู้ความเข้าใจ						ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความรู้ความเข้าใจ
		6	5	4	3	2	1			
7	คติความผิด้อันยอมความได้ เป็นคตที่สำมารถไกลเกลียได้	211 (3.01)	584 (8.32)	1,140 (16.24)	1,438 (20.48)	1,361 (19.38)	2,286 (32.56)	2.57	1.44	น้อย
8	ในชั้นบั๋งคตดี สำมารถที่จะทำการไกลเกลียระงับข้อพิพทได้	149 (2.12)	582 (8.29)	1,051 (14.97)	1,461 (20.81)	1,245 (17.73)	2,532 (36.06)	2.48	1.42	น้อย
9	ในคตเฝ่ง คู่ความสำมารถทำการร้องขอให้ศาลไกลเกลียคตได้	175 (2.49)	505 (7.19)	1,060 (15.10)	1,547 (22.03)	1,257 (17.90)	2,474 (35.24)	2.49	1.41	น้อย
10	ผู้ที่จะได้รับการอภัยโทษ จะต้องได้รับโทษตามกฎหมายแล้ว	205 (2.92)	568 (8.09)	1,175 (16.74)	1,499 (21.35)	1,447 (20.61)	2,126 (30.28)	2.60	1.42	น้อย
11	วิธีการติดตตามผลหรือขอความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ต้องหน่วยงานที่ท่นเข้ารับบริการ	152 (2.16)	543 (7.73)	1,039 (14.80)	1,599 (22.77)	1,193 (16.99)	2,494 (35.52)	2.49	1.41	น้อย
รวม								2.53	1.33	น้อย

จากตารางที่ 5.9 พบว่า ภาพรวมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ “สิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม” ด้านความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม อยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.53 และสามารถเรียงลำดับระดับคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ “สิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม” ด้านความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม จากมากไปหาน้อย ตามที่แสดงในตาราง 5.10 ดังนี้

ตารางที่ 5.10 ระดับคะแนนเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ “สิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม” ด้านความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม

ลำดับ	ด้านความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม	ค่าเฉลี่ย
1	ศูนย์ยุติธรรมจังหวัด/ศูนย์ยุติธรรมชุมชน เป็นการให้บริการช่วยเหลือทางกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมในพื้นที่	2.70
2	ผู้ที่ได้รับการอภัยโทษ จะต้องได้รับโทษตามกฎหมายแล้ว	2.60
3	สายด่วนยุติธรรม 1111 กด 77 เป็นช่องทางในการให้ความช่วยเหลือผู้เสียหาย/เหยื่อในกระบวนการยุติธรรม	2.59
4	คดีความผิดอันยอมความได้ เป็นคดีที่สามารถไกล่เกลี่ยได้	2.57
5	เมื่อตกเป็นผู้ต้องหาในคดีอาญา รัฐมีหน้าที่ในการจัดหาทนายความให้	2.56
6	เมื่อเกิดคดีความขึ้น ประชาชนสามารถร้องขอให้หน่วยงานของรัฐทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยได้	2.51
7	ในคดีแพ่ง คู่ความสามารถทำการร้องขอให้ศาลไกล่เกลี่ยคดีได้ และ วิธีการติดตามผลหรือขอความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่ท่านเข้ารับบริการ	2.49
8	วิธีการติดตามผลหรือขอความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่ท่านเข้ารับบริการ	2.49
9	ในชั้นบังคับคดี สามารถที่จะทำการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาทได้	2.48
10	เมื่อถูกจับกุม สามารถที่จะร้องขอเงินประกันตัวจากกองทุนยุติธรรมได้	2.45
11	เมื่อเป็นโจทก์ฟ้องคดีหรือต่อสู้อยู่คดี สามารถขอความช่วยเหลือทางการเงินจากกองทุนยุติธรรมได้	2.44

ตารางที่ 5.11 ช่วงคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ “สิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม”

ด้านความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม

กลุ่ม	ช่วงคะแนน	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1	1.00 – 1.83	2,648	37.72	5,198	74.04
2	1.84 – 2.67	1,124	16.01		
3	2.68 – 3.51	1,426	20.31		
4	3.52 – 4.35	1012	14.41	1,823	25.96
5	4.36 – 5.19	641	9.13		
6	5.20 – 6.00	170	2.42		
รวม		7,021	100.00	7,021	100.00

เมื่อทำการจัดกลุ่มช่วงคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ “สิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม” ด้านความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม จากประชาชนจำนวน 7,021 คน พบว่า ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ จำนวน 1,823 คน คิดเป็นร้อยละ 25.96 (รายละเอียดปรากฏผลดังตารางที่ 5.11)

ตารางที่ 5.12 ช่วงคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ “สิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม” ด้านความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ในกลุ่มที่เคย-ไม่เคยติดต่อหรือเข้ารับบริการจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

กลุ่ม	ช่วงคะแนน	ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม					
		ไม่เคย			เคย		
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1	1.00 – 1.83	2,460	43.69	4,424	13.52	188	774
2	1.84 – 2.67	915	16.25		15.03	209	
3	2.68 – 3.51	1,049	18.63		27.10	377	
4	3.52 – 4.35	666	11.83	1,206	24.87	346	617
5	4.36 – 5.19	411	7.30		16.53	230	
6	5.20 – 6.00	129	2.29		2.95	41	
รวม		5,630		5,630	100.00	1,391	100.00

เมื่อทำการจัดกลุ่มช่วงคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ “สิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม” ด้านความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ในกลุ่มที่เคยติดต่อหรือเข้ารับบริการจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม จำนวน 1,391 คน พบว่า ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจ จำนวน 617 คน คิดเป็นร้อยละ 44.36 และในกลุ่มที่ไม่เคยติดต่อหรือเข้ารับบริการจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม จำนวน 5,630 คน พบว่า ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจ จำนวน 1,206 คน คิดเป็นร้อยละ 21.42 (รายละเอียดปรากฏผลดังตารางที่ 5.12)

ตารางที่ 5.13 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ “สิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม” ด้านความรู้เกี่ยวกับสิทธิของประชาชนในคดีอาญา

ข้อ	ความรู้เกี่ยวกับสิทธิของประชาชน	ระดับความรู้ความเข้าใจ						ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความรู้ความเข้าใจ
		6	5	4	3	2	1			
1	สิทธิของผู้ต้องหาในชั้นสอบสวน (ตำรวจ) ใน การได้รับการแจ้งข้อหาเมื่อจะต้องถูกดำเนินคดี	222 (3.16)	608 (8.66)	1,214 (17.29)	1,460 (20.79)	1,129 (16.08)	2,388 (34.01)	2.60	1.47	น้อย
2	สิทธิของผู้ต้องหาในการที่จะพบ/มีทนายความ	245 (3.49)	677 (9.64)	1,184 (16.86)	1,386 (19.74)	1,468 (20.91)	2,061 (29.35)	2.67	1.46	น้อย
3	สิทธิของผู้ต้องหา/จำเลยในการร้องขอปล่อยตัวชั่วคราว (ประกันตัว)	253 (3.60)	663 (9.44)	1,091 (15.54)	1,440 (20.51)	1,456 (20.74)	2,118 (30.17)	2.64	1.46	น้อย
4	สิทธิของผู้ถูกกล่าวหา/ผู้เสียหายที่จะได้รับการแจ้งความตีบทหนักในการสอบสวน (ตำรวจ)	211 (3.01)	612 (8.72)	1,069 (15.23)	1,520 (21.65)	1,171 (16.68)	2,438 (34.72)	2.56	1.46	น้อย
5	สิทธิในการเข้าถึงและใช้พยานหลักฐานต่าง ๆ ได้โดยสะดวก เมื่อต้องเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม	169 (2.41)	544 (7.75)	1,103 (15.71)	1,572 (22.39)	1,092 (15.55)	2,541 (36.19)	2.50	1.43	น้อย
6	สิทธิของผู้ต้องหา/จำเลยที่จะได้รับการ สันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็น “ผู้บริสุทธิ์” ก่อนที่คดีจะถึงที่สุด	230 (3.28)	732 (10.43)	1,266 (18.03)	1,725 (24.57)	1,198 (17.06)	1,870 (26.63)	2.78	1.44	ค่อนข้างน้อย
7	สิทธิที่จะได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่าง ๆ เมื่อต้องเข้าสู่กระบวนการดำเนินคดีในกระบวนการยุติธรรม	180 (2.56)	705 (10.04)	1,130 (16.09)	1,718 (24.47)	940 (13.39)	2,348 (33.44)	2.64	1.46	น้อย

ตารางที่ 5.13 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ “สิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม” ด้านความรู้เกี่ยวกับสิทธิของประชาชนในคดีอาญา (ต่อ)

ข้อ	ความรู้เกี่ยวกับสิทธิของประชาชน ในคดีอาญา	ระดับความรู้ความเข้าใจ						ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความรู้ ความเข้าใจ
		6	5	4	3	2	1			
8	สิทธิของผู้ต้องหา/จำเลย/ผู้เสียหายที่จะได้รับการคุ้มครองระหว่างการดำเนินคดีและการพิจารณาคดี	186 (2.65)	627 (8.93)	1,069 (15.23)	1,706 (24.30)	976 (13.90)	2,457 (35.00)	2.57	1.45	น้อย
9	สิทธิที่จะอุทธรณ์คำตัดสินของศาลต่อศาลที่สูงกว่า เพื่อโอกาสในการได้รับการพิจารณาคดีใหม่	202 (2.88)	598 (8.52)	1,116 (15.90)	1,685 (24.00)	977 (13.92)	2,443 (34.80)	2.58	1.45	น้อย
10	สิทธิที่จะได้รับการเยียวยาจากรัฐ อันเป็นผลมาจากความบกพร่องของกระบวนการยุติธรรม	185 (2.63)	573 (8.16)	1,081 (15.40)	1,780 (25.35)	1,000 (14.24)	2,402 (34.21)	2.57	1.43	น้อย
รวม								2.61	1.38	น้อย

จากตารางที่ 5.13 พบว่า ภาพรวมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ “สิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม” ด้านความรู้เกี่ยวกับสิทธิของประชาชนในคดีอาญา อยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.61 และสามารถเรียงลำดับระดับคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ “สิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม” ด้านความรู้เกี่ยวกับสิทธิของประชาชนในคดีอาญา โดยเรียงลำดับระดับคะแนนจากมากไปหาน้อย ตามที่แสดงในตารางที่ 5.14 ดังนี้

ตารางที่ 5.14 ระดับความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับ “สิทธิของประชาชนในคดีอาญา”

ลำดับ	ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับ “สิทธิของประชาชนในคดีอาญา”	ค่าเฉลี่ย
1	สิทธิของผู้ต้องหา/จำเลยที่จะได้รับการสันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็น “ผู้บริสุทธิ์” ก่อนที่คดีจะถึงที่สุด	2.78
2	สิทธิของผู้ต้องหาในการที่จะพบ/มีทนายความ	2.67
3	สิทธิของผู้ต้องหา/จำเลยในการร้องขอปล่อยตัวชั่วคราว (ประกันตัว)	2.64
4	สิทธิที่จะได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่าง ๆ เมื่อต้องเข้าสู่กระบวนการดำเนินคดีในกระบวนการยุติธรรม	2.64
5	สิทธิของผู้ต้องหาในชั้นสอบสวน (ตำรวจ) ในการได้รับการแจ้งข้อหาเมื่อจะต้องถูกดำเนินคดี	2.60
6	สิทธิที่จะอุทธรณ์คำตัดสินของศาลต่อศาลที่สูงกว่า เพื่อโอกาสในการได้รับการพิจารณาคดีใหม่	2.58
7	สิทธิของผู้ต้องหา/จำเลย/ผู้เสียหายที่จะได้รับการคุ้มครองระหว่างการดำเนินคดีและการพิจารณาคดี	2.57
8	สิทธิที่จะได้รับการเยียวยาจากรัฐ อันเป็นผลมาจากความบกพร่องของกระบวนการยุติธรรม	2.57
9	สิทธิของผู้ถูกกล่าวหา/ผู้เสียหายที่จะได้รับการแจ้งความคืบหน้าในการสอบสวน (ตำรวจ)	2.56
10	สิทธิในการเข้าถึงและใช้พยานหลักฐานต่าง ๆ ได้โดยสะดวก เมื่อต้องเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม	2.50

ตารางที่ 5.15 ช่วงคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ “สิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม” ด้านความรู้เกี่ยวกับสิทธิของประชาชนในคดีอาญา

กลุ่ม	ช่วงคะแนน	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1	1.00 – 1.83	2,579	36.73	5,065	72.14
2	1.84 – 2.67	979	13.94		
3	2.68 – 3.51	1,507	21.46		
4	3.52 – 4.35	1,016	14.47	1,956	27.86
5	4.36 – 5.19	691	9.84		
6	5.20 – 6.00	249	3.55		
รวม		7,021	100.00	7,021	100.00

เมื่อทำการจัดกลุ่มช่วงคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ “สิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม” ด้านความรู้เกี่ยวกับสิทธิของประชาชนในคดีอาญา จากประชาชนจำนวน 7,021 คน พบว่า ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจ จำนวน 1,956 คน คิดเป็นร้อยละ 27.86 (รายละเอียดปรากฏผลดังตารางที่ 5.15).

ตารางที่ 5.16 ช่วงคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ “สิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม” ด้านความรู้เกี่ยวกับสิทธิของประชาชนในคดีอาญา ในกลุ่มที่เคย-ไม่เคยติดต่อหรือเข้ารับบริการจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

กลุ่ม	ช่วงคะแนน	ความรู้เกี่ยวกับสิทธิของประชาชนในคดีอาญา					
		ไม่เคย			เคย		
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1	1.00 – 1.83	2,402	42.66	4,439	12.72	177	45.00
2	1.84 – 2.67	860	15.28		855	119	
3	2.68 – 3.51	1,177	20.91		23.72	330	
4	3.52 – 4.35	606	10.76	1,191	29.48	410	55.00
5	4.36 – 5.19	419	7.44		19.55	272	
6	5.20 – 6.00	166	2.95		5.97	83	
รวม		5,630	100.00	5,630	100.00	1,391	100.00

นอกจากนี้ เมื่อทำการจัดกลุ่มช่วงคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ “สิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม” ด้านความรู้เกี่ยวกับสิทธิของประชาชนในคดีอาญา ในกลุ่มที่เคยติดต่อหรือเข้ารับบริการจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม จำนวน 1,391 คน พบว่า ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจ จำนวน 765 คน คิดเป็นร้อยละ 55.00 และในกลุ่มที่ไม่เคยติดต่อหรือเข้ารับบริการจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม จำนวน 5,630 คน พบว่า ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจ จำนวน 1,191 คน คิดเป็นร้อยละ 21.15 (รายละเอียดปรากฏผลดังตารางที่ 5.16)

ตารางที่ 5.17 ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายเรื่องต่าง ๆ ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ “กฎหมายในชีวิตประจำวัน”

ข้อ	ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ “กฎหมายในชีวิตประจำวัน”	ระดับความรู้ความเข้าใจ						ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความรู้ ความเข้าใจ
		6	5	4	3	2	1			
1	กฎหมายเกี่ยวกับการขอความช่วยเหลือใน กระบวนการยุติธรรมทางอาญาในกรณีต่าง ๆ เช่น เมื่อถูกละเมิด เมื่อถูกกล่าวหา เมื่อถูก ดำเนินคดี เมื่อไม่ได้รับความเป็นธรรมในกรณี ต่าง ๆ และการขอรับการเยียวยาทางกฎหมาย เป็นต้น	235 (3.30)	615 (8.80)	1,129 (16.10)	1,637 (23.30)	1,405 (20.00)	1,999 (28.5)	2.67	1.43	น้อย
2	กฎหมายเกี่ยวกับที่ดินทำกินและ ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น การออกโฉนดที่ดิน กรรมสิทธิ์ ภาระจำยอม สิทธิเหนือพื้นดิน สิทธิ เก็บกิน การจับจองที่ดิน การทำประโยชน์ใน ที่ดิน การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ เป็นต้น	141 (2.00)	622 (8.90)	993 (14.10)	1,748 (24.90)	1,727 (24.60)	1,790 (25.50)	2.62	1.34	น้อย
3	กฎหมายเกี่ยวกับนิติกรรมสัญญา เช่น สัญญา การซื้อขาย สัญญาการกู้เงิน และพินัยกรรม เป็นต้น	173 (2.50)	570 (8.10)	1,120 (16.00)	1,657 (23.60)	1,745 (24.90)	1,754 (25.00)	2.65	1.35	น้อย
4	กฎหมายเกี่ยวกับการขอรับข้อพิพาท เช่น การ เจรจาที่คู่กรณียินยอมที่จะหันหน้ามาเจรจา กันเองโดยมีบุคคลที่ 3 เข้ามาเกี่ยวข้อง คือ ผู้ไกล่ เกลี่ย และการประนีประนอมข้อพิพาท เป็นต้น	139 (2.00)	572 (8.10)	1,084 (15.40)	1,620 (23.10)	1,625 (23.10)	1,980 (28.20)	2.58	1.36	น้อย

ตารางที่ 5.17 ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายเรื่องต่าง ๆ ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ “กฎหมายในชีวิตประจำวัน” (ต่อ)

ข้อ	ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ “กฎหมายในชีวิตประจำวัน”	ระดับความรู้ความเข้าใจ						ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความรู้ ความเข้าใจ
		6	5	4	3	2	1			
5	กฎหมายเกี่ยวกับหนี้ เช่น การชำระหนี้ การ ก่อนหนี้ และการทวงถามหนี้ เป็นต้น	150 (2.10)	569 (8.10)	1,058 (15.10)	1,747 (24.90)	1,723 (24.50)	1,774 (25.30)	2.63	1.34	น้อย
6	การบังคับคดีและกฎหมายล้มละลาย เช่น กระบวนการพิจารณาคดีล้มละลาย การขอให้ บุคคลล้มละลาย การขอให้พิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้ การประนอมหนี้ เป็นต้น							2.49	1.34	น้อย
7	กฎหมายเกี่ยวกับความรับผิดชอบเจ้าหน้าที่ของ รัฐ เช่น การกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่รัฐ การ ฟ้องคดีต่อศาล การรับผิดชอบเพื่อการละเมิดของ เจ้าหน้าที่รัฐ การขอให้รัฐชดเชยค่าสินไหม ทดแทน เป็นต้น	127 (1.80)	513 (7.30)	956 (13.60)	1,658 (23.60)	1,583 (22.50)	2,184 (31.10)	2.49	1.36	น้อย
8	สิทธิมนุษยชนตามกฎหมายรัฐธรรมนูญและสิทธิ ในคดีอาญา เช่น สิทธิในชีวิตและร่างกาย เสรีภาพและความมั่นคงในชีวิต สิทธิการได้รับ การศึกษา สิทธิการได้รับหลักประกันด้าน สุขภาพ สิทธิในการร้องทุกข์ สิทธิในการฟ้องคดี สิทธิในการเรียกร้องค่าเสียหาย เป็นต้น	144 (2.10)	505 (7.20)	1,003 (14.30)	1,596 (22.70)	1,548 (22.00)	2,225 (31.70)	2.57	1.34	น้อย
รวม								2.59	1.28	น้อย

จากตารางที่ 5.17 พบว่า ภาพรวมความรู้เกี่ยวกับกฎหมายเรื่องต่าง ๆ ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ “กฎหมายในชีวิตประจำวัน” อยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.59 และสามารถเรียงลำดับระดับคะแนนความรู้เกี่ยวกับกฎหมายเรื่องต่าง ๆ ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ “กฎหมายในชีวิตประจำวัน” โดยเรียงลำดับระดับคะแนนจากมากไปหาน้อยตามที่แสดงในตารางที่ 5.18 ได้ดังนี้

ตารางที่ 5.18 ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ “กฎหมายในชีวิตประจำวัน”

ลำดับ	ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ “กฎหมายในชีวิตประจำวัน”	ค่าเฉลี่ย
1	กฎหมายเกี่ยวกับการขอความช่วยเหลือในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาในกรณีต่าง ๆ เช่น เมื่อถูกละเมิด เมื่อถูกกล่าวหา เมื่อถูกดำเนินคดี เมื่อไม่ได้รับความเป็นธรรมในกรณีต่าง ๆ และการขอรับการเยียวยาทางกฎหมาย เป็นต้น	2.67
2	กฎหมายเกี่ยวกับนิติกรรมสัญญา เช่น สัญญาการซื้อขาย สัญญาการกู้เงิน และพินัยกรรม เป็นต้น	2.65
3	กฎหมายเกี่ยวกับหนี้สิน เช่น การชำระหนี้ การก่อหนี้ และการทวงถามหนี้ เป็นต้น	2.63
4	กฎหมายเกี่ยวกับที่ดินทำกินและทรัพยากรธรรมชาติ เช่น การออกโฉนดที่ดิน กรรมสิทธิ์ ภาระจำยอม สิทธิเหนือพื้นดิน สิทธิเก็บกิน การจับจองที่ดิน การทำประโยชน์ในที่ดิน การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ เป็นต้น	2.62
5	กฎหมายเกี่ยวกับการขอระงับข้อพิพาท เช่น การเจรจาที่คู่กรณียินยอมที่จะหันหน้ามาเจรจากันเอง โดยมีบุคคลที่ 3 เข้ามาเกี่ยวข้อง คือ ผู้ไกล่เกลี่ย และการประนีประนอมข้อพิพาท เป็นต้น	2.58
6	สิทธิมนุษยชนตามกฎหมายรัฐธรรมนูญและสิทธิในคดีอาญา เช่น สิทธิในชีวิตและร่างกาย เสรีภาพ และความมั่นคงในชีวิต สิทธิการได้รับการศึกษา สิทธิการได้รับหลักประกันด้านสุขภาพ สิทธิในการร้องทุกข์ สิทธิในการฟ้องคดี สิทธิในการเรียกร้องค่าเสียหาย เป็นต้น	2.57
7	การบังคับคดีและกฎหมายล้มละลาย เช่น กระบวนพิจารณาคดีล้มละลาย การขอให้เป็นบุคคลล้มละลาย การขอให้พิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้ การประนอมหนี้	2.49
8	กฎหมายเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เช่น การกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่รัฐ การฟ้องคดีต่อศาล การรับผิดชอบเพื่อการละเมิดของเจ้าหน้าที่รัฐ การขอให้รัฐชดเชยค่าสินไหมทดแทน เป็นต้น	2.49

ตารางที่ 5.19 ช่วงคะแนนความรู้เกี่ยวกับกฎหมายเรื่องต่าง ๆ ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ “กฎหมายในชีวิตประจำวัน”

กลุ่ม	ช่วงคะแนน	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1	1.00 – 1.83	2,243	31.95	5,342	76.09
2	1.84 – 2.67	1,528	21.76		
3	2.68 – 3.51	1,571	22.38		
4	3.52 – 4.35	847	12.06	1,679	23.91
5	4.36 – 5.19	623	8.87		
6	5.20 – 6.00	209	2.98		
รวม		7,021	100.00	7,021	100.00

เมื่อทำการจัดกลุ่มช่วงคะแนนความรู้เกี่ยวกับกฎหมายเรื่องต่าง ๆ ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ “กฎหมายในชีวิตประจำวัน” จากประชาชนจำนวน 7,021 คน พบว่า ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจ จำนวน 1,679 คน คิดเป็นร้อยละ 23.91 (รายละเอียดปรากฏผลดังตารางที่ 5.19).

ตารางที่ 5.20 ช่วงคะแนนความรู้เกี่ยวกับกฎหมายเรื่องต่าง ๆ ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ “กฎหมายในชีวิตประจำวัน” ในกลุ่มที่เคย-ไม่เคยติดต่อหรือเข้ารับบริการจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

กลุ่ม	ช่วงคะแนน	ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ “กฎหมายในชีวิตประจำวัน”					
		ไม่เคย			เคย		
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1	1.00 – 1.83	2,066	36.70	4,492	12.72	177	850
2	1.84 – 2.67	1,254	22.27		19.70	274	
3	2.68 – 3.51	1,172	20.82		28.68	399	
4	3.52 – 4.35	562	9.98	1,138	20.49	285	541
5	4.36 – 5.19	414	7.35		15.03	209	
6	5.20 – 6.00	162	2.88		3.38	47	
รวม		5,630	100.00	5,630	100.00	1,391	100.00

นอกจากนี้ เมื่อทำการจัดกลุ่มช่วงคะแนนความรู้เกี่ยวกับกฎหมายเรื่องต่าง ๆ ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ “กฎหมายในชีวิตประจำวัน” ในกลุ่มที่เคยติดต่อหรือเข้ารับบริการจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม จำนวน 1,391 คน พบว่า ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจ จำนวน 541 คน คิดเป็นร้อยละ 38.89 และในกลุ่มที่ไม่เคยติดต่อหรือเข้ารับบริการจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม จำนวน 5,630 คน พบว่า ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจ จำนวน 1,138 คน คิดเป็นร้อยละ 20.21 (รายละเอียดปรากฏผลดังตารางที่ 5.20)

ตารางที่ 5.21 ภาพรวมความรู้ความเข้าใจเรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม

	ระดับความรู้ความเข้าใจ						ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความรู้ความเข้าใจ
	6	5	4	3	2	1			
ภาพรวมความรู้ความเข้าใจเรื่องสิทธิและ									
ความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการ	165	571	1,047	1,549	1,118	2,571			
ยุติธรรม	(2.35)	(8.13)	(14.91)	(22.06)	(15.92)	(36.62)	2.49	1.432	น้อย

ทั้งนี้ ผลการศึกษาในภาพรวมความรู้ความเข้าใจเรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ตามที่แสดงในตาราง 5.21 แสดงให้เห็นว่า ภาพรวมความรู้ความเข้าใจเรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม อยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.49

ตารางที่ 5.22 ช่วงคะแนนภาพรวมความรู้ความเข้าใจเรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม

กลุ่ม	ช่วงคะแนน	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1	1.00 – 1.83	2,577	36.70	5,215	
2	1.84 – 2.67	1,114	15.87		
3	2.68 – 3.51	1,524	21.71		
4	3.52 – 4.35	1,068	15.21	1,806	
5	4.36 – 5.19	563	8.02		
6	5.20 – 6.00	175	2.49		
รวม		7,021	100.00	7,021	100.00

เมื่อทำการจัดกลุ่มช่วงคะแนนภาพรวมความรู้ความเข้าใจเรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม จากประชาชนจำนวน 7,021 คน พบว่า ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจ จำนวน 1,806 คน คิดเป็นร้อยละ 25.72 (รายละเอียดปรากฏผลดังตารางที่ 5.22)

ตารางที่ 5.23 ช่วงคะแนนภาพรวมความรู้ความเข้าใจเรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ในกลุ่มที่เคย-ไม่เคยติดต่อหรือเข้ารับบริการจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

กลุ่ม	ช่วงคะแนน	ภาพรวมความรู้ความเข้าใจเรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม					
		ไม่เคย			เคย		
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1	1.00 – 1.83	2403	42.68	4,452	12.51	174	54.85
2	1.84 – 2.67	957	17.00		11.29	157	
3	2.68 – 3.51	1092	19.40		31.06	432	
4	3.52 – 4.35	679	12.06	1,178	27.97	389	45.15
5	4.36 – 5.19	357	6.34		14.81	206	
6	5.20 – 6.00	142	2.52		2.37	33	
รวม		5,630	100.00	5,630	100.00	1,391	100.00

เมื่อทำการจัดกลุ่มช่วงคะแนนภาพรวมความรู้ความเข้าใจเรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมในกลุ่มที่เคยติดต่อหรือเข้ารับบริการจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม จำนวน 1,391 คน พบว่า ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจ จำนวน 628 คน คิดเป็นร้อยละ 45.15 และในกลุ่มที่ไม่เคยติดต่อหรือเข้ารับบริการจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม จำนวน 5,630 คน พบว่า ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจ จำนวน 1,178 คน คิดเป็นร้อยละ 20.92 (รายละเอียดปรากฏผลดังตารางที่ 5.23)

5.1.3 ความเชื่อมั่นของประชาชนต่อกระบวนการยุติธรรม

ในการพิจารณาการตอบแบบสอบถามความเชื่อมั่นของประชาชนในกระบวนการยุติธรรม จำแนกเป็น 2 ส่วน คือ ความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อ “หน่วยงาน” และ “บุคลากร” ในกระบวนการยุติธรรม โดยภาพรวมความเชื่อมั่นของประชาชนในกระบวนการยุติธรรม จะพิจารณาทั้งจากความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อหน่วยงานและบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม ซึ่งมีแนวทางการพิจารณาระดับความเชื่อมั่นฯ ดังนี้

1) ในการศึกษาผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดระดับเป้าหมายของแผนบูรณาการฯ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 เกี่ยวกับความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อกระบวนการยุติธรรม ใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยมีการกำหนดระดับความเชื่อมั่นออกเป็น 6 ระดับ เพื่อแสดงให้เห็นระดับความเชื่อมั่นที่แตกต่างกัน และสามารถหลีกเลี่ยงการเลือกตอบแบบกลาง ๆ ได้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

เชื่อมั่นมากที่สุด	6	คะแนน
เชื่อมั่นมาก	5	คะแนน
เชื่อมั่นค่อนข้างมาก	4	คะแนน
เชื่อมั่นค่อนข้างน้อย	3	คะแนน
เชื่อมั่นน้อย	2	คะแนน
เชื่อมั่นน้อยที่สุด/ไม่เชื่อมั่น	1	คะแนน

2) พิจารณาระดับความเชื่อมั่นของประชาชนต่อกระบวนการยุติธรรม จากค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของประชาชนในแต่ละด้าน และภาพรวม

3) การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยมีเกณฑ์การแบ่งอันตรภาคชั้นตามสูตรการคำนวณ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

$$\text{สูตรอันตรภาคชั้น} = \frac{(\text{คะแนนสูงสุด}-\text{คะแนนต่ำสุด})}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{(6-1)}{6} = 0.8333$$

ทั้งนี้ จากการคำนวณเกณฑ์อันตรภาคชั้นดังกล่าว (ประมาณ 0.83) สามารถแบ่งเป็นการแปลความหมายค่าเฉลี่ย เป็น 6 ระดับ ดังนี้

- ค่าเฉลี่ย 5.20 – 6.00 ประชาชนมีความเชื่อมั่นต่อกระบวนการยุติธรรมมากที่สุด
- ค่าเฉลี่ย 4.36 – 5.19 ประชาชนมีความเชื่อมั่นต่อกระบวนการยุติธรรมมาก
- ค่าเฉลี่ย 3.52 – 4.35 ประชาชนมีความเชื่อมั่นต่อกระบวนการยุติธรรมค่อนข้างมาก
- ค่าเฉลี่ย 2.68 – 3.51 ประชาชนมีความเชื่อมั่นต่อกระบวนการยุติธรรมค่อนข้างน้อย
- ค่าเฉลี่ย 1.84 – 2.67 ประชาชนมีความเชื่อมั่นต่อกระบวนการยุติธรรมน้อย
- ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.83 ประชาชนไม่มีความเชื่อมั่นต่อกระบวนการยุติธรรม

4) ดำเนินการจัดกลุ่มช่วงคะแนนความคิดเห็นของประชาชนในแต่ละด้าน ซึ่งประกอบด้วย

- ด้านความเชื่อมั่นต่อหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม จำนวน 11 ข้อ
- ด้านความเชื่อมั่นต่อบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม จำนวน 11 ข้อ และ

โดยมีหลักเกณฑ์ในการกำหนดช่วงคะแนนและการพิจารณาโดย ทำการรวมคะแนนระดับเชื่อมั่นของประชาชนในแต่ละด้านเฉลี่ย ($\bar{X}$) ด้วยการนำผลคะแนนของผู้ตอบแบบสอบถามในด้านนั้น ๆ บวกกัน แล้วทำการหารตามจำนวนข้อของด้านนั้น ๆ ตัวอย่างเช่น

$$\text{ด้านความเชื่อมั่นต่อหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม} = \frac{\text{คะแนนรวมจากข้อ 1 ถึง 10}}{\text{จำนวนข้อทั้งหมด 10 ข้อ}}$$

ในส่วนของภาพรวมทุกด้าน มีหลักเกณฑ์ในการกำหนดช่วงคะแนนและการพิจารณาโดย ทำการรวมคะแนนระดับความเชื่อมั่นของประชาชนทุกด้านเฉลี่ย ($\bar{X}$) ด้วยการนำผลคะแนนของผู้ตอบแบบสอบถามทุกข้อมาบวกกัน แล้วทำการหารด้วยจำนวนข้อทั้งหมด ตัวอย่างเช่น

$$\text{ภาพรวมด้านความเชื่อมั่นของประชาชนต่อกระบวนการยุติธรรม} = \frac{\text{คะแนนรวมจากทุกข้อ}}{\text{จำนวนข้อทั้งหมด 22 ข้อ}}$$

ทั้งนี้ ผลคะแนนระดับความเชื่อมั่นของประชาชนต่อกระบวนการยุติธรรม จะอยู่ระหว่าง 1-6 คะแนน และเมื่อได้ระดับความเชื่อมั่นเฉลี่ยแล้ว จึงทำการแบ่งช่วงคะแนนออกเป็น 6 กลุ่ม โดยแต่ละกลุ่มมีช่วงคะแนนต่างกันโดยประมาณ 0.83 คะแนน โดยกลุ่มที่ 1, 2, และ 3 กำหนดให้เป็นกลุ่มที่ไม่เชื่อมั่นต่อกระบวนการยุติธรรม และกลุ่มที่ 4, 5 และ 6 เป็นกลุ่มที่มีความเชื่อมั่นต่อกระบวนการยุติธรรม โดยมีรายละเอียดดังนี้

กลุ่ม	ช่วงคะแนน	ระดับความรู้ความเข้าใจ
1	1.00 – 1.83	ไม่มีความเชื่อมั่นฯ
2	1.84 – 2.67	
3	2.68 – 3.51	
4	3.52 – 4.35	มีความเชื่อมั่นฯ
5	4.36 – 5.19	
6	5.20 – 6.00	

ตารางที่ 5.24 ระดับความเชื่อมั่นต่อ “หน่วยงาน” ในกระบวนการยุติธรรม

ข้อ	ความเชื่อมั่นต่อ “หน่วยงาน” ในกระบวนการยุติธรรม	ระดับความเชื่อมั่น						ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความเชื่อมั่น
		6	5	4	3	2	1			
1	ระบบ กลไก และกระบวนการทำงานที่มีความชัดเจนและตรงไปตรงมา	288 (4.10)	1,282 (18.26)	2,133 (30.38)	2,328 (33.16)	876 (12.48)	113 (1.61)	3.64	1.09	ค่อนข้างมาก
2	ความน่าเชื่อถือในการบังคับใช้กฎหมาย	293 (4.17)	1,051 (14.97)	2,022 (28.80)	2,552 (28.80)	964 (13.73)	138 (1.97)	3.54	1.09	ค่อนข้างมาก
3	ความรวดเร็วในการดำเนินการตามระยะเวลาที่กำหนด	207 (2.95)	806 (11.48)	1,812 (25.81)	2,619 (37.30)	1,370 (19.51)	207 (2.95)	3.32	1.09	ค่อนข้างน้อย
4	การดำเนินการที่ไม่เลือกปฏิบัติและให้ความเป็นธรรมกับทุกฝ่าย	183 (2.61)	812 (11.57)	1,630 (23.22)	2,640 (37.60)	1,465 (20.87)	291 (4.14)	3.25	1.11	ค่อนข้างน้อย
5	การดำเนินการที่โปร่งใสและตรวจสอบได้	226 (3.22)	733 (10.44)	1,541 (21.95)	2,583 (36.79)	1,598 (22.76)	340 (4.84)	3.20	1.14	ค่อนข้างน้อย
6	การดำเนินการที่ปราศจากการทุจริตคอร์รัปชั่น (การเรียกรับผลประโยชน์)	196 (2.79)	689 (9.81)	1,414 (20.14)	2,614 (37.23)	1,657 (23.60)	450 (6.41)	3.12	1.15	ค่อนข้างน้อย
7	ความเป็นอิสระและเป็นกลางโดยปราศจากการแทรกแซงทางการเมือง/กลุ่มผู้มีอิทธิพล	186 (2.65)	687 (9.78)	1,441 (20.52)	2,634 (37.52)	1,609 (22.92)	462 (6.58)	3.12	1.15	ค่อนข้างน้อย
8	การคุ้มครองสิทธิและดูแลความปลอดภัยของผู้ที่อยู่ระหว่างการดำเนินการในกระบวนการยุติธรรม	212 (3.02)	760 (10.82)	1,744 (24.84)	2,667 (37.99)	1,405 (20.01)	233 (3.32)	3.29	1.10	ค่อนข้างน้อย

ตารางที่ 5.24 ระดับความเชื่อมั่นต่อ “หน่วยงาน” ในกระบวนการยุติธรรม (ต่อ)

ข้อ	ความเชื่อมั่นต่อ “หน่วยงาน” ในกระบวนการยุติธรรม	ระดับความเชื่อมั่น						ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความเชื่อมั่น
		6	5	4	3	2	1			
9	มาตรการรองรับต่อความผิดพลาด/ความเสียหายที่เกิดจากการดำเนินการในกระบวนการยุติธรรม	195 (2.78)	747 (10.64)	1,739 (24.77)	2,705 (38.53)	1,417 (20.18)	218 (3.10)	3.28	1.08	ค่อนข้างน้อย
10	ผลที่เกิดจากการดำเนินการในกระบวนการยุติธรรมมีความเป็นธรรม	193 (2.75)	766 (10.91)	1,803 (25.68)	2,697 (38.41)	1,388 (19.77)	174 (2.48)	3.31	1.07	ค่อนข้างน้อย
รวม								3.31	0.96	ค่อนข้างน้อย

ในการสอบถามความเชื่อมั่นของประชาชนต่อ“หน่วยงาน” ในกระบวนการยุติธรรม ตาราง 5.24 แสดงให้เห็นว่าภาพรวมความเชื่อมั่นต่อ “หน่วยงาน” ในกระบวนการยุติธรรม อยู่ในระดับค่อนข้างน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.31 และสามารถเรียงลำดับความเชื่อมั่นต่อ “หน่วยงาน” ในกระบวนการยุติธรรม โดยเรียงลำดับระดับคะแนนจากมากไปหาน้อยตามที่แสดงในตารางที่ 5.25 ได้ดังนี้

ตารางที่ 5.25 ระดับความเชื่อมั่นของประชาชนต่อ“บุคลากร” ในกระบวนการยุติธรรม

ลำดับ	ความเชื่อมั่นของประชาชนต่อ “หน่วยงาน” ในกระบวนการยุติธรรม	ค่าเฉลี่ย
1	ระบบ กลไก และกระบวนการทำงานที่มีความชัดเจนและตรงไปตรงมา	3.64
2	ความน่าเชื่อถือในการบังคับใช้กฎหมาย	3.54
3	ความรวดเร็วในการดำเนินการตามระยะเวลาที่กำหนด	3.32
4	ผลที่เกิดจากการดำเนินการในกระบวนการยุติธรรมมีความเป็นธรรม	3.31
5	การคุ้มครองสิทธิและดูแลความปลอดภัยของผู้ที่อยู่ระหว่างการดำเนินการในกระบวนการยุติธรรม	3.29
6	มาตรการรองรับต่อความผิดพลาด/ความเสียหายที่เกิดจากการดำเนินการในกระบวนการยุติธรรม	3.28
7	การดำเนินการที่ไม่เลือกปฏิบัติและให้ความเป็นธรรมกับทุกฝ่าย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.25	3.25
8	การดำเนินการที่โปร่งใสและตรวจสอบได้	3.20
9	ความเป็นอิสระและเป็นกลางโดยปราศจากการแทรกแซงทางการเมือง/กลุ่มผู้มีอิทธิพล	3.12
10	การดำเนินการที่ปราศจากการทุจริตคอร์รัปชัน (การเรียกรับผลประโยชน์)	3.12

ตารางที่ 5.26 ช่วงคะแนนความเชื่อมั่นต่อ “หน่วยงาน” ในกระบวนการยุติธรรม

กลุ่ม	ช่วงคะแนน	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1	1.00 – 1.83	290	4.13		
2	1.84 – 2.67	1,413	20.13	4,232	61.70
3	2.68 – 3.51	2,629	37.44		
4	3.52 – 4.35	1,692	24.10		
5	4.36 – 5.19	740	10.54	2,689	38.30
6	5.20 – 6.00	257	3.66		
รวม		7,021	100.00	7,021	100.00

เมื่อทำการจัดกลุ่มช่วงคะแนนความเชื่อมั่นต่อ “หน่วยงาน” ในกระบวนการยุติธรรม จากประชาชนจำนวน 7,021 คน พบว่า ประชาชนมีความเชื่อมั่นต่อ “หน่วยงาน” ในกระบวนการยุติธรรม จำนวน 2,689 คน คิดเป็นร้อยละ 38.30 (รายละเอียดปรากฏผลดังตารางที่ 5.26)

ตารางที่ 5.27 ช่วงคะแนนความเชื่อมั่นต่อ “หน่วยงาน” ในกระบวนการยุติธรรม ในกลุ่มที่เคย-ไม่เคยติดต่อหรือเข้ารับบริการจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

กลุ่ม	ช่วงคะแนน	การติดต่อหรือเข้ารับบริการจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม					
		ไม่เคย			เคย		
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1	1.00 – 1.83	262	4.65	3,769	2.01	28	563
2	1.84 – 2.67	1,270	22.56		10.28	143	
3	2.68 – 3.51	2,237	39.73		28.18	392	
4	3.52 – 4.35	1,222	21.71	1,861	33.79	470	828
5	4.36 – 5.19	444	7.89		21.28	296	
6	5.20 – 6.00	195	3.46		4.46	62	
รวม		5,630	100.00	5,630	100.00	1,391	100.00

นอกจากนี้ เมื่อทำการจัดกลุ่มช่วงคะแนนความเชื่อมั่นต่อ “หน่วยงาน” ในกระบวนการยุติธรรม ในกลุ่มที่เคยติดต่อหรือเข้ารับบริการจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม จำนวน 1,391 คน พบว่า ประชาชนมีความเชื่อมั่น จำนวน 828 คน คิดเป็นร้อยละ 59.53 และในกลุ่มที่ไม่เคยติดต่อหรือเข้ารับบริการจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม จำนวน 5,630 คน พบว่า ประชาชนมีความเชื่อมั่น จำนวน 1,861 คน คิดเป็นร้อยละ 33.06 (รายละเอียดปรากฏผลดังตารางที่ 5.27)

ตารางที่ 5.28 ระดับความเชื่อมั่นต่อ “บุคลากร” ในกระบวนการยุติธรรม

ข้อ	ความเชื่อมั่นต่อ “บุคลากร” ในกระบวนการยุติธรรม	ระดับความเชื่อมั่น						ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความเชื่อมั่น
		6	5	4	3	2	1			
1	เจ้าหน้าที่มีความรู้ความสามารถในงานที่รับผิดชอบ	275 (3.92)	1,149 (16.37)	2,211 (31.9)	1,765 (25.14)	1,283 (18.27)	338 (4.81)	3.48	1.21	ค่อนข้างน้อย
2	เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ	230 (3.28)	1,107 (15.77)	2,086 (29.71)	1,873 (26.68)	1,360 (19.37)	365 (5.20)	3.41	1.21	ค่อนข้างน้อย
3	เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานตามกฎหมายและกลไกการทำงานอย่างรัดกุม	222 (3.16)	874 (12.45)	1,694 (24.13)	2,058 (29.31)	1,702 (24.24)	471 (6.71)	3.21	1.22	ค่อนข้างน้อย
4	เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานอย่างเป็นกลาง โดยปราศจากอคติ และไม่เลือกปฏิบัติ	194 (2.76)	713 (10.16)	1,489 (21.21)	2,093 (29.81)	1,935 (27.56)	596 (8.49)	3.05	1.22	ค่อนข้างน้อย
5	เจ้าหน้าที่ไม่มีพฤติกรรมการทุจริตคอร์รัปชั่น	174 (2.48)	681 (9.70)	1,420 (20.23)	2,104 (29.97)	1,967 (28.02)	675 (9.61)	3.00	1.22	ค่อนข้างน้อย
6	เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบและสามารถตรวจสอบได้	195 (2.78)	743 (10.58)	1,598 (22.76)	2,129 (30.32)	1,830 (26.06)	526 (7.49)	3.11	1.20	ค่อนข้างน้อย
7	เจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำ/ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง ชัดเจน และเป็นประโยชน์ต่อประชาชน	204 (2.91)	807 (11.49)	1,677 (23.89)	2,150 (30.62)	1,696 (24.16)	486 (6.92)	3.18	1.20	ค่อนข้างน้อย
8	เจ้าหน้าที่ใช้อำนาจภายในขอบเขตที่ตนเองมี (ไม่ละเอือำนาจ)	178 (2.54)	839 (11.95)	1,360 (19.37)	2,044 (29.11)	1,961 (27.93)	639 (9.10)	3.05	1.24	ค่อนข้างน้อย
9	เจ้าหน้าที่ให้ความเคารพต่อสิทธิของคู่กรณีทุกฝ่ายที่อยู่ในกระบวนการยุติธรรม	215 (3.06)	942 (13.42)	1,889 (26.90)	2,271 (32.35)	1,314 (18.72)	390 (5.55)	3.33	1.17	ค่อนข้างน้อย

ตารางที่ 5.28 ระดับความเชื่อมั่นต่อ “บุคลากร” ในกระบวนการยุติธรรม (ต่อ)

ข้อ	ความเชื่อมั่นต่อ “หน่วยงาน” ในกระบวนการยุติธรรม	ระดับความเชื่อมั่น					ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความเชื่อมั่น
		6	5	4	3	2			
10	ผลที่เกิดจากการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมมีความเป็นธรรม	183 (2.61)	849 (12.09)	1,838 (26.18)	2,373 (33.80)	1,375 (19.58)	403 (5.74)	3.27	1.15
									ค่อนข้างน้อย
รวม							3.21	1.06	ค่อนข้างน้อย

ในการสอบถามความเชื่อมั่นของประชาชนต่อ “บุคลากร” ในกระบวนการยุติธรรม ตาราง 5.28 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามความเชื่อมั่นต่อ “บุคลากร” ในกระบวนการยุติธรรม โดยเรียงลำดับระดับคะแนนจากมากไปหาน้อยตามที่แสดงในตารางที่ 5.29 ได้ดังนี้

ตารางที่ 5.29 ระดับความเชื่อมั่นของประชาชนต่อ “บุคลากร” ในกระบวนการยุติธรรม

ลำดับ	ความเชื่อมั่นของประชาชนต่อ “บุคลากร” ในกระบวนการยุติธรรม	ค่าเฉลี่ย
1	เจ้าหน้าที่มีความรู้ความสามารถในงานที่ได้รับผิดชอบ	3.48
2	เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ	3.41
3	เจ้าหน้าที่ให้ความเคารพต่อสิทธิของคู่กรณีทุกฝ่ายที่อยู่ในกระบวนการยุติธรรม	3.33
4	ผลที่เกิดจากการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมมีความเป็นธรรม	3.27
5	เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานตามกฎหมายและกลไกการทำงานอย่างรัดกุม	3.21
6	เจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำ/ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง ชัดเจน และเป็นประโยชน์ต่อประชาชน	3.18
7	เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบและสามารถตรวจสอบได้	3.11
8	เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานอย่างเป็นกลาง โดยปราศจากอคติ และไม่เลือกปฏิบัติ	3.05
9	เจ้าหน้าที่ใช้อำนาจภายในขอบเขตที่ตนเองมี (ไม่ละอำนาจ)	3.05
10	เจ้าหน้าที่มีพฤติกรรมการทำงานที่สุจริตอดรับขึ้น	3.00

ตารางที่ 5.30 ช่วงคะแนนความเชื่อมั่นต่อ “บุคลากร” ในกระบวนการยุติธรรม

กลุ่ม	ช่วงคะแนน	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1	1.00 – 1.83	545	7.76	4,384	62.44
2	1.84 – 2.67	1,575	22.43		
3	2.68 – 3.51	2,264	32.25		
4	3.52 – 4.35	1,570	22.36	2,637	37.56
5	4.36 – 5.19	814	11.59		
6	5.20 – 6.00	253	3.60		
รวม		7,021	100.00	7,021	100.00

เมื่อทำการจัดกลุ่มช่วงคะแนนความเชื่อมั่นต่อ “บุคลากร” ในกระบวนการยุติธรรม จากประชาชนจำนวน 7,021 คน พบว่า ประชาชนมีความเชื่อมั่น จำนวน 2,637 คน คิดเป็นร้อยละ 37.56 (รายละเอียดปรากฏผลดังตารางที่ 5.30)

ตารางที่ 5.31 ช่วงคะแนนความเชื่อมั่นต่อ “บุคลากร” ในกระบวนการยุติธรรม ในกลุ่มที่เคย-ไม่เคยติดต่อหรือใช้บริการจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

กลุ่ม	ช่วงคะแนน	ความเชื่อมั่นต่อ “บุคลากร” ในกระบวนการยุติธรรม					
		ไม่เคย			เคย		
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1	1.00 – 1.83	495	8.79	3,837	3.59	50	39.32
2	1.84 – 2.67	1,455	25.84		8.63	120	
3	2.68 – 3.51	1,887	33.52		27.10	377	
4	3.52 – 4.35	1,116	19.82	1,793	32.64	454	60.68
5	4.36 – 5.19	496	8.81		22.86	318	
6	5.20 – 6.00	181	3.21		5.18	72	
รวม		5,630	100.00	5,630	100.00	1,391	100.00

นอกจากนี้ เมื่อทำการจัดกลุ่มช่วงคะแนนความเชื่อมั่นต่อ “บุคลากร” ในกระบวนการยุติธรรม ในกลุ่มที่เคยติดต่อหรือใช้บริการจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม จำนวน 1,391 คน พบว่า ประชาชนมีความเชื่อมั่น จำนวน 844 คน คิดเป็นร้อยละ 60.68 และในกลุ่มที่ไม่เคยติดต่อหรือใช้บริการจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม จำนวน 5,630 คน พบว่า ประชาชนมีความเชื่อมั่น จำนวน 1,793 คน คิดเป็นร้อยละ 31.85 (รายละเอียดปรากฏผลดังตารางที่ 5.31)

ตารางที่ 5.32 ภาพรวมความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อกระบวนการยุติธรรม

	ระดับความเชื่อมั่น						ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความเชื่อมั่น
	6	5	4	3	2	1			
ภาพรวมความเชื่อมั่นของประชาชน									
ที่มีต่อกระบวนการยุติธรรม	205 (2.92)	819 (11.67)	1,626 (23.16)	2,369 (33.74)	1,612 (22.96)	390 (5.55)	3.21	1.170	ค่อนข้างน้อย

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาระดับความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อกระบวนการยุติธรรมในภาพรวม ตาราง 5.32 แสดงให้เห็นว่า ภาพรวมความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อกระบวนการยุติธรรม อยู่ในระดับค่อนข้างน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.21

ตารางที่ 5.33 ช่วงคะแนนภาพรวมความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อกระบวนการยุติธรรม

กลุ่ม	ช่วงคะแนน	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1	1.00 – 1.83	379	5.40	4,376	62.33
2	1.84 – 2.67	1,669	23.77		
3	2.68 – 3.51	2,328	33.16		
4	3.52 – 4.35	1,692	24.10	2,645	37.67
5	4.36 – 5.19	727	10.35		
6	5.20 – 6.00	226	3.22		
รวม		7,021	100.00	7,021	100.00

และเมื่อทำการจัดกลุ่มช่วงคะแนนภาพรวมความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อกระบวนการยุติธรรม จากประชาชนจำนวน 7,021 คน พบว่า ประชาชนมีความเชื่อมั่น จำนวน 2,645 คน คิดเป็นร้อยละ 37.67 (รายละเอียดปรากฏผลดังตารางที่ 5.33)

ตารางที่ 5.34 ช่วงคะแนนภาพรวมความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อกระบวนการยุติธรรม ในกลุ่มที่เคย-ไม่เคยติดต่อหรือเข้ารับบริการจากหน่วยงานในการะบวนการยุติธรรม

กลุ่ม	ช่วงคะแนน	ภาพรวมความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อกระบวนการยุติธรรม					
		ไม่เคย			เคย		
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1	1.00 – 1.83	340	6.04	3,825	2.80	551	39.61
2	1.84 – 2.67	1,528	27.14		10.14		
3	2.68 – 3.51	1,957	34.76		26.67		
4	3.52 – 4.35	1,206	21.42	1,805	34.94	840	60.39
5	4.36 – 5.19	435	7.73		20.99		
6	5.20 – 6.00	164	2.74		4.46		
รวม		5,630	100.00	5,630	100.00	1,391	100.00

เมื่อทำการจัดกลุ่มช่วงคะแนนภาพรวมความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อกระบวนการยุติธรรม จำนวน 1,391 คน พบว่า ประชาชนมีความเชื่อมั่น จำนวน 840 คน คิดเป็นร้อยละ 60.39 และในกลุ่มที่ไม่เคยติดต่อหรือเข้ารับบริการจากหน่วยงานในการะบวนการยุติธรรม จำนวน 5,630 คน พบว่า ประชาชนมีความเชื่อมั่น จำนวน 1,805 คน คิดเป็นร้อยละ 32.06 (รายละเอียดปรากฏผลดังตารางที่ 5.34)

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาเฉพาะผู้ตอบแบบสอบถามที่เคยติดต่อหรือเคยรับบริการจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม จำนวน 1,391 คน ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่เคยติดต่อหรือรับบริการจากหน่วยงานของตำรวจ พบว่ามีประเด็นที่น่าสนใจศึกษารายละเอียดเพิ่มเติม โดยเฉพาะความแตกต่างของความรู้ของประชาชนเรื่องสิทธิพื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมและความเชื่อมั่นของประชาชนในกระบวนการยุติธรรมในกลุ่มของผู้ตอบแบบสอบถามที่เคยติดต่อหรือเคยรับบริการจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ดังนั้น ในการศึกษาจึงได้จึงได้ทำการจำแนกออกผู้ตอบแบบสอบถามออกเป็น 3 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มที่เคยติดต่อหรือเคยรับบริการเฉพาะหน่วยงานตำรวจ 2) กลุ่มที่เคยติดต่อหรือเคยรับบริการกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ตำรวจ และ 3) กลุ่มที่เคยติดต่อหรือเคยรับบริการกับหน่วยงานอื่น ๆ และตำรวจ ทั้งนี้ ผลของการวิเคราะห์มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 5.35 ช่วงคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ “สิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม” ด้านความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ในกลุ่มที่เคยติดต่อหรือเข้ารับบริการจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

กลุ่ม	ช่วงคะแนน	ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม						หน่วยงานอื่น ๆ และตำรวจ			
		เฉพาะหน่วยงานตำรวจ		หน่วยงานอื่น ๆ		หน่วยงานอื่น ๆ และตำรวจ		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ				
1	1.00 – 1.83	160	18.04	500	3.17	26	5.90	250	19.95	136	30.84
2	1.84 – 2.67	112	12.63		14.29	88	38.10				
3	2.68 – 3.51	228	25.70		20.63	136	30.84				
4	3.52 – 4.35	214	24.13	387	28.57	114	25.85	191	15.19	67	43.31
5	4.36 – 5.19	148	16.69		23.81	67	61.90				
6	5.20 – 6.00	25	2.82		9.52	10	2.27				
รวม		887	100.00	887	100.00	63	100.00	63	100.00	441	100.00

เมื่อทำการจัดกลุ่มช่วงคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ “สิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม” ด้านความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ในกลุ่มที่เคยติดต่อหรือเข้ารับบริการจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม จำนวน 1,391 คน พบว่า ประชาชนที่มีมาติดต่อกับเฉพาะหน่วยงานตำรวจมีความเข้าใจ จำนวน 387 คน คิดเป็นร้อยละ 43.63 ประชาชนที่มาติดต่อกับหน่วยงานอื่น ๆ มีความรู้ความเข้าใจ จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 61.90 และประชาชนที่มาติดต่อกับหน่วยงานอื่น ๆ และตำรวจ มีความรู้ความเข้าใจ จำนวน 191 คน คิดเป็นร้อยละ 43.31 (รายละเอียดปรากฏผลดังตารางที่ 5.35)

ตารางที่ 5.36 ช่วงคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ “สิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม” ด้านความรู้เกี่ยวกับสิทธิของประชาชนในคดีอาญา ในกลุ่มที่เคยติดต่อหรือเข้ารับบริการจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

ด้านความรู้เกี่ยวกับสิทธิของประชาชนในคดีอาญา									
กลุ่ม	ช่วงคะแนน	เฉพาะหน่วยงานตำรวจ			หน่วยงานอื่น ๆ			หน่วยงานอื่น ๆ และตำรวจ	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน
1	1.00 – 1.83	156	17.59	474	3	4.76	18	4.08	133
2	1.84 – 2.67	91	10.26		2	3.17	26	5.90	
3	2.68 – 3.51	227	25.59		14	22.22	89	20.18	
4	3.52 – 4.35	228	25.70	413	20	31.75	162	36.73	308
5	4.36 – 5.19	144	16.23		14	22.22	114	25.85	
6	5.20 – 6.00	41	4.62		10	15.87	32	7.26	
รวม		887	100.00	887	63	100.00	441	100.00	441
									100.00

เมื่อทำการจัดกลุ่มช่วงคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ “สิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม” ด้านความรู้เกี่ยวกับสิทธิของประชาชนในคดีอาญา ในกลุ่มที่เคยติดต่อหรือเข้ารับบริการจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม จำนวน 1,391 คน พบว่า ประชาชนที่มาติดต่อกับเฉพาะหน่วยงานตำรวจ มีความรู้ความเข้าใจ จำนวน 413 คน คิดเป็นร้อยละ 46.56 ประชาชนที่มาติดต่อกับหน่วยงานอื่น ๆ มีความรู้ความเข้าใจ จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 69.84 และประชาชนที่มาติดต่อกับหน่วยงานอื่น ๆ และตำรวจ มีความรู้ความเข้าใจ จำนวน 308 คน คิดเป็นร้อยละ 69.84 (รายละเอียดปรากฏผลดังตารางที่ 5.36)

ตารางที่ 5.37 ช่วงคะแนนความรู้เกี่ยวกับกฎหมายเรื่องต่าง ๆ ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ “กฎหมายในชีวิตประจำวัน” ในกลุ่มที่เคยติดต่อหรือเข้ารับบริการจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

กลุ่ม	ช่วงคะแนน	ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ “กฎหมายในชีวิตประจำวัน”						หน่วยงานอื่น ๆ และตำรวจ			
		เฉพาะหน่วยงานตำรวจ		หน่วยงานอื่น ๆ		หน่วยงานอื่น ๆ และตำรวจ		หน่วยงานอื่น ๆ		หน่วยงานอื่น ๆ และตำรวจ	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1	1.00 – 1.83	145	16.35	539	6.35	28	6.35	30	24.72	281	63.72
2	1.84 – 2.67	158	17.81		11.11	109	47.62		32.65		
3	2.68 – 3.51	236	26.61		30.16	144					
4	3.52 – 4.35	185	20.86	348	11.11	93	21.09	33	12.47	160	36.28
5	4.36 – 5.19	133	14.99		33.33	55	52.38		2.72		
6	5.20 – 6.00	30	3.38		7.94	12					
รวม		887	100.00	887	100.00	63	100.00	63	100.00	441	100.00

เมื่อทำการจัดกลุ่มช่วงคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ “สิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม” ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ “กฎหมายในชีวิตประจำวัน” ในกลุ่มที่เคยติดต่อหรือเข้ารับบริการจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม จำนวน 1,391 คน พบว่า ประชาชนที่มาติดต่อกับเฉพาะหน่วยงานตำรวจมีความรู้ความเข้าใจ จำนวน 348 คน คิดเป็นร้อยละ 39.23 ประชาชนที่มาติดต่อกับหน่วยงานอื่น ๆ มีความรู้ความเข้าใจ จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 52.38 และประชาชนที่มาติดต่อกับหน่วยงานอื่น ๆ และตำรวจ มีความรู้ความเข้าใจ จำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 36.28 (รายละเอียดปรากฏผลดังตารางที่ 5.37)

ตารางที่ 5.38 ช่วงคะแนนภาพรวมความรู้ความเข้าใจเรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ในกลุ่มที่เคยติดต่อหรือเข้ารับบริการจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

กลุ่ม	ช่วงคะแนน	เฉพาะหน่วยงานตำรวจ			หน่วยงานอื่น ๆ			หน่วยงานอื่น ๆ และตำรวจ		
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน
1	1.00 – 1.83	153	17.25	501	56.48	3	4.76	18	4.08	238
2	1.84 – 2.67	105	11.84			6	9.52	46	10.43	
3	2.68 – 3.51	243	27.40			15	23.81	174	39.46	
4	3.52 – 4.35	236	26.61	386	43.52	17	26.98	136	30.84	203
5	4.36 – 5.19	134	15.11			16	25.40	56	12.70	
6	5.20 – 6.00	16	1.80			6	9.52	11	2.49	
รวม		887	100.00	887	100.00	63	100.00	63	100.00	441
								441	100.00	441
										100.00

เมื่อทำการจัดกลุ่มช่วงคะแนนภาพรวมความรู้ความเข้าใจเรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ในกลุ่มที่เคยติดต่อหรือเข้ารับบริการจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม จำนวน 1,391 คน พบว่า ประชาชนที่มาติดต่อกับเฉพาะหน่วยงานตำรวจ มีความรู้ความเข้าใจ จำนวน 386 คน คิดเป็นร้อยละ 43.52 ประชาชนที่มาติดต่อกับหน่วยงานอื่น ๆ มีความรู้ความเข้าใจ จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 61.90 และประชาชนที่มาติดต่อกับหน่วยงานอื่น ๆ และตำรวจ มีความรู้ความเข้าใจ จำนวน 203 คน คิดเป็นร้อยละ 46.03 (รายละเอียดปรากฏผลดังตารางที่ 5.38)

ตารางที่ 5.39 ช่วงคะแนนความเชื่อมั่นต่อ “หน่วยงาน” ในกระบวนการยุติธรรม ในกลุ่มที่เคยติดต่อหรือเข้ารับบริการจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

กลุ่ม	ช่วงคะแนน	เฉพาะหน่วยงานตำรวจ			หน่วยงานอื่น ๆ			หน่วยงานอื่น ๆ และตำรวจ		
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	ร้อยละ
1	1.00 – 1.83	21	2.37			2	3.17	5	1.13	
2	1.84 – 2.67	120	13.53	431	48.59	4	6.35	19	4.31	26.53
3	2.68 – 3.51	290	32.69			9	14.29	93	21.09	
4	3.52 – 4.35	249	28.07			22	34.92	199	45.12	
5	4.36 – 5.19	164	18.49	456	51.41	21	33.33	111	25.17	73.47
6	5.20 – 6.00	43	4.85			5	7.94	14	3.17	
รวม		887	100.00	887	100.00	63	100.00	441	100.00	100.00

เมื่อทำการจัดกลุ่มช่วงคะแนนความเชื่อมั่นต่อ “หน่วยงาน” ในกระบวนการยุติธรรม ในกลุ่มที่เคยติดต่อหรือเข้ารับบริการจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม จำนวน 1,391 คน พบว่า ประชาชนที่มาติดต่อกับเฉพาะหน่วยงานตำรวจ มีความเชื่อมั่น จำนวน 456 คน คิดเป็นร้อยละ 51.41 ประชาชนที่มาติดต่อกับหน่วยงานอื่น ๆ มีความเชื่อมั่น จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 76.19 และประชาชนที่มาติดต่อกับหน่วยงานอื่น ๆ และตำรวจ มีความเชื่อมั่น จำนวน 324 คน คิดเป็นร้อยละ 73.47 (รายละเอียดปรากฏผลดังตารางที่ 5.39)

ตารางที่ 5.40 ช่วงคะแนนความเชื่อมั่นต่อ “บุคลากร” ในกระบวนการยุติธรรม ในกลุ่มที่เคยติดต่อหรือเข้ารับบริการจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

ความเชื่อมั่นต่อ “บุคลากร” ในกระบวนการยุติธรรม											
กลุ่ม	ช่วงคะแนน	เฉพาะหน่วยงานตำรวจ			หน่วยงานอื่น ๆ			หน่วยงานอื่น ๆ และตำรวจ			ร้อยละ
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	
1	1.00 – 1.83	37	4.17			3	4.76	10	2.27		
2	1.84 – 2.67	99	11.16	421	47.46	1	1.59	20	4.54	111	25.17
3	2.68 – 3.51	285	32.13			11	17.46	81	18.37		
4	3.52 – 4.35	268	30.21			22	34.92	164	37.19		
5	4.36 – 5.19	151	17.02	466	52.54	21	33.33	146	33.11	330	74.83
6	5.20 – 6.00	47	5.30			5	7.94	20	4.54		
รวม		887	100.00	887	100.00	63	100.00	63	100.00	441	100.00
										441	100.00

เมื่อทำการจัดกลุ่มช่วงคะแนนความเชื่อมั่นต่อ “บุคลากร” ในกระบวนการยุติธรรม ในกลุ่มที่เคยติดต่อหรือเข้ารับบริการจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม จำนวน 1,391 คน พบว่า ประชาชนที่มาติดต่อกับเฉพาะหน่วยงานตำรวจ มีความเชื่อมั่น จำนวน 466 คน คิดเป็นร้อยละ 52.54 ประชาชนที่มาติดต่อกับหน่วยงานอื่น ๆ มีความเชื่อมั่น จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 76.19 และประชาชนที่มาติดต่อกับหน่วยงานอื่น ๆ และตำรวจ มีความเชื่อมั่น จำนวน 330 คน คิดเป็นร้อยละ 74.83 (รายละเอียดปรากฏผลดังตารางที่ 5.40)

ตารางที่ 5.41 ช่วงคะแนนภาพรวมความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อการกระบวนการยุติธรรม ในกลุ่มที่เคยติดต่อหรือเข้ารับบริการจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

กลุ่ม	ช่วงคะแนน	เฉพาะหน่วยงานตำรวจ			หน่วยงานอื่น ๆ			หน่วยงานอื่น ๆ และตำรวจ		
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	ร้อยละ
1	1.00 – 1.83	32	3.61	425	47.91	3	4.76	4	0.91	111
2	1.84 – 2.67	120	13.53			1	1.59	20	4.54	
3	2.68 – 3.51	273	30.78			11	17.46	87	19.73	
4	3.52 – 4.35	276	31.12	462	52.09	21	33.33	189	42.86	330
5	4.36 – 5.19	143	16.12			23	36.51	126	28.57	
6	5.20 – 6.00	43	4.48			4	6.35	15	3.40	
รวม		887	100.00	887	100.00	63	100.00	441	100.00	100.00

เมื่อทำการจัดกลุ่มช่วงคะแนนภาพรวมความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อการกระบวนการยุติธรรม ในกลุ่มที่เคยติดต่อหรือเข้ารับบริการจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม จำนวน 1,391 คน พบว่า ประชาชนที่มาติดต่อกับเฉพาะหน่วยงานตำรวจ มีความเชื่อมั่น จำนวน 462 คน คิดเป็นร้อยละ 52.09 ประชาชนที่มาติดต่อกับหน่วยงานอื่น ๆ มีความเชื่อมั่น จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 76.19 และประชาชนที่มาติดต่อกับหน่วยงานอื่น ๆ และตำรวจ มีความเชื่อมั่น จำนวน 330 คน คิดเป็นร้อยละ 74.83 (รายละเอียดปรากฏผลดังตารางที่ 5.41)

5.2 ผลการศึกษาความสำเร็จของการดำเนินงานตามตัวชี้วัดระดับแนวทางการดำเนินงาน

การศึกษาผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดระดับแนวทางการดำเนินงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณตามแผนงานบูรณาการฯ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ทำการศึกษาจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ ได้แก่ จากเอกสารประกอบการประชุมติดตามงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ แผนงานการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ไตรมาสที่ 4 และรายงานผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชน รวมถึงเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งข้อมูลดังกล่าวเป็นข้อมูล ณ กันยายน 2562 ซึ่งเป็นช่วงเวลาของการเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งนี้ สามารถสรุปผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดระดับแนวทางการดำเนินงานได้ดังนี้

5.2.1 ผลสำเร็จของการดำเนินงานตามตัวชี้วัดระดับแนวทางการดำเนินงานที่ 1 คือ กฎหมายและ/หรือมาตรฐานด้านกระบวนการยุติธรรมได้รับการพัฒนาและปรับปรุงจำนวน 5 เรื่อง

ผลการดำเนินงานตามแนวทางที่ 1 ของแผนงานการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 เกิดจากการดำเนินโครงการจำนวน 5 โครงการ ของหน่วยงาน 5 หน่วยงาน ซึ่งมีผลการดำเนินงานโดยสรุปได้ดังนี้

1) สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม ดำเนินโครงการปฏิรูปทนายความอาสา ทนายความขอแรงและที่ปรึกษากฎหมายของเด็กและเยาวชน โดยการจัดกิจกรรมปฏิรูปทนายความอาสา ทนายความขอแรงและที่ปรึกษากฎหมายของเด็กและเยาวชน โดยดำเนินการจัดอบรมจำนวน 12 ครั้ง มีผู้เข้าร่วมจำนวน 3,367 คน เสร็จเรียบร้อยแล้ว

2) กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ดำเนินโครงการพัฒนาระบบบริการ มาตรการ กลไก และส่งเสริมความรู้ในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพเพื่อช่วยเหลือเยียวยาประชาชนตามกฎหมาย ด้วยการจัดกิจกรรมหลัก คือ การพัฒนาระบบบริการ มาตรการ กลไก และสร้างความสัมพันธ์กับภาคีเครือข่ายในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ โดยมีโครงการย่อยภายใต้กิจกรรมหลัก ดังนี้

- โครงการย่อยที่ 1 คาราวานคุ้มครองคน คุ้มครองสิทธิ สร้างวิถีชีวิตแห่งความเป็นธรรม โดยมีผู้เข้าร่วมอบรมจำนวน 1,089 คน ซึ่งดำเนินการบรรลุตามเป้าหมายแล้ว

- โครงการย่อยที่ 2 การพัฒนาระบบล่ามในกระบวนการยุติธรรม โดยมีผู้เข้าร่วมจำนวน 114 คน ซึ่งดำเนินการบรรลุตามเป้าหมายแล้ว

- โครงการย่อยที่ 3 การพัฒนาศักยภาพพนักงานเจ้าหน้าที่ในด้านการคุ้มครองพยานในคดี คำนุชย์ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546 โดยผลสำเร็จของพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้เข้ารับการอบรม ร้อยละ 97.35 ซึ่งดำเนินการบรรลุตามเป้าหมายแล้ว

3) กรมบังคับคดี ดำเนินโครงการพัฒนาปรับปรุงกฎหมายกระบวนการและสร้างการรับรู้กระบวนการด้านการบังคับคดี โดยจัดกิจกรรมพัฒนา ปรับปรุงกฎหมาย กระบวนการ และสร้างการรับรู้กระบวนการด้านการบังคับคดี โดยมีโครงการย่อยภายใต้กิจกรรมหลัก ดังนี้

- โครงการย่อยที่ 1 ค่าใช้จ่ายในการประเมินผลการบังคับใช้พระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ 8) พ.ศ.2558 และพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ 9) พ.ศ. 2559 ได้จัดประชุมการประเมินผลการบังคับใช้พระราชบัญญัติล้มละลายฉบับ 8 และฉบับ 9 มีผู้เข้าร่วมสัมมนาจำนวน 200 คน เสร็จเรียบร้อยแล้ว

- โครงการย่อยที่ 2 ค่าใช้จ่ายในการศึกษาสถานการณ์หนี้สิน : กรณีศึกษาการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทชั้นบังคับคดี โดยลงนามในสัญญาแล้วเมื่อวันที่ 25 เมษายน 2562 แบ่งเป็น 3 งวดงาน ปัจจุบันอยู่ระหว่างเบิกจ่ายงวดงานสุดท้าย และได้กักเงินเหลือปี จำนวน 0.8400 ล้านบาท

- โครงการย่อยที่ 3 จัดนิทรรศการ และผลิตสื่อประชาสัมพันธ์เสริมสร้างความรับรู้ ความเข้าใจกฎหมายด้านการบังคับคดี และการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทชั้นบังคับคดี โดยผลิตหนังสือสมุดภาพอินโฟกราฟิกชุดความรู้กฎหมายด้านการบังคับคดี จำนวน 14,000 แผ่น และสติ๊กเกอร์ป้าย Standby

4) สำนักงานกิจการยุติธรรม ดำเนินโครงการขับเคลื่อนการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ได้จัดกิจกรรมพัฒนาระบบการประเมินกฎหมายและสร้างการรับรู้ทางกฎหมาย โดยมีโครงการย่อยภายใต้กิจกรรมหลัก ดังนี้

- โครงการย่อยที่ 1 ขับเคลื่อนแนวทางการเผยแพร่กฎหมายและสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชนและหน่วยงานของรัฐ ปี 2 ดำเนินการดังนี้ การผลิตสื่อความรู้เคลื่อนที่ (Transit Advertising) จำนวน 1 คัน และเมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2562 ได้จัดกิจกรรมเปิดตัวรถเคลื่อนที่ต่อสื่อมวลชน (กทม.) ผลิตสื่อที่ส่งเสริมความรู้ด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ออกแบบและผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ online และ offline โดยดำเนินการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์สื่อ Facebook ประจำจังหวัด และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ติดป้ายประชาสัมพันธ์และรถแห่ประชาสัมพันธ์จำนวน 10 จังหวัด และฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างเครือข่ายพลเมืองนักสร้างสรรค์สื่อเพื่อแก้ปัญหากระบวนการยุติธรรม (Volunteers Creative Space) ดำเนินงาน 2 ครั้ง ได้แก่ จังหวัดพะเยาและจังหวัดอุบลราชธานี

- โครงการย่อยที่ 2 การติดตามและประเมินผลการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ.2546 ผ่านเครื่องมือการประเมินผลการบังคับใช้กฎหมาย โดยการว่าจ้างให้หน่วยงานภายนอกดำเนินการทำการศึกษาวิจัย และได้มีการจัดทำรายงานการศึกษาวินิจฉัยฉบับสมบูรณ์แล้ว

- โครงการย่อยที่ 3 การขับเคลื่อนเป้าหมายการปฏิรูปประสิทธิภาพกระบวนการทางอาญาอยู่ระหว่างดำเนินการจัดเก็บข้อมูลตามตัวชี้วัดและจัดประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการระดมความคิดเห็นเพื่อพัฒนาคู่มือการจัดและวิเคราะห์ข้อมูลตัวชี้วัดฯ

5) สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย ดำเนินโครงการส่งเสริมบทบาทประเทศไทยในเวทีโลกด้านการเสริมสร้างหลักนิติธรรม และยกระดับกระบวนการยุติธรรมทางอาญาตามแผนงานสหประชาชาติว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญา โดยจัดกิจกรรมการเผยแพร่

แลกเปลี่ยนองค์ความรู้ และการให้ความช่วยเหลือทางเทคนิค รวมทั้งเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เพื่อยกระดับกระบวนการยุติธรรมทางอาญาตามหลักมาตรฐานสากล ดำเนินการจัดกิจกรรมตามแผน

จากผลการดำเนินงานดังกล่าวข้างต้น เมื่อนำมาพิจารณากับคำอธิบายและวัตถุประสงค์แนวทางการร ดำเนินการและตัวชี้วัดระดับแนวทางการดำเนินงานที่ 1 ที่มุ่งเน้นการพัฒนาและปรับปรุงกฎหมายและ มาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมให้ดีขึ้นหรือมีความสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน พบว่า โครงการ/กิจกรรม/โครงการย่อยของหน่วยงานต่าง ๆ ข้างต้น ให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากรหรือ เจ้าหน้าที่ที่ทำหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการหรือให้ความช่วยเหลือประชาชน มากกว่าจะมุ่งเน้นการพัฒนา และปรับปรุงกฎหมายหรือมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมโดยตรง ทั้งนี้ มีประเด็นที่เป็น ข้อสังเกต 2 ประการ คือ 1) ยังขาดความชัดเจนในการกำหนดทิศทางการดำเนินการตามแนวทางการ ดำเนินงานที่ 1 โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาหรือวิเคราะห์ร่วมกันของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม เกี่ยวกับสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อกำหนดว่ามีกฎหมายหรือมาตรฐานเรื่องใดในกระบวนการยุติธรรมที่เป็น ปัญหา เรื่องใดบ้างที่มีความจำเป็นจะต้องได้รับการพัฒนา ปรับปรุง หรือต้องดำเนินการ เพื่อให้มีมาตรฐานที่ดี ขึ้น หรือกฎหมายหรือมาตรฐานในเรื่องใดที่มีความจำเป็นจะต้องเร่งปรับปรุงหรือพัฒนา เป็นต้น และ 2) ความ เฉพาะเจาะจงของกลุ่มเป้าหมายและพื้นที่การดำเนินการโครงการ/กิจกรรม/โครงการย่อย จากการศึกษา พบว่า กลุ่มเป้าหมายและพื้นที่ของการดำเนินโครงการ/กิจกรรม/โครงการย่อยส่วนใหญ่ มักจะเป็น กลุ่มเป้าหมายเฉพาะหรือพื้นที่เฉพาะ ส่งผลให้ผลของการดำเนินการตามโครงการ/กิจกรรม/โครงการย่อยต่าง ๆ เหล่านั้น เป็นสะท้อนความสำเร็จเฉพาะกับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะในพื้นที่เท่านั้น ความสำเร็จของโครงการจึง อาจจะยังไม่สามารถสะท้อนเป้าหมายและตัวชี้วัดของแนวทางการดำเนินงานที่ 1 ได้ชัดเจนมากนัก

5.2.2 ผลสำเร็จของการดำเนินงานตามตัวชี้วัดระดับแนวทางการดำเนินงานที่ 2 : ประชาชน (กลุ่มเป้าหมาย) มีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานด้านกระบวนการยุติธรรมทางเลือก ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70

ผลการดำเนินงานตามแนวทางที่ 2 ของแผนงานการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 เกิดจากการดำเนินโครงการจำนวน 5 โครงการ ของหน่วยงาน 5 หน่วยงาน ซึ่งมีผลการดำเนินงานโดยสรุปได้ดังนี้

1) สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม ดำเนินโครงการพัฒนาและส่งเสริมยุติธรรมชุมชนเพื่อ การเข้าถึงความยุติธรรมของประชาชน โดยจัดกิจกรรมการขับเคลื่อนยุติธรรมชุมชน เพื่อให้ประชาชนมี ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมทางเลือก ซึ่งผลการดำเนินการสรุปได้ว่าประชาชนมี ความรู้ความเข้าใจพื้นฐานด้านกระบวนการยุติธรรมทางเลือก ร้อยละ 96.72 ซึ่งดำเนินการบรรลุตามเป้าหมาย ที่กำหนดไว้

2) กรมบังคับคดี ดำเนินโครงการพัฒนาประสิทธิภาพการบังคับคดี ได้จัดกิจกรรม

- การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทชั้นบังคับคดีเชิงรุก ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2561 - สิงหาคม 2562 มีเรื่องเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยรวมจำนวน 30,624 เรื่อง และดำเนินการไกล่เกลี่ยสำเร็จ จำนวน 27,799 เรื่อง หรือคิดเป็นร้อยละ 90.78 ของเรื่อง que เข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ย
- โครงการเสริมสร้างความรู้กฎหมาย การบังคับคดี การไกล่เกลี่ย แก่เกษตรกรและประชาชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ดำเนินการจัดการอบรมให้ความรู้แก่เกษตรกรและประชาชนผู้สนใจ ในพื้นที่ 10 จังหวัด โดยมีผู้เข้าร่วมจำนวน 856 คน
- โครงการเสริมสร้างสุขภาพทางการเงิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ดำเนินการจัดการอบรมให้ความรู้แก่ลูกหนี้ที่เคยเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทชั้นบังคับคดี และประชาชนผู้สนใจในพื้นที่ 10 โดยมีผู้เข้าร่วมจำนวน 1,027 คน
- การอบรมเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ดำเนินการจัดการอบรมให้ความรู้ให้แก่เจ้าหน้าที่ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทประจำสำนักงานบังคับคดีจังหวัดทั่วประเทศ หลักสูตร พัฒนาทักษะการสื่อสารและประสานงาน โดยมีผู้เข้าร่วมจำนวน 115 คน
- โครงการการอบรมเชิงปฏิบัติการผู้ทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทชั้นบังคับคดี ดำเนินการจัดการอบรมให้ความรู้ให้ผู้เข้ารับการอบรม โดยวิธีการบรรยาย และฝึกปฏิบัติ 2 รุ่น โดยมีผู้เข้าร่วมจำนวน 160 คน

3) กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ดำเนินโครงการส่งเสริมและพัฒนากระบวนการยุติธรรมทางเลือก ได้จัดกิจกรรมสร้างความสมานฉันท์ในสังคม โดยใช้มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญา โดยมีผู้แทนชุมชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างความสมานฉันท์ในสังคมจำนวน 2,560 คน ซึ่งผลการดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

4) สถาบันอนุญาโตตุลาการ ดำเนินโครงการเสริมสร้างองค์ความรู้ในเรื่องกระบวนการระงับข้อพิพาททางเลือก ประกอบด้วยกิจกรรมย่อย 3 กิจกรรม ได้แก่

- กิจกรรมที่ 1 พัฒนาแอปพลิเคชันสำหรับเผยแพร่ข้อมูลกระบวนการยุติธรรมทางเลือก (THAC Mobile Application) ได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว
- กิจกรรมที่ 2 การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการระงับข้อพิพาททางเลือก มีผู้เข้าร่วมอบรมจำนวน 457 คน (จำนวนผู้เข้ารับการอบรมเกินกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้) ได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว
- กิจกรรมที่ 3 การพัฒนาผู้ปฏิบัติงานด้านการระงับข้อพิพาทในเรื่องการจัดการความขัดแย้งอย่างง่าย โดยมีผู้เข้าร่วมอบรมจำนวน 164 คน (จำนวนผู้เข้ารับการอบรมเกินกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้) ได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว

5) กรมการปกครอง ดำเนินโครงการสนับสนุนการดำเนินการตามกฎหมายในหน้าที่ของฝ่ายปกครองเพื่อการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม โดยจัดกิจกรรมฝึกอบรมผู้ปฏิบัติงานด้านการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่งและทางอาญา ซึ่งมีผู้เข้าร่วมอบรมจำนวน 741 คน (จำนวนผู้เข้ารับการอบรมเกินกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้) ได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว

จากผลการดำเนินงานดังกล่าวข้างต้น เมื่อนำมาพิจารณากับคำอธิบายและวัตถุประสงค์แนวทางการดำเนินการและตัวชี้วัดระดับแนวทางการดำเนินงานที่ 2 ที่มุ่งเน้นให้กลุ่มเป้าหมายหรือผู้เข้าร่วมโครงการ/กิจกรรม/การฝึกอบรม ประชุม สัมมนา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมทางเลือกเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้ มีประเด็นที่เป็นข้อสังเกตเกี่ยวกับการดำเนินงานตามแนวทางการดำเนินงานที่ 2 ดังนี้ 1) การกำหนดเป้าหมายของโครงการ/กิจกรรม/โครงการย่อย มุ่งเน้นไปที่การพัฒนาเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานของหน่วยงาน ในขณะที่ตัวชี้วัดผลการดำเนินงานมุ่งไปที่กลุ่มเป้าหมายที่เป็นประชาชน และ 2) การรายงานผลสำเร็จของการดำเนินงาน มักจะให้ความสำคัญกับการมีจำนวนผู้เข้ารับการอบรมครบหรือเกินกว่าจำนวนที่กำหนดไว้ในขณะที่ขาดการรายงานผลการดำเนินงานว่าผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความสามารถในเรื่องที่เข้ารับการอบรมเพิ่มมากขึ้นเพียงใด หรือสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในอนาคตได้มากน้อยเพียงใด

เพราะฉะนั้น ความสำเร็จของโครงการจากการที่มีผู้เข้ารับการอบรมตามจำนวนที่กำหนดไว้ จึงอาจจะยังขาดความชัดเจนในการสะท้อนให้เห็นความสำเร็จตามตัวชี้วัดผลการดำเนินงานในระดับแนวทางการดำเนินงานที่ต้องการให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานด้านกระบวนการยุติธรรมทางเลือก

5.2.3 ผลสำเร็จของการดำเนินงานตามตัวชี้วัดระดับแนวทางการดำเนินงานที่ 3 : การดำเนินงานสอดคล้องตามกรอบแนวทางการป้องกันอาชญากรรม 6 ด้าน

1) ด้านการป้องกันอาชญากรรมโดยสภาพแวดล้อม ไม่มีหน่วยงานใดเสนอขอรับงบประมาณเพื่อดำเนินโครงการในด้านนี้

2) ด้านการป้องกันอาชญากรรมโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน ประกอบด้วย การดำเนินการ ดังนี้

(1) สำนักงานกิจการยุติธรรม ดำเนินโครงการขับเคลื่อนการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม โดยมีกิจกรรมและโครงการย่อย ดังนี้

กิจกรรม ส่งเสริมและบูรณาการงานป้องกันอาชญากรรม ประกอบด้วยโครงการย่อย ภายใต้กิจกรรมหลัก ดังนี้

- โครงการย่อยที่ 1 จัดกิจกรรมขับเคลื่อนกรอบแนวทางในการป้องกันอาชญากรรมอย่างเป็นรูปธรรมในพื้นที่ 6 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดขอนแก่น จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดระยอง และจังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งได้ดำเนินการครบทุกพื้นที่ที่กำหนดไว้เป็นที่เรียบร้อยแล้ว

- โครงการย่อยที่ 3 ดำเนินการจ้างเหมาบริการประเมินผลการดำเนินงานด้านการป้องกันอาชญากรรมภาคประชาชน และคาดว่าจะสามารถดำเนินการเบิกจ่ายงวดสุดท้ายภายในเดือนตุลาคม 2562 และได้กัเงินเหลือปี 0.4600 ล้านบาท

3) **ด้านการป้องกันอาชญากรรมด้วยการป้องกันการกระทำผิดซ้ำ** ประกอบด้วยการดำเนินการ ดังนี้

(1) **กรมคุมประพฤติ ดำเนินโครงการคืนคนดีสู่สังคม** โดยมีกิจกรรมการดำเนินงาน ดังนี้

กิจกรรม สนับสนุนให้ผู้กระทำผิดและผู้พ้นโทษมีงานทำ โดยกรมคุมประพฤติ กรมราชทัณฑ์ และกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ดำเนินการจ้างงานผู้กระทำผิด จำนวน 947 คน จัดการฝึกอบรมและสรุปผลการดำเนินงานโครงการส่งเสริมและพัฒนาทักษะการประกอบอาชีพ โดยมีผู้เข้าร่วมโครงการ จำนวน 3,277 คน จากเป้าหมาย 3,570 คน และติดตามและประเมินผลการดำเนินโครงการคืนคนดีสู่สังคม จำนวน 15 จังหวัด จากทั้งหมด 24 จังหวัด

(2) **กรมคุมประพฤติ ดำเนินโครงการพัฒนาระบบการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดในชุมชน** ประกอบด้วย 2 กิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 การป้องกันสังคมให้ปลอดอาชญากรรม ด้วยการจัดอบรมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการประสานงานในพื้นที่ร่วมกับภาครัฐและภาคประชาชนในการแก้ไขฟื้นฟู ติดตาม ดูแลช่วยเหลือ และสงเคราะห์ผู้กระทำผิดในชุมชนและกลไกการขับเคลื่อนศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบล จำนวน 13 ครั้ง มีผู้เข้าร่วมจำนวน 895 คน และรวบรวมผลการดำเนินโครงการและสรุปผลการดำเนินโครงการเสนอผู้บริหารเรียบร้อยแล้ว

กิจกรรมที่ 2 การส่งเสริมบ้านกึ่งวิถี โดยมีผู้กระทำผิดเข้ารับบริการในบ้านกึ่งวิถี และสำนักงานคุมประพฤติได้ทำการติดตามและดูแลช่วยเหลือสงเคราะห์แล้ว จำนวน 943 ราย จากที่กำหนดไว้ 595 ราย

(3) **สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ ดำเนินโครงการพัฒนาศักยภาพการตรวจพิสูจน์ด้านนิติวิทยาศาสตร์เชิงบูรณาการเพื่ออำนวยความสะดวกและลดความเหลื่อมล้ำ** ประกอบด้วยกิจกรรมและโครงการย่อย ดังนี้

กิจกรรม การพัฒนางานด้านนิติวิทยาศาสตร์ โดยมีโครงการย่อยภายใต้กิจกรรมหลัก ดังนี้

- โครงการย่อยที่ 1 ตรวจสอบพันธุกรรมและจัดทำฐานข้อมูลเพื่อสนับสนุนกระบวนการยุติธรรม โดยดำเนินการจัดเก็บสารพันธุกรรมของผู้ต้องขังจำนวน 10,000 คน ซึ่งครบตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ และอยู่ระหว่างการวิเคราะห์รูปแบบสารพันธุกรรมจำนวน 6,720 ตัวอย่าง

- โครงการย่อยที่ 3 การตรวจพิสูจน์สารเสพติดในเส้นผมของผู้กระทำความผิดเพื่อสนับสนุนกระบวนการยุติธรรม โดยดำเนินการจัดเก็บตัวอย่างเส้นผม ณ ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ของกรม

พินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน รวมจำนวนทั้งสิ้น 2,350 ราย จากที่ตั้งเป้าหมายไว้ 2,200 ราย ขณะนี้อยู่ในระหว่างดำเนินการให้ครบตามเป้าหมายที่กำหนด

4) ด้านการป้องกันอาชญากรรมโดยการเฝ้าระวังกลุ่มเสี่ยงที่มีโอกาสจะกระทำความผิด ประกอบด้วยการดำเนินการ ดังนี้

(1) สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ ดำเนินโครงการพัฒนาศักยภาพการตรวจพิสูจน์ด้านนิติวิทยาศาสตร์เชิงบูรณาการเพื่ออำนวยความสะดวกและเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำ ประกอบด้วยกิจกรรม ดังนี้

กิจกรรม การพัฒนางานด้านนิติวิทยาศาสตร์

- โครงการย่อยที่ 2 การตรวจสอบสารพันธุกรรมแก่ราษฎรไร้สถานะและประสบปัญหาสถานะทางทะเบียนราษฎร โดยดำเนินการตรวจสอบสารพันธุกรรมแก่ราษฎรไร้สถานะและประสบปัญหาสถานะทางทะเบียนราษฎร จำนวน 1,587 คน จัดซื้อวัสดุวิทยาศาสตร์หรือการแพทย์ และดำเนินการจัดส่งวัตถุพยานจากบุคคลเพื่อเข้ารับการตรวจพิสูจน์สัญชาติและแก้ปัญหาสถานะทางทะเบียนราษฎรยังห้องปฏิบัติการ รวม 1,616 ราย จากที่กำหนดไว้ 1,600 ราย ซึ่งได้ดำเนินการบรรลุตามเป้าหมายแล้ว

5) ด้านการป้องกันอาชญากรรมโดยการลดโอกาสการตกเป็นเหยื่อ ประกอบด้วยการดำเนินการ ดังนี้

(1) สำนักงานกิจการยุติธรรม ดำเนินโครงการขับเคลื่อนการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ประกอบด้วยกิจกรรม ดังนี้

กิจกรรม ส่งเสริมและบูรณาการงานป้องกันอาชญากรรม

- โครงการย่อยที่ 2 ดำเนินการจ้างเหมาบริการโครงการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างการรับรู้ด้านป้องกันอาชญากรรมให้แก่ประชาชน โดยได้ดำเนินการเรียบร้อยแล้ว

6) ด้านการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพบุคลากรและระบบการปฏิบัติงานในการป้องกันอาชญากรรม ประกอบด้วยการดำเนินการ ดังนี้

(1) สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ ดำเนินโครงการพัฒนาศักยภาพการตรวจพิสูจน์ด้านนิติวิทยาศาสตร์เชิงบูรณาการเพื่ออำนวยความสะดวกและเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำ ประกอบด้วยกิจกรรมและโครงการย่อย ดังนี้

กิจกรรม การพัฒนางานด้านนิติวิทยาศาสตร์ โดยมีโครงการย่อยภายใต้กิจกรรมหลัก ประกอบด้วย

- โครงการย่อยที่ 4 ทำการอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติงานด้านคนหาย คนนิรนาม และศพนิรนามของประเทศไทย รวม 7 ครั้ง และมีผู้เข้าร่วมอบรมจำนวน 548 คน จากเป้าหมายที่กำหนดไว้ 500 คน และขณะนี้ได้ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว

- โครงการย่อยที่ 5 การตรวจพิสูจน์และจัดทำฐานข้อมูลอาวุธปืน ลูกกระสุนปืน และปลอกกระสุนปืน ได้ทำการจัดซื้อจัดจ้างไปแล้ว 1 ครั้ง แต่มีผู้เสนอราคาเพียงรายเดียว ทำให้ต้องมีการจัดซื้อ

จัดจ้างใหม่ และได้มีการลงนามในสัญญาจ้างแล้วเมื่อ 27 ส.ค.2562 และมีการกันเงินไว้เบิกเหลือมปี จำนวน 71.5500 ล้านบาท

(2) สำนักงานกิจการยุติธรรม ดำเนินโครงการขับเคลื่อนการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ประกอบด้วยกิจกรรมและโครงการย่อย ดังนี้

กิจกรรม ส่งเสริมและบูรณาการงานป้องกันอาชญากรรม

- โครงการย่อยที่ 2 ฝึกอบรมหลักสูตร Crime Prevention การป้องกันอาชญากรรมกับการอำนวยความสะดวกยุติธรรมในสังคม จำนวน 2 รุ่น และได้ดำเนินการเรียบร้อยแล้ว

(3) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ดำเนินโครงการพัฒนาระบบการบริการในกระบวนการยุติธรรม ประกอบด้วยกิจกรรมและโครงการย่อย ดังนี้

กิจกรรม การพัฒนาระบบการบริการในกระบวนการยุติธรรม โดยมีโครงการย่อยภายใต้กิจกรรมหลัก ดังนี้

- โครงการย่อยที่ 1 เชื่อมโยงเครือข่ายฐานข้อมูลอาชญากรรมและตรวจเปรียบเทียบลูกกระสุนปืน ปลอกกระสุนปืนด้วยระบบอัตโนมัติในส่วนภูมิภาค ได้ดำเนินการลงนามในสัญญาแล้วเมื่อวันที่ 23 พ.ค.62 การเบิกจ่ายเป็นแบบงวดเดียวเมื่อส่งมอบและตรวจรับครุภัณฑ์ตามสัญญาแล้ว ทั้งนี้ เหตุผลในการจัดซื้อที่ล่าช้าเนื่องจากมีผู้เสนอราคาเพียงรายเดียว ทำให้ต้องประกวดราคาใหม่ส่งผลให้การเบิกจ่ายไม่เป็นไปตามแผน และได้กันเงินเหลือมปี จำนวน 263.6300 ล้านบาท

- โครงการย่อยที่ 2 การพัฒนาระบบโครงข่ายบูรณาการฐานข้อมูลนิติวิทยาศาสตร์ เกิดปัญหาการจัดทำราคากลางล่าช้ากว่าที่กำหนด และได้ลงนามในสัญญาจ้างแล้วเมื่อ 1 ส.ค.62 โดยแบ่งเป็น 6 งวดงาน 6 งวดเงิน โดยกำหนดส่งมอบพัสดุภายใน 540 วัน และได้กันเงินเหลือมปี จำนวน 56.8000 ล้านบาท

- โครงการย่อยที่ 3 การจัดซื้อวัสดุวิทยาศาสตร์สำหรับจัดทำฐานข้อมูลดีเอ็นเอและลายพิมพ์นิ้วมือ 10 นิ้ว ฝ่ามือ ส้นมือ อยู่ในระหว่างการจัดทำ TOR เนื่องจากคณะกรรมการการกำหนดร่าง TOR มีความเห็นว่าสมควรเปลี่ยนรายละเอียดที่กำหนดไว้ในโครงการฯ ให้มีความเหมาะสม ปัจจุบันได้มีการลงนามในสัญญาแล้วเมื่อ 13 ส.ค.62 โดยแบ่งงานออกเป็น 3 งวดงาน และกำหนดส่งมอบพัสดุภายใน 240 วัน และได้กันเงินเหลือมปี จำนวน 69.1278 ล้านบาท

- โครงการย่อยที่ 4 การจัดตั้งห้องปฏิบัติการตรวจพิสูจน์รอยลายนิ้วมือแฝง จำนวน 20 แห่ง มีการลงนามในสัญญาจ้างเอกชนเมื่อวันที่ 2 กันยายน 2562 และกำหนดส่งมอบพัสดุภายใน 365 วัน และได้กันเงินเหลือมปี จำนวน 177.7800 ล้านบาท

จากผลการดำเนินงานดังกล่าวข้างต้น เมื่อนำมาพิจารณากับคำอธิบายและวัตถุประสงค์แนวทางการดำเนินการและตัวชี้วัดระดับแนวทางการดำเนินงานที่ 3 ที่มุ่งเน้นให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำแนวทางเกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรม 6 ด้าน ตามที่ได้รับความเห็นชอบจากครุรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 24 มกราคม 2560 ไปดำเนินการ จากการศึกษาการดำเนินงานตามแนวทางการดำเนินงานที่ 3 พบว่า หน่วยงานในกระบวนการ

ยุติธรรมไม่มีหน่วยงานใดเสนอโครงการเพื่อขอรับงบประมาณเพื่อดำเนินการด้านการป้องกันอาชญากรรมโดยสภาพแวดล้อม ส่งผลให้ผลการดำเนินงานไม่ครบตามกรอบการดำเนินการด้านการป้องกันอาชญากรรมที่รัฐบาลได้กำหนดไว้ อย่างไรก็ตามประเด็นที่เป็นข้อสังเกตคือ โครงการ/กิจกรรม/โครงการย่อยต่าง ๆ ถูกกำหนดและดำเนินการบนพื้นฐานของบทบาทภารกิจของหน่วยงานเป็นหลัก ในขณะที่ยังขาดความชัดเจนในแง่ของการมีโครงการ/กิจกรรม/โครงการย่อยที่เกิดจากการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อการป้องกันอาชญากรรม

5.2.4 ผลสำเร็จของการดำเนินงานตามตัวชี้วัดระดับแนวทางการดำเนินงานที่ 4 : หน่วยงานของรัฐมีระบบ/บริการในกระบวนการยุติธรรมที่ได้มาตรฐาน/ลดขั้นตอน/เชื่อมโยงกัน จำนวนไม่น้อยกว่า 10 ระบบ/บริการ

ผลการดำเนินงานตามแนวทางที่ 4 ของแผนงานการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2562 เกิดจากการดำเนินโครงการจำนวน 10 โครงการ ของหน่วยงาน 8 หน่วยงาน ซึ่งมีผลการดำเนินงานโดยสรุปได้ดังนี้

1) กรมการปกครอง ดำเนินโครงการสนับสนุนการดำเนินการตามกฎหมายในหน้าที่ของฝ่ายปกครองเพื่อการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ภายใต้กิจกรรมสร้างระบบฐานข้อมูลหัวกระสุนปืนและปลอกกระสุนปืน ซึ่งขณะนี้ได้ดำเนินการเบิกจ่ายเรียบร้อยแล้ว และปัจจุบันอยู่ระหว่างการทดสอบระบบ

2) กรมคุมประพฤติ ดำเนินโครงการพัฒนาระบบการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดในชุมชน ภายใต้กิจกรรมการนำเครื่องมือติดตามตัวอิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับผู้กระทำผิด อยู่ระหว่างดำเนินการ อย่างไรก็ตาม การดำเนินการดังกล่าวมีปัญหา คือ เมื่อวันที่ 9 สิงหาคม พ.ศ. 2562 ได้มีการทดสอบอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวปรากฏว่าสามารถถอดออกได้ กรมคุมประพฤติจึงแจ้งให้บริษัทเปลี่ยนอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว และดำเนินการตรวจสอบเพิ่มเติม พบว่าอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวมีคุณลักษณะไม่ตรงตามขอบเขตของงาน (TOR) การเช่าและติดตั้งอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวพร้อมระบบที่เกี่ยวข้องสำหรับการติดตามผู้กระทำผิด ซึ่งไม่เป็นประโยชน์ตามวัตถุประสงค์แห่งสัญญา และบริษัทคู่สัญญาไม่ดำเนินการเปลี่ยนอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่มีขนาด สภาพ คุณสมบัติและประสิทธิภาพเทียบเท่าหรือดีกว่าอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวตามสัญญา เป็นระยะเวลาติดต่อกันเกิน 15 วัน นับจากวันที่บริษัทได้รับแจ้งจากกรมคุมประพฤติตามสัญญา จึงได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ยธ 0301/1733 ลงวันที่ 11 กันยายน 2562 เรื่อง แจ้งบอกเลิกสัญญาและสงวนสิทธิ์เรียกค่าเสียหายส่งไปยังบริษัทคู่สัญญา

3) กรมคุมประพฤติ ดำเนินโครงการพัฒนาระบบงานคุมประพฤติเพื่อให้บริการแบบดิจิทัล ภายใต้กิจกรรมพัฒนาระบบงานคุมประพฤติเพื่อให้บริการแบบดิจิทัล ได้ดำเนินการตรวจรับแอปพลิเคชัน จำนวน 3 แอปพลิเคชันแล้ว ได้แก่สำหรับผู้ถูกคุมความประพฤติ พนักงานคุมประพฤติ และอาสาสมัครคุมประพฤติ โดยได้กัณเงินเหลือปี 0.7425 ล้านบาท

4) กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ดำเนินโครงการพัฒนาระบบบริการ มาตราการ กลไก และส่งเสริมความรู้ในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพเพื่อช่วยเหลือเยียวยาประชาชนตามกฎหมาย ภายใต้กิจกรรมพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศด้านคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ได้ดำเนินการทำสัญญาจ้างโครงการบูรณาการและเชื่อมโยงข้อมูลการขอรับการช่วยเหลือเยียวยาระหว่าง สตช. กับ กคส. กับบริษัท เท็คไอทีโซลูชั่น จำกัด คาดว่าจะดำเนินการเบิกจ่ายงวดสุดท้ายภายในเดือนพฤศจิกายน 2562

5) กรมราชทัณฑ์ ดำเนินโครงการพัฒนาระบบข้อมูลผู้ต้องขังเพื่อเชื่อมโยงในหน่วยงานกระบวนการยุติธรรม ภายใต้กิจกรรมพัฒนาระบบข้อมูลผู้ต้องขังเพื่อเชื่อมโยงในหน่วยงานกระบวนการยุติธรรม โดยมีโครงการย่อยภายใต้กิจกรรมหลัก ดังนี้

- โครงการย่อยที่ 1 “ระบบรับตัวผู้ต้องขังด้วยคอมพิวเตอร์” ดำเนินการและเบิกจ่ายเรียบร้อยแล้ว
- โครงการย่อยที่ 2 การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างเพื่อให้เรือนจำ/ทัณฑสถานมี “ระบบเยี่ยมญาติผู้ต้องขังด้วยคอมพิวเตอร์” ดำเนินการและเบิกจ่ายเรียบร้อยแล้ว
- โครงการย่อยที่ 3 การจัดให้มี “ระบบข้อมูลผู้ต้องขังด้านสังคมสงเคราะห์” อยู่ในระหว่างการเบิกจ่ายงวดสุดท้ายภายในเดือนตุลาคม 2562 และได้กันเงินเหลือปี จำนวน 2.2250 ล้านบาท
- โครงการย่อยที่ 4 ดำเนินการอนุมัติและจัดสรรงบประมาณ ไปให้เรือนจำ/ทัณฑสถานเพื่อจัดจ้างเจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล รวมจำนวน 129 แห่ง รวมทั้งสิ้น 140 คน ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว
- โครงการย่อยที่ 5 จ้างเหมาบริการบำรุงรักษาระบบทะเบียนประวัติผู้ต้องขังด้วยคอมพิวเตอร์ ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว

6) กรมสอบสวนคดีพิเศษ ดำเนินโครงการสร้างเครือข่ายบูรณาการป้องกันอาชญากรรมด้านสิ่งแวดล้อมด้วยเทคโนโลยีเชิงพื้นที่สมัยใหม่ ภายใต้กิจกรรมบูรณาการเครือข่ายการป้องกันอาชญากรรมพิเศษ โดยมีโครงการย่อยภายใต้กิจกรรมหลัก ดังนี้

- โครงการย่อยที่ 1 จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนความรู้เชิงบูรณาการ โดยจัดอบรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการตามโครงการสร้างเครือข่ายบูรณาการป้องกันอาชญากรรมฯ จำนวน 3 ครั้ง มีผู้เข้ารับการอบรมจำนวน 170 ราย จากที่กำหนดไว้ 160 ราย
- โครงการย่อยที่ 2 จัดหาระบบเครื่องมือสำรวจและจัดทำแผนที่เกิดเหตุ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ดำเนินการเบิกจ่ายงวดที่ 1 และ 2 แล้ว ปัจจุบันได้ตรวจรับงานงวดที่ 3 แล้ว และอยู่ระหว่างการเบิกจ่ายงวดที่ 3 ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว
- โครงการย่อยที่ 3 จัดทำระบบสารสนเทศการจัดการฐานข้อมูลอาชญากรรมด้านสิ่งแวดล้อมแขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ดำเนินการเบิกจ่ายเรียบร้อยแล้ว
- โครงการย่อยที่ 4 ขออนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมในการเปลี่ยนแปลงรายการจากที่ดินและสิ่งก่อสร้างไปเป็นครุภัณฑ์ สำหรับการดำเนินการ “ปรับปรุงห้องปฏิบัติการและระบบสื่อสาร

เชื่อมโยงกับรณปฏิบัติกร” โดยได้มีการลงนามในสัญญาจ้างเมื่อ 24.ก.ย.2562 และได้กันเงินเหลือปี จำนวน 2.1150 ล้านบาท

7) กรมสอบสวนคดีพิเศษ ดำเนินโครงการระวังป้องกันภัยทางไซเบอร์ตามแนวทางพระราชบัญญัติว่าด้วยการรักษาความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์แห่งชาติและพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 และฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560 ภายใต้กิจกรรมการพัฒนาแลกเปลี่ยนองค์ความรู้การป้องกันภัยทางไซเบอร์ โดยมีผู้เข้าร่วมโครงการ 170 ราย ซึ่งดำเนินการบรรลุตามเป้าหมายแล้ว โดยจัดกิจกรรม ดังนี้

- กิจกรรมที่ 1 หัวข้อ “แนวทางการปฏิบัติงานร่วมกันในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ” ระหว่างวันที่ 18 – 19 ธันวาคม 2561 โดยมีผู้เข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 60 คน

- กิจกรรมที่ 2 หัวข้อ “การจัดเก็บและตรวจพิสูจน์พยานหลักฐานทางคอมพิวเตอร์และการสืบสวนอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์” ระหว่างวันที่ 15-17 พฤษภาคม 2562 โดยมีผู้เข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 50 คน

- กิจกรรมที่ 3 หัวข้อ “การรับฟังและชี้แจงน้ำหนักพยานหลักฐานทางอิเล็กทรอนิกส์” ระหว่างวันที่ 13 – 14 มิถุนายน 2562 โดยมีผู้เข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 60 คน

8) สำนักงานกิจการยุติธรรม ดำเนินโครงการขับเคลื่อนการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม กิจกรรมพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและระบบงานยุติธรรม โดยมีโครงการย่อยภายใต้กิจกรรมหลัก ดังนี้

- โครงการย่อยที่ 1 พัฒนาระบบข้อมูลเพื่อการพัฒนากระบวนการยุติธรรม ได้ทำการเบิกจ่ายเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

- โครงการย่อยที่ 2 การจัดทำระบบการบริหารงานเชิงยุทธศาสตร์วางแผนแม่บทฯ และจัดประชุมเจ้าหน้าที่ของสำนักงานกิจการยุติธรรมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน 2 ครั้ง เพื่อรับฟังความต้องการและข้อเสนอแนะในการใช้งานระบบฯ ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว

- โครงการย่อยที่ 3 การติดตามประเมินผลการดำเนินงานประมาณในลักษณะบูรณาการฯ ปัจจุบันอยู่ในระหว่างการจัดจ้างงานงวดที่ 4 และได้กันเงินเหลือปี จำนวน 0.4000 ล้านบาท

9) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ ดำเนินโครงการเพิ่มประสิทธิภาพระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและระบบงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ภายใต้กิจกรรมเพิ่มประสิทธิภาพระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและระบบงานด้านการป้องกัน โดยบูรณาการฐานข้อมูลการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ตำบลคลองเกลือ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว

10) สำนักงานอัยการสูงสุด ดำเนินโครงการเสริมสร้างและพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการกระบวนการยุติธรรมในบริบทของสำนักงานอัยการสูงสุด กิจกรรมพัฒนาศักยภาพบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ดำเนินการจัดจ้างบริษัท สปริงนิวส์ คอร์ปอเรชั่น

จำกัด เพื่อสร้างสื่อโฆษณาและเผยแพร่ ผ่านสถานีโทรทัศน์ จำนวน 1 ช่อง ระยะเวลา 30 วัน จำนวน 100 ครั้ง และได้ดำเนินการเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

จากผลการดำเนินงานดังกล่าวข้างต้น เมื่อนำมาพิจารณากับคำอธิบายและวัตถุประสงค์แนวทางการดำเนินการและตัวชี้วัดระดับแนวทางการดำเนินงานที่ 4 ที่มุ่งเน้นให้หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมีระบบหรือกระบวนการในกระบวนการยุติธรรมเพื่อให้บริการประชาชนหรือสนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยงาน รวมถึงการจัดให้มี/พัฒนา/ปรับปรุงให้ระบบการให้บริการมีมาตรฐานตามที่หน่วยงานกำหนด หรือลดขั้นตอนจากระบบงานเดิม หรือสามารถเชื่อมโยงข้อมูลการดำเนินงานระหว่างกันได้

จากการศึกษาผลการดำเนินงานตามแนวทางการดำเนินงานที่ 4 พบว่า หลายหน่วยงานให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบฐานข้อมูลหรือการพัฒนาการบริการในกระบวนการยุติธรรม แม้ว่าจะเป็นการดำเนินการตามบทบาทภารกิจของหน่วยงาน แต่ผลของการดำเนินโครงการ/กิจกรรม/โครงการย่อยบางโครงการ สามารถสนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยงานอื่น ๆ ได้ เช่น การที่กรมคุมประพฤติ นำเครื่องติดตามตัวอิเล็กทรอนิกส์ (EM) มาใช้กับผู้กระทำผิด มีส่วนช่วยลดจำนวนผู้ต้องขังในเรือนจำได้ เป็นต้น นอกจากนี้พบว่ามีความพยายามของหน่วยงานในการบูรณาการการดำเนินการร่วมกัน เช่น กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในการเชื่อมโยงข้อมูลการขอรับความช่วยเหลือเยียวยาเข้าด้วยกัน เป็นต้น

บทที่ 6

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

เนื้อหาในบทนี้เป็นการสรุปผลการศึกษาโครงการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์แผนงานการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ปีงบประมาณ พ.ศ.2562 รวมถึงการให้ข้อเสนอแนะเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณและการดำเนินงานตามงบประมาณแผนงานบูรณาการฯ ทั้งนี้ จากการศึกษาติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ แผนงานการปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 สามารถสรุปผลการศึกษาได้ ดังนี้

6.1 การเบิกจ่ายงบประมาณ

ในปีงบประมาณ พ.ศ.2562 หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์แผนงานการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม รวมจำนวนทั้งสิ้น 1,098.8196 ล้านบาท ทั้งนี้ เมื่อสิ้นไตรมาสที่ 4 ของปีงบประมาณ พ.ศ.2562 หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม มีการเบิกจ่ายงบประมาณ สรุปได้ดังนี้

6.1.1 ภาพรวมของการเบิกจ่ายงบประมาณ หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ มีการเบิกจ่ายงบประมาณรวมกันทั้งสิ้น 427.7827 ล้านบาท จากงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรจำนวน 1,098.8163 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 38.93 ของงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรทั้งหมด

6.1.2 การเบิกจ่ายงบประมาณ จำแนกตามแนวทางการดำเนินงาน 4 แนวทาง ตามที่กำหนดไว้ในแผนงานการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ปีงบประมาณ พ.ศ.2562 หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมีการเบิกจ่ายงบประมาณเมื่อสิ้นไตรมาสที่ 4 โดยเรียงลำดับจากแนวทางการดำเนินงานที่มีร้อยละของการเบิกจ่ายมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ดังนี้

1) แนวทางการดำเนินงานที่ 2 มีการเบิกจ่ายงบประมาณของ 5 หน่วยงาน ประกอบด้วย กรมการปกครอง สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม กรมบังคับคดี กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และสถาบันอนุญาโตตุลาการ รวมทั้งสิ้น 82.3767 ล้านบาท จากงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร จำนวน 82.5857 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 99.75 ของงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร

2) แนวทางการดำเนินงานที่ 1 มีการเบิกจ่ายงบประมาณของ 5 หน่วยงาน ประกอบด้วย สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กรมบังคับคดี สำนักงานกิจการยุติธรรม และสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (องค์การมหาชน) รวมทั้งสิ้น 96.5129 ล้านบาท จากงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร จำนวน 97.9686 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 98.51 ของงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร

3) แนวทางการดำเนินงานที่ 4 มีการเบิกจ่ายงบประมาณของ 8 หน่วยงาน ประกอบด้วย กรมการปกครอง กรมคุมประพฤติ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กรมราชทัณฑ์ กรมสอบสวนคดีพิเศษ สำนักงานกิจการยุติธรรม สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ และสำนักงานอัยการสูงสุด รวมทั้งสิ้น 147.7186 ล้านบาท จากงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร จำนวน 170.3688 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 86.74 ของงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร

4) แนวทางการดำเนินงานที่ 3 มีการเบิกจ่ายงบประมาณของ 4 หน่วยงาน ประกอบด้วย กรมคุมประพฤติ สำนักงานกิจการยุติธรรม สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ รวมทั้งสิ้น 98.1674 ล้านบาท จากงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร จำนวน 747.8965 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 13.13 ของงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร

6.1.3 การเบิกจ่ายงบประมาณ จำแนกตามหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ จำนวน 15 หน่วย โดยเรียงลำดับจากหน่วยงานที่มีร้อยละของการเบิกจ่ายมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ตามที่แสดงในตารางที่ 6.1 ดังนี้

ตารางที่ 6.1 การเบิกจ่ายงบประมาณของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

ลำดับ	หน่วยงาน	งบประมาณ (ล้านบาท)		ร้อยละของการเบิกจ่าย
		ได้รับจัดสรร	เบิกจ่าย	
1	สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (องค์การมหาชน)	79.0811	79.0811	100.00
2	สถาบันอัญญาโตตุลาการ	2.9048	2.9048	100.00
3	สำนักงานอัยการสูงสุด	1.6750	1.6750	100.00
4	สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ	6.4252	6.4152	99.84
5	สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม	52.3360	51.9005	99.17
6	กรมการปกครอง	32.9075	32.6296	99.16
7	กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน	1.3000	1.2754	98.11
8	สำนักงานกิจการยุติธรรม	46.3397	45.2905	97.74
9	กรมบังคับคดี	28.1858	27.3139	96.91
10	กรมราชทัณฑ์	45.0624	42.2668	93.80
11	กรมสอบสวนคดีพิเศษ	35.2003	32.5249	92.40
12	กรมคุมประพฤติ	71.5582	56.6630	79.18
13	กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ	11.2371	5.3080	47.24
14	สถาบันนิติวิทยาศาสตร์	106.0967	31.4080	29.60
15	สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	578.5098	11.1260	1.92
รวม		1098.8196	427.7827	38.93

ทั้งนี้ ปัญหาและอุปสรรคสำคัญที่หน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณไม่สามารถเบิกจ่ายงบประมาณแผนงานบูรณาการฯ ปีงบประมาณ พ.ศ.2562 มักจะเกิดขึ้นกับโครงการที่ได้รับงบประมาณประเภทงบลงทุน โดยเฉพาะงบลงทุนในโครงการที่มีมูลค่าสูง และสาเหตุสำคัญที่ทำให้หน่วยงานเบิกจ่ายงบประมาณไม่เป็นไปตามแผนการเบิกจ่ายงบประมาณ เนื่องจากหลายโครงการอยู่ในระหว่างทำการตรวจรับงานตามงวดงาน และหลายโครงการอยู่ระหว่างดำเนินการเบิกจ่ายงบประมาณตามงวดงาน รวมถึงหลายหน่วยงานติดขัดในเรื่องระเบียบพัสดุ ทั้งในกระบวนการกำหนดราคา การกำหนด TOR การกำหนดจำนวนและ/หรือคุณสมบัติของผู้ที่เข้ามาทำการจัดซื้อจัดจ้าง หรือไม่มีผู้เข้ามาประกวดราคาหรือมีผู้มาประกวดราคาเพียงรายเดียว เป็นต้น ส่งผลให้หน่วยงานไม่สามารถดำเนินโครงการและเบิกจ่ายงบประมาณได้ตามแผนการเบิกจ่ายงบประมาณตามที่กำหนดไว้

6.2 ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดระดับเป้าหมาย

งบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์แผนงานการปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ปีงบประมาณ พ.ศ.2562 ประกอบด้วยตัวชี้วัดระดับเป้าหมายของแผนงานบูรณาการฯ จำนวน 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ ประชาชนมีความรู้เรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 และประชาชนมีความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม ร้อยละ 85 ทั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลตามตัวชี้วัดดังกล่าวโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) กับประชาชน รวมจำนวน 7,021 คน ซึ่งสามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

6.2.1 ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัด “ประชาชนมีความรู้เรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมไม่น้อยกว่าร้อยละ 70” จากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชน ในภาพรวมประชาชนมีความรู้เรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม คิดเป็นร้อยละ 25.72 ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 7,021 คน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผลการดำเนินงานไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ตามตัวชี้วัด อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาเฉพาะกลุ่มประชาชนที่เคยติดต่อหรือรับบริการจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม จำนวน 1,391 คน พบว่า ประชาชนมีความรู้เรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม จำนวน 628 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 45.15 ของประชาชนที่เคยติดต่อหรือรับบริการจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

นอกจากนี้ ถ้าพิจารณาความรู้ของประชาชนในเรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม เฉพาะกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามที่เคยติดต่อหรือรับบริการจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม จำนวน 1,391 คน ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่เคยติดต่อหรือรับบริการจากหน่วยงานของตำรวจ และเมื่อทำการแยกกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามดังกล่าวออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่เคยติดต่อหรือเคยรับบริการเฉพาะหน่วยงานตำรวจ กลุ่มที่เคยติดต่อหรือเคยรับบริการกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ตำรวจ และกลุ่มที่เคยติดต่อหรือเคยรับบริการกับหน่วยงานอื่น ๆ และตำรวจ พบว่า ประชาชนที่มาติดต่อกับเฉพาะหน่วยงานตำรวจมีความรู้เรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม คิดเป็นร้อยละ 43.52 ในขณะที่

ประชาชนที่มาติดต่อกับหน่วยงานอื่น ๆ มีความรู้เรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม คิดเป็นร้อยละ 61.90 และประชาชนที่มาติดต่อกับหน่วยงานอื่น ๆ และตำรวจ มีความรู้เรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม คิดเป็นร้อยละ 46.03 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า เมื่อแยกหน่วยงานของตำรวจออกไป ร้อยละของประชาชนในด้านความรู้เรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมมีมากขึ้น

6.2.2 ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัด “ประชาชนมีความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม ร้อยละ 85”

จากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชน ในภาพรวมประชาชนมีความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรมคิดเป็นร้อยละ 37.67 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผลการดำเนินงานไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ตามตัวชี้วัด อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาเฉพาะกลุ่มประชาชนที่เคยติดต่อหรือรับบริการจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมพบว่า ประชาชนมีความเชื่อมั่น จำนวน 840 คน คิดเป็นร้อยละ 60.39 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า แม้ว่าในภาพรวมประชาชนจะมีความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรมน้อย แต่เมื่อได้เข้ามาสู่กระบวนการยุติธรรมแล้ว ประชาชนมีความเชื่อมั่นกับกระบวนการยุติธรรมในลักษณะที่เชื่อมั่นมากขึ้น

นอกจากนี้ ถ้าพิจารณาความเชื่อมั่นของประชาชนในกระบวนการยุติธรรม เฉพาะกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามที่เคยติดต่อหรือรับบริการจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม จำนวน 1,391 คน ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่เคยติดต่อหรือรับบริการจากหน่วยงานของตำรวจ และเมื่อทำการแยกกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามดังกล่าวออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่เคยติดต่อหรือเคยรับบริการเฉพาะหน่วยงานตำรวจ กลุ่มที่เคยติดต่อหรือเคยรับบริการกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ตำรวจ และกลุ่มที่เคยติดต่อหรือเคยรับบริการกับหน่วยงานอื่น ๆ และตำรวจ พบว่า ประชาชนที่มาติดต่อกับเฉพาะหน่วยงานตำรวจมีความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม คิดเป็นร้อยละ 52.09 ในขณะที่ประชาชนที่มาติดต่อกับหน่วยงานอื่น ๆ มีความเชื่อมั่นของประชาชนในกระบวนการยุติธรรม คิดเป็นร้อยละ 76.19 และประชาชนที่มาติดต่อกับหน่วยงานอื่น ๆ และตำรวจ มีความเชื่อมั่นของประชาชนในกระบวนการยุติธรรม คิดเป็นร้อยละ 74.83 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ร้อยละความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อหน่วยงานของตำรวจลดลงเมื่อเทียบกับร้อยละความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรมในภาพ และเมื่อแยกหน่วยงานของตำรวจออกไปพบว่า ร้อยละความเชื่อมั่นของประชาชนในกระบวนการยุติธรรมมีมากขึ้น เมื่อเทียบกับร้อยละความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรมในภาพรวม

6.3 ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดระดับแนวทางการดำเนินงาน

งบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์แผนงานการปฏิรูปกฎหมายพัฒนาและกระบวนการยุติธรรม ปีงบประมาณ พ.ศ.2562 ประกอบด้วยแนวทางการดำเนินงาน จำนวน 4 แนวทางการดำเนินงาน และมีตัวชี้วัดผลการดำเนินงาน จำนวน 4 ตัวชี้วัด ทั้งนี้ ในปีงบประมาณ พ.ศ.2562 มี 15 หน่วยงาน ที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์แผนงานการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนา

กระบวนการยุติธรรม เพื่อการดำเนินงานโครงการรวมทั้งสิ้น 20 โครงการ ซึ่งผลการดำเนินงานของแต่ละแนวทางการดำเนินงานสามารถสรุปได้ดังนี้

6.3.1 แนวทางการดำเนินงานที่ 1 พัฒนา ปรับปรุง และบังคับใช้กฎหมาย รวมทั้งสร้างการรับรู้เรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม โดยมีตัวชี้วัดคือ กฎหมายและ/หรือมาตรฐานด้านกระบวนการยุติธรรมได้รับการพัฒนาและปรับปรุง จำนวน 5 เรื่อง และมีการดำเนินโครงการตามแนวทางดังกล่าว จำนวน 5 โครงการ ของหน่วยงานจำนวน 5 หน่วยงานดังนี้

- 1) การดำเนินโครงการปฏิรูปทนายความอาสา ทนายความขอแรงและที่ปรึกษากฎหมายของเด็กและเยาวชน ของสำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม
- 2) การดำเนินโครงการพัฒนาระบบบริการ มาตราการ กลไก และส่งเสริมความรู้ในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพเพื่อช่วยเหลือเยียวยาประชาชนตามกฎหมาย ของกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
- 3) การดำเนินโครงการพัฒนาปรับปรุงกฎหมายกระบวนการและสร้างการรับรู้กระบวนการด้านการบังคับคดี ของกรมบังคับคดี
- 4) การดำเนินโครงการขับเคลื่อนการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ของสำนักงานกิจการยุติธรรม
- 5) การดำเนินโครงการส่งเสริมบทบาทประเทศไทยในเวทีโลกด้านการเสริมสร้างหลักนิติธรรม และยกระดับกระบวนการยุติธรรมทางอาญาตามแผนงานสหประชาชาติว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญา ของสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย

โดยมีประเด็นที่เป็นข้อสังเกตดังนี้

- 1) โครงการ/กิจกรรม/โครงการย่อยของหน่วยงานต่าง ๆ ข้างต้น ให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากรหรือเจ้าหน้าที่ที่ทำหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการหรือให้ความช่วยเหลือประชาชน มากกว่าจะมุ่งเน้นการพัฒนาและปรับปรุงกฎหมายหรือมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมโดยตรง
- 2) ยังขาดความชัดเจนในการกำหนดทิศทางการดำเนินการเพื่อกำหนดว่ามีกฎหมายหรือมาตรฐานเรื่องใดในกระบวนการยุติธรรมที่เป็นปัญหา เรื่องใดบ้างที่มีความจำเป็นจะต้องได้รับการพัฒนาปรับปรุง หรือต้องดำเนินการ
- 3) กลุ่มเป้าหมายและพื้นที่ของการดำเนินโครงการ/กิจกรรม/โครงการย่อยส่วนใหญ่ มักจะเป็นกลุ่มเป้าหมายเฉพาะหรือพื้นที่เฉพาะ ส่งผลให้ผลของการดำเนินการตามโครงการ/กิจกรรม/โครงการย่อยต่าง ๆ เหล่านั้น เป็นสะท้อนความสำเร็จเฉพาะกับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะในพื้นที่เท่านั้น

6.3.2 แนวทางการดำเนินงานที่ 2 ส่งเสริมและพัฒนากระบวนการยุติธรรมทางเลือก โดยมีตัวชี้วัดคือ ประชาชน (กลุ่มเป้าหมาย) มีความรู้และความเข้าใจพื้นฐานด้านกระบวนการยุติธรรมทางเลือก ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 และมีการดำเนินโครงการตามแนวทางดังกล่าว จำนวน 5 โครงการ ของหน่วยงาน 5 หน่วยงาน ดังนี้

- 1) โครงการพัฒนาและส่งเสริมยุติธรรมชุมชนเพื่อการเข้าถึงความยุติธรรมของประชาชน ของสำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม

- 2) โครงการพัฒนาประสิทธิภาพการบังคับคดี ของกรมบังคับคดี
 - 3) โครงการส่งเสริมและพัฒนากระบวนการยุติธรรมทางเลือก ของกรมพินิจและคุ้มครองเด็ก และเยาวชน
 - 4) โครงการเสริมสร้างองค์ความรู้ในเรื่องกระบวนการระงับข้อพิพาททางเลือก ของสถาบัน อนุญาโตตุลาการ
 - 5) โครงการสนับสนุนการดำเนินการตามกฎหมายในหน้าที่ของฝ่ายปกครองเพื่อการปฏิรูป กฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ของกรมการปกครอง
- โดยมีประเด็นที่เป็นข้อสังเกตดังนี้
- 1) การกำหนดเป้าหมายของโครงการ/กิจกรรม/โครงการย่อย มุ่งเน้นไปที่การพัฒนาเจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงานของหน่วยงาน ในขณะที่ตัวชี้วัดผลการดำเนินงานมุ่งไปที่กลุ่มเป้าหมายที่เป็นประชาชน
 - 2) การรายงานผลสำเร็จของการดำเนินงานเน้นให้ความสำคัญกับการมีจำนวนผู้เข้ารับ การอบรมมากกว่าจะพิจารณาว่าผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความสามารถในเรื่องที่เข้ารับการอบรมเพิ่ม มากขึ้นเพียงใด
 - 3) ความสำเร็จของโครงการ จึงอาจจะยังขาดความชัดเจนในการสะท้อนให้เห็นความสำเร็จ ตามตัวชี้วัดผลการดำเนินงานในระดับแนวทางการดำเนินงาน

6.3.3 แนวทางการดำเนินงานที่ 3 ส่งเสริมการป้องกันการกระทำความผิดและการป้องกันอาชญากรรม โดยมีตัวชี้วัดคือ การดำเนินงานสอดคล้องตามกรอบแนวทางการป้องกันอาชญากรรม 6 ด้าน และมีการดำเนิน โครงการตามแนวทางดังกล่าว จำนวน 9 โครงการ ของหน่วยงาน 8 หน่วยงาน โดยแบ่งการดำเนินงานกรอบ แนวทางการป้องกันอาชญากรรม 6 ด้าน ดังนี้

- 1) ด้านการป้องกันอาชญากรรมโดยสภาพแวดล้อม ไม่มีหน่วยงานใดขอรับงบประมาณเพื่อ ดำเนินโครงการในด้านนี้
- 2) ด้านการป้องกันอาชญากรรมโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน มีการดำเนินงานดังนี้
 - (1) โครงการขับเคลื่อนการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ของสำนักงาน กิจการยุติธรรม
 - (2) โครงการพัฒนาระบบการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดในชุมชน ของกรมคุมประพฤติ
 - (3) โครงการพัฒนาศักยภาพการตรวจพิสูจน์ด้านนิติวิทยาศาสตร์เชิงบูรณาการเพื่ออำนวยความสะดวก และเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำ สถาบันนิติวิทยาศาสตร์
- 4) ด้านการป้องกันอาชญากรรมโดยการเฝ้าระวังกลุ่มเสี่ยงที่มีโอกาสจะกระทำความผิด
 - (1) โครงการพัฒนาศักยภาพการตรวจพิสูจน์ด้านนิติวิทยาศาสตร์เชิงบูรณาการเพื่ออำนวยความสะดวก และเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำ ของสถาบันนิติวิทยาศาสตร์

5) ด้านการป้องกันอาชญากรรมโดยการลดโอกาสการตกเป็นเหยื่อ

(1) โครงการขับเคลื่อนการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ของสำนักงาน
กิจการยุติธรรม

6) ด้านการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพบุคลากรและระบบการปฏิบัติงานในการป้องกัน
อาชญากรรม

(1) โครงการพัฒนาศักยภาพการตรวจพิสูจน์ด้านนิติวิทยาศาสตร์เชิงบูรณาการเพื่ออำนวยความสะดวกและเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำ ของสถาบันนิติวิทยาศาสตร์

(2) โครงการขับเคลื่อนการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ของสำนักงาน
กิจการยุติธรรม

(3) โครงการพัฒนาระบบการบริการในกระบวนการยุติธรรม ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
โดยมีประเด็นที่เป็นข้อสังเกตดังนี้

1) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมีการดำเนินงานไม่
ครอบคลุมตามกรอบแนวทางการป้องกันอาชญากรรม 6 ด้าน โดยขาดการดำเนินงานด้านการป้องกัน
อาชญากรรมโดยสภาพแวดล้อม

2) โครงการ/กิจกรรม/โครงการย่อยต่าง ๆ ถูกกำหนดและดำเนินการบนพื้นฐานของบทบาท
ภารกิจของหน่วยงานเป็นหลัก ในขณะที่ยังขาดความชัดเจนในแง่ของการมีโครงการ/กิจกรรม/โครงการย่อยที่
เกิดจากการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อการป้องกันอาชญากรรม

**6.3.4 แนวทางการดำเนินงานที่ 4 พัฒนาประสิทธิภาพเทคโนโลยีสารสนเทศและระบบในกระบวนการ
ยุติธรรม เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชน โดยมีตัวชี้วัดคือ** หน่วยงานของรัฐมีระบบ/บริการใน
กระบวนการยุติธรรมที่ได้มาตรฐาน/ลดขั้นตอน/เชื่อมโยงกัน จำนวนไม่น้อยกว่า 10 ระบบ/บริการ และมีการ
ดำเนินโครงการตามแนวทางดังกล่าว จำนวน 10 โครงการ ของหน่วยงาน 8 หน่วยงาน ดังนี้

1) โครงการสนับสนุนการดำเนินการตามกฎหมายในหน้าที่ของฝ่ายปกครองเพื่อการปฏิรูป
กฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ของกรมการปกครอง

2) โครงการพัฒนาระบบการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดในชุมชน ของกรมคุมประพฤติ

3) โครงการพัฒนาระบบงานคุมประพฤติเพื่อให้บริการแบบดิจิทัล ของกรมคุมประพฤติ

4) โครงการพัฒนาระบบบริการ มาตราการ กลไก และส่งเสริมความรู้ในการคุ้มครองสิทธิ
เสรีภาพเพื่อช่วยเหลือเยียวยาประชาชนตามกฎหมาย ของกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

5) โครงการพัฒนาระบบข้อมูลผู้ต้องขังเพื่อเชื่อมโยงในหน่วยงานกระบวนการยุติธรรม ของ
กรมราชทัณฑ์

6) โครงการสร้างเครือข่ายบูรณาการป้องกันอาชญากรรมด้านสิ่งแวดล้อมด้วยเทคโนโลยีเชิง
พื้นที่สมัยใหม่ ของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

7) โครงการระวังป้องกันภัยทางไซเบอร์ตามแนวทางพระราชบัญญัติว่าด้วยการรักษาความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์แห่งชาติและพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 และฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560 ของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

8) โครงการขับเคลื่อนการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ของสำนักงานกิจการยุติธรรม

9) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและระบบงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ

10) โครงการเสริมสร้างและพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการกระบวนการยุติธรรมในบริบทของสำนักงานอัยการสูงสุด ของสำนักงานอัยการสูงสุด

โดยมีประเด็นที่เป็นข้อสังเกตดังนี้

1) โครงการต่าง ๆ ถูกกำหนดขึ้นตามบทบาทภารกิจของหน่วยงาน แต่ผลของการดำเนินโครงการ/กิจกรรม/โครงการย่อยของบางโครงการ สามารถสนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยงานอื่น ๆ ได้

2) มีความพยายามของหน่วยงานต่าง ๆ ในการบูรณาการการดำเนินการร่วมกันในการเชื่อมโยงข้อมูลการดำเนินงานระหว่างกัน

6.4 ผลการติดตามการดำเนินงาน

จากการศึกษาติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ แผนงานการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 โดยวิเคราะห์ตามกรอบการประเมินการดำเนินงานตามงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ตามที่เสนอไว้ในบทที่ 3 สามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

1) การวิเคราะห์ความสอดคล้อง (Alignment) ของแผนบูรณาการฯ กับนโยบายหรือแผนระดับชาติ พบว่ามีความสอดคล้องกับแผนต่าง ๆ ดังนี้

(1) สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี ในยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนา ระบบบริหารจัดการภาครัฐ

(2) สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ในยุทธศาสตร์ที่ 6 การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบ และธรรมาภิบาลในสังคมไทย ภายใต้แนวทางการพัฒนาที่ 3.6 ซึ่งมุ่งเน้นการปฏิรูปกฎหมายให้ทันสมัย และการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพ โดยที่แผนงานบูรณาการฯ ได้กำหนดเป้าหมายไว้ในลักษณะเดียวกันกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 คือ “พัฒนากฎหมายและกระบวนการยุติธรรมให้ทันสมัย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการอำนวยความสะดวกและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม”

(3) สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การ จัดสรรงบประมาณ พ.ศ.2562 ในยุทธศาสตร์ที่ 6 การปรับ สมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ โดยมีจุดเน้นที่การปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการ ยุติธรรม โดยกำหนดผลลัพธ์ของการดำเนินการไว้ 2 ประการคือ 1) ประชาชนสามารถเข้าถึงการให้บริการ ของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมได้อย่างสะดวก รวดเร็ว เสมอภาค และเป็นธรรม และ 2) ลดปริมาณคดี ที่เข้าสู่การพิจารณาของศาล โดยนำกระบวนการยุติธรรมทางเอกชนมาใช้ในการยุติข้อพิพาทหรือความขัดแย้ง ของประชาชน

(4) สอดคล้องกับแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ.2562-2565) ซึ่งใช้ เป็นกรอบในการจัดทำ แผนงานบูรณาการด้านการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 กล่าวคือ เมื่อพิจารณาตัวชี้วัดระดับเป้าหมายของแผนบูรณาการฯ ที่กำหนดไว้ว่า “ประชาชนมีความรู้เรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70” และ “ประชาชนมีความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม ร้อยละ 85” เป็นตัวชี้วัดที่มีลักษณะเดียวกับตัวชี้วัดที่ 1 ของ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและการมีส่วนร่วมด้านกฎหมายกระบวนการยุติธรรม และ ตัวชี้วัดที่ 1 ของยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนากฎหมายและระบบบริหารงานยุติธรรม ของแผนแม่บทการ บริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ.2562-2565)

2) การวิเคราะห์ความเชื่อมโยงหรือความลดหลั่นเชิงตรรกะ (Cascading) ของการกำหนด วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และตัวชี้วัด ของแผนงานบูรณาการฯ ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

(1) การกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนงานบูรณาการฯ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ยังคงเป็นไปในทิศทางเดียวกันและมีความต่อเนื่องกันกับแผนบูรณาการฯ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 และ พ.ศ. 2561 กล่าวคือ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ตัวชี้วัดของแผนบูรณาการฯ คือ “ความพึงพอใจของ ประชาชนที่มีต่อการให้บริการของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม” “ประชาชนมี ความรู้ ความเข้าใจ และ เชื่อมั่นในการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐ” และ “ประชาชนมีความเข้าใจในกระบวนการยุติธรรมทางเลือก” และ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ได้มีการยกระดับการวัดให้สูงขึ้น โดยตัวชี้วัดของแผนบูรณาการฯ คือ “ความ เชื่อมั่นของประชาชนในการให้บริการของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม” สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ได้กำหนดตัวชี้วัดของแผนบูรณาการฯ คือ “ความเชื่อมั่นของประชาชนในกระบวนการยุติธรรม” และ “ประชาชนมีความรู้เรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม” ดังนั้น เมื่อพิจารณาการ กำหนดตัวชี้วัดของแผนบูรณาการฯ ทั้ง 3 ปี จะพบว่าการยกระดับตัวชี้วัดผลการดำเนินงานที่สูงขึ้น จากเดิม ที่กำหนดตัวชี้วัดเฉพาะความเชื่อมั่นของประชาชนในการให้บริการ มาเป็นการวัดความเชื่อมั่นของประชาชน ในกระบวนการยุติธรรม ซึ่งเป็นการวัดความเชื่อมั่นในภาพรวมของกระบวนการยุติธรรมทั้งหมด โดยไม่ได้ กำหนดเฉพาะการประเมินในประเด็นการให้บริการเท่านั้น

(2) การกำหนดแนวทางการดำเนินงานของแผนงานบูรณาการฯ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 มีความครอบคลุมตามทิศทางและแนวทางการขับเคลื่อนการปฏิรูปกฎหมายและการพัฒนากระบวนการยุติธรรมตามที่กำหนดไว้ในแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ.2562-2564) ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

แนวทางการดำเนินงานของแผนงานบูรณาการฯ แนวทางที่ 1 “พัฒนา ปรับปรุง และ บังคับใช้กฎหมาย รวมทั้งสร้างการรับรู้เรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม” สามารถตอบสนองต่อแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ.2562-2564) ในยุทธศาสตร์ที่ 1 “การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและการมีส่วนร่วมด้านกฎหมายกระบวนการยุติธรรม” และ ยุทธศาสตร์ที่ 3 “การพัฒนากฎหมายและระบบบริหารงานยุติธรรม”

แนวทางการดำเนินงานของแผนงานบูรณาการฯ แนวทางที่ 2 “ส่งเสริมและพัฒนากระบวนการยุติธรรมทางเลือก” สามารถตอบสนองต่อแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2562-2564) ในยุทธศาสตร์ที่ 2 “การส่งเสริมและพัฒนากระบวนการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาททั้งทางอาญา ทางแพ่งและพาณิชย์ และทางปกครอง” และยุทธศาสตร์ที่ 3 “การพัฒนากฎหมายและระบบบริหารงานยุติธรรม”

แนวทางการดำเนินงานของแผนงานบูรณาการฯ แนวทางที่ 3 “ส่งเสริมการป้องกันการกระทำความผิดและการป้องกันอาชญากรรม” สามารถตอบสนองต่อแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ.2562-2564) ในยุทธศาสตร์ที่ 1 “การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและการมีส่วนร่วมด้านกฎหมายกระบวนการยุติธรรม” และยุทธศาสตร์ที่ 4 “พัฒนาระบบการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิด”

แนวทางการดำเนินงานของแผนงานบูรณาการฯ แนวทางที่ 4 “พัฒนาประสิทธิภาพเทคโนโลยีสารสนเทศและระบบในกระบวนการยุติธรรมเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชน” สามารถตอบสนองต่อแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ.2562-2564) ในยุทธศาสตร์ที่ 3 “การพัฒนากฎหมายและระบบบริหารงานยุติธรรม” ยุทธศาสตร์ที่ 5 “การขับเคลื่อนกระบวนการยุติธรรมด้วยดิจิทัล”

(3) การกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนงานบูรณาการฯ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 เป็นการกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดที่สูงเกินกว่าแผนงานระดับแผนงานบูรณาการ โดยมีสาระสำคัญโดยสรุปได้ดังนี้

ก) แผนงานบูรณาการฯ เป็นแผนที่มีสถานะของแผนระดับรองลงไปจาก (ร่าง) แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 พ.ศ.2562-2564 แต่มีการกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดที่อยู่ในระดับเดียวกันกับแผนแม่บทฯ ซึ่งมีสถานะของแผนสูงกว่า ประกอบกับเมื่อพิจารณาวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการต่าง ๆ ที่ระบุไว้ในแผนงานบูรณาการฯ พบว่า โครงการต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ในแผนงานบูรณาการฯ เพียงส่วนหนึ่งของการพัฒนากระบวนการยุติธรรมในภาพรวมทั้งหมดของประเทศ ดังนั้น การที่แผนงานบูรณาการฯ มีเป้าหมายและตัวชี้วัดที่สูงเกินกว่าศักยภาพของแผน ในขณะที่เดียวกันโครงการต่าง ๆ ก็เป็นเพียงส่วนหนึ่งของการพัฒนากระบวนการยุติธรรม ผลสำเร็จของการดำเนินโครงการตามแผนงานบูรณาการฯ จึงไม่สามารถส่งผลกระทบ (Impact) ต่อการบรรลุเป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนงานบูรณาการฯ ได้

ข) ความสำเร็จตามเป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนงานบูรณาการฯ ไม่ได้เกิดจากการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนบูรณาการฯ เพียงอย่างเดียว แต่เกิดจากการดำเนินการตามแผนงานและการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนงานปกติ ทั้งที่เป็นงบประมาณรายจ่ายกระทรวง/หน่วยงาน (Function) ตามแผนงานพื้นฐานและแผนงานยุทธศาสตร์ และงบประมาณรายจ่ายบูรณาการเชิงพื้นที่ (Area)

ค) การที่แผนบูรณาการกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดสูงกว่าแผนระดับแผนงานบูรณาการ ประกอบกับงบประมาณแผนงานบูรณาการฯ เป็นเพียงงบประมาณส่วนหนึ่งของการพัฒนากระบวนการยุติธรรม และโครงการต่าง ๆ ในแผนงานบูรณาการฯ เป็นเพียงกิจกรรมส่วนหนึ่งของการพัฒนากระบวนการยุติธรรมของประเทศ เพราะฉะนั้น ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินการตามแผนงานบูรณาการฯ ดังกล่าว จึงไม่สะท้อนสัมฤทธิ์ผลของการพัฒนากระบวนการยุติธรรมได้ทั้งหมดตามเป้าหมายและตัวชี้วัดที่ได้มีการกำหนดไว้ในแผนงานบูรณาการฯ

3) การวิเคราะห์แนวทางการจัดทำ/การออกแบบโครงการตามแผนงานบูรณาการฯ สามารถสรุปได้ดังนี้

(1) การกำหนดโครงการของหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณมีลักษณะจากบนลงล่าง (Top – down Approach) ขาดการบูรณาการตั้งแต่การวางแผนในระดับโครงการ เป้าหมายของโครงการ และผลลัพธ์ของโครงการ

(2) การกำหนดโครงการและเป้าหมายของโครงการ แต่ละหน่วยงานยังคงดำเนินการตามบทบาทภารกิจ (Function) ของหน่วยงานตัวเองเป็นหลัก

(3) แต่ละหน่วยงานไม่ได้มีการบูรณาการตั้งแต่จุดเริ่มต้นตั้งแต่กำหนด/ออกแบบโครงการร่วมกัน ทั้งในเชิงเป้าหมายของโครงการ การวางแผนการดำเนินงาน และการดำเนินการ

(4) มีหลายหน่วยงานที่แม้ว่าจะไม่ได้มีการบูรณาการการวางแผนและการกำหนดโครงการร่วมกัน แต่ผลลัพธ์ของการดำเนินงานในหลายโครงการของหลายหน่วยงานมีความเชื่อมโยงกันและสามารถใช้ประโยชน์ร่วมกันได้

(5) การกำหนดโครงการของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณตามแผนงานบูรณาการฯ เป็นไปตามบทบาทภารกิจของหน่วยงาน แต่ยังขาดการกำหนดทิศทางและแนวทางการดำเนินงานในเชิงยุทธศาสตร์

(6) แต่ละหน่วยงานการกำหนดโครงการ/แผนงาน ตามบริบทหรือมุมมองของแต่ละหน่วยงาน เห็นว่ามีความจำเป็น ภายใต้ขอบเขตอำนาจหน้าที่และภารกิจของตนเอง

(7) เมื่อแผนงานบูรณาการฯ ขาดการบูรณาการมาตั้งแต่การกำหนดโครงการ และเป้าหมายของโครงการ ผลลัพธ์ของการดำเนินการจึงเป็นผลลัพธ์ในระดับโครงการของแต่ละหน่วยงาน ที่อาจจะยังไม่สามารถสะท้อนให้เห็นความเชื่อมโยงหรือความสอดคล้องและสนับสนุนการดำเนินงานซึ่งกันและกันระหว่างหน่วยงาน รวมไปถึงการบรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายของแผนงานงบประมาณแบบบูรณาการได้อย่างชัดเจนมากนัก

4) การวิเคราะห์การดำเนินโครงการ (Implementation or Process Evaluation) ของแผนบูรณาการฯ
สามารถสรุปได้ดังนี้

(1) แต่ละหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณตามแผนงานบูรณาการฯ ต่างดำเนินโครงการตามบทบาทภารกิจ (Function) ของหน่วยงานตนเองเป็นหลัก ดังนั้น วิธีการในการจัดทำคำของบประมาณเพื่อดำเนินโครงการของหน่วยงานต่าง ๆ จึงพิจารณาจากความเป็นไปได้ในการได้รับการจัดสรรงบประมาณ

(2) การดำเนินงานของหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณบูรณาการ มีลักษณะการดำเนินงานที่สามารถจำแนกได้ ดังนี้

ก) แต่ละหน่วยงานยังคงทำงานตามภารกิจของตนเอง แต่ให้หน่วยงานอื่นเข้ามามีส่วนร่วมกันดำเนินการ เช่น กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ เป็นเจ้าภาพดำเนินโครงการพัฒนาศักยภาพพนักงานเจ้าหน้าที่ในการคุ้มครองพยานในคดีค้ามนุษย์ (แนวทางที่ 1) โดยได้ให้หน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับคดีค้ามนุษย์ เช่น สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานศาลยุติธรรม กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงพัฒนาสังคมฯ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณาและจัดทำร่างคู่มือปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานตามภารกิจคุ้มครองพยานในคดีค้ามนุษย์ เป็นต้น

ข) แต่ละหน่วยงานยังคงทำงานตามบทบาทภารกิจของตนเอง แต่แบ่งงานให้หน่วยงานอื่น ๆ รับงานไปดำเนินการ เช่น กรมคุมประพฤติ เป็นเจ้าภาพดำเนินโครงการคืนคนดีสู่สังคม (แนวทางที่ 3) ได้จัดสรรงบประมาณและโอนงบประมาณไปให้กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และกรมราชทัณฑ์ ดำเนินการจัดฝึกอบรมวิชาชีพและการส่งเสริมวิชาชีพให้กับผู้กระทำผิดหรือผู้พ้นโทษที่อยู่ในความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงาน เป็นต้น

ค) แต่ละหน่วยงานต่างคนต่างดำเนินการตามภารกิจของตนเอง แต่ผลผลิตหรือผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น สามารถให้หน่วยงานอื่น ๆ มาใช้ประโยชน์ร่วมกันได้ เช่น สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ เป็นเจ้าภาพดำเนินโครงการพัฒนาศักยภาพการตรวจพิสูจน์ด้านนิติวิทยาศาสตร์ (แนวทางที่ 4) เพื่อให้เกิดฐานข้อมูลของงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ ซึ่งฐานข้อมูลที่เกิดขึ้นสามารถใช้สนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยงานอื่น ๆ ในกระบวนการยุติธรรมได้ หรือกรมคุมประพฤติ เป็นเจ้าภาพดำเนินโครงการพัฒนาระบบการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน (แนวทางที่ 3) โดยการนำเครื่องมือติดตามตัวอิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับผู้กระทำผิด แต่ผลผลิตจากการดำเนินโครงการดังกล่าวเกิดประโยชน์กับกรมราชทัณฑ์ ในการลดความแออัดของผู้ต้องขังในเรือนจำ เป็นต้น

5) การประเมินผลผลิตของการดำเนินโครงการ (Output Evaluation) ตามแผนงานบูรณาการฯ

การดำเนินงานของหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณแผนงานบูรณาการฯ มีแนวโน้มจะบรรลุสัมฤทธิ์ผลของการดำเนินงานตามเป้าหมายและตัวชี้วัดในระดับโครงการ แต่สัมฤทธิ์ผลดังกล่าวอาจจะไม่สามารถสะท้อนถึงความสำเร็จตามเป้าหมายและตัวชี้วัดระดับเป้าหมายของแผนบูรณาการฯ โดยมีเหตุปัจจัยที่สำคัญ 2 ประการ คือ

ประการแรก โครงการที่แต่ละหน่วยงานกำหนดขึ้น ต่างเป็นโครงการตามบทบาทภารกิจ (Function) ที่แต่ละหน่วยงานจะต้องดำเนินการอยู่แล้ว โดยที่ไม่ได้มีการบูรณาการโครงการร่วมกันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ตั้งแต่ต้น ดังนั้น ผลผลิตและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ จึงเป็นการสะท้อนความสำเร็จหรือความล้มเหลวอยู่ในระดับโครงการของแต่ละหน่วยงาน มากกว่าจะเป็นการสะท้อนผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินการตามแผนงานบูรณาการฯ

ประการที่สอง การกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนงานบูรณาการฯ เป็นการกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดที่สูงเกินกว่าศักยภาพของแผนงานบูรณาการฯ จะดำเนินการได้ ในขณะที่การดำเนินโครงการหรือกิจกรรมตามแผนงานบูรณาการฯ เป็นเพียงเพียงบางส่วนหรือบางเรื่องของการดำเนินการในการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรมทั้งหมด ดังนั้น ผลการดำเนินงานจึงอาจจะยังไม่สามารถสะท้อนสัมฤทธิ์ผลของการพัฒนากระบวนการยุติธรรมได้ทั้งหมดตามเป้าหมายและตัวชี้วัดที่ได้มีการกำหนดไว้ในแผนงานบูรณาการฯ ได้อย่างอย่างชัดเจนนัก

6.5 ปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงาน

จากการศึกษาการดำเนินโครงการของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์แผนงานการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ปีงบประมาณ พ.ศ.2562 พบว่า หน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณมีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานสรุปได้ดังนี้

1) หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมไม่สามารถเบิกจ่ายงบประมาณได้ตามแผนการเบิกจ่ายตามที่กำหนดไว้เป็นรายได้มาศ ทั้งนี้ ข้อมูลการเบิกจ่ายงบประมาณเมื่อสิ้นไตรมาสที่ 4 ของปีงบประมาณ พ.ศ.2562 หน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณมีการเบิกจ่ายงบประมาณไปเพียง 276.5487 ล้านบาท จากที่กำหนดแผนการเบิกจ่ายงบประมาณของไตรมาสที่ 4 ไว้ที่ 1,053.7980 ล้านบาท หรือคิดเป็นเพียงร้อยละ 26.24 ของแผนการเบิกจ่ายงบประมาณของไตรมาสที่ 4 และคิดเป็นเพียงร้อยละ 25.17 ของงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรทั้งหมดจำนวน 1,098.8196 ล้านบาท

2) หน่วยงานและโครงการที่มักจะมีปัญหาการเบิกจ่ายงบประมาณไม่เป็นไปตามแผนการเบิกจ่าย คือ หน่วยงานที่ดำเนินโครงการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณเป็นงบประมาณประเภทงบลงทุน โดยเฉพาะงบลงทุนในโครงการที่มีมูลค่าสูง ซึ่งมีปัญหาและอุปสรรคในการเบิกจ่ายที่สำคัญ คือ

(1) การเบิกจ่ายไม่เป็นไปตามแผนการเบิกจ่ายงบประมาณ เนื่องจากอยู่ในระหว่างที่หน่วยงานกำลังพิจารณาตรวจรับงานตามงวดงาน และอยู่ระหว่างการเบิกจ่ายงบประมาณตามงวดงาน

(2) หน่วยงานไม่สามารถเบิกจ่ายงบประมาณได้ตามแผนการเบิกจ่ายเนื่องจากติดขัดในเรื่องระเบียบพัสดุ ตั้งแต่การกำหนดราคา การกำหนด TOR การกำหนดจำนวนและคุณสมบัติของผู้ที่จะเข้ามาทำการจัดซื้อจัดจ้าง หรือกระบวนการในการประกวดราคา เช่น ได้ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างไปแล้ว แต่มีผู้เสนอราคาเพียง 1 ราย ทำให้ต้องมีการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างใหม่ หรือมีปัญหาการจัดทำราคากลางล่าช้ากว่าที่

กำหนด หรืออยู่ในระหว่างการกำหนด TOR (Terms of Reference) เนื่องจากคณะกรรมการกำหนดร่าง TOR มีความเห็นว่าสมควรปรับเปลี่ยนรายละเอียดของโครงการ เป็นต้น ส่งผลให้หลายหน่วยงานจำเป็นต้องกลับไปเริ่มดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างใหม่ตั้งแต่ขั้นตอนเริ่มต้น

3) การดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการของหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณแผนงานบูรณาการฯ ส่วนใหญ่มีลักษณะของการดำเนินแผนงาน/โครงการตามบทบาทภารกิจ (Function) ของหน่วยงานตนเองเป็นหลัก ยังขาดการบูรณาการทั้งในเชิงกระบวนการหรือการบูรณาการผลผลิตและผลลัพธ์ของการดำเนินการที่ชัดเจน ตามหลักการและแนวคิดของงบประมาณในลักษณะบูรณาการ

4) โครงการที่กำหนดในแผนงานบูรณาการฯ ขาดความสอดคล้องกับตัวชี้วัดระดับแนวทางการดำเนินงาน และตัวชี้วัดระดับแนวทางการดำเนินการขาดความสอดคล้องกับตัวชี้วัดระดับเป้าหมายของแผนงานบูรณาการฯ ดังนั้น แม้ว่าการดำเนินโครงการแต่ละโครงการของแต่ละหน่วยงานจะไม่มีปัญหาในการดำเนินโครงการและการบริหารโครงการ แต่จากการวิเคราะห์แผนงานบูรณาการฯ และโครงการต่าง ๆ ในแผนงานบูรณาการฯ ปัญหาที่พบคือ ผลสำเร็จในระดับโครงการไม่สามารถส่งผลต่อไปยังความสำเร็จตามเป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนงานบูรณาการฯ ได้

6.6 ข้อเสนอแนะเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินการ

จากการศึกษาสาระ (Content) ของแผนงานบูรณาการฯ และโครงการต่าง ๆ ภายใต้แผนงานบูรณาการฯ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 การติดตามผลการดำเนินโครงการและการเบิกจ่ายงบประมาณของหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณตามแผนงานบูรณาการฯ รวมถึงการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ร่วมกับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบการดำเนินโครงการตามแผนงานบูรณาการฯ และผู้ทรงคุณวุฒิ ทำให้สามารถสรุปข้อเสนอแนะเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินการตามแผนงานบูรณาการฯ ดังนี้

1) หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมจำเป็นต้องร่วมกันวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหาในกระบวนการยุติธรรมที่จะต้องได้รับการแก้ไข เพื่อนำไปสู่การกำหนดยุทธศาสตร์การดำเนินงานร่วมกันว่าหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมจะร่วมกันปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรมไปในทิศทางใด ภายใต้กรอบของนโยบายรัฐบาล ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) และ (ร่าง) แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ.2562-2565)

2) หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมควรร่วมกันพิจารณาเพื่อกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนบูรณาการฯ ให้มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในการบรรลุเป้าหมายและตัวชี้วัดตามระดับของแผนบูรณาการ โดยการกำหนดเป้าหมายของแผนงานบูรณาการฯ ควรเป็นอะไรบางอย่างที่สะท้อนให้เห็นจุดเน้นเฉพาะ (Theme) เรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือเพียงไม่กี่เรื่อง ที่หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมต้องการที่จะผลักดันให้เกิดขึ้นร่วมกันในปีนั้น โดยที่ความสำเร็จของจุดเน้นเฉพาะ (Theme) นั้น เป็นองค์ประกอบส่วนหนึ่งที่สะท้อนต่อไปยังผลลัพธ์ที่ต้องการของนโยบายหรือแผนระดับชาติ ทั้งนี้ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนงานบูรณาการฯ จะต้องไม่ใหญ่เกินกว่าศักยภาพของการดำเนินการของแผนงานบูรณาการฯ โดยคำนึงถึงความ

สอดคล้อง เชื่อมโยง และลดหลั่นของเป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนบูรณาการฯ กับนโยบายรัฐบาลหรือแผนระดับชาติต่าง ๆ

3) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องนำจุดเน้นเฉพาะ (Theme) เรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือเพียงไม่กี่เรื่องเหล่านั้น มาวางแผนร่วมกันหรือกำหนดแผนที่การดำเนินงาน (Roadmap) ว่าหน่วยงานใดจะดำเนินการอะไร อย่างไร เมื่อไหร่ มีการจัดลำดับความสำคัญของโครงการ (Priority) เรื่องใดหรือโครงการใดเป็นเรื่องเร่งด่วนที่จำเป็นต้องดำเนินการก่อน เพื่อให้เกิดการร้อยเรียงหรือส่งต่อการทำงานระหว่างกันได้อย่างเป็นระบบ

4) ในการกำหนดโครงการจำเป็นต้องมีการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ (Feasibility Study) การวิเคราะห์ความเสี่ยงของโครงการ (Risk Analysis) โดยเฉพาะโครงการที่เป็นงบลงทุนหรือโครงการที่ต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก เพื่อสร้างความเชื่อมั่นว่าโครงการเหล่านั้นมีความเป็นไปได้ที่จะดำเนินการสำเร็จ ทั้งนี้ ผลการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของโครงการดังกล่าว ถือเป็นข้อมูลประกอบการจัดทำคำของบประมาณ

5) ในการกำหนดโครงการจำเป็นต้องมีการจัดทำแผนการยุติโครงการ (Termination Plan) เพื่อใช้ในการกำกับการดำเนินโครงการ และความสำเร็จของโครงการทั้งที่เป็นความสำเร็จภายในระยะเวลา (Schedule) ความสำเร็จภายใต้งบประมาณ (Budget) และความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของโครงการ (Objective หรือ Goal) เช่น ถ้าได้เริ่มดำเนินโครงการไปแล้ว ต่อมาในภายหลังพบว่าทำไม่ได้ตามที่วางแผนไว้ จะต้องดำเนินการแก้ไขปรับปรุงอย่างไร หรือถ้าปรับปรุงแก้ไขไม่ได้ จะต้องยุติหรือยกเลิกโครงการอย่างไร เป็นต้น

6) ในการติดตามประเมินผลสำเร็จของการดำเนินงานตามแผนงานบูรณาการฯ ควรมุ่งเน้นติดตามผลไปยังกลุ่มเป้าหมายของการดำเนินงานตามโครงการในแผนงานบูรณาการฯ โดยตรง เนื่องจากแผนงานบูรณาการเป็นแผนงานตาม Agenda ซึ่งมีขอบเขตและพื้นที่การดำเนินการจำกัดตาม Agenda ที่กำหนด เพราะฉะนั้น การติดตามประเมินผลจึงควรมุ่งเน้นไปตามกลุ่มเป้าหมายเฉพาะของการดำเนินงานเท่านั้น ทั้งนี้ เพื่อให้ได้ผลการประเมินที่สะท้อนความเป็นจริงของการดำเนินโครงการตามแผนงานบูรณาการฯ

7) เนื่องจากปัญหาเรื่องการกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนงานบูรณาการฯ ซึ่งเป็นเป้าหมายและตัวชี้วัดระดับผลกระทบหรือผลลัพธ์ระยะไกล และไกลเกินกว่าเกินศักยภาพของแผนงานบูรณาการฯ จะดำเนินการได้ ดังนั้น ในการกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนงานบูรณาการฯ ควรกำหนดเป้าหมายให้เป็นเป้าหมายหรือผลลัพธ์ระยะใกล้ ที่มีความเป็นไปได้ต่อการบรรลุความสำเร็จระดับแนวทางการดำเนินงาน ซึ่งเป็นเป้าหมายระดับผลกระทบและผลลัพธ์ระยะใกล้ ที่อยู่ในศักยภาพของแผนงานบูรณาการฯ ที่จะสามารถดำเนินการให้บรรลุได้

8) ในการติดตามประเมินการดำเนินโครงการ ควรเปลี่ยนมาเน้นที่การประเมินความพยายามหรือความทุ่มเทในการดำเนินโครงการ (Performance) ของหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ เช่น การประเมินว่าหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณสามารถการดำเนินงานตามแผนงาน ตามขั้นตอนการทำงานที่ออกแบบไว้ หรือสามารถในการดำเนินการได้ตามกรอบระยะเวลาอย่างน้อยเพียงใด โดยตั้งอยู่บนสมมติฐานที่ว่าถ้าโครงการถูกออกแบบมาอย่างดี และถ้ามีการดำเนินการตามที่ออกแบบไว้ ผลผลิตและ

ผลลัพธ์ที่ได้ก็จะเป็นไปตามที่ออกแบบไว้ ทั้งนี้ แนวทางการติดตามประเมินผลดังกล่าว จะทำให้เห็นพัฒนาการของการดำเนินโครงการอย่างเป็นขั้นเป็นตอนได้อย่างชัดเจน

นอกจากนี้ สืบเนื่องจากปัญหาในเรื่องมิติด้านเวลาของการประเมินการดำเนินโครงการ จากเดิมที่การประเมินการดำเนินโครงการมักจะเป็นการประเมินในระหว่างที่โครงการต่าง ๆ ยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จ ดังนั้น ผลที่เกิดขึ้นในช่วงระยะเวลาของการประเมิน จึงอาจจะยังไม่ใช่ผลที่เกิดขึ้นจากโครงการที่กำลังดำเนินการอยู่ เพราะฉะนั้น การประเมินผลการดำเนินโครงการ ควรจะประเมินในช่วงปลายปีงบประมาณ หรือเมื่อโครงการเสร็จสิ้นแล้ว หรือในปีต่อไป โดยเป้าหมายที่กำหนดควรเป็นไปในลักษณะของการเพิ่มขึ้นของความพยายามหรือความทุ่มเท (Performance) ในการดำเนินโครงการ เช่น การให้ความสำคัญหรือทุ่มเทกับการดำเนินที่เพิ่มขึ้น เป็นต้น หรืออาจจะเป็นการเพิ่มเป้าหมายของผลการดำเนินงาน เช่น ถ้าผลของการดำเนินงานเรื่องใดเป็นเรื่องที่เป็นเรื่องดี ผลการดำเนินการในปีต่อไปต้องมีมากขึ้น และถ้าเรื่องใดเป็นเรื่องที่ต้องมีน้อยลง เป้าหมายของการดำเนินงานในปีต่อไปก็ต้องลดลง เป็นต้น

บรรณานุกรม

- กิตติ บุนนาค (2555) ยุทธศาสตร์การบริหารการพัฒนาองค์กรสมัยใหม่ โดยใช้กระบวนการของการบริหารแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ (Results Based Management: RBM) ม.ป.ท.
- ธีระ สนิเตชารักษ์ และคณะ (2561) รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ “โครงการวิจัยการจ้างเหมาบริการวิเคราะห์ข้อมูลตัวชี้วัด วิธีการจัดเก็บข้อมูล และกิจกรรมการใช้ประโยชน์จากตัวชี้วัด”.
- มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. สนับสนุนโดยสำนักงานกิจการยุติธรรม
- ณัฐรา วจินัยภาค (2554) นโยบายสาธารณะ: แนวทางในการศึกษาแบบสหวิทยาการ. กรุงเทพฯ: คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- นภดล ร่มโพธิ์ (2555) การวัดผลองค์กรแบบสมดุล Balanced Scorecard คณะบุคคลอิมเมจิเนียร์.
- นภดล ร่มโพธิ์ และ มนวิภา ผดุงสิทธิ์ (2552) เครื่องมือการประเมินผลการปฏิบัติงานองค์กร คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- นิศา ชูโต (2541) ระบบติดตามผลของโครงการพัฒนา สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย
- พิสนุ พองศรี (2549) เทคนิควิธีประเมินโครงการ สำนักพิมพ์งาม
- รัตนะ บัวสนธ์ (2556) รูปแบบการประเมิน CIPP และ CIPPIEST มโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนและถูกต้องในการใช้. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย. 5(2), 7 – 24
- เรืองวิทย์ เกษสุวรรณ (2555) การประเมินผลนโยบายสาธารณะ บทวิชาการพิมพ์
- วรเดช จันทรศร และไพโรจน์ ภัทรนรากุล (2554) การประเมินผลในระบบเปิด กรุงเทพฯ : สมาคมรัฐประศาสนศาสตร์ นิต้า
- วัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์ (2551) การวางแผนและประเมินผลโครงการแบบมุ่งเน้นผลงานในภาครัฐ. โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิฑูรย์ สิมะโชติ (2554) TQM เครื่องมือสู่องค์กรคุณภาพยุค 2000. กรุงเทพฯ: TPA Publishing
- สมคิด พรหมจ้อย (2550) เทคนิคการประเมินโครงการ .จุดพร ดีไซน์.
- สมบัติ อารังธัญวงศ์ (2560) นโยบายสาธารณะ แนวความคิด การวิเคราะห์และกระบวนการ กรุงเทพฯ: เสมาธรรม
- สุวิมล ว่องวานิช (2552) .การออกแบบและประเมินโครงการโดยใช้ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลง วารสารการวิจัยสังคมศาสตร์ ฉบับที่ 25 - 7
- สำนักงานศาลยุติธรรม. (2562) สิทธิของประชาชนในคดีอาญา สืบค้นจาก http://www.rcbjc.coj.go.th/doc/data/rcbjc/rcbjc_.1508232078pdf
- สำนักงานประมาณ (2560) คู่มือการจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 สำนักงานประมาณ

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา (2550) คู่มือการติดตามและประเมินผล. กลุ่มงานติดตามและประเมินผล สำนัก
นโยบายและแผน

เอนก พรกุล (2556) *ประเมินโครงการ (Program evaluation)* สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย

อุทัย บุญประเสริฐ (2554) *การบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน* โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย

- Anderson, J. E. (2015). Public policymaking: an introduction. (8th ed.). Australia: Wadsworth.
- Chen, T. H. (2015). Practical program evaluation (2nd ed.). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Dye, T. R. (2013). Understanding public policy (14th ed.). Boston: Pearson.
- Mayer, R. C.; Davis, J. H.; & Schoorman, F.D. (1995). An integrative model of organizational trust. *Academy of Management Review*, 20 (3), 709-734.
- Marsh, H.W. & Hocevar, D. (1985). Application of confirmatory factor analysis to the study of self-concept: First- and higher-order factor models and their invariance across groups. *Psychological Bulletin*, 97, 562-582.
- Morgan, R.M., and Hunt, S.D. (1994). "The commitment-trust theory of relationship marketing," *Journal of Marketing*. 58 (July), 20-38.
- Moorman, C., Deshpande, and Zaltman, G. (1993). "Factors affecting trust in market relationships," *Journal of Marketing*. 57 (January), 81-101.
- Parasuraman, A., Zeithaml, V. A., & Berry, L. L. (1985). A Conceptual Model of services Quality and It's Implications for Future Reseach. *Journal of Marketing*, 49(4), 41-50.
- Posavac, E. J. (2011). Program evaluation: methods and case studies. (8th ed.). Boston: Prentice Hall.
- Rossi, P.H., Freeman, H.E. & Lipsey, M.W. (1998). Evaluation a systematic approach. (6th ed.). Thousand Oaks, CA: Sage.

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เข้าร่วม

การประชุมติดตามงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ แผนงานการปฏิรูปกฎหมาย
และพัฒนากระบวนการยุติธรรมปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ครั้งที่ 1/2562 (ไตรมาสที่ 1)
วันจันทร์ที่ 25 กุมภาพันธ์ 2562 เวลา 09.00 - 14.30 น. ณ ห้องประชุม Megnolia 3
ตึก TK 3 ชั้น 4 โรงแรมทีเค พาเลซ ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร

สำนักงานกิจการยุติธรรม

นายวัลลภ นาคบัว

ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม

กองนโยบายและประสานแผนกระบวนการยุติธรรม (กนป.)

นางอุษา จันทลอย บุญเปี่ยม

ผู้อำนวยการกองนโยบายและประสานแผน กระบวนการยุติธรรม

นางสุภัทรา ปากสิทธิ์ วโรตม์สถิตติ์

นักวิชาการยุติธรรมชำนาญการพิเศษ

นางรัตนภรณ์ พันธกิจไพศาล

นักจัดการงานทั่วไป

นางสาวจุฑารัตน์ พรพุทธศรี

นักวิชาการยุติธรรม

นางสาวเสาวคนธ์ ศิริวรรณ

นักจัดการงานทั่วไป

สถาบันพัฒนาบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม (สพท.)

นายชาติรี จันทรพิญ

ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาบุคลากร ในกระบวนการยุติธรรม

สำนักงานเลขานุการกรม (สล.)

นายไชยสุวัฒน์ ฤกษ์เงิน

ผอ.กยธ.รท.ลก.

นางสาวปริญญ ชริงจิตร

นักวิชาการยุติธรรมชำนาญการพิเศษ

นางสาวจามรี ชุมทอง

นักวิชาการยุติธรรมปฏิบัติการ

นางสาวธีรารัตน์ วราเตชาคงสกุล

นักวิชาการยุติธรรม

สถาบันวิจัยและพัฒนากระบวนการยุติธรรม (สวพ.)

นางสาวเปรมมิศา หนูเรืองงาม

นักวิชาการยุติธรรมชำนาญการพิเศษ

นางสาววันทนีย์ เอี่ยมสงคราม

นิติกร

กลุ่มสื่อสารองค์กร (สสอ.)

ว่าที่ร้อยตรีธีรพล ชี้อ่วง

นักวิชาการยุติธรรม

กรมการปกครอง

นายสุทธิชัย ธนมะโนพร

เจ้าพนักงานปกครองชำนาญการ

กรมคุมประพฤติ

นางสาวรีนฤดี ทับแสง

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

นายสุรจักษ์ งามสม

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนการปฏิบัติการ

กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

นายชัยพงศ์ สิทธิศักดิ์

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

นายรณรณดี ขุนชู

หัวหน้าส่วนพัฒนาระบบงาน

นางอุษณา ช่างหล่อ

หัวหน้ากลุ่มพัฒนาระบบงานคดี

กรมบังคับคดี

นางศรัณยา สุขประพจน์

หัวหน้ากลุ่มงานนโยบายและแผน

นางมณีกัญญา ไชยพิน

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

นางสาววิภาดา เกื้อกุล

เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน

สภาพนายความ

นายภากร ชีวลวงค์

กรรมการและเลขานุการโครงการพัฒนาบุคลากร

นางสาวปาริชาติ ทองอ่อน

เจ้าหน้าที่

สำนักงานประมาณ

นางสาวชลลดา แจงทองค์

ผู้อำนวยการส่วนงบประมาณกระทรวง ยุติธรรม 2

นางสาวชนารัฐ์ ขุนทอง

นักวิเคราะห์งบประมาณปฏิบัติการ

สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม

นางสาวนิรมล ชรโนวรรณ

นางสาวพิชยา อุดมจิราส

นางสาวสุภาภรณ์ บัวสะอาด

นางสาวภูษณิศร สีลาน

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ

นักบริหารจัดการงานยุติธรรม

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

นายพงศ์ธร อาละอ

นางสาวสุจิตรา มีศรี

นักวิชาการยุติธรรมปฏิบัติการ

พนักงานคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

กรมสอบสวนคดีพิเศษ

นายเจตนา หามนตรี

นาวาอากาศโท ภาณุพันธ์ เรมะจารีย์กุล

นางสาวชาลินีย์ ทองอนันต์

เจ้าหน้าที่คดีพิเศษชำนาญการพิเศษ

เจ้าหน้าที่คดีพิเศษชำนาญการ

เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน

สถาบันนิติวิทยาศาสตร์

นายโกมล พรหมเพ็ง

นายชุมพล ฤกษ์ภูพวรรณ

รองผู้อำนวยการสถาบันนิติวิทยาศาสตร์

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

พล.ต.ต.ธวัชชัย เมฆประเสริฐสุข

พล.ต.อ.ณัฐพล สามเสน

พล.ต.ต.หญิง อุไรลักษณ์ ศิลป์ศรี

รอง ผบช.สพฐ.ตร

รอง ผบก.สพฐ 9

สว.ฝงป.ต.งป.

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ

นางสาวพรหมพรรณ สายทองคำ

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

สำนักงานอัยการสูงสุด

นางสาวจิระพาพร สุวรรณสังข์

นางสาวสุภาวดี ถาวรชาติ

นางสาวอุษา สิริปริดากุล

รท.นักวิเคราะห์งบประมาณชำนาญการพิเศษ

นักวิเคราะห์วิเคราะห์นโยบายและแผน ชำนาญการ

นักวิชาการคอมพิวเตอร์ปฏิบัติการ

สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (องค์การมหาชน)

นางสาวปัญจพร นามไพโรจน์

ผู้จัดการด้านวิเคราะห์นโยบายและแผน

นางสาวสิดานัน ภูมิณี

เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ

นางดารุณีย์ เผ่าสุวรรณ

ผู้อำนวยการกองพัฒนาระบบราชการ

นางสาวชนัญญ์ภรณ์ ยศเชิง

นักพัฒนาระบบราชการชำนาญการพิเศษ

กรมราชทัณฑ์

นางสาวรัตนนฤมล ทรัพย์ภิรามูล

เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

นางสาวอภิชดา บุชา

พนักงานธุรการ

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้เข้าร่วม

การประชุมติดตามงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ แผนงานการปฏิรูปกฎหมาย
และพัฒนากระบวนการยุติธรรม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ครั้งที่ 2/2562 (ไตรมาสที่ 2)
วันอังคารที่ 30 เมษายน 2562 เวลา 09.00 - 14.30 น. ณ ห้องประชุม BB 205 ชั้น 2
โรงแรมเซ็นทารา ศูนย์ราชการ กรุงเทพมหานคร

สำนักงานกิจการยุติธรรม

นายวัลลภ นาคบัว

ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม

กองนโยบายและประสานแผนกระบวนการยุติธรรม (กนป.)

นางอุษา จันทลอย บุญเปี่ยม

ผู้อำนวยการกองนโยบายและประสานแผน กระบวนการยุติธรรม

นางสุภัทรา ปากสิทธิ์ วโรตม์สถิตติ์

นักวิชาการยุติธรรมชำนาญการพิเศษ

นางรัตนภรณ์ พันธกิจไพศาล

นักจัดการงานทั่วไป

นางสาวจุฑารัตน์ พรพุทธศรี

นักวิชาการยุติธรรม

นางสาวเสาวคนธ์ ศิริวรรณ

นักจัดการงานทั่วไป

สถาบันพัฒนาบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม (สพก.)

นางสาวสุทิสรา น้อมรักษา

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

สำนักงานเลขานุการกรม (สล.)

นายไชยสุวัฒน์ ฤกษ์เงิน

ผอ.กยธ.รพท.ลก.

นางสาวธีรวัชรรัตน์ วราเดชาคงสกุล

นักวิชาการยุติธรรม

สถาบันวิจัยและพัฒนากระบวนการยุติธรรม (สวพ.)

นางสาววันทนีย์ เอี่ยมสงคราม นิติกร

กลุ่มสื่อสารองค์กร (สสอ.)

นางสาวระพีพร แก้วกำเนิด นักประชาสัมพันธ์

กรมการปกครอง

นางรังสิมา เหล่าสิทธิสุข เจ้าพนักงานปกครองชำนาญการ

นางมนนัธ เทียนสวัสดิ์ เจ้าพนักงานปกครองชำนาญการ

กรมคุมประพฤติ

นางสาวรีนฤดี ทับแสง นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

นายสุรจักรษ์ งามสม นักวิเคราะห์นโยบายและแผนการปฏิบัติการ

กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

นางสาวจิรฉัตรธร ศรีอินทร์ ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และแผนงาน

นายชัชพงศ์ สิทธิศักดิ์ หัวหน้ากลุ่มแผนงานและงบประมาณ

นางอุษณา ช่างหล่อ หัวหน้ากลุ่มพัฒนาระบบงานคดี

กรมบังคับคดี

นางมณีกัญญา ไชยพิน นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

นางสาววิภาดา เกื้อกุล เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน

สภาพนายความ

นายภากร ชัชวาลวงศ์ กรรมการและเลขานุการโครงการพัฒนาบุคลากร

นางสาวปาริชาติ ทองอ่อน เจ้าหน้าที่

สำนักงานงบประมาณ

นางสาวชลลดา แจงทองค์ ผู้อำนวยการส่วนงบประมาณกระทรวง ยุติธรรม 2

นางสาวชนารัณช์ ขุนทอง นักวิเคราะห์งบประมาณปฏิบัติการ

สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม

นางสาวพลอยพิชชา ดีอาษา

นางสาวพิชยา อุดมจิรภาส

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

นางสาววราภรณ์ ภารัตตะ

นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ

หัวหน้ากลุ่มงานยุทธศาสตร์และงบประมาณ

กรมสอบสวนคดีพิเศษ

นายเจตนา หามนตรี

พันตำรวจโท เถลิษณ์ อุ่นทเสรี

นายไกรศรี สว่างศรี

เจ้าหน้าที่คดีพิเศษชำนาญการพิเศษ

รองผู้อำนวยการกองคดีเทคโนโลยีและสารสนเทศ

เจ้าหน้าที่คดีพิเศษชำนาญการ

สถาบันนิติวิทยาศาสตร์

นางสาวศศิวิมล ทองกลม

นายชุมพล ฤทธิภาพรรณ

นางสาวแพรว ศุภจริยาวัตร

นางสาวพิมพ์ลภัส ฉิมมัจฉา

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

นักนิติวิทยาศาสตร์ชำนาญการ

นักวิเคราะห์นโยบายและแผน

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

พ.ต.อ.หญิง สุวรรณภา บุญหมั่น

พ.ต.ท.หญิง ธัญดา เล่าห์ทวี

พ.ต.ท. ธนศักดิ์ บุญมาก

พ.ต.ท.พัฒนะ จิตต์หมวด

ผกก.ผงป.บก.อก.สพฐ.ตร.

รอง ผกก. ผกบ. บก. อก. สพฐ.ตร.

นวท. (สบ 3) กอป. พฐก.

นวท. (สบ 2) กสก. ศพฐ. 1

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ

นางสาวพรหมพรรณ สายทองคำ

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

สำนักงานอัยการสูงสุด

นางสาวจิระพาพร สุวรรณสังข์

นางสาวสุภาวดี ถาวรชาติ

นางสาวอุษา สิริปรีดากุล

รท.นักวิเคราะห์งบประมาณชำนาญการพิเศษ

นักวิเคราะห์วิเคราะห์นโยบายและแผน ชำนาญการ

นักวิชาการคอมพิวเตอร์ปฏิบัติการ

สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (องค์กรมหาชน)

นางสาวปัญจพร นามโพธิ์

ผู้จัดการด้านวิเคราะห์นโยบายและแผน

นางสาวสิตานัน ภูมิณี

เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ

นางสาวอุษา ปัญญาดี

ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการพัฒนาระบบราชการ

นางสาวชนัญญ์ภรณ์ ยศเชิง

นักพัฒนาระบบราชการชำนาญการพิเศษ

กรมราชทัณฑ์

นางสาวรัตน์นฤมล ทรัพย์ภิรามูล

เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

นางสาวอภิขิตา บุชา

พนักงานธุรการ

สถาบันอนุญาโตตุลาการ

นางสาวสุกัญญา เกษมทวีทรัพย์

เจ้าหน้าที่บริหาร อาวุโส

นางสาวเบญจวรรณ วิทยอภิบาลกุล

เจ้าหน้าที่บริหาร (งบประมาณ)

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

นางสาวสุพัฒน์ดา เลหาชัย

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

นางสาวพรทิพย์ บุญชัย

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

ภาคผนวก ค

รายชื่อผู้เข้าร่วม

การประชุมติดตามงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ แผนงานการปฏิรูปกฎหมาย
และพัฒนากระบวนการยุติธรรม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ครั้งที่ 3/2562 (ไตรมาสที่ 3)
วันอังคารที่ 5 สิงหาคม 2562 เวลา 09.00 - 14.30 น. ณ ห้องประชุม BB 205 ชั้น 2
โรงแรมเซ็นทารา ศูนย์ราชการ กรุงเทพมหานคร

สำนักงานกิจการยุติธรรม

นายวัลลภ นาคบัว

ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม

กองนโยบายและประสานแผนกระบวนการยุติธรรม (กนป.)

นางอุษา จันทลอย บุญเปี่ยม

ผู้อำนวยการกองนโยบายและประสานแผน กระบวนการยุติธรรม

นางสุภัทรา ปกาสิทธิ์ วโรตม์สิขิตต์

นักวิชาการยุติธรรมชำนาญการพิเศษ

นางรัตนภรณ์ พันธกิจไพศาล

นักจัดการงานทั่วไป

นางสาวจุฑารัตน์ พรพุทธศรี

นักวิชาการยุติธรรม

นางสาวเสาวคนธ์ ศิริวรรณ

นักจัดการงานทั่วไป

สถาบันพัฒนาบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม (สพก.)

นางสาวสุทิสรา น้อมรักษา

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

สำนักงานเลขานุการกรม (สล.)

นางสาวปริญญช จรุงจิตร

นักวิชาการยุติธรรมชำนาญการพิเศษ

นางสาวธีรารัตน์ วราเตชาคงสกุล

นักวิชาการยุติธรรม

สถาบันวิจัยและพัฒนากระบวนการยุติธรรม (สวพ.)

นางสาววันทนีย์ เอี่ยมสงคราม

นิติกร

กลุ่มสื่อสารองค์กร (สสอ.)

ที่ร้อยตรีธีรพล ชำอวง

นักวิชาการยุติธรรม

กรมการปกครอง

นางรังสิมา เหล่าสิทธิสุข

เจ้าพนักงานปกครองชำนาญการ

นางมนนัทธ เทียนสวัสดิ์

เจ้าพนักงานปกครองชำนาญการ

กรมคุมประพฤติ

นางสาวรื่นฤดี ทับแสง

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

นางสาวปวันรัตน์ รักแพง

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

นายชัยพงศ์ สิทธิศักดิ์

หัวหน้ากลุ่มแผนงานและงบประมาณ

กรมบังคับคดี

นางมณีกัญญา ไชยพิน

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

นางศรัณยา สุขประพุดติ

ผู้อำนวยการกลุ่มงานนโยบายและแผน

สภานายความ

นายภากร ชัชวาลวงศ์

กรรมการและเลขานุการโครงการพัฒนาบุคลากร

นางสาวปาริชาติ ทองอ่อน

เจ้าหน้าที่

สำนักงบประมาณ

นางสาวชลลดา แจงทองค์

ผู้อำนวยการส่วนงบประมาณกระทรวง ยุติธรรม 2

สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม

นางสาวพลอยพิชชา ตีอาษา

นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ

นางสาวพิชชา อุดมจิราส

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

นางสาวบุญภาดา พึ่งบุญ ณ อยุธยา อรุณเบิกฟ้า

ผอ.กองยุทธศาสตร์และแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

นางสาววราภรณ์ ภารัตตะ

หัวหน้ากลุ่มงานยุทธศาสตร์และงบประมาณ

กรมสอบสวนคดีพิเศษ

พันโทสุรพันธ์ โชคปมิตย์กุล

ผู้อำนวยการส่วนอำนวยการคดี

นาวาโทภาณุพันธ์ เขมะจารีย์กุล

เจ้าหน้าที่คดีพิเศษชำนาญการ

นางปณณช รักษาดิ

เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน

นางเกรียงไกร เกตุสวน

เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป

สถาบันนิติวิทยาศาสตร์

นางสาวศศิวิมล ทองกลม

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

พล.ต.ต.ธวัชชัย เมฆประเสริฐสุข

รอง ผบช.สพฐ.ตร.

พ.ต.อ.ณัฐพล สามเสน

รอง ผกก. สพฐ.1

พ.ต.อ.ไพฑูรย์ ดันเจริญรัตน์

ผกก.ฝกบ.บก.อก.สพฐ.ตร

พ.ต.ท. ธนศักดิ์ บุญมาก

นวท. (สบ 3) กอป. พฐก.

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ

นางสาวพรหมพรรณ สายทองคำ

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

สำนักงานอัยการสูงสุด

นายวัชร อินทุสุต

อัยการพิเศษฝ่าย

นางสาวสร้อยสุวรรณ ราชกระโทก

นักวิเคราะห์งบประมาณชำนาญการพิเศษ

นางสาวสุภาวดี ถาวรชาติ

นักวิเคราะห์วิเคราะห์นโยบายและแผน ชำนาญการ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ

นางสาวอุษา ปัญญาวดี	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการพัฒนาระบบราชการ
นางสาวชนิษฐ์ภรณ์ ยศเชิง	นักพัฒนาระบบราชการชำนาญการพิเศษ

กรมราชทัณฑ์

นางสาวรัตน์นฤมล ทรัพย์ภิรามูล	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
นางสาวอภิชดา บุษา	พนักงานธุรการ

สถาบันอนุญาโตตุลาการ

นางสาวเบญจวรรณ วิทยอภิบาลกุล	เจ้าหน้าที่บริหาร (งบประมาณ)
------------------------------	------------------------------

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

นางสาวสุพัฒน์ดา เลาหชัย	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
นางสาวพรทิพย์ บุญชัย	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

ภาคผนวก ง

รายชื่อผู้เข้าร่วม

การประชุมติดตามงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ แผนงานการปฏิรูปกฎหมาย
และพัฒนากระบวนการยุติธรรม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ครั้งที่ 4/2562 (ไตรมาสที่ 4)
วันศุกร์ที่ 27 กันยายน 2562 เวลา 09.00 – 12.00 น. ณ ห้องประชุม BB 206 ชั้น 2
โรงแรมเซ็นทารา ศูนย์ราชการ กรุงเทพมหานคร

สำนักงานกิจการยุติธรรม

นายวัลลภ นาคบัว

ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม

กองนโยบายและประสานแผนกระบวนการยุติธรรม (กนป.)

นางอุษา จันทลอย บุญเปี่ยม

ผู้อำนวยการกองนโยบายและประสานแผน กระบวนการยุติธรรม

นางสุภัทรา ปากสิทธิ์ วโรตม์สิขิตต์

นักวิชาการยุติธรรมชำนาญการพิเศษ

นางสาวบุษยมาศ เคลือบพวง

เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน

นางสาวเสาวคนธ์ ศิริวรรณ

นักจัดการงานทั่วไป

สถาบันพัฒนาบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม (สพก.)

นางสาวสุทิสา น้อมรักษา

นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ชำนาญการพิเศษ

สำนักงานเลขาธิการกรม (สล.)

นางสาวอรรวรรณ ปานคง

เลขาธิการกรม

นางสาวปรียานุช จรุงจิตร

นักวิชาการยุติธรรมชำนาญการพิเศษ

นางสาวธีรวัชรรัตน์ วราเตชาคงสกุล

นักวิชาการยุติธรรม

กลุ่มสื่อสารองค์กร (สสอ.)

ว่าที่ร้อยตรีธีรพล ชีอวง

นักวิชาการยุติธรรม

นางสาวญาณิ์ แซ่โซว

นักพัฒนาสื่อเชิงสร้างสรรค์

นางสาวจุฑารัตน์ พรพทุทะศิริ

นักวิชาการยุติธรรม

กรมการปกครอง

นางรังสิมา เหล่าสิทธิสุข
นางสาวมนนัทธ เทียนสวัสดิ์

เจ้าพนักงานปกครองชำนาญการ
นักวิชาการคอมพิวเตอร์ชำนาญการ

กรมคุมประพฤติ

นางสาวจิราพร แก้วศรีงาม
นายสุรจักร งามสม

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ

กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

นายชัชพงศ์ สิทธิศักดิ์
นางสาววิจิตรา ทองพาน

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
พนักงานคุมประพฤติชำนาญการพิเศษ

กรมบังคับคดี

นางศรัณยา สุขประพจน์
นางมณีกัญญา ไชยพิน
นางสาววิภาดา เกื้อกุล
นางสาววิภาดา เกื้อกุล

ผู้อำนวยการกลุ่มงานนโยบายและแผน
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน

สำนักงานงบประมาณ

นางสาวชลลดา แจงทองค์

ผู้อำนวยการส่วนงบประมาณ กระทรวงยุติธรรม 2

สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม

นายศราวุธ คงเย็น
นางสาวพลอยพิชชา ตีอาษา
นางสาวพิชยา อุดมจิราส
นางสาวอรอุษา ชินกระจ่างกิจ
นางสาวนุชธิดา โยคะกุล

นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ชำนาญการพิเศษ
นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
นักวิชาการยุติธรรมปฏิบัติการ
นักบริหารจัดการงานยุติธรรม

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

นางบุญผาذا พึ่งบุญ ณ อยุธยา อรุณเบิกฟ้า
นางสาววราภรณ์ ภารัตตะ
นางสาววิภาดา เกื้อกุล

ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
นักวิชาการยุติธรรมชำนาญการ
นักวิชาการยุติธรรมชำนาญการ

กรมสอบสวนคดีพิเศษ

พันโทสุรพันธ์ โชคปมิตรกุล
นายเจตนา หามนตร์

พนักงานสอบสวนคดีพิเศษชำนาญการพิเศษ
เจ้าหน้าที่คดีพิเศษชำนาญการพิเศษ

สถาบันนิติวิทยาศาสตร์

นายณัฐกร ทรงลักษณ์
ว่าที่ร้อยตรีหญิงพัชรา คำโคตรสุน

นักวิเคราะห์นโยบายและแผน
นักวิเคราะห์นโยบายและแผน

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

พล.ต.ต.ธวัชชัย เมฆประเสริฐสุข
พ.ต.อ.ไพฑูรย์ ตันเจริญรัตน์
พ.ต.อ.สุชน เลิศปรีชา
พ.ต.ท. ธนศักดิ์ บุญมาก
พ.ต.ท.พัฒนะ จิตต์หมวด
ว่าที่ พ.ต.ต.หญิง จรินทร์ทิพย์ ถิตย์ประเสริฐ

รอง ผบช.สพฐ.ตร.
ผกก.ฝกบ.บก.อก.สพฐ.ตร.
นวท. (สบ 4) กชว. ศพฐ. 9
นวท. (สบ 3) กอป. พฐก.
นวท. (สบ 2) กสก. ศพฐ. 9
สว.ฝงป.3 งป.

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ

นางวาสนา จัตุพร
นางสาวสุนันท์ รุ่งข้า- ระปา
นางสาวอัมมรัตน์ หุ่นทอง

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

สำนักงานอัยการสูงสุด

นายวัชร อินทุสุต

อัยการพิเศษฝ่าย

นางสาวจิระพาพร สุวรรณสังข์

นักวิเคราะห์งบประมาณชำนาญการ

นางสาวสุภาวดี ถาวรชาติ

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

รศ.พ.ต.ท. ดร. เกษมศานต์ โชติชาครพันธุ์

หัวหน้าโครงการ

ผศ.ดร. อานูภาพ รัชสุวรรณ

นักวิจัย

ผศ.ดร. ปรีชญาน์ นักพ่อน

นักวิจัย

พ.ต.ท.ดร. สืบสกุล เข้มทอง

นักวิจัย

อาจารย์ศราวุธ มาเฉลิม

นักวิจัย

นายอานนท์ ฉัตรเงิน

ผู้ช่วยนักวิจัย

นายณ.กะเมธ มณีเทพ

ผู้ช่วยนักวิจัย

สถาบันอนุญาโตตุลาการ .

นางสาวปิยรินทร์ยา รัชตกาญจน์พัฒน์

เจ้าหน้าที่บริหารอาวุโส

นางสาวณัฐญา สำลีอ่อน

เจ้าหน้าที่บริหาร (งบประมาณ)

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

นางสาวสุพัฒน์ดา เลหาชัย

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

นางสาวพรทิพย์ บุญชัย

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ

นางดารุณีย์ เผ่าสุวรรณ

ผู้อำนวยการกองพัฒนาระบบราชการ ต

นางสาวชนัญญ์ภรณ์ จอนเซ่ง

นักพัฒนาระบบราชการชำนาญการพิเศษ

นางสาวรัตนนฤมล ทรัพย์ประมูล

เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

นางสาวนิชาภา กองทรัพย์โต

เจ้าพนักงานด้านบันทึกข้อมูล

สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (องค์การมหาชน)

นางสาวปัญจพร นามไพโรจน์

ผู้จัดการด้านการวิเคราะห์นโยบายและแผน

นายพงษ์รัฐ ศรีหรั่งไพโรจน์

เจ้าหน้าที่งบประมาณ

ภาคผนวก จ

รายชื่อผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม

โครงการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์

แผนงานการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

วันจันทร์ที่ 8 กรกฎาคม พ.ศ. 2562 ณ ห้องประชุมบีบี 206 เวลา 09.00 – 16.00 น.

โรงแรมเซ็นทาราศูนย์ราชการ กรุงเทพมหานคร

กรมการปกครอง

นางรังสิมา เหล่าสิทธิสุข

เจ้าพนักงานปกครองชำนาญการ

สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม

นางสาวนิรมล ชะโนวรรณะ

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

กรมคุมประพฤติ

นายอนันต์ สุรพัฒน์

ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และแผนงาน

นางสาวสมถวิล สายโพธิ์

พนักงานคุมประพฤติชำนาญการ

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

นางสาววราภรณ์ ภารัตตะ

หัวหน้ากลุ่มงานยุทธศาสตร์และงบประมาณ

กรมบังคับคดี

นางมณีกัญญา ไชยพิน

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

นางศรันยา สุขประพฤติ

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

กรมราชทัณฑ์

นางแววตา ภิญโญ

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

กรมสอบสวนคดีพิเศษ

นายนิคม สุวรรณรุ่งเรือง
พันตำรวจโท เฉลิมชนม์ อุณหเสรี
นายเจตนา หามนตรี

ผู้อำนวยการกองคดีเทคโนโลยีและสารสนเทศ
รองผู้อำนวยการกองคดีเทคโนโลยีและสารสนเทศ
เจ้าหน้าที่คดีพิเศษชำนาญการพิเศษ

สำนักงานกิจการยุติธรรม

นางสาวเปรมมิศา หนูเรืองงาม
นางประชุมภร นนทีธีระสวัสดิ์
นางสาวน้ำทิพย์ ฉิมสุด
นางสาวจุฑารัตน์ พรพุทศศรี
นางสาวเสาวคนธ์ ศิริวรรณ

นักวิชาการยุติธรรมชำนาญการพิเศษ
นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการพิเศษ
นักวิชาการคอมพิวเตอร์ปฏิบัติการ
นักวิชาการยุติธรรม
นักจัดการงานทั่วไป

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

พ.ต.ท.พัฒนะ จิตต์หมวด

นวท. (สบ 2) กสภ. ศพฐ.

ภาคผนวก ฉ - 1

รายชื่อผู้เข้าร่วมการประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ
ในประเด็นเกี่ยวกับการวิเคราะห์ความเหมาะสมของแผนบูรณาการฯ และความเชื่อมโยงระหว่าง

ผลการดำเนินงานกับเป้าหมายความสำเร็จของแผนบูรณาการฯ

วันอังคารที่ 20 สิงหาคม 2562 ณ ห้องประชุม 111 ชั้น 11 เวลา 09.00 – 12.00 น.

ณ อาคารนวมินทรราชสถำบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

1.	ผศ.ดร.สุวิชา เป้าอารีย์	สถำบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
2.	ดร.ฟ้ำลัน กระสังข์	มหาวิทยาลัยรังสิต
3.	ดร.สุจินตนา ภำวสิทธิ์	สถำบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
4.	พ.ต.ท.ดร.สืบสกุล เข้มทอง	สถำบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
5.	นายศรอำวุธ มำฉะลิม	สำนักงำนคณะกรรมการกำรอำชีวศึกษำ

ภาคผนวก ฉ - 2

รายชื่อผู้เข้าร่วมการประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ
ในประเด็นเกี่ยวกับการวิเคราะห์ความเหมาะสมของแผนบูรณาการฯ และความเชื่อมโยงระหว่าง

ผลการดำเนินงานกับเป้าหมายความสำเร็จของแผนบูรณาการฯ

วันอังคารที่ 20 สิงหาคม 2562 ณ ห้องประชุม 111 ชั้น 11 เวลา 13.00 – 16.00 น.

ณ อาคารนวมินทรราชินี สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

1. รศ.ดร.จันทรานูช มหากาญจนะ	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
2. ผศ.ดร.เฉลิมชัย กิตติศักดิ์นาวิน	มหาวิทยาลัยศิลปากร
3. อ.ดร. โกสินทร์ เตชะนิยม	มหาวิทยาลัยศิลปากร
4. อ.นริศรา จริยะพันธุ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
5. อ.ว่าที่ร้อยตรี บัณฑิต สุนทรวิกรานต์	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้เข้าร่วม

การประชุมวิพากษ์ร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการติดตามงบประมาณ
ในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ แผนงานการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

วันศุกร์ที่ 27 กันยายน 2562 เวลา 09.00 – 12.30 น. ณ ห้องประชุม BB 206 ชั้น 2

โรงแรมเซ็นทาราศูนย์ราชการ กรุงเทพมหานคร

สำนักงานกิจการยุติธรรม

นายวัลลภ นาคบัว

ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม

กองนโยบายและประสานแผนกระบวนการยุติธรรม (กนป.)

นางอุษา ลั่นพลอย บุญเปี่ยม

ผู้อำนวยการกองนโยบายและประสานแผน กระบวนการยุติธรรม

นางสุภัทรา ปากสิทธิ์ วโรตม์สิขิตต์

นักวิชาการยุติธรรมชำนาญการพิเศษ

นางสาวบุษยมาศ เคลือบพ่วง

เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน

นางสาวเสาวคนธ์ ศิริวรรณ

นักจัดการงานทั่วไป

สถาบันพัฒนาบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม (สพก.)

นางสาวสุทิสา น้อมรักษา

นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ชำนาญการพิเศษ

สำนักงานเลขาธิการกรม (สล.)

นางสาวอรรวรรณ ปานคง

เลขาธิการกรม

นางสาวปริญญ์ จรุงจิตร์

นักวิชาการยุติธรรมชำนาญการพิเศษ

นางสาวธีรารัตน์ วราเตชาคงสกุล

นักวิชาการยุติธรรม

กลุ่มสื่อสารองค์กร (สสอ.)

ว่าที่ร้อยตรีธีรพล ชีอวง

นางสาวณานิ แซ่โซว

นางสาวจุฑารัตน์ พรพทุษศิริ

นักวิชาการยุติธรรม

นักพัฒนาสื่อเชิงสร้างสรรค์

นักวิชาการยุติธรรม

กรมการปกครอง

นางรังสิมา เหล่าสิทธิสุข

นางสาวมนนัทธ เทียนสวัสดิ์

เจ้าพนักงานปกครองชำนาญการ

นักวิชาการคอมพิวเตอร์ชำนาญการ

กรมคุมประพฤติ

นางสาวจิราพร แก้วศรีงาม

นายสุรจักษ์ งามสม

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ

กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

นายชัชพงศ์ สิทธิศักดิ์

นางสาววิจิตรา ทองพาน

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

พนักงานคุมประพฤติชำนาญการพิเศษ

กรมบังคับคดี

นางศรณยา สุขประพจน์

นางมณีกัญญา ไชยพิน

นางสาววิภาดา เกื้อกุล

นางสาววิภาดา เกื้อกุล

ผู้อำนวยการกลุ่มงานนโยบายและแผน

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน

สำนักงานประมาณ

นางสาวชลลดา แจงทองคำ

ผู้อำนวยการส่วนงบประมาณ กระทรวงยุติธรรม 2

สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม

นายศราวุธ คงเย็น	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ชำนาญการพิเศษ
นางสาวพลอยพิชชา ดีอาษา	นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ
นางสาวพิชชา อุดมจิรภาส	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
นางสาวอรุษา ชินกระจ่างกิจ	นักวิชาการยุติธรรมปฏิบัติการ
นางสาวนุชธิดา โยคะกุล	นักบริหารจัดการงานยุติธรรม

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

นางบุญภาดา พึ่งบุญ ณ อยุธยา อรุณเบิกฟ้า	ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
นางสาววราภรณ์ ภารัตตะ	นักวิชาการยุติธรรมชำนาญการ
นางสาววิภาดา เกื้อกุล	นักวิชาการยุติธรรมชำนาญการ

กรมสอบสวนคดีพิเศษ

พันโทสุรพันธ์ โชคปมิตต์กุล	พนักงานสอบสวนคดีพิเศษชำนาญการพิเศษ
นายเจตนา หามนตร์	เจ้าหน้าที่คดีพิเศษชำนาญการพิเศษ

สถาบันนิติวิทยาศาสตร์

นายณัฐกร ทรงลักษณ์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน
ว่าที่ร้อยตรีหญิงพัชรา คำโคตรสุน	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

พล.ต.ต.ธวัชชัย เมฆประเสริฐสุข	รอง ผบช.สพฐ.ตร.
พ.ต.อ.ไพฑูรย์ ตันเจริญรัตน์	ผกก.ฝกบ.บก.อก.สพฐ.ตร.
พ.ต.อ.สุชน เลิศปรีชา	นวท. (สบ 4) กขว. ศพฐ. 9
พ.ต.ท. ธนศักดิ์ บุญมาก	นวท. (สบ 3) กอป. พฐก.
พ.ต.ท.พัฒนะ จิตต์หมวด	นวท. (สบ 2) กสภ. ศพฐ. 9
ว่าที่ พ.ต.ต.หญิง จรินทร์ทิพย์ ธิติยประเสริฐ	สว.ฝงป.3 งป.

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ

นางวาสนา จัตุพร	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
นางสาวสุนันท์นี้ รุ่งข้า- ระปา	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
นางสาวอัมมรัตน์ หุ่นทอง	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

สำนักงานอัยการสูงสุด

นายวัชร อินทุสุต	อัยการพิเศษฝ่าย
นางสาวจิระพาพร สุวรรณสังข์	นักวิเคราะห์งบประมาณชำนาญการ
นางสาวสุภาวดี ถาวรชาติ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

รศ.พ.ต.ท. ดร. เกษมศานต์ โชติชาครพันธุ์	หัวหน้าโครงการ
ผศ.ดร. อานูภาพ รัชส์สุวรรณ	นักวิจัย
ผศ.ดร. ปรีชญาน์ นักพื่อน	นักวิจัย
พ.ต.ท.ดร. สืบสกุล เข้มทอง	นักวิจัย
อาจารย์ศราวุธ มาเฉลิม	นักวิจัย
นายอานนท์ ฉัตรเงิน	ผู้ช่วยนักวิจัย
นายณ.กะเมธ มณีเทพ	ผู้ช่วยนักวิจัย

สถาบันอนุญาโตตุลาการ

นางสาวปิยรินทร์ยา รัชตกาญจนพัฒน์	เจ้าหน้าที่บริหารอาวุโส
นางสาวณัฐญา สำลีอ่อน	เจ้าหน้าที่บริหาร (งบประมาณ)

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

นางสาวสุพัฒน์ดา เลาหชัย	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
นางสาวพรทิพย์ บุญชัย	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ

นางดารุณีย์ เผ่าสุวรรณ

ผู้อำนวยการกองพัฒนาระบบราชการ

นางสาวชนัญญ์ภรณ์ งอนเซ่ง

นักพัฒนาการระบบราชการชำนาญการพิเศษ

นางสาวรัตนนฤมล ทรัพย์ประมุล

เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

นางสาวนิชาภา กองทรัพย์โต

เจ้าพนักงานด้านบันทึกข้อมูล

สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (องค์การมหาชน)

นางสาวปัญจพร นามไพโรจน์

ผู้จัดการด้านการวิเคราะห์นโยบายและแผน

นายพงษ์รัฐ ศรีหรั่งไพโรจน์

เจ้าหน้าที่งบประมาณ

ภาคผนวก ข-1

สรุปผลและข้อเสนอแนะจากการประชุมวิพากษ์ร่างรายงานฉบับสมบูรณ์

โครงการติดตามงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์

แผนงานการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ปีงบประมาณ พ.ศ.2562

วันศุกร์ที่ 27 กันยายน 2562 เวลา 09.00 – 12.30 น. ณ ห้องประชุม BB 206 ชั้น 2

โรงแรมเซ็นทารา ศูนย์ราชการ กรุงเทพมหานคร

ในการประชุมหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ แผนงานการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ปีงบประมาณ พ.ศ.2562 รองศาสตราจารย์ ดร.เกษมสันต์ โชติชาครพันธุ์ นำเสนอผลการศึกษาโครงการติดตามงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ แผนงานการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ต่อที่ประชุม และรับฟังความคิดเห็นของที่ประชุมต่อผลการศึกษา โดยมีประเด็นของการนำเสนอประกอบด้วย

1. ที่มา วัตถุประสงค์ และขอบเขตของการศึกษา

2. วิธีการในการศึกษาและเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาติดตามการดำเนินงานตามงบประมาณในลักษณะบูรณาการฯ ซึ่งประกอบการศึกษาทั้งในเชิงคุณภาพ โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการร่วมประชุมติดตามการดำเนินงานตามแผนบูรณาการฯ ทุกรายไตรมาส การสนทนากลุ่มร่วมกับนักวิชาการและผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับนโยบายและแผนงานบูรณาการฯ เพื่อวิเคราะห์และให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับแผนงานบูรณาการฯ และการศึกษาในเชิงปริมาณด้วยการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนทั่วประเทศ จำนวน 7,021 คน ในประเด็นเกี่ยวกับความรู้และความเข้าใจพื้นฐานของประชาชนเกี่ยวกับสิทธิและการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม และความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อกระบวนการยุติธรรม

3. การนำเสนอผลการศึกษากิจการดำเนินงานตามแผนงานบูรณาการฯ ประกอบด้วย

3.1 การเบิกจ่ายงบประมาณในภาพรวม ในไตรมาสที่ 4 ของปีงบประมาณ พ.ศ.2562 หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม มีการเบิกจ่ายงบประมาณรวมทั้งสิ้น 427.7827 ล้านบาทจากงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรทั้งสิ้น 1,098.8199 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 38.93 ของงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร

3.2 ความเชื่อมั่นของประชาชนต่อกระบวนการยุติธรรม ในภาพรวมประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 37.67 มีความเชื่อมั่นต่อกระบวนการยุติธรรม ในขณะที่ประชาชนร้อยละ 62.33 ไม่เชื่อมั่นต่อกระบวนการยุติธรรม แต่มีข้อสังเกตว่า ประชาชนที่เคยติดต่อหรือเข้ารับบริการจากหน่วยงานในกระบวนการ ร้อยละ 60.39 มีความเชื่อมั่นต่อกระบวนการยุติธรรม ในขณะที่ประชาชนร้อยละ 39.61 ไม่เชื่อมั่นต่อกระบวนการยุติธรรม

3.3 ความรู้ความเข้าใจเรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ในภาพรวมประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 25.72 มีความรู้ความเข้าใจเรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานในการ

เข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ในขณะที่ประชาชนร้อยละ 74.28 ไม่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม แต่มีข้อสังเกตว่า ประชาชนที่เคยติดต่อหรือเข้ารับบริการจากหน่วยงานในกระบวนการ ร้อยละ 45.15 มีความรู้ความเข้าใจเรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ในขณะที่ประชาชนร้อยละ 54.85 ไม่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม

4. การนำเสนอผลการประเมินการดำเนินงานตามแผนบูรณาการฯ ประกอบด้วย

4.1 มิติความสอดคล้อง (Alignment) แผนบูรณาการฯ มีความสอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติ ทั้งยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 และแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 3

4.2 มิติความเชื่อมโยงและความลดหลั่น (Cascading) แผนบูรณาการฯ มีการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และตัวชี้วัดของแผนบูรณาการฯ ที่ต่อเนื่องมาจากแผนบูรณาการฯ ปีที่ผ่านมา และมีความครอบคลุมในทุกมิติการดำเนินงานตามแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 แต่มีข้อสังเกตคือ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และตัวชี้วัดของแผนบูรณาการฯ ที่กำหนดไว้นั้นสูงเกินการศักยภาพของแผนบูรณาการฯ ส่งผลให้ผลลัพธ์ของการดำเนินโครงการตามแผนบูรณาการฯ ไม่สามารถส่งผลให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และตัวชี้วัดของแผนบูรณาการฯ ได้

4.3 มิติการจัดทำ/ออกแบบโครงการ (Policy or Program Theory) ของแผนงานบูรณาการฯ ยังเป็นการกำหนดโครงการแบบ Top-down และเน้นโครงการตามบทบาทหน้าที่ของแต่ละหน่วยงาน ยังขาดการกำหนดยุทธศาสตร์หรือแนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ส่งผลให้ผลผลิตและผลลัพธ์ของการดำเนินโครงการ เป็นเพียงผลผลิตและผลลัพธ์ระดับโครงการเท่านั้น

4.4 มิติการดำเนินโครงการ (Implementation or Process Evaluation) หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมเน้นการดำเนินโครงการตามภารกิจของหน่วยงานตนเองเป็นหลัก และโครงการที่ได้รับงบประมาณและมีมูลค่าสูง มักจะไม่สามารถเบิกจ่ายงบประมาณได้ตามกำหนด ซึ่งเป็นผลมาจากการติดขัดในเรื่องระเบียบพัสดุต่าง ๆ

4.5 มิติผลผลิต (Output) ของการดำเนินโครงการ มีแนวโน้มว่าผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินโครงการจะเป็นผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายและตัวชี้วัดระดับโครงการเท่านั้น ยังไม่สามารถส่งผลต่อความสำเร็จตามเป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนงานบูรณาการฯ ได้

5. การนำเสนอข้อเสนอแนะจากการศึกษา ต้องการให้หน่วยงานต่าง ๆ ในกระบวนการยุติธรรมให้ความสำคัญกับการร่วมกันวิเคราะห์สถานการณ์/ปัญหาของกระบวนการยุติธรรมร่วมกัน เพื่อนำไปสู่การกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการยุติธรรมที่สอดคล้องเป็นไปในทิศทางเดียวกัน มีการกำหนดจุดเน้นเฉพาะ (Theme) และแผนที่การดำเนินงาน (Roadmap) ร่วมกัน มีการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ มีการกำหนดแผนยุติโครงการ (Termination Plan) ในเวลาที่ไม่สามารถดำเนินโครงการต่อไปได้ รวมถึงให้ความสำคัญกับการกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดให้เหมาะสมกับศักยภาพของแผนงานบูรณาการฯ เป็นต้น

ทั้งนี้ จากการนำเสนอผลการศึกษาในที่ประชุม หน่วยงานต่าง ๆ เห็นด้วยกับผลการศึกษาดังกล่าว แต่มีเพียง 1 ประเด็นที่เป็นข้อสังเกตจากที่ประชุมคือ กรณีการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามกับประชาชนทั่วไป ซึ่งมีการทักท้วงว่า ควรจะทำการเก็บข้อมูลกับประชาชนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการของหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณโดยตรง เพื่อที่จะได้ทราบผลการดำเนินงานที่ตรงกับกลุ่มเป้าหมายของการดำเนินโครงการโดยเฉพาะ

ผนวก ข

แบบประเมินแนวคิดและการออกแบบโครงการ

(Project Theory Assessment Template – PTAT1)

ประกอบการจัดทำแผนงานบูรณาการการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม

วัตถุประสงค์ของเครื่องมือ

เพื่อให้ผู้ทำหน้าที่พิจารณาอนุมัติโครงการตามแผนงานบูรณาการการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินเพื่อคัดกรองโครงการ ให้สามารถตอบสนองเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของแผนงานบูรณาการการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรมที่กำหนดไว้ โดยคำว่าโครงการในกรณีนี้ อาจหมายรวมถึง มาตรการ โครงการย่อย หรือกิจกรรม ด้วยก็ได้

หลักการและแนวคิดสำคัญของเครื่องมือ

เครื่องมือดังกล่าวมีพื้นฐานมาจากตัวแบบการประเมินเชิงระบบ (systematic approach) ของ Rossi (1998) ประกอบกับตัวแบบ CIPP ของ Stufflebeam โดยให้ความสำคัญกับการความเป็นเหตุเป็นผลของการประเมินบริบทและความจำเป็นของการมีโครงการ การออกแบบโครงการ การกำหนดโครงการ รวมถึงการวิเคราะห์เพื่อให้เห็นความสอดคล้องเชื่อมโยงกันตั้งแต่การประเมินบริบทและความจำเป็นของการมีโครงการ โดยแบ่งมิติของการประเมินเป็น 2 มิติ ประกอบด้วย

1) การประเมินบริบทและความจำเป็นของโครงการ (context and need assessment) เป็นการประเมินสภาวะแวดล้อมที่ส่งผลต่อโครงการ การประเมินสภาพปัญหา และความจำเป็นเร่งด่วนของโครงการในการแก้ไขปัญหา

2) การประเมินทฤษฎีโครงการ (policy or program theory) เป็นการประเมินแนวคิดและการออกแบบนโยบาย ความมีเหตุมีผล การปฏิบัติได้และเกิดผลจริง

วิธีการใช้เครื่องมือ

- 1) แบบประเมินนี้แบ่งมิติการประเมินออกเป็น 2 มิติ คือ การประเมินบริบทและความจำเป็นของโครงการ และการประเมินทฤษฎีโครงการ
- 2) แต่ละมิติมีค่าน้ำหนักของการประเมินเท่ากัน มิติละ 50 คะแนน (รวมคะแนน 100 คะแนน)
- 3) แต่ละมิติจะประกอบไปด้วยองค์ประกอบย่อยเป็นด้าน ๆ ซึ่งมีค่าน้ำหนักแต่ละด้านแตกต่างกัน
- 4) ผู้ประเมินให้ค่าคะแนนการประเมินรายข้อ จากนั้นน้อยที่สุด (1 คะแนน) ไปถึงมากที่สุด (5 คะแนน)
- 5) เมื่อเสร็จสิ้นการประเมินรายข้อในแต่ละด้าน ให้ทำการรวมคะแนน แล้วนำมาคำนวณน้ำหนักคะแนนของแต่ละด้าน จะได้คะแนนถ่วงน้ำหนักรายด้าน
- 6) นำคะแนนรายด้านที่ถ่วงน้ำหนักแล้วในมิติเดียวกันมารวมกัน จะได้คะแนนถ่วงน้ำหนักรายมิติ
- 7) นำผลรวมคะแนนถ่วงน้ำหนักรายมิติทั้ง 2 มิติ มารวมกันจะได้คะแนนการประเมินรวมของโครงการนั้น (100 คะแนน)

ข้อจำกัดของการใช้เครื่องมือ

เครื่องมือนี้ถูกออกแบบมาเพื่อใช้ในการประเมินเพื่อคัดกรองโครงการเบื้องต้น ประกอบการตัดสินใจในการจัดสรรงบประมาณ ซึ่งไม่ครอบคลุมไปถึงการประเมินการดำเนินงานและผลสำเร็จของโครงการ ซึ่งแต่ละโครงการจะมีความแตกต่างหลากหลาย ทั้งในแง่ของวัตถุประสงค์ เป้าหมาย กระบวนการดำเนินงาน ผลผลิตและผลลัพธ์ของการดำเนินงาน ทำให้ไม่สามารถใช้แบบประเมินการดำเนินงานและความสำเร็จในรูปแบบเดียวกันกับทุกโครงการ

มิติการประเมิน	รายการประเมิน	คะแนน					ข้อเสนอแนะ
		1	2	3	4	5	
1. มิติการประเมินบริบทและความจำเป็น (Context and Need Assessment)							
1.1 ด้านความสอดคล้อง (Alignment)	1) ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ของโครงการกับวัตถุประสงค์ของแผนบูรณาการฯ						
	2) ความสอดคล้องของเป้าหมายและตัวชี้วัดของโครงการกับเป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนบูรณาการฯ						
	3) ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ของโครงการกับแนวทางการดำเนินงานของแผนบูรณาการฯ						
	4) ความสอดคล้องของเป้าหมายและตัวชี้วัดของโครงการกับเป้าหมายและตัวชี้วัดระดับแนวทางการดำเนินงานของแผนบูรณาการฯ						
	5) ความสอดคล้องของกิจกรรมในโครงการหรือโครงการย่อยกับวัตถุประสงค์ของโครงการ						
	6) ความสอดคล้องของกิจกรรมในโครงการหรือโครงการย่อยกับเป้าหมายและตัวชี้วัดของโครงการ						
	7) ความสอดคล้องของเป้าหมายของโครงการกับสภาพปัญหา						
	8) ความสอดคล้องของแนวทางการดำเนินงานโครงการกับสภาพปัญหา						
	9) ความสอดคล้องของกิจกรรม/โครงการย่อยกับสภาพปัญหา						
	รวม 45 คะแนน						
คะแนนถ่วงน้ำหนักทางด้าน (15 คะแนน)							คำนวณจาก (คะแนนที่ได้ x 15) / 45

มิติการประเมิน	รายการประเมิน	คะแนน					ข้อเสนอแนะ
		1	2	3	4	5	
1.2 ด้านความลดหลั่นเชิงตรรกะ (Cascading)	1) ความลดหลั่นของวัตถุประสงค์ของโครงการกับวัตถุประสงค์ของแผนบูรณาการฯ						
	2) ความลดหลั่นของเป้าหมายและตัวชี้วัดของโครงการกับเป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนบูรณาการฯ						
	3) ความลดหลั่นของวัตถุประสงค์ของโครงการกับแนวทางการดำเนินงานของแผนบูรณาการฯ						
	4) ความลดหลั่นของเป้าหมายและตัวชี้วัดของโครงการกับเป้าหมายและตัวชี้วัดระดับแนวทางการดำเนินงานของแผนบูรณาการฯ						
	5) ความลดหลั่นของกิจกรรมในโครงการหรือโครงการย่อยกับวัตถุประสงค์ของโครงการ						
	6) ความลดหลั่นของกิจกรรมในโครงการหรือโครงการย่อยกับเป้าหมายและตัวชี้วัดของโครงการ						
	รวม (30 คะแนน)						
	คะแนนถ่วงน้ำหนักรายด้าน (15 คะแนน)						
							คำนวณจาก (คะแนนที่ได้ x 15) / 30

มิติการประเมิน	รายการประเมิน	คะแนน					ข้อเสนอแนะ
		1	2	3	4	5	
1.3 ด้านการตอบสนองต่อปัญหา/การกำหนดสภาพปัญหา (Problem Definition)	1) มีข้อมูล สถิติ เหตุผล หรือหลักฐานอ้างอิงเชิงประจักษ์ที่น่าเชื่อถือ ที่แสดงถึงความสำคัญ/จำเป็นที่จะต้องมีการ						
	2) มีข้อมูล สถิติ เหตุผล หรือหลักฐานอ้างอิงเชิงประจักษ์ที่น่าเชื่อถือ ที่แสดงถึงความสำคัญ/จำเป็นที่จะต้องมีการกำหนดกิจกรรม/โครงการย่อยต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้						
	3) มีหลักการและเหตุผลที่แสดงให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่าวัตถุประสงค์ของโครงการ สามารถตอบสนองต่อสภาพปัญหา/ความต้องการของกลุ่มเป้าหมายได้						
	4) มีหลักการและเหตุผลที่แสดงให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่าเป้าหมายและตัวชี้วัดของโครงการสามารถตอบสนองต่อสภาพปัญหา/ความต้องการของกลุ่มเป้าหมายได้						
	5) มีหลักการและเหตุผลที่แสดงให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่ากิจกรรม/โครงการย่อยต่าง ๆ ที่กำหนดไว้สามารถส่งผลต่อการแก้ไขปัญหา/ความต้องการของกลุ่มเป้าหมายได้						
รวม (25 คะแนน)							
คะแนนถ่วงน้ำหนักรายด้าน (20 คะแนน)							คำนวณจาก (คะแนนที่ได้ × 20) / 25

มิติการประเมิน	รายการประเมิน	คะแนน					ข้อเสนอแนะ
		1	2	3	4	5	
2. มิติการประเมินแนวทางและวิธีการออกแบบโครงการ (Project Design)							
2.1 ด้านความเป็นไปได้ของการเกิดผลลัพธ์ที่คาดหวัง (Impact Theory)	1) วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และตัวชี้วัดของโครงการที่กำหนดไว้ สามารถตอบสนองต่อสภาพปัญหา/ความต้องการของกลุ่มเป้าหมายได้ 2) วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และตัวชี้วัดของโครงการที่กำหนดไว้ มีความเป็นไปได้ในการที่จะบรรลุ 3) กิจกรรมในโครงการหรือโครงการย่อยต่าง ๆ ที่โครงการได้กำหนดไว้ มีความเป็นไปได้ที่จะดำเนินการจนบรรลุความสำเร็จ 4) หากมีการดำเนินการตามกิจกรรมในโครงการหรือโครงการย่อยต่าง ๆ ที่โครงการได้กำหนดไว้ จะสามารถส่งผลให้เกิดการผลิตและผลลัพธ์ตามที่โครงการกำหนดไว้						
		รวม (20 คะแนน)					
		คะแนนถ่วงน้ำหนักรายด้าน (25 คะแนน)					คำนวณจาก (คะแนนที่ได้ x 25) / 20

มิติการประเมิน	รายการประเมิน	คะแนน					ข้อเสนอแนะ
		1	2	3	4	5	
2.2 ด้านความเป็นไปได้ในการดำเนินงาน (Process Theory)	1) การกำหนดโครงสร้าง/กิจกรรม/โครงการย่อย มีลักษณะของการบูรณาการกันในเชิงเป้าหมายของการดำเนินงาน 2) การกำหนดโครงสร้าง/กิจกรรม/โครงการย่อย มีลักษณะของการบูรณาการกันในกระบวนการทำงาน 3) การกำหนดโครงสร้าง/กิจกรรม/โครงการย่อย มีลักษณะของการบูรณาการกันในเชิงผลลัพธ์ของการดำเนินงาน 4) การกำหนดกระบวนการปฏิบัติงานในโครงการ มีความเหมาะสมตั้งแต่จุดเริ่มต้นของการดำเนินงานจนถึงสิ้นสุดการดำเนินงาน 5) การกำหนดกระบวนการปฏิบัติงานในโครงการ มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกันตั้งแต่จุดเริ่มต้นของการดำเนินงานจนถึงสิ้นสุดการดำเนินงาน 6) การกำหนดกระบวนการปฏิบัติงานในโครงการ มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกันปัญหา กลุ่มเป้าหมาย และผลลัพธ์ที่ต้องการ 7) การกำหนดกลไกการบริหารจัดการโครงการ ทั้งในเรื่องบุคลากร งบประมาณ ทรัพยากรต่าง ๆ และวิธีการจัดการมีความเหมาะสมต่อการบริหารจัดการ 8) ความเพียงพอของทรัพยากรที่จำเป็นที่จะต้องใช้ในการดำเนินโครงการ 9) ความเป็นไปได้ที่กระบวนการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้จะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของโครงการ 10) การมีแผนสำรองหากไม่สามารถดำเนินงานได้ตามแผนงานที่กำหนดไว้						
	รวม (50 คะแนน)						
	คะแนนถ่วงน้ำหนักรายด้าน (25 คะแนน)						คำนวณจาก (คะแนนที่ได้ x 25) / 50

ตารางสรุปคะแนนการประเมินแนวคิดและการออกแบบโครงการ

มิติการประเมิน	ด้าน	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
1) การประเมินบริบทและความจำเป็นของโครงการ	1.1 ความสอดคล้อง	15	
	1.2 ความลดทอนเชิงตรรกะ	15	
	1.3 การตอบสนองต่อปัญหา/การกำหนดสภาพปัญหา	20	
2) การประเมินทฤษฎีโครงการ	2.1 ความเป็นไปได้ของการเกิดผลลัพธ์ที่คาดหวัง	25	
	2.2 ความเป็นไปได้ในการดำเนินงาน	25	
	รวม	100	

ผนวก ฅ

แบบประเมินแนวคิดและการออกแบบแผนงานบูรณาการ (Program Theory Assessment Template – PTAT2)

วัตถุประสงค์ของเครื่องมือ

เพื่อให้ผู้ทำหน้าที่พิจารณาอนุมัติแผนงานบูรณาการการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินแผนงานบูรณาการการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ให้สามารถตอบสนองต่อทิศทางการพัฒนาประเทศตามนโยบาย ยุทธศาสตร์ หรือแผนพัฒนาประเทศ

หลักการและแนวคิดสำคัญของเครื่องมือ

เครื่องมือดังกล่าวมีพื้นฐานมาจากตัวแบบการประเมินเชิงระบบ (systematic approach) ของ Rossi (1998) ประกอบกับตัวแบบ CIPP ของ Stufflebeam โดยให้ความสำคัญกับการความเป็นเหตุเป็นผลของการประเมินบริบทและความจำเป็นของการมีแผนบูรณาการฯ การออกแบบแผนบูรณาการฯ การกำหนดแผนบูรณาการ รวมถึงการวิเคราะห์เพื่อให้เห็นความสอดคล้องเชื่อมโยงกันตั้งแต่การประเมินบริบทและความจำเป็นของการมีแผนบูรณาการฯ โดยแบ่งมิติของการประเมินเป็น 2 มิติ ประกอบด้วย

1) การประเมินบริบทและความจำเป็นของแผนงานบูรณาการฯ (context and need assessment) เป็นการประเมินสภาวะแวดล้อมที่ส่งผลต่อแผนงาน การประเมินสภาพปัญหา และความจำเป็นเร่งด่วนของแผนงานในการแก้ไขปัญหา

2) การประเมินทฤษฎีโครงการ (policy or program theory) เป็นการประเมินแนวคิดและการออกแบบแผนงาน ความมีเหตุมีผล การปฏิบัติได้และเกิดผลจริง

วิธีการใช้เครื่องมือ

- 1) แบบประเมินนี้แบ่งมิติการประเมินออกเป็น 2 มิติ คือ การประเมินบริบทและความจำเป็นของแผนงาน และการประเมินทฤษฎีโครงการ (policy or program theory)
- 2) แต่ละมิติมีค่าน้ำหนักของการประเมินเท่ากัน มิติละ 50 คะแนน (รวมคะแนน 100 คะแนน)
- 3) แต่ละมิติจะประกอบไปด้วยองค์ประกอบย่อยเป็นด้าน ๆ ซึ่งมีค่าน้ำหนักแต่ละด้านแตกต่างกัน
- 4) ผู้ประเมินให้ค่าคะแนนการประเมินรายข้อ จากน้อยที่สุด (1 คะแนน) ไปถึงมากที่สุด (5 คะแนน)
- 5) เมื่อเสร็จสิ้นการประเมินรายข้อในแต่ละด้าน ให้ทำการรวมคะแนน แล้วนำมาคำนวณน้ำหนักคะแนนของแต่ละด้าน จะได้คะแนนถ่วงน้ำหนักรายด้าน
- 6) นำคะแนนรายด้านที่ถ่วงน้ำหนักแล้วในมิติเดียวกันมารวมกัน จะได้คะแนนถ่วงน้ำหนักรายมิติ
- 7) นำผลรวมคะแนนถ่วงน้ำหนักรายมิติทั้ง 2 มิติ มารวมกันจะได้คะแนนการประเมินรวมของแผนงาน (100 คะแนน)

ข้อจำกัดของการใช้เครื่องมือ

เครื่องมือนี้ถูกออกแบบมาเพื่อใช้ในการประเมินแผนงานในเบื้องต้น ว่าแผนงานบูรณาการที่กำหนดขึ้นนั้น ได้ถูกออกแบบมาอย่างเป็นเหตุเป็นผล และสามารถตอบสนองต่อทิศทางการพัฒนาประเทศตามนโยบาย ยุทธศาสตร์ หรือแผนพัฒนาประเทศหรือไม่เพียงใด ซึ่งไม่ครอบคลุมไปถึงการประเมินการดำเนินงานและผลสำเร็จของการดำเนินการตามแผนงาน

มิติการประเมิน	รายการประเมิน	คะแนน					ข้อเสนอแนะ
		1	2	3	4	5	
1. มิติการประเมินบริบทและความจำเป็น (Context and Need Assessment)							
1.1 ด้านความสอดคล้อง (Alignment)	1) ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ของแผนบูรณาการฯ กับวัตถุประสงค์ของนโยบายหรือแผนระดับชาติหรือแผนของรัฐบาล 2) ความสอดคล้องของเป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนบูรณาการฯ กับเป้าหมายและตัวชี้วัดของนโยบายหรือแผนระดับชาติหรือแผนของรัฐบาล 3) ความสอดคล้องของแนวทางการดำเนินงานของแผนบูรณาการฯ กับเป้าหมายและตัวชี้วัดระดับแผนบูรณาการฯ 4) ความสอดคล้องของเป้าหมายและตัวชี้วัดระดับแนวทางการดำเนินงานของแผนบูรณาการฯ กับเป้าหมายและตัวชี้วัดระดับแผนบูรณาการฯ 5) ความสอดคล้องของโครงการ/กิจกรรม/โครงการย่อยกับเป้าหมายและตัวชี้วัดระดับแนวทางการดำเนินงานของแผนบูรณาการฯ 6) ความสอดคล้องของเป้าหมายของแผนบูรณาการฯ กับสภาพปัญหา 7) ความสอดคล้องของแนวทางการดำเนินงานของแผนบูรณาการฯ กับสภาพปัญหา 8) ความสอดคล้องของโครงการ/กิจกรรม/โครงการย่อย กับสภาพปัญหา						
รวม 40 คะแนน							
คะแนนถ่วงน้ำหนักรายด้าน (15 คะแนน)							คำนวณจาก (คะแนนที่ได้ x 15) / 40

มิติการประเมิน	รายการประเมิน	คะแนน					ข้อเสนอแนะ
		1	2	3	4	5	
1.2 ด้านการลดหลั่นเชิงตรรกะ (Cascading)	1) ความลดหลั่นของวัตถุประสงค์ของแผนบูรณาการฯ กับวัตถุประสงค์ของนโยบายหรือแผนระดับชาติหรือแผนของรัฐบาล 2) ความลดหลั่นของเป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนบูรณาการฯ กับเป้าหมายและตัวชี้วัดของนโยบายหรือแผนระดับชาติหรือแผนของรัฐบาล 3) ความลดหลั่นของแนวทางการดำเนินงานของแผนบูรณาการฯ กับแนวทางหรือทิศทางของนโยบายหรือแผนระดับชาติหรือแผนของรัฐบาล 4) ความลดหลั่นแนวทางการดำเนินงานของแผนบูรณาการฯ กับเป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนบูรณาการฯ 5) ความลดหลั่นของโครงการ/กิจกรรม/โครงการย่อยของแผนบูรณาการฯ กับเป้าหมายและตัวชี้วัดของแนวทางการดำเนินงาน						
	รวม 25 คะแนน						
	คะแนนถ่วงน้ำหนักรายด้าน (15 คะแนน)						คำนวณจาก (คะแนนที่ได้ x 15) / 25

มิติการประเมิน	รายการประเมิน	คะแนน					ข้อเสนอแนะ
		1	2	3	4	5	
1.3 ด้านการตอบสนองต่อปัญหา/การกำหนดสภาพปัญหา (Problem Definition)	1) มีข้อมูล สถิติ เหตุผล หรือหลักฐานอ้างอิงเชิงประจักษ์ที่แน่ชัดที่แสดงถึงความสำคัญ/จำเป็นที่จะต้องมีแผนบูรณาการฯ 2) มีข้อมูล สถิติ เหตุผล หรือหลักฐานอ้างอิงเชิงประจักษ์ที่แน่ชัดที่แสดงถึงความสำคัญ/จำเป็นที่จะต้องมีการกำหนดแนวทางการดำเนินงานดังกล่าวไว้ในแผนบูรณาการฯ 3) มีข้อมูล สถิติ เหตุผล หรือหลักฐานอ้างอิงเชิงประจักษ์ที่แน่ชัดที่แสดงถึงความสำคัญ/จำเป็นที่จะต้องมีการกำหนดโครงการ/กิจกรรม/โครงการย่อยดังกล่าวไว้ในแผนบูรณาการฯ 4) มีหลักการและเหตุผลที่แสดงให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่าวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในแผนบูรณาการฯ สามารถตอบสนองต่อสภาพปัญหา/ความต้องการของกลุ่มเป้าหมายได้ 5) มีหลักการและเหตุผลที่แสดงให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนบูรณาการฯ สามารถตอบสนองต่อสภาพปัญหา/ความต้องการของกลุ่มเป้าหมายได้ 6) มีหลักการและเหตุผลที่แสดงให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่าตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในแผนบูรณาการฯ สามารถตอบสนองต่อสภาพปัญหา/ความต้องการของกลุ่มเป้าหมายได้ 7) มีหลักการและเหตุผลที่แสดงให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่าโครงการ/กิจกรรม/โครงการย่อยที่กำหนดไว้ในแผนบูรณาการฯ สามารถส่งผลกระทบแก่ปัญหา/ความต้องการของกลุ่มเป้าหมายได้						
	รวม 35 คะแนน						
	คะแนนถ่วงน้ำหนักรายด้าน (20 คะแนน)						คำนวณจาก (คะแนนที่ได้ x 20) / 35

มิติการประเมิน		รายการประเมิน	คะแนน					ข้อเสนอแนะ
			1	2	3	4	5	
2. มิติการประเมินแนวทางการออกแบบแผนงาน (Program Design)								
2.1 ด้านความเป็นไปได้ของการเกิดผลลัพธ์ที่คาดหวัง (Impact Theory)	1) มีหลักการและเหตุผลที่แสดงให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่าวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในแผนบูรณาการฯ สามารถตอบสนองต่อสภาพปัญหา/ความต้องการของกลุ่มเป้าหมายได้ 2) มีหลักการและเหตุผลที่แสดงให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนบูรณาการฯ สามารถตอบสนองต่อสภาพปัญหา/ความต้องการของกลุ่มเป้าหมายได้ 3) มีหลักการและเหตุผลที่แสดงให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่าตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในแผนบูรณาการฯ สามารถตอบสนองต่อสภาพปัญหา/ความต้องการของกลุ่มเป้าหมายได้ 4) มีหลักการและเหตุผลที่แสดงให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่าโครงสร้างที่กำหนดไว้ในแผนบูรณาการฯ สามารถส่งผลกระทบต่อการแก้ไขปัญหา/ความต้องการของกลุ่มเป้าหมายได้ 5) เป้าหมายของแผนบูรณาการฯ ที่กำหนดไว้มีความเป็นไปได้ในการที่จะบรรลุ 6) หากมีการดำเนินการตามแนวทางการดำเนินงานที่กำหนดไว้ในแผนบูรณาการฯ จะสามารถส่งผลให้เกิดการผลผลิตและผลลัพธ์ตามที่แผนบูรณาการฯ กำหนดไว้ 7) ในภาพรวม เป้าหมายของแผนบูรณาการฯ ที่กำหนดไว้ มีความเป็นไปได้ที่จะดำเนินการจนบรรลุความสำเร็จ 8) ในภาพรวม เป้าหมายของแนวทางการดำเนินงานที่กำหนดไว้ มีความเป็นไปได้ที่จะดำเนินการจนบรรลุความสำเร็จ 9) ในภาพรวม เป้าหมายของโครงการ/กิจกรรม/โครงการย่อยที่กำหนดไว้ มีความเป็นไปได้ที่จะดำเนินการจนบรรลุความสำเร็จ							
		รวม 45 คะแนน						
		คะแนนถ่วงน้ำหนักรายด้าน (25 คะแนน)						คำนวณจาก (คะแนนที่ได้ x 25) / 45

มิติการประเมิน	รายการประเมิน	คะแนน					ข้อเสนอแนะ
		1	2	3	4	5	
2.2 ด้านความเป็นไปได้ในการดำเนินงาน (Process Theory)	1) การกำหนดโครงการ/กิจกรรม/โครงการย่อย มีลักษณะของการบูรณาการกันในเชิงเป้าหมายของการดำเนินงาน 2) การกำหนดโครงการ/กิจกรรม/โครงการย่อย มีลักษณะของการบูรณาการกันในการะบวนการทำงาน 3) การกำหนดโครงการโครงการย่อย มีลักษณะของการบูรณาการ/กิจกรรม/กันในเชิงผลลัพธ์ของการดำเนินงาน 4) การกำหนดกระบวนการปฏิบัติงานในแผนบูรณาการฯ มีความเหมาะสมตั้งแต่จุดเริ่มต้นของการดำเนินงานสู่การดำเนินงาน 5) การกำหนดกระบวนการปฏิบัติงานในแผนบูรณาการฯ มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกันตั้งแต่จุดเริ่มต้นของการดำเนินงานสิ้นสุดการดำเนินงาน 6) การกำหนดกระบวนการปฏิบัติงานในแผนบูรณาการฯ มีความสอดคล้องเชื่อมโยงปัญหา กลุ่มเป้าหมาย และผลลัพธ์ที่ต้องการ 7) การกำหนดกลไกการบริหารจัดการโครงการ/กิจกรรม/โครงการย่อยตามแผนบูรณาการฯ ทั้งในเรื่องบุคลากร งบประมาณ ทรัพยากรต่าง ๆ และวิธีการจัดการมีความเหมาะสมต่อการบริหารจัดการ						

มิติการประเมิน	รายการประเมิน	คะแนน					ข้อเสนอแนะ
		1	2	3	4	5	
2.2 ด้านความเป็นไปได้ในการดำเนินงาน (Process Theory)	8) ความเพียงพอของทรัพยากรที่จำเป็นที่จะต้องใช้ในการดำเนินการตามแผนบูรณาการฯ						
	9) ความเป็นไปได้ที่กระบวนการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้จะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของแผนบูรณาการฯ						
	10) การมีแผนสำรองหากไม่สามารถดำเนินการได้ตามแผนงานที่กำหนดไว้						
	รวม 50 คะแนน						
	คะแนนถ่วงน้ำหนักรายด้าน (25 คะแนน)						คำนวณจาก (คะแนนที่ได้ X 25) / 50

ตารางสรุปคะแนนการประเมินแนวคิดและการออกแบบแผนงานบูรณาการฯ

มิติการประเมิน	ด้าน	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
1) การประเมินบริบทและความจำเป็นของโครงการ	1.1 ความสอดคล้อง	15	
	1.2 ความสอดคล้องเชิงตรรกะ	15	
	1.3 การตอบสนองต่อปัญหา/การกำหนดสภาพปัญหา	20	
2) การประเมินทรัพยากร	2.1 ความเป็นไปได้ของการเกิดผลลัพธ์ที่คาดหวัง	25	
	2.2 ความเป็นไปได้ในการดำเนินงาน	25	
	รวม	100	

ผนวก ญ

แบบสอบถามความเชื่อมั่น และ ความรู้ความเข้าใจเรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐาน
ในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประชาชน

แบบสอบถามความเชื่อมั่น และความรู้ความเข้าใจเรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐาน ในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประชาชน

สำหรับผู้เก็บแบบสอบถาม

- จังหวัด ☐ นครปฐม ☐ ชัยนาท ☐ สงขลา ☐ ระนอง ☐ นราธิวาส ☐ ปัตตานี ☐ ชลบุรี
☐ นครนายก ☐ ขอนแก่น ☐ อำนาจเจริญ ☐ เชียงใหม่ ☐ แม่ฮ่องสอน ☐ กรุงเทพมหานคร
- สถานที่เก็บข้อมูล ☐ ห้างสรรพสินค้า ☐ ตลาดสด/ย่านการค้า ☐ พื้นที่ใกล้สถานศึกษา
☐ สถานที่ราชการ ☐ ชุมชน/ที่พักอาศัย

คำชี้แจง

ข้าพเจ้า รองศาสตราจารย์ ดร.เกษมศานต์ โชติชาครพันธุ์ อาจารย์คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) ร่วมกับสำนักงานกิจการยุติธรรม (สกธ.) มีความประสงค์จะทำการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับ “ความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อกระบวนการยุติธรรม” และ “ความรู้เรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประชาชน” อันจะนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมต่อไป

การเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามเป็นเพียงการสุ่มตัวอย่างทางการวิจัย ข้อมูลส่วนบุคคลจะถูกเก็บเป็นความลับและผลการวิจัยจะแสดงให้เห็นในภาพรวมเท่านั้น ทางคณะผู้วิจัยจึงขอความอนุเคราะห์ ท่านช่วยตอบแบบสอบถาม ซึ่งข้อมูลที่ได้รับจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงและพัฒนาการให้บริการของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมให้มีความถูกต้องเหมาะสมต่อไป

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป

- 1.1 เพศ ☐ 1) ชาย ☐ 2) หญิง ☐ 3) เพศทางเลือก
- 1.2 อายุ ปี
- 1.3 ระดับการศึกษา ☐ 1) ประถมศึกษาหรือน้อยกว่า ☐ 2) มัธยมศึกษา/ปวช.หรือเทียบเท่า ☐ 3) อนุปริญญา/ปวส.หรือเทียบเท่า
☐ 4) ปริญญาตรี ☐ 5) สูงกว่าปริญญาตรี
- 1.4 อาชีพ ☐ 1) รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ☐ 2) พนักงาน/ลูกจ้างเอกชน ☐ 3) พนักงาน/ลูกจ้างภาครัฐ
☐ 4) ประกอบอาชีพส่วนตัว/ค้าขาย ☐ 5) นักเรียน/นักศึกษา ☐ 6) รับจ้างทั่วไป
☐ 7) แม่บ้าน ☐ 8)ว่างงาน ☐ 9) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
- 1.5 ท่านเคยติดต่อหรือเข้ารับบริการจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม
- ☐ ไม่เคย (ข้ามไปตอบตอนที่ 2 และตอนที่ 3)
- ☐ เคย โปรดระบุหน่วยงาน (เลือกตอบได้มากกว่า 1 หน่วยงาน)
☐ 1) สถานีตำรวจ/หน่วยงานของตำรวจอื่น ๆ	☐ 2) สำนักงานอัยการจังหวัด
☐ 3) สถานีความ	☐ 4) สำนักงานคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
☐ 5) สำนักงานบังคับคดี	☐ 6) สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
☐ 7) สำนักงานคุมประพฤติ	☐ 8) เรือนจำ/ทัณฑสถาน
☐ 9) สำนักงานยุติธรรมจังหวัด	☐ 10) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

1.6 เหตุผลในการติดต่อหรือเข้ารับบริการของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

- ☐ 1) เพื่อขอความช่วยเหลือ
- ☐ 2) มีความจำเป็นต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม เช่น การแจ้งความของผู้เสียหาย การเป็นโจทก์/จำเลย/พยาน ถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย เป็นต้น
- ☐ 3) ทั้ง 2 กรณี
- ☐ 4) อื่น ๆ (โปรดระบุ)

ตอนที่ 2 ความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อกระบวนการยุติธรรม

กรุณาทำเครื่องหมาย X เพื่อแสดงระดับ “ความเชื่อมั่น” ของท่านที่มีต่อกระบวนการยุติธรรมในประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

หมายเหตุ ความหมายของระดับของความเห็น มีดังนี้

- 6 หมายถึง เชื่อมั่นมากที่สุด
- 5 หมายถึง เชื่อมั่นมาก
- 4 หมายถึง เชื่อมั่นค่อนข้างมาก
- 3 หมายถึง เชื่อมั่นค่อนข้างน้อย
- 2 หมายถึง เชื่อมั่นน้อย
- 1 หมายถึง เชื่อมั่นน้อยที่สุด/ไม่เชื่อมั่น

2.1 ในภาพรวม ท่านมีความเชื่อมั่นต่อ หน่วยงาน ในกระบวนการยุติธรรมในประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ในระดับใด

ข้อ	ความเชื่อมั่นต่อ “หน่วยงาน” ในกระบวนการยุติธรรม	ระดับความเชื่อมั่น					
		6	5	4	3	2	1
1	ระบบ กลไก และกระบวนการทำงานที่มีความชัดเจนและตรงไปตรงมา						
2	ความน่าเชื่อถือในการบังคับใช้กฎหมาย						
3	ความรวดเร็วในการดำเนินการตามระยะเวลาที่กำหนด						
4	การดำเนินการที่ไม่เลือกปฏิบัติและให้เป็นธรรมกับทุกฝ่าย						
5	การดำเนินการที่โปร่งใสและตรวจสอบได้						
6	การดำเนินการที่ปราศจากการทุจริตคอร์รัปชัน (การเรียกรับผลประโยชน์)						
7	ความเป็นอิสระและเป็นกลางโดยปราศจากการแทรกแซงทางการเมือง/กลุ่มผู้มีอิทธิพล						
8	การคุ้มครองสิทธิและดูแลความปลอดภัยของผู้ที่อยู่ระหว่างการดำเนินการในกระบวนการยุติธรรม						
9	มาตรการรองรับต่อความผิดพลาด/ความเสียหายที่เกิดจากการดำเนินการในกระบวนการยุติธรรม						
10	ผลที่เกิดจากการดำเนินการในกระบวนการยุติธรรมมีความเป็นธรรม						
ข้อคำถามตรวจสอบ							
11	ในภาพรวม ท่านมีความเชื่อมั่นต่อ <u>หน่วยงาน</u> ในกระบวนการยุติธรรมในระดับใด						

2.2 ในภาพรวม ท่านมีความเชื่อมั่นต่อ บุคลากร ในกระบวนการยุติธรรมในประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ในระดับใด

ข้อ	ความเชื่อมั่นต่อ “บุคลากร” ในกระบวนการยุติธรรม	ระดับความเชื่อมั่น					
		6	5	4	3	2	1
1	เจ้าหน้าที่มีความรู้ความสามารถในงานที่รับผิดชอบ						
2	เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ						
3	เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานตามกฎหมายและกลไกการทำงานอย่างรัดกุม						
4	เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานอย่างเป็นกลาง โดยปราศจากอคติ และไม่เลือกปฏิบัติ						
5	เจ้าหน้าที่ไม่มีพฤติกรรมการทุจริตคอร์รัปชัน						
6	เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบและสามารถตรวจสอบได้						
7	เจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำ/ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง ชัดเจน และเป็นประโยชน์ต่อประชาชน						

ข้อ	ความเชื่อมั่นต่อ “บุคลากร” ในกระบวนการยุติธรรม	ระดับความเชื่อมั่น					
		6	5	4	3	2	1
8	เจ้าหน้าที่ใช้อำนาจภายในขอบเขตที่ตนเองมี (ไม่ลุแก่อำนาจ)						
9	เจ้าหน้าที่ให้ความเคารพต่อสิทธิของคู่กรณีทุกฝ่ายที่อยู่ในกระบวนการยุติธรรม						
10	ผลที่เกิดจากการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมมีความเป็นธรรม						
ข้อคำถามตรวจสอบ							
11	ในภาพรวม ท่านมีความเชื่อมั่นต่อ บุคลากร ในกระบวนการยุติธรรมในระดับใด						

ตอนที่ 3 ความรู้ความเข้าใจเรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม

กรุณาทำเครื่องหมาย X เพื่อแสดงระดับ “ระดับความรู้ความเข้าใจเรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม” ของท่านในประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

3.1 ท่านมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมในประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้นี้อยู่ในระดับใด

- หมายเหตุ** ความหมายของ“ระดับความรู้ความเข้าใจเรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม” มีดังนี้
- 6 หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจมากที่สุด
 - 5 หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจมาก
 - 4 หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจค่อนข้างมาก
 - 3 หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจค่อนข้างน้อย
 - 2 หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจน้อย
 - 1 หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจน้อยที่สุด/ไม่มีความรู้ความเข้าใจ

ข้อ	ท่านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ “สิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม” ในระดับใด	ระดับความรู้ความเข้าใจ					
		6	5	4	3	2	1
ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม							
1	สายด่วนยุติธรรม 1111 กด 77 เป็นช่องทางในการให้ความช่วยเหลือผู้เสียหาย/เหยื่อในกระบวนการยุติธรรม						
2	ศูนย์ยุติธรรมจังหวัด/ศูนย์ยุติธรรมชุมชน เป็นการให้บริการช่วยเหลือทางกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมในพื้นที่						
3	เมื่อตกเป็นผู้ต้องหาในคดีอาญา รัฐมีหน้าที่ในการจัดหาทนายความให้						
4	เมื่อถูกจับกุม สามารถที่จะร้องขอเงินประกันตัวจากกองทุนยุติธรรมได้						
5	เมื่อเป็นโจทก์ฟ้องคดีหรือต่อสู้อย่างคดี สามารถขอความช่วยเหลือทางการเงินจากกองทุนยุติธรรมได้						
6	เมื่อเกิดคดีความขึ้น ประชาชนสามารถร้องขอให้หน่วยงานของรัฐทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยได้						
7	คดีความผิดอันยอมความได้ เป็นคดีที่สามารถไกล่เกลี่ยได้						
8	ในชั้นบังคับคดี สามารถที่จะทำการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาทได้						
9	ในคดีแพ่ง คู่ความสามารถทำการร้องขอให้ศาลไกล่เกลี่ยคดีได้						
10	ผู้ที่ได้รับการอภัยโทษ จะต้องได้รับโทษตามกฎหมายแล้ว						
11	วิธีการติดตามผลหรือขอความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่ท่านเข้ารับบริการ						
ข้อคำถามตรวจสอบ							
12	ในภาพรวม ท่านคิดว่าตนเองมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมในระดับใด						

ข้อ	ท่านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ “สิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม” ในระดับใด	ระดับความรู้ความเข้าใจ					
		6	5	4	3	2	1
ความรู้เกี่ยวกับสิทธิของประชาชนในคดีอาญา							
13	สิทธิของผู้ต้องหาในชั้นสอบสวน (ตำรวจ) ในการได้รับการแจ้งข้อหาเมื่อจะต้องถูกดำเนินคดี						
14	สิทธิของผู้ต้องหาในการที่จะพบ/มีทนายความ						
15	สิทธิของผู้ต้องหา/จำเลยในการร้องขอปล่อยตัวชั่วคราว (ประกันตัว)						
16	สิทธิของผู้ถูกกล่าวหา/ผู้เสียหายที่จะได้รับการแจ้งความคืบหน้าในการสอบสวน (ตำรวจ)						
17	สิทธิในการเข้าถึงและใช้พยานหลักฐานต่าง ๆ ได้โดยสะดวก เมื่อต้องเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม						
18	สิทธิของผู้ต้องหา/จำเลยที่จะได้รับการสันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็น “ผู้บริสุทธิ์” ก่อนที่คดีจะถึงที่สุด						
19	สิทธิที่จะได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่าง ๆ เมื่อต้องเข้าสู่กระบวนการดำเนินคดีในกระบวนการยุติธรรม						
20	สิทธิของผู้ต้องหา/จำเลย/ผู้เสียหายที่จะได้รับการคุ้มครองระหว่างการดำเนินคดีและการพิจารณาคดี						
21	สิทธิที่จะอุทธรณ์คำตัดสินของศาลต่อศาลที่สูงกว่า เพื่อโอกาสในการได้รับการพิจารณาคดีใหม่						
22	สิทธิที่จะได้รับการเยียวยาจากรัฐ อันเป็นผลมาจากความบกพร่องของกระบวนการยุติธรรม						
ข้อคำถามตรวจสอบ							
23	ในภาพรวม ท่านคิดว่าตนเองมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ “สิทธิและการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม” ในระดับใด						

3.2 ท่านมีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายเรื่องต่าง ๆ ต่อไปนี้ ในระดับใด

หมายเหตุ ความหมายของ“ระดับความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย” มีดังนี้

- 6 หมายถึง มีความรู้มากที่สุด
 5 หมายถึง มีความรู้มาก
 4 หมายถึง มีความรู้ค่อนข้างมาก
- 3 หมายถึง มีความรู้ค่อนข้างน้อย
 2 หมายถึง มีความรู้น้อย
 1 หมายถึง ไม่มีความรู้เลย

ข้อ	ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ “กฎหมายในชีวิตประจำวัน”	ระดับความรู้					
		6	5	4	3	2	1
1	กฎหมายเกี่ยวกับการขอความช่วยเหลือในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาในกรณีต่าง ๆ เช่น เมื่อถูกละเมิด เมื่อถูกกล่าวหา เมื่อถูกดำเนินคดี เมื่อไม่ได้รับความเป็นธรรมในกรณีต่าง ๆ และการขอรับการเยียวยาทางกฎหมาย เป็นต้น						
2	กฎหมายเกี่ยวกับที่ดินทำกินและทรัพยากรธรรมชาติ เช่น การออกโฉนดที่ดิน กรรมสิทธิ์ ภาระจำยอม สิทธิเหนือพื้นดิน สิทธิเก็บกิน การจับจองที่ดิน การทำประโยชน์ในที่ดิน การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ เป็นต้น						
3	กฎหมายเกี่ยวกับนิติกรรมสัญญา เช่น สัญญาการซื้อขาย สัญญาการกู้เงิน และพินัยกรรม เป็นต้น						
4	กฎหมายเกี่ยวกับการขอระงับข้อพิพาท เช่น การเจรจาที่คู่กรณียินยอมที่จะหันหน้ามาเจรจากันเอง โดยมีบุคคลที่ 3 เข้ามาเกี่ยวข้อง คือ ผู้ไกล่เกลี่ย และการประนีประนอมข้อพิพาท เป็นต้น						
5	กฎหมายเกี่ยวกับหนี้สิน เช่น การชำระหนี้ การก่อหนี้ และการทวงถามหนี้ เป็นต้น						
6	การบังคับคดีและกฎหมายล้มละลาย เช่น กระบวนพิจารณาคดีล้มละลาย การขอให้เป็นบุคคลล้มละลาย การขอให้พิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้ การประนอมหนี้ เป็นต้น						
7	กฎหมายเกี่ยวกับความรับผิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เช่น การกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่รัฐ การฟ้องคดีต่อศาล การรับผิดเพื่อการละเมิดของเจ้าหน้าที่รัฐ การขอให้รัฐชดใช้ค่าสินไหมทดแทน เป็นต้น						

ข้อ	ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ “กฎหมายในชีวิตประจำวัน”	ระดับความรู้					
		6	5	4	3	2	1
8	สิทธิมนุษยชนตามกฎหมายรัฐธรรมนูญและสิทธิในคดีอาญา เช่น สิทธิในชีวิตและร่างกาย เสรีภาพ และความมั่นคงในชีวิต สิทธิการได้รับการศึกษา สิทธิการได้รับหลักประกันด้านสุขภาพ สิทธิในการร้องทุกข์ สิทธิในการฟ้องคดี สิทธิในการเรียกร้องค่าเสียหาย เป็นต้น						
ข้อคำถามตรวจสอบ							
9	ในภาพรวม ท่านคิดว่าตนเองมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ “กฎหมายในชีวิตประจำวัน” ในระดับใด						

3.3 ข้อเสนอแนะ